

infància amb Natzarret

PETITES EXPLORADORES DE BARRIS

LA GUIA DE LES EXPLORADORES

MANUAL D'INTERVENCIÓ URBANA. INFÀNCIA I VIDA QUOTIDIANA

UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA

ESCOLA TÈCNICA
SUPERIOR
D'ARQUITECTURA

INFÀNCIA AMB NATZARET

PETITES EXPLORADORES DE BARRIS

PROJECTE FINAL D'ARQUITECTURA: TFM BOLONIA 1
Laboratori H - Curs 2017-2018

TUTOR: MIGUEL CAMPOS GONZÁLEZ
MARTA PASTOR VILLENA

Esta obra está licenciada bajo la Licencia Creative Commons Atribución-NoComercial-SinDerivar 4.0 Internacional. Para ver una copia de esta licencia, visite <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Reconocimiento-NoComercial-SinObraDerivada: Se permite que otros puedan descargar las obras y compartirlas con otras personas, siempre que se reconozca su autoría, pero no se pueden cambiar de ninguna manera ni se pueden utilizar comercialmente.

SUPPORT FORMATIU:

Carolina Juan Nadal, estudiant de Sociologia i Arquitecta.

Hipnopèdia Urbana: Plataforma multidisciplinar amb la finalitat de vincular l'àmbit de l'arquitectura i l'urbanisme amb l'àmbit social, a través de l'educació.

Rafa Rivera Herráez, exprofessor i Arquitecte.

MANUALS

Redacció: Marta Pastor Villena.

Fotografia: Marta Pastor Villena.

Il·lustracions, disseny i maquetació: Marta Pastor Villena i Carolina Juan Nadal.

VIDEO

Disseny i realització del projecte: Marta Pastor Villena.

Guió: Marta Pastor Villena .

Gravació: Marta Pastor Villena i Pau Rius.

Muntatge: Marta Pastor Villena i Francesc Llorens Mejías.

Cançó: Flamenco Rhythm - Sunsearcher.

PROCÉS DE PARTICIPACIÓ

Coordinació: Marta Pastor Villena.

Disseny: Marta Pastor Villena i Carolina Juan Nadal.

Fotografia: Marta Pastor Villena.

Col·laboracions puntuals: Anna Giner González, Carolina Juan Nadal, Diana Gómez Cuesta, Guillermo Ramírez Senabre, Mar Ahuir Llanes, Lola Carbonell, Mar Pastor Clemente, Marta Belando Morant, Marta Llorens Mejías, Nuria González Roberto, Sara López Garrido, Sonia Vicente Pavia.

LA GUIA DE LES EXPLORADORES

Manual metodològic per al plantejament de processos de producció i reproducció de polítiques urbanes des de la perspectiva de la infància i la vida quotidiana de la ciutadania. Intervencions urbanes des de la perspectiva de la infància a barris perifèrics de la ciutat de València.

Agrair el suport desinteressat dels centres educatius del barri de Natzaret, sense els quals aquest projecte no haguera sigut possible: C.E.I.P. Joan Manuel Montoya, el Arca de Noé, Centre d'Ensenyança Santa Magdalena Sofia, Col·legi Nostra Senyora dels Desemparats i el C.E.I.P. Ausias March. Així com a les mares, pares, i veïnat del barri que va aportar el seu granet d'arena.

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	11
1. MARC TEÒRIC	15
1.1 Infància i ciutat	17
1.2 La València globalitzada	21
1.3 Urbanisme infantilitzador	25
2. METODOLOGIA	29
2.1 Abans de començar. Definició de la pertinència d'aplicació de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.	35
2.2 Situa't. Definició dels problemes que incloure a l'agenda de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.	37
2.3 Escodrinya. Definició d'alternatives i del model causal de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.	49
2.4 Dibuixa't. Definició dels instruments de l'estratègia urbanística de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.	57
2.5 Motoritza't. Definició dels instruments de l'estratègia funcional de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.	63
2.6 Projecta. Definició dels instruments de l'estratègia constructiva de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.	73
3. EXPERIÈNCIA AL BARRI DE NATZARET	79
3.1 Sortida. Anàlisi quantitativa per a la percepció dels problemes amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.	81
3.2 Inspecció. Anàlisi qualitativa per a la inclusió de problemes específics en l'agenda de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.	85
3.3 Acció-Reacció. Model causal per a la concreció del pla d'acció de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.	105
3.4 Reconexió. Estratègia urbanística per a la implementació de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.	109
3.5 Reactivació. Estratègia d'usos de barri per a la implementació de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.	125
3.6 Construcció. Estratègia constructiva per a la implementació de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.	137
4. BIBLIOGRAFIA	199

INTRODUCCIÓ

“Una ciutat educadora deu saber trobar, preservar i presentar la seua pròpia identitat. Això la farà única i serà la base per a un diàleg fecund amb els seus ciutadans i ciutadanes i amb altres ciutats. La valoració dels seus costums i dels seus orígens deu ser compatible amb les formes de vida internacionals. D’aquesta manera podrà oferir una imatge atractiva sense desvirtuar el seu entorn natural i social”.

Art. 15 Carta de les Ciutats Educadores⁽¹⁾

Quan parlem d’Urbanisme i Infància parlem de reconstruir les ciutats perquè siguin amables, tolerants, i conciliadores de ritmes de vida individuals i col·lectius. Per la seua condició de dependència i vulnerabilitat, la infància està en contínua interacció amb altres grups de població, i per tant aquest projecte parteix de la premissa de què millorar la qualitat de vida de la infància, suposarà una millora indissociable de la qualitat de vida de les persones del seu entorn. Tot i això, que aquest projecte plantege una metodologia específica per a la inclusió d’un sector específic de la població en la determinació física i simbòlica de l’espai construït, no resta importància al fet que una intervenció urbanística integral i integradora dega tenir en compte la resta de subjectivitats que conviuen a les ciutats, a través de processos i eines d’acció-participació específiques per a cada col·lectiu concret de població.

La perspectiva de la infància constitueix un factor determinant en l’evolució cap a models de ciutat que, lluny del fins al moment hegemònic urbanisme neoliberal a la mercé dels fluxos del capital, siguin capaços d’oferir a totes les persones igualtat d’oportunitats i de drets. Treballar en la producció i la reproducció dels espais que ens envolten, des de la perspectiva de la infància, és fer-ho des de la perspectiva del gènere, entenent que històricament han sigut les dones les que han assumit majoritàriament les tasques de criança i de cura de xiquets i xiquetes; és fer-ho des de la perspectiva de les persones majors, atenent l’evolució de les estructures familiars que, per motius especialment econòmics i ocupacionals combinats amb les pràcticament inexistentes polítiques de conciliació familiar, es veuen obligades a delegar les tasques de criança en avis i àvies; i és fer-ho des de la perspectiva d’altres diversitats com les físiques o psíquiques, o inclús de persones de cultures i ètnies minoritàries, ja que treballar la riquesa de la diversitat des de les etapes primerenques, contribueix a la creació d’un futur de ciutats més justes, més cohesionades, més igualitàries, més interculturals i més pacífiques.

UNICEF sosté que la ciutadania dota a les persones de la capacitat de construir o transformar les lleis i normes que elles mateixes vulguen viure, acomplir i protegir per a la dignitat de totes les persones. La ciutadania activa es tradueix en participació, responsabilitat, solidaritat i cooperació a l’esfera pública; però també es defineix amb l’assumpció de capacitat per exigir la fiscalització i la rendició de comptes en l’àmbit politicosocial. I en aquest sentit, la idea que principalment defensa aquest projecte és que “els infants són ciutadans, no són futurs ciutadans. Són ciutadans, xicotets, però ciutadans”⁽²⁾.

Tots els drets de la infància queden recollits al tractat internacional de la Convenció sobre els Drets de la Infància (CDN), els estats membres del qual deuen rendir comptes sobre el seu acompliment. Aquests drets es concreten en:

- El dret a la igualtat, sense distinció de raça, religió o nacionalitat.
- El dret a tenir una protecció especial per al desenvolupament físic, mental i social.
- El dret a un nom i a una nacionalitat des del seu naixement.
- El dret a una alimentació, habitatge i atenció mèdiques adequades.
- El dret a una educació i a un tracte especial per a aquells que pateixen alguna diversitat mental o física.
- El dret a la comprensió i a l’amor dels pares i de la societat.
- El dret a activitats recreatives i a una educació gratuïta.

La Convenció està composta per 54 articles que recullen els drets econòmics, socials, culturals, civils i polítics de tots els xiquets i xiquetes, independentment del lloc de naixement, el color de pell, i la condició econòmica o sexual. Encara que l’obligatorietat del seu compliment recau sobre els governs, també implica obligacions i responsabilitats per a altres agents, com bé els pares i mares, professorat, professionals de la salut, personal investigador, i inclús les mateixes xiquetes i xiquets.

(1) Les ciutats amb representació al Primer Congrés Internacional de Ciutats Educadores, celebrat a Barcelona en novembre de 1990, van recollir en la Carta inicial els principis bàsics per a l’impuls educatiu de la ciutat. La Carta va ser revisada al III Congrés Internacional (Bolonya, 1994) i en el de Gènova (2004) per adaptar els seus plantejaments als nous reptes i necessitats socials. Es fonamenta en la Declaració Universal de Drets Humans (1948); en el Pacte Mundial sobre Educació per a Tots (1990); en la Convenció que es va assumir a la Cambra Mundial per a la Infància (1990) i en la Declaració Universal sobre la Diversitat Cultural (2001).

(2) TONUCCI, Francesco. *La ciudad de los niños*. Grao, 1996

L'article 12.1 del tractat internacional esmentat estableix que "els estats membres han d'assegurar al xiquet i la xiqueta la capacitat de formar-se un judici propi, el dret a manifestar la seua opinió en tots els afers que els afecten. Les seues opinions han de ser tingudes en compte segons la seua edat i maduresa". En aquest sentit, l'article 12 també està estretament vinculat amb altres preceptes recollits al text de la Convenció, més concretament amb articles relacionats amb els drets i les llibertats civils com és el cas dels articles 13 (dret a la llibertat d'expressió) i 17 (dret a la informació). Es tracta de requisits essencials per a l'exercici efectiu del dret a ser escoltat. A més, l'article 12 està connectat amb tots els altres articles de la Convenció, que no poden aplicar-se plenament si la infància no és respectada com a subjecte amb les seues pròpies opinions sobre aquests drets i la seua aplicació.

Les lleis dels estats deuen estar adaptades a la CDN i servir de marc jurídic per al desenvolupament d'altres instruments - com són les estratègies i plans d'acció en l'àmbit de l'urbanisme -, on també atenen els drets de la infància. La legislació nacional deu avançar en aquesta direcció, i en el cas concret de l'estat espanyol, la legislació autonòmica també deu estar harmonitzada amb la CDN i la legislació nacional en matèria d'infància. Al territori valencià segueix vigent la Llei 12/2008, de 3 de juliol, de Protecció Integral de la Infància i l'Adolescència del País Valencià, que suposa el marc legal de referència autonòmic en aquesta matèria. A escala estatal, en 2015 s'aproven dues lleis de modificació del sistema de protecció de la infància i l'adolescència: la Llei Orgànica 8/2015 i la Llei 26/2015. Aquesta nova legislació implica una necessària revisió i actualització de la llei autonòmica que deu ajustar-se al nou marc jurídic, ja que introdueix canvis de model en qüestions tan importants com les mesures de protecció, l'acolliment, l'adopció, i els centres de tractament de trastorns de conducta, entre altres.

Les lleis 8/2015 i 26/2015 concedeixen així mateix una rellevància especial al principi d'interés superior per la infància i al dret a ser escoltada, cosa que té per finalitat aconseguir que de manera efectiva els interessos de xiquets i xiquetes tinguen una consideració molt major en múltiples situacions que els afecten directament. A més a més, la llei incorpora per primera vegada l'obligatorietat de realitzar estudis d'impacte en la infància previs a qualsevol modificació normativa. Arran de l'aprovació d'aquesta llei, l'administració pública autonòmica ha anunciat que la Generalitat Valenciana implementarà la realització dels anomenats informes d'impacte en infància.

El Comitè d'UNICEF de la Comunitat Valenciana, per la seua banda, recomana elaborar i tramitar una nova Llei d'Infància i Adolescència en consonància amb els principis de la CDN i amb la Llei Orgànica 8/2015 i la Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència per assolir un marc legal autonòmic basat en un enfocament integral dels drets de la infància. També recomana que totes les instàncies de la Generalitat Valenciana coneguen i desenvolupen de manera eficient i sistemàtica els prescriptius informes d'impacte en infància de les noves normatives.

Tot i la falta d'un marc legislatiu al nostre àmbit autonòmic, els dies 20 i 21 de maig de 2016 es va organitzar la I Trobada de Consells d'Infància de la Comunitat Valenciana a Mislata, que acollia a les principals Ciutats Amigues de la Infància del territori valencià. Ha suposat el primer acte oficial al País Valencià que ha remarcat el valor d'aquest tipus d'òrgans de participació, acollint-se a la normativa nacional i als principis de la CDN.

Tot i el gran avanç que suposa la constitució d'aquest tipus d'òrgans a nombrosos municipis del territori valencià, no deixen de constituir l'única formalització de l'exigència internacional per implicar la infància en la vida pública. I es tracta d'una forma al cap i a la fi institucionalitzada de la política, capaç de generar un òrgan politicoinstitucional -com és un Consell Municipal-, però un òrgan construït des dels seus orígens per i per a persones adultes. Es tracta per tant d'òrgans amb una finalitat molt susceptible de ser corrompuda i posada al servei de l'espectacularització política i participativa actual.

El projecte INFÀNCIA AMB NATZARET que ací es desenvolupa, tot i que es planteja com una metodologia específica per a un tipus de barris específics de la ciutat de València, parla d'una nova ferramenta per fer política des de la creació cooperativa de barris i ciutats entre els diversos agents implicats: des de la ciutadania fins als polítics passant per les tècniques. Una ferramenta que, lluny de pretendre constituir puntualment un òrgan burocràticament complex però zero transformador en termes simbòlics i polítics, potencie la interacció social i l'assentament a llarg termini d'unes bases de ciutats més amables i conciliadores per a totes les persones que les habiten.

La primera opció és esperar que s'aprove la Llei que recomana el Comitè d'UNICEF de la Comunitat Valenciana. Però hi ha altra opció, i consisteix en promoure que els nous programes municipals comencen a incloure en l'agenda pública un nou model de polítiques a llarg termini, fent visible l'opció perquè la participació de la infància i l'adolescència no siguen sols superficials i anecdòtiques, sinó que constituïsquen una xarxa autonòmica referent en termes de barris i ciutats integradores. L'opció és: INFÀNCIA AMB NATZARET.

1. MARC TEÒRIC

1.1

INFÀNCIA I CIUTAT

Foto 1. Elaboració pròpia dintre del procés d'aplicació de la metodologia al cas pràctic del barri de Natzaret.
Fase 3 (Dibuixa't) - Taller 6 (Ens anem d'excursió) - Associació sense ànim de lucre L'ARCA DE NOÉ.

El projecte INFÀNCIA AMB NATZARET parteix d'una hipòtesi contundent, i és que la històrica invisibilització de la infància als processos de disseny i gestió de barris i ciutats, segueix produint-se en l'actualitat. En aquest apartat ens centrarem en la primera fase de comprovació d'aquesta hipòtesi, consistent en una anàlisi documental i literària que ens permetrà una aproximació al paper de la infància a les ciutats des de finals del segle XIII fins a l'actualitat.

LA INFÀNCIA I L'EDUCACIÓ EN LA HISTÒRIA

Els estudis relatius a la història de la infància adverteixen cinc moments històrics principals⁽³⁾:

1. Fins finals del segle XIII. Xiquets i xiquetes entesos com a persones adultes xicotetes: infanticidi, abandonament, intrusió.
2. Segles XIII - XVIII. Xiquets i xiquetes com a rebels a endreçar.
3. Segle XVIII. Revolució industrial i liberalisme econòmic. Interés per la infància com a mà d'obra barata.
4. Segles XVIII - XIX. Il·lustració. Xiquets i xiquetes com a éssers humans amb unes necessitats específiques.
5. Després de dues guerres mundials. Psicologia del desenvolupament com a ciència. Apareixen dos corrents:
  - Mecanicista (Watson, Hull, Skinner, Bandura).
  - Organícista (Freud, Piaget, Wallon), d'on ve la teoria de l'autoregulació (Reich i Neill).

És impossible aprofundir en qualsevol dels moments enumerats sense una anàlisi profunda de la història entenent la complexitat de la seua evolució. Tot i això, aquesta anàlisi es centrarà en el moment concret comprès entre els segles XVIII i XIX. Fins aquest moment de la història, el xiquet i la xiqueta no eren entesos com a éssers humans amb necessitats específiques, i amb açò el seu abandonament es produïa en dos vessants: abandonament per entendre a xiquets i xiquetes com a persones adultes xicotetes o com a rebels a endreçar; i abandonament per considerar-les mà d'obra barata. Hi ha a més una diferència essencial entre els xiquets i les xiquetes que cal mencionar, però que no es desenvoluparà donat que no és l'objecte principal d'aquesta investigació. Així, tot i que la infància és la principal protagonista de l'espai públic de l'època, no es considera com a tal en un marc com s'ha vist d'abandonament. Més aviat xiquets i xiquetes són abandonades a la seua sort, com si foren persones adultes, la seua condició específica d'infantesa és ignorada i invisibilitzada.

(3) SERRANO, Inma. *Bloque 5: Educación y familia, en Ecología de sistemas humanos. Crianza ecológica e intervención psicosocial. Sesión impartida el 1 de julio de 2017 en la Es.Te.R. Valencia.*

A partir dels segles XVIII i XIX els xiquets i xiquetes ja són considerats com a tal, és a dir, ja són considerades éssers humans amb unes necessitats específiques. És l'època de la Il·lustració, moviment que planteja per primera vegada a nivell popular, l'educació de totes les persones. I en aquest context l'Estat prussià s'acolleix a aquesta demanda, responent amb el que de manera habitual s'expressa amb la dita: "si no pots amb l'enemic, uneix-te a ell". Naix així l'Escola Moderna o Escola Prussiana, en un moment específic i amb uns objectius també específics.

Les classes a l'escola no sempre han sigut com en l'actualitat, açò és, com ja eren des dels inicis de l'Escola Prussiana. A l'escola de Plató s'utilitzava el mètode maièutic (el diàleg), i a finals de l'Edat Mitjana no existien notes ni exàmens. Però l'Escola Moderna naix en el segle XVIII a Prússia, baix l'imperi del Despotisme Il·lustrat - "tot per al poble però sense el poble" -, just en el moment en què es canvia d'un paradigma teocèntric a l'antropocentrisme.

És ací quan l'Estat prussià crea una educació pública, gratuïta i obligada, ideal il·lustrat dirigit per l'Estat per crear bons ciutadans i ciutadanes. Les seues tres característiques principals són: disciplina dura i autoritària per formar un poble dòcil i obedient; una educació per a totes les persones amb la pretensió de perpetuar els models elitistes i la divisió de classes; i una escola que, en desenvolupar-se en un món positivista i en procés incipient d'industrialització, busca la productivitat amb el menor esforç possible.

D'aquesta manera, es fa evident que el sistema industrial havia de donar suport a aquest model d'educació, un model capaç de formar obrers productius i disciplinats, amb una conducta controlada: un model que entén l'educació com a manufactura d'un producte. Atèn al discurs de la "normalització", l'escola entesa com una cadena de muntatge taylorista, que demanda docilitat i conformisme, i a la qual li preocupen els disruptius, el fracàs escolar i l'absentisme. L'escola es converteix doncs en una ferrament de transmissió d'ideologia, la ideologia que manté la societat tecnològica moderna, i a la vegada esdevé la institucionalització de la infància. Inclús el mateix disseny de les escoles, aplicat al disseny d'altres institucions com presons i hospitals, esdevé una manera de control⁽⁴⁾ físic i simbòlic de la infància.

APROXIMACIÓ A LA INFÀNCIA EN LA CIUTAT DES DE LA LITERATURA⁽⁵⁾

La novel·la de Charles Dickens, *Tiempos difíciles*⁽⁶⁾, és una novel·la que reflecteix perfectament com la ciutat és una projecció de la concepció que una societat té de la infància i de l'educació, concepció que esdevé la base sobre la qual es sustenta l'estructura social. Així, es veu a uns germans Gradgrind que són educats sota tots els preceptes de l'escola prussiana: educació pública, gratuïta i obligada; dirigida per l'estat per crear bons ciutadans; amb una disciplina dura i autoritària que perpetua els models elitistes; sorgida en un món positivista i industrialitzat, basat en el control de la conducta, i per tant entesa com una manufactura del producte; orientada a la normalització de la infància a través del disseny d'escoles similars a presons i hospitals. I amb tot açò una ciutat, Coketown, que és el reflex de tots aquests preceptes.

Així, el senyor Gradgrind pretenia que "els xiquets que assistien a l'escola foren un model, igual que ho eren els xicotets Gradgrinds", de la mateixa manera que l'escola de "sala abovedada, llisa, nueta i monòtona" era una reproducció del model de sa casa, el Palau de Pedra, "una construcció ben calculada, ben acabada, ben conjuntada, ben equilibrada". I a la vegada, totes dues eren una reproducció del model de la mateixa ciutat de Coketown, on "no es veia per cap part, cosa que no fóra rigorosament productiva". Res d'ornament, res de fantasia, tan sols realitats. Les mateixes paraules que descriuen el Palau de Pedra a la novel·la podien utilitzar-se per descriure Coketown i l'escola. Inclús podria dir-se que també serveixen per a descriure el model de xiquet que Gradgrind i la seua escola buscaven, com si fóra el fruit d'un producte industrial.

En suma, el positivisme i l'utilitarisme es reflectien en l'arquitectura llisa, nueta i monòtona, símbol i reflex d'uniformitat, de la instrucció, l'estadística i la normalització. També el control de la conducta es veia reflectit en una arquitectura de línies rectes, extremadament simètrica i uniforme, eminentment pràctica, funcionalista i museística. Es volia evitar qualsevol distracció, qualsevol via d'escapada, de manera que Coketown era, com la vida de la seua ciutadania, monòtona, sense identitats pròpies, sense cap oportunitat per a la diferència. Havia triomfat el realisme, la industrialització, la igualació, els números i l'especulació. Tot eren màquines, xemeneies, carrers i edificis iguals.

(4) TORRÓ, Xavier, *La familia funcional y la escuela, en Ecología de sistemas humanos. Crianza ecológica e intervención psicosocial*. Sesió impartida el 15 de octubre de 2017 en la És.Te.R., Valencia.

(5) El contingut d'aquesta secció està basat en el treball realitzat per Marta Pastor Vilena i Carmen Martínez Sáez al sinus del Carrer d'Infància d'Hipnopèdia Urbana del curs 2017-18; per a la presentació de la comunicació titulada "Infància amb el barri de Natzaret" a la I Trobada Intercongressos de Sociologia Urbana, organitzada pel Comitè de Sociologia Urbana de la Federació Espanyola de Sociologia, a Madrid a Novembre de 2017.

(6) DICKENS, Charles, *Tiempos difíciles*. Barcelona, Ediciones Orbis, 1982, pp. 910. Traducció de Amando Lázaro Ros.

Sols hi havia un redutxe per a la fantasia, i estava al límit de la ciutat i el camp, a les afores. Era el circ on vivia Cecília Jupe, ple de música, convivint amb la malesa i la brossa. El circ, a diferència del Palau de Pedra, no tenia murs, prestava a viure al carrer, a descobrir, a donar-li un espai a la diferència, a l'originalitat i a la investigació espontània. Tant és així que l'espontaneïtat de Jupe es va voler expulsar de l'escola per Gradgrind, ja que la seua marginalització no podia contaminar a la resta de l'alumnat que havia de ser modèlic. En suma, expulsaven del seu interior tot el que no fóra eminentment pràctic. És evident el lligam que existeix entre aquesta diferenciació d'espai i de vivències amb la divisió de classes, altre dels punts clau de la novel·la de Dickens.

Il·lustració de Coketown

Foto 2. <https://www.thinglink.com/scene/707884973545226241>

L'anàlisi del paper de la infància a la ciutat presentat per Charles Dickens als anys 1982, és d'una vigència clarificadora a la vegada que preocupant. De la mateixa manera que el circ de Cecília Jupe, les perifèries de les ciutats occidentals en general i de la ciutat de València en particular, també són la llar de grans sectors de la població amb pocs recursos econòmics. Aquesta població, per norma general la població amb les rendes més baixes, tenen una vida ambulante i viuen més el carrer. No obstant això, la seua educació es dona en la mateixa escola pública que acull a xiquets i xiquetes de classes mitjanes i inclús altes, esdevenint d'aquesta manera el residu de l'escola pública - igual que Cecília Jupe era el residu de l'escola de Coketown -. Són les inadaptades a les característiques del sistema educatiu dominant, que no dona cabuda a una infància educada en viure l'exterior i viure més propera a l'espontaneïtat que a la productivitat. Cal recordar que inclús els germans Gradgrind vivien l'espontaneïtat de la diversió quan s'apropaven d'amagades a conèixer el circ. Els carrers que rodejaven el circ tenien una presència de xiquets i xiquetes que no s'apreciava en les descripcions dels ambients de la ciutat de Coketown. Al parlar de Coketown mai apareixia un xiquet o una xiqueta, i en canvi, tenien una forta presència en les il·lustracions imaginàries del circ, a les afores de la ciutat.

De la mateixa manera que la infància vinculada al circ és el residu de l'escola de Coketown, la infància que viu a les perifèries és el residu de l'escola prussiana. I des del punt de vista de l'espai construït, les perifèries de les ciutats occidentals esdevenen el residu de les anomenades ciutats globals⁽⁷⁾, de la mateixa manera que les afores de Coketown i els seus habitants eren el residu de la ciutat industrialitzada. És per tant evident la relació que existeix entre el model educatiu i el model de ciutat, que esdevé segregada i segregadora per classes socials. Però també és cert, que el mateix residu duu implícit un model d'escola marginada i per tant contra hegemònic: el model de l'escola al carrer.

(7) En l'època dels anys 60, quan les polítiques keynessianes comencen a ser substituïdes per l'ascens del neoliberalisme a escala global, les economies nacionals comencen a ser controlades no sols per l'Estat sinó també per les empreses multinacionals. Durant aquest procés, les sedes de les empreses multinacionals es concentren bàsicament a les grans ciutats, i per això aquestes ciutats tenen la consideració de ciutats mundials (World City). "Ciutat global" (Global City) és un terme proposat pel filòsof i sociòleg francès Lefebvre, encara que habitualment s'atribueix de manera errònia a Saskia Sassen com a primera persona que encunya el concepte de ciutat global. Al seu llibre *The Urban Revolution*, Lefebvre (1970) cita per primera vegada el terme en un sentit acadèmic. Literalment, considera la ciutat global com "el centre del poder i el centre de la presa de decisions, que no necessàriament coincideix amb les ciutats capitals" (traducció lliure).

1.2

LA VALÈNCIA GLOBALITZADA⁽⁸⁾

Durant les últimes dècades, a les ciutats americanes primer i en les europees després, s'assenyalen baix un consens bastant generalitzat dues tendències enteses com a causants i determinants dels processos de transformació de les grans ciutats: l'urbanisme empresarial i les anomenades noves polítiques urbanes. És important situar aquestes tendències en l'ampli marc d'una economia capitalista global orientada cap als serveis, ja que d'alguna manera aquests processos urbans tendeixen a conformar trets de gran similitut, que no deixen de ser singular en aplicar-se a contextos i espais concrets.

En aquest sentit, cal donar compte de la singularitat de la ciutat de València com a cas concret d'estudi, que es treballarà a partir d'un triple eix analític plantejat per Josepa Cucó en el seu llibre *Poniendo a Valencia en el mapa global. Políticas, desarrollos urbanos y narrativas sobre la ciudad*⁽⁹⁾:

1. Els contextos i processos locals, que poden arribar a multiplicar o magnificar els impactes globals sense destruir necessàriament allò local, sinó que s'integren modificant-se en una relació dialèctica d'intercanvi que es modula i varia segons les conjuntures: "la glocalitat".
2. Interès per l'economia política de l'urbanisme que es practica en la ciutat i que subjau als discursos que la promouen i legitimen, però que també la critiquen o rebutjen. Camp de conflicte en el qual es posiciona el veïnat, el poder, l'àmbit acadèmic i altres.
3. El saber antropològic o "saber situat" que remet a la necessitat d'ubicar persones i esdeveniments en el seu context, concretament el de les àrees vulnerables de la ciutat per poder accedir a la seua perspectiva. Es tracta de situar-se en la intersecció d'allò macro (fenòmens de caràcter més general) amb allò micro (situacions específiques).

EL DESENVOLUPAMENT DE L'URBANISME NEOLIBERAL A VALÈNCIA

Des de l'inici de la bombolla immobiliària a finals dels anys 90, l'urbanisme empresarial valencià va apostar majoritàriament per l'estratègia urbanística que David Harvey defineix com *estil consumista d'urbanització*⁽¹⁰⁾, conformat per tres característiques principals. Per una banda, la construcció d'entorns urbans d'alt standing, en el cas de València fortament vinculats al model de *new build gentrification*⁽¹¹⁾ i situats principalment en àrees pràcticament annexes a grans i costosos projectes arquitectònics, com és el cas de la Ciutat de les Arts i les Ciències de Santiago Calatrava, o el Palau de Congressos de Norman Foster. En segon lloc, l'aplicació de polítiques d'atracció i entreteniment, en el cas de València materialitzades en forma de grans esdeveniments com la Copa Amèrica, la Fórmula 1, la visita del Papa, etc. I com a última característica d'urbanització consumista, els processos de gentrificació apreciables en contextos i temps diversos, com als barris de El Cabanyal-Canyamelar, Russafa i El Carmen, entre altres.

El model valencià ha tingut l'especificitat de la relació indissociable entre les elits del poder local i el context polític-identitari en el que va tenir lloc l'expansió de la bombolla immobiliària, des de finals dels anys 90 fins a la seua explosió en 2008. En aquest sentit i des d'una perspectiva glocal, és imprescindible prendre com a punt de partida el moment en què les polítiques urbanes neoliberals passen a convertir-se en un motor central de desenvolupament econòmic de la ciutat, impulsant a més a més des del poder la seua promoció. Aquesta estratègia comença a amplificar-se amb l'arribada al poder del Partit Popular a l'Ajuntament de València l'any 1991 i al govern autonòmic l'any 1994. És a partir d'aquest moment quan a través de les dites polítiques es van desenvolupant diverses modificacions indirectes del PGOU (Pla General d'Ordenació Urbana). És a dir, a través de la flexibilització l'urbanisme empresarial s'impulsa, amplia i accelera fins a assolir una gran magnitud.

La ciutat de València entra així en una espiral de construcció vertiginosa, on les estratègies urbanístiques dels poders públics s'orienten cap als projectes objecte o urbanisme de l'espectacle i l'esdeveniment, a banda de cap al creixement urbanístic ràpid, desmesurat i voraç, que majoritàriament es produeix a expenses de l'horta de la ciutat. Ambdues estratègies es donen simultàniament i es retroalimenten, potenciant

(8) El contingut d'aquesta secció està basat en el projecte d'investigació titulat *Una visió alternativa a l'estudi d'àrees vulnerables de la ciutat de València*, especialment en l'apartat 2.1 titulat *Urbanisme neoliberal a la ciutat de València*. El projecte és el resultat del treball de curs de Carolina Juan Nadal, Elvira Mondragón García, Héloïse Bertin-Meriguet i Juan Antonio Romero Crespo, estudiants del Grau de Sociologia de la Universitat de València, i en el marc de l'assignatura optativa de *Sociologia Urbana, de l'habitatge i de la planificació del territori*, dirigida pel professor Francisco Torres.

(9) CUCÓ, Josepa. *Poniendo a Valencia en el mapa global. Políticas, desarrollos urbanos y narrativas sobre la ciudad*, en CUCÓ, Josepa (ed.), *Metamorfosis urbanas. Ciudades españolas en la dinámica global*. Barcelona: Icaria, 157-179, 2013.

(10) HARVEY, David. *Ciudades rebeldes. Del derecho de la ciudad a la revolución urbana*. Ediciones Akal, 2013.

(11) BOURDIN, Alain. *Espaces et sociétés*. Ed. Eres, 2008.

la seua relació mútua. És precisament aquesta dinàmica en dues direccions interrelacionades la que provoca una bombolla immobiliària, amb la qual la promoció d'habitatges de renda lliure es dispara, en el marc d'una lògica en la qual l'habitatge adquireix el seu valor en funció de la llei de l'oferta i la demanda, i no en funció del seu valor d'ús. La facilitat d'accés al crèdit i amb açò la massiva compra d'habitatge, va fomentar que la compra d'habitatge nou també es disparara, un augment de la demanda que va provocar l'increment exponencial del nombre d'actuacions urbanístiques, així com del preu del sòl i l'habitatge. Així, aquesta lògica esdevé cada vegada més ampla i profunda, fins al punt de saturar i portar al col·lapse el sistema, provocant aleshores l'esclafit de la bombolla financera i immobiliària, i amb açò, el començament de la crisi també financera i immobiliària.

Tornant a la primera estratègia del cas concret d'estil consumista d'urbanització a la ciutat de València, es pot dir que ha pivotat sobre projectes arquitectònics aparatosos i de gran cost d'execució (Imatge 1): el Palau de Congressos; el nou estadi Mestalla; la València Litoral i la Marina Juan Carlos I; i presidint tot el gran complex la Ciutat de les Arts i les Ciències. A partir de l'any 2000, aquests projectes es combinen amb la celebració de grans esdeveniments com la Copa Amèrica, la Fórmula 1 i la visita del Papa, juntament amb uns altres de menor envergadura. Aquests projectes es situen en les àrees que posteriorment tindran el major creixement urbanístic de la ciutat, donant lloc a un "urbanisme a la carta" del que es fa ressò Fernando Gaja⁽¹²⁾, originant-se una nova perifèria urbana en la qual són majoria els habitatges de renda lliure i els d'alt standing.

Imatge 1. Plànol de projectes arquitectònics estrella de la ciutat de València. Elaboració pròpia.

Imatge 2 Plànol d'estratègies de connexió territorial de la ciutat de València. Elaboració pròpia.

(12) GAJA, Fernando. "Una mirada a la Ciutat de València. El boom de València o la ciutat espectacle", en VV AA: Llibre Verd del territori valencià, València, Federació Escola Valenciana, pp. 201-213, 2006.

(13) CUCÓ, Josepa. *La ciudad perversa: Una mirada sobre la Valencia global*. Anthropos, 2013.

Així, les polítiques urbanes empreses pel govern valencià popular des del 1991, han seguit un model de desenvolupament urbà basat en tres estratègies de connexió territorial (Imatge 2), amb el front marítim com a eix vertebrador principal. La primera va de l'interior de la ciutat cap al port i el Passeig Marítim, en direcció oest-est, per l'avinguda del Port i l'avinguda de França, i pel Jardí del Túria i la Ciutat de les Arts i les Ciències; la segona s'orienta de sud a nord, i pretén convertir tota la façana marítima, des del port fins al veí municipi d'Alboraya, en un immens passeig marítim fàcilment accessible i convenientment equipat; i finalment, la tercera parteix des de l'interior nord de la ciutat, perllongant l'avinguda Blasco Ibáñez per a facilitar l'accés directe al Passeig Marítim, passant per sobre del Cabanyal⁽¹³⁾. No és casualitat que les tres connexions passen per les àrees de la ciutat amb major creixement urbanístic, i no per casualitat és en aquestes àrees on es situen els grans i caríssims projectes arquitectònics.

Per a la promoció de les estratègies de regeneració desitjades, les elits locals van desenvolupar un model discursiu que contenia una nova visió de futur, tant de la mateixa ciutat com de l'itinerari que seguir perquè es fera efectiva. Mitjançant logos, narracions i imatges, es construeix en paraules de Josepa Cucó una *València virtual*, que mitjançant els mitjans de comunicació, la publicitat, i altres mecanismes aconseguix col·locar en l'imaginari col·lectiu de locals i foranis el mapa de la ciutat que la pròpia elit havia dissenyat. El mateix mapa era capaç d'invisibilitzar els seus problemes, dèficits i necessitats. Un exemple d'açò és la metàfora que la Ciutat de les Arts i les Ciències va representar, apropiant-se de significats positius tals com la modernitat, l'interès públic i el futur. D'aquesta manera un sector de la població valora positivament la terciarització i el ràpid gir cap al turisme, que permetien situar la ciutat al mapa de l'excel·lència mundial. En aquest moment es produeix la representació, tal com ens assenyalava Cucó citant a Boyle i Rogerson, de la *ciutat com a mercaderia*, una metàfora que s'utilitza per a modelar la conceptualització i governança de les ciutats i de la qual arriba a dependre la seua supervivència. Segons aquesta lògica, una ciutat o bé entra competint amb altres ciutats mercaderia en el rànquing de l'excel·lència global, o es submergeix en la mediocritat.

No obstant açò, l'admiració per aquest model és només parcial, doncs coexisteix amb el disgust que s'origina en la ciutat viscuda i en les experiències dels barris, que matisen i critiquen de manera constant les suposades virtuts del canvi⁽¹⁴⁾. Sorgeix així una visió polaritzada de les conseqüències d'aquest procés urbanitzador: d'una banda es reconeixen els assoliments de les grans inversions, però per altra es reclama l'essencial per al bon habitat de la ciutat: inversió social, infraestructures, etc., en definitiva qualitat de vida.

ELS PROBLEMES DE LA CIUTAT I ELS IMPACTES DE LA CRISIS

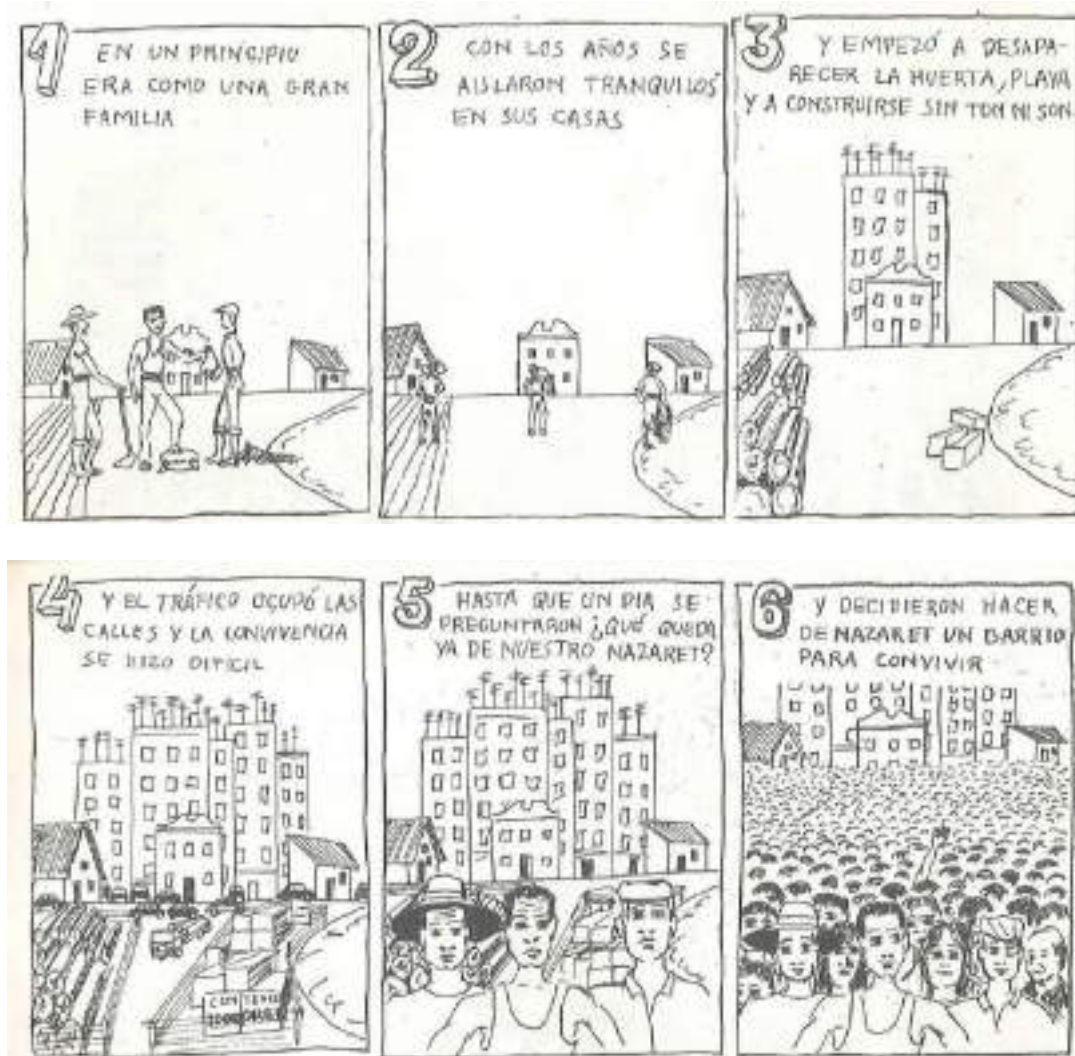
Les diferents crítiques que s'han donat sobre els problemes de la València producte de l'urbanisme neoliberal es despleguen en diversos sentits. En primer lloc, l'impuls del caràcter metropolità de la ciutat a partir dels anys 90, a través de grans obres i esdeveniments que permeteren a la ciutat entrar en aquesta competitivitat amb altres ciutats, basades en la planificació d'infraestructures i espais, però oposat al model de capital de l'Horta. En segon lloc, València com a ciutat inacabada, on bateguen les desigualtats i els desequilibris interns. En aquest sentit i com destaca Cucó citant a Fernando Gaja, "els grans projectes i esdeveniments no produeixen una millora en la distribució de la renda, ni introdueixen elements d'equitat, i tampoc milloren els accessos als espais i equipaments urbans: per contra, solen desenvolupar espais tancats i elitistes, concentrant les actuacions públiques en uns pocs espais, ignorant a la resta de la ciutat". No s'inverteix en les zones antigues, a la vegada que els serveis públics es veuen minvats, els barris es descuiden i degraden podent arribar a convertir-se en un camp abonat per a l'especulació.

A més a més, el model urbanitzador dominant a la València global, dedicat com hem vist a l'objectiu únic i últim de defensar i servir els interessos del mercat i dels poders públics, al mateix temps que ho ha fet en la majoria de ciutats de l'estat espanyol i de la comunitat europea, ha desenvolupat en la històrica metròpolis de l'horta un tipus específic d'exclusió social entorn de l'àmbit residencial. Els problemes i patologies urbanes conseqüència d'"una planificació urbanística incapaç i sense cap tipus d'interès per oferir cap resposta adequada al problema de l'exclusió residencial"⁽¹⁵⁾, i amb açò a l'atemptat contra un dret individual fonamental com és l'accés a un habitatge digne, ha provocat un procés difícilment reversible de segregació, tant social com espacial, donat el seu caràcter estructural en l'àmbit social, polític, cultural i econòmic.

En aquest marc es van concretant nous focus de conflicte urbà. Per una banda espais/barris perifèrics que en el boom de la València global i l'urbanisme neoliberal, simplement havien sigut oblidades per part de l'Ajuntament i per part del lobby cementer valencià. Per altra banda les pedanies com per exemple La Punta, que encara avui pretén transformar-se en la Zal, una ampliació de la zona d'emmagatzematge, manipulació i logística diversa del port de València. D'ací salta Salvem la Punta, però com que en general va retallant-se tot el que era zona d'horta, sorgeix també el Salvem l'Horta. Altra qüestió també important és el Cabanyal, un barri popular històricament portuari i de pescadors, que en aquests anys adquireix una nova centralitat i valor de sòl. S'acaba d'acabar el gran passeig marítim, al costat del mar, i amb açò es planteja un nou projecte d'ampliació de Blasco Ibáñez, que divideix el barri del Cabanyal-Canyamelar en dos tot i tenir ja una protecció com a Bé d'Interès Cultural (BIC). Açò fa sorgir el moviment Salvem el Cabanyal.

(14) Per a un detall més pormenoriat d'aquesta idea, consultar el llibre coordinat per Josepa Cucó i Giner "*Metamorfosis Urbanas*", en el qual es visibilitzen de la mà de diversos autors i autores les particularitats de les experiències viscudes en diversos barris i contextos de la ciutat de València.

(15) CORTÉS ALCALA, L. et al. *Lecciones y enseñanzas de la intervención pública sobre la exclusión residencial*. Trabajo Social Hoy, Extre 2: 27-40, 2008.

Imatge 3. "Farem de Nazaret un barri per a conviure". Sèrie de vinyetes contesa a "Nazaret. Ahir, avui i demà", revista editada per l'Associació de Veïns de Nazaret l'any 1981.

Per una banda les perifèries i les pedanies, i per altra, determinats barris del centre històric com Velluters, el Carme, etc.: amb processos simultanis de degradació i gentrificació. En aquest àmbit també es generen tensions, menors, però igualment de malestar urbà. I un tercer focus posat sobre les obres singulars, com les torres del Botànic. Inicialment és un malestar que es va coguent des de baix, però que va quallant en el que es coneix com els Salvem. El primer que sorgeix és precisament per paraitzar l'hotel del Botànic, Salvem el Botànic (1995), i d'alguna manera dona la pauta del que seran les formes d'actuar dels nous moviments urbans, a banda del nom.

Així, la crisi va acabar també afectant al poder. L'escandalós deute que tenallava a les arques valencianes - tant municipals com autonòmiques -, els nombrosos casos de corrupció, els moviments "Salvem", el rescat de les Caixes d'Estalvi locals, l'increment de l'atur, etc., van desembocar en 2015 en un canvi de govern en l'Ajuntament de València i en la Generalitat Valenciana, orientat aparentment cap a un sentit polític i d'urbanització progressista que agafara la direcció contrària al model de ciutat neoliberal.

1.3

URBANISME INFANTILITZADOR

Foto 3 Elaboració pròpia dintre del procés d'aplicació de la metodologia al cas pràctic del barri de Natzaret.
Fase 3 (Dibuixa't) - Taller Ó (Ens anem d'excursió) - Associació sense ànim de lucre L'ARCA DE NOÉ.

Les ciutats, en tant que espais socials i socialitzadors, són llocs capaços d'educar a les seues habitants, qui de manera obligatòria i involuntària es converteixen en els seus principals usuàries. Així doncs, es podria afirmar que les ciutats i els espais que les configuren, tant públics com privats, ofereixen majors o menors capacitats a les seues usuàries segons la definició específica d'escala humana que cada ciutat duu implícita. L'escala humana s'entén així en totes les seues dimensions, per una banda objectives - edat, sexe, diversitat funcional, classe social, etc. -; i per altra subjectives - passió, cultura, ètnia, etc.⁽¹⁶⁾. Amb açò, l'escala humana constitueix un paràmetre fonamental en la definició de qualsevol model de ciutat, tant en la seua vessant espacial com social, ja que és capaç de definir els seus límits materials i simbòlics.

El debat polític al voltant del dret a la ciutat⁽¹⁷⁾ no ha perdut vigència ni transcendència en cap de les seues vessants - econòmica, política, social, urbanística, etc. -, i és per això que autors com David Harvey el recuperen i el sintetitzen posant-lo al centre de les seues teories, entenent que la transformació del concepte guarda una relació directa amb l'evolució del sistema social, i per tant amb l'evolució de la lluita per revertir les tendències de l'actual sistema servidor del mercat. Harvey ja no entén el 'dret a la ciutat' com quelcom estàtic, és a dir, "reduït a un accés individual o col·lectiu als recursos que aquesta emmagatzema o protegeix"⁽¹⁸⁾, sinó que li confereix al concepte un caràcter dinàmic i autònom. El dret a la ciutat ja no es redueix a entendre les ciutats construïdes com a espais privilegiats on es produeixen lluites en pro i en contra del sistema i les seues particularitats, sinó que els atorga la capacitat per arribar a convertir-se en un motor amb capacitat pròpia per construir alternatives d'apropiació i participació política i espacial, açò és, en un motor amb capacitat per construir una societat que supere les desigualtats implícites en el mateix sistema.

L'urbanisme hegemònic actual posa al centre dels seus plantejaments una escala humana, quan menys, reduccionista: subjecte home, de mitjana edat, de classe mitjana, amb un treball ben remunerat i amb condicions físiques plenes. Per tant configura uns límits, com s'ha dit materials i simbòlics, del dret a la ciutat, que es configura al voltant d'aquesta categoria ciutadana però a costa de l'exclusió i invisibilització d'altres subjectivitats. Es parteix de la premissa que la ciutat configura unes relacions de poder atenent a una definició reduccionista de l'escala humana, i que la consideració d'aquesta escala humana al seu torn determina un tipus de ciutat exclusiva i al servei dels interessos del poder i del capital.

Harvey situa la ciutat al cor del sistema, ja que el tipus de ciutat producte del procés d'urbanització hegemònic i els processos de producció que la conformen, a la vegada l'alimenten i el condicionen. La seua tesi implica una visió de la ciutat que comporta processos de producció

(16) DELGADO, Manuel i GEHL, Jan. *La escala humana*. Fundación CojaCanarias. Conferència de 17 de mayo del 2017. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=Dz-tELO6YbDA>.

(17) El contingut d'aquesta secció està basat en el treball d'investigació titulat *Ciutat i capitalisme*, centrat en un anàlisi documental de la teoria de David Harvey sobre el dret a la ciutat. Es tracta d'un treball de curs de Carolina Juan Nadal, estudiant del Grau de Sociologia de la Universitat de València, i en el marc de l'assignatura optativa de *Sociologia Urbana, de l'habitatge i de la planificació del territori*, dirigida pel professor Francisco Torres.

(18) HARVEY, David. *Ciudades rebeldes. Del derecho a la ciudad a la revolución urbana*. Madrid, Akal, 2013.

i de reproducció social. Els processos de producció estan vinculats als processos de les indústries i serveis, bolcats a la tasca de generar excedent de capital i de mà d'obra. Els processos de reproducció del sistema social estan vinculats a la mà d'obra que produeix i que a la vegada consumeix els recursos sociourbans, assumint unes formes de vida determinades per la mateixa forma i funció d'aquests recursos. Però també hi intervenen en aquest sentit altres variables determinants per a la reproducció del sistema social. Es tracta de les condicions particulars dels habitants de les ciutats – gènere, edat, ètnia, classe, etc. –, ja que les seues necessitats particulars, producte d'un sistema capitalista generador de desigualtats estructurals en funció d'aquestes mateixes condicions, defineixen el caràcter dels recursos sociourbans que es produeixen, caràcter que a la vegada perpetua aquesta estructura social desigual necessària per a la reproducció del sistema capitalista.

Tota aquesta teorització guarda una relació directa en com els recursos educatius tal com estan plantejats, d'acord amb el model d'escola prussiana definit en apartats anteriors, es presenten com a servidors del col·lectiu de la infància, que per motius d'edat té unes necessitats particulars a satisfer pels mateixos recursos. Però a la vegada, es tracta de recursos sociourbans que tant en la seua configuració física – com s'ha apuntat una configuració física que pretén el control i la vigilància de la població –, com pels processos educatius que alberguen – i que segueixen subjectes a la normalització i a la competitivitat establerts des dels orígens de l'escola prussiana –, contribueixen a la reproducció social d'un sistema per definició segregat i segregador. A més a més, la tesi de Harvey acaba de tancar-se quan el model de les escoles d'arquitectura i urbanisme de les societats occidentals contemporànies, també subjectes a una configuració física i a un contingut basats i servidors del control i l'estandardització, esdevenen recursos sociourbans on es reproduceix el model d'urbanització hegemònic. Així, la mà d'obra resultat d'aquestes escoles, les professionals de l'arquitectura i l'urbanisme, que en els millors casos arriben a assolir posicions de poder no sols tècnic sinó també polític i econòmic, seguiran dissenyant i reproduint ciutats i per tant societats que realment servisquen al sistema actual, és a dir, ciutats per facilitar la vida al model d'habitants productius, casualment homes, de mitjana edat, de classe mitjana, amb un treball ben remunerat i amb condicions físiques plenes. La ciutat actual, amb uns espais educatius on es desenvolupa un model educatiu concret, capaç de reproduir aquest model de ciutat, necessita de l'exclusió de certs col·lectius – dones, infància, persones majors, etc. – per poder sobreviure.

Així, el que pretén aquesta recerca és visibilitzar la importància de posar al centre dels plantejaments urbanístics la categoria ciutadana de la infància –xiquetes i xiquets d'entre 0 i 12 anys–, per arribar a entendre fins a quin punt, si treballem des d'una escala humana no estrictament productiva, podem també influir en què les nostres ciutats s'allunyen progressivament del model urbanístic neoliberal. És evident que suposa un propòsit complicat, que ni els mateixos governs progressistes tenen massa clar com afrontar, precisament pel pes que assoleix l'educació en aquesta configuració que esdevé estructural. Com s'ha vist, la mateixa educació ja s'encarrega de garantir que els processos de configuració dels espais es mantinguen dintre dels límits de l'escala humana dominant. Es fa complicat entendre la diversificació com una eina de transformació de les ciutats actuals, ja que el punt de partida no és plantejar un model de ciutat alternatiu, sinó plantejar un mètode de treball cooperatiu situat fora dels límits físics i simbòlics de l'escala dominant, un mètode capaç de procedir de manera realment paral·lela a les metodologies que la mateixa escala dominant acaba imposant inclús de manera inconscient.

Amb açò, aquest projecte també planteja una investigació sobre com, a través de la ciutat entesa com a espai social per excel·lència, espai amb capacitat pròpia per construir alternatives d'apropiació i participació política i espacial, es pot educar a la totalitat de ciutadania en la tasca de projectar noves maneres de fer urbanisme, potser utòpiques, o potser simplement ubicades fora del nostre imaginari individual i col·lectiu. Esbrinar si realment, infantilitzant les ciutats, seria possible educar en la diversitat i el conflicte que per definició conformen les ciutats, des d'una posició paral·lela a les dinàmiques de societats i ciutats neoliberals.

2. METODOLOGIA

L'espai construït i tots els processos vinculats al seu disseny i gestió, han estat històricament associats a competències purament científic-tècniques per l'imaginari col·lectiu a les societats contemporànies. Ens han venut la idea que els problemes que ha d'enfrontar quotidianament una societat, tenen una solució tècnica superior; i que "la millor solució sempre la donarà el millor tècnic", com si existiren solucions purament tècniques o, més ben dit, tècnicament pures⁽¹⁹⁾. David Harvey, amb la seua tesi, estableix una relació rotunda i irrenunciable entre sistema social i ciutat. Considera la ciutat com una variable independent, amb una entitat pròpia capaç de generar i conformar els fenòmens socials, tant els que es produeixen al seu sinus com en les xarxes que constitueix. Harvey confereix a la ciutat un caràcter d'influència bidireccional. Per una banda, és el producte socioespacial de fenòmens socials que responen de manera específica al model de vida predominant. Però a la vegada, la ciutat esdevé l'encarregada d'estructurar el mateix sistema, ja que els processos d'urbanització que la conformen generen ciutats i fenòmens socials específics que serveixen i perpetuen el sistema hegemònic. Si partim d'aquesta premissa com a fonament teòric, queda justificada la pertinència de què tots els processos de disseny arquitectònic i de planejament urbanístic partisquen d'una investigació social rigorosa, açò és, amb una metodologia contrastada per les ciències socials. És més, amb aquest projecte s'adopta una postura rotunda en aquest sentit, i és que les pràctiques o ferramentes utilitzades en les investigacions socials no són solament vàlides, sinó que són de necessària aplicació en totes les fases del procés de disseny arquitectònic o planejament urbanístic⁽²⁰⁾.

Foto 4 Elaboració pròpia dintre del procés d'aplicació de la metodologia al cas pràctic del barri de Natzaret.
Fase 3 (Dibuixa't) - Taller 5 (botant el dia a dia) - C.E.I.P. Joan Manuel Montoya.

Per al desenvolupament del projecte INFÀNCIA AMB NATZARET, entès com una intervenció urbanística amb un component social molt present per l'exclusivitat del col·lectiu protagonista, s'opta per una Metodologia d'Investigació-Acció Participativa⁽²¹⁾ (IAP). Aquest tipus de metodologies d'estudi i acció, de tipus qualitatiu, busquen obtenir resultats rigorosos i útils per millorar i transformar situacions col·lectives "normalment considerades situacions problemàtiques", basant la investigació en la participació i l'involucrament dels mateixos col·lectius a investigar:

L'aplicació d'aquesta metodologia és fonamental pel seu caràcter triangular. En primer lloc pel seu caràcter d'(I)nvestigació, un conjunt de procediments tècnics que busquen adquirir un coneixement útil per a la població, amb la finalitat de què es puga actuar sobre la seua realitat social: les persones passen de ser objecte d'estudi a ser subjecte protagonista de tot el procés. En segon lloc pel seu caràcter d'(A)cció, ja que genera processos d'actuació de les persones involucrades, processos que impliquen organització, mobilització, sensibilització i conscienciació: així la població involucrada adquireix un coneixement més sistemàtic i profund de la seua situació particular; per poder actuar de manera eficient en la seua transformació. I en última instància pel seu caràcter (P)articipatiu, que suposa una col·laboració entre la part tècnica i la gent involucrada, en aquest cas la infància, permetent generar un procés basat en la inclusió sistemàtica.

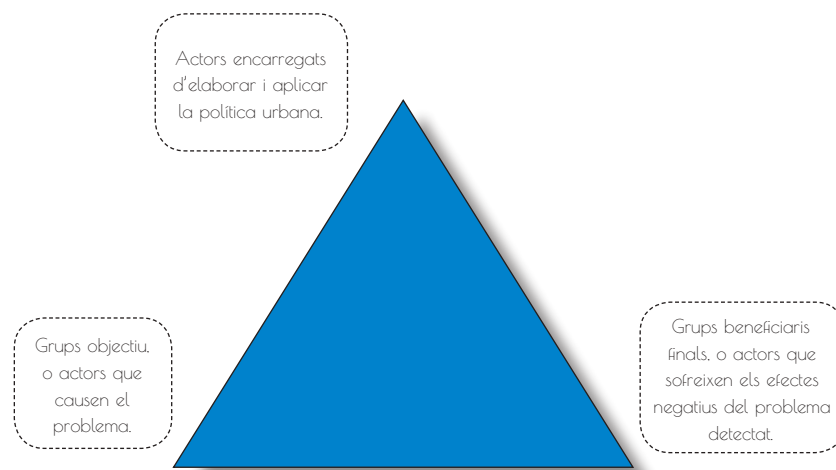
(19) PINDADO, Fernando; REBOLLO, Oscar; MARTÍ, Joel. *Lines per a la participació ciutadana: bases, mètodes i tècniques*. Diputació de Barcelona, 2002.

(20) El contingut d'aquesta secció està basat en el treball intern realitzat per Marta Pastor Villena i Carolina Juan Nadal al sinus del Carrer de Metodologies Participatives als Processos Urbans d'Hipnopèdia Urbana del curs 2017-18; en la línia d'investigació "L'aplicació de ferramentes d'investigació social".

(21) Segons ALBERICH, Tomas (2007), la metodologia d'IAP té els seus orígens en la confluència d'un conjunt d'escoles crítiques d'investigació social i de les escoles de la pedagogia social: educació popular llatinoamericana, teories de Paulo Freire, que han confluït amb bases epistemològiques comuns europees. En 1977 es va celebrar la primera trobada internacional sobre IAP en Cartagena de Indias. En juny de 1997, vint anys després, es va celebrar un Congrés Mundial sobre IAP en la mateixa ciutat.

Les Metodologies d'Investigació-Acció Participativa superen tota relació dicotòmica jerarquitzada i jerarquitzadora entre la part investigadora i l'objecte d'estudi, exigint formes de comunicació entre iguals per poder realitzar un treball comú. D'aquesta forma i recordant que entenem l'espai urbà com a espai social per excel·lència, l'aplicació d'aquest tipus de metodologies posen en qüestió ja no sols la pràctica urbanística hegemònica durant les últimes dècades a la nostra societat, sinó també la pràctica de la sociologia urbana que ha entès tradicionalment una divisió sistèmica entre tècniques quantitatives i tècniques qualitatives. Es tracta d'una metodologia que convida a la maièutica, al diàleg entre històriques dicotòmies subjecte-objecte i quantitatiu-qualitatiu, i tot per afavorir una bona pràctica socio-urbanística capaç de millorar la qualitat de vida de les persones, de totes les persones.

Fer urbanisme no està desproveït de contingut ideològic, i de fet, quan atorguem a l'arquitectura i a l'urbanisme una dimensió social, estem afirmant que l'exercici d'aquestes disciplines considerades tradicionalment com a purament tècniques, no pot estar deslligat de càrrega política⁽²²⁾. A més a més, una intervenció urbanística a una escala de barri, adopta la forma d'instrument de planificació urbana. Per tant, l'objecte últim d'aquest projecte és de fer una política, urbanística però política, amb tots els seus elements i amb la càrrega ideològica que duu implícita. Partint d'aquesta postura, l'estructura del projecte que com ja s'ha plantejat es desenvoluparà mitjançant una Metodologia d'Investigació-Acció Participativa, es fonamenta en les fases d'elaboració d'una política pública, entesa com una sèrie de decisions o d'acions, intencionadament coherents, preses per diferents actors "públics i a vegades no públics", amb la finalitat de resoldre un problema considerat col·lectiu. Aquest conjunt de decisions i accions donen lloc a actes que tendeixen a modificar la conducta de grups dominants causants del problema col·lectiu a resoldre (grups objectius), en l'interès de grups socials que sofreixen els efectes negatius del problema en qüestió (grups beneficiaris finals)⁽²³⁾.

Imatge 4. Elaboració pròpia a partir de "Triangle base dels actors d'una política pública", extret del manual d'Anàlisi i gestió de polítiques públiques coordinat per Joan Subirats.

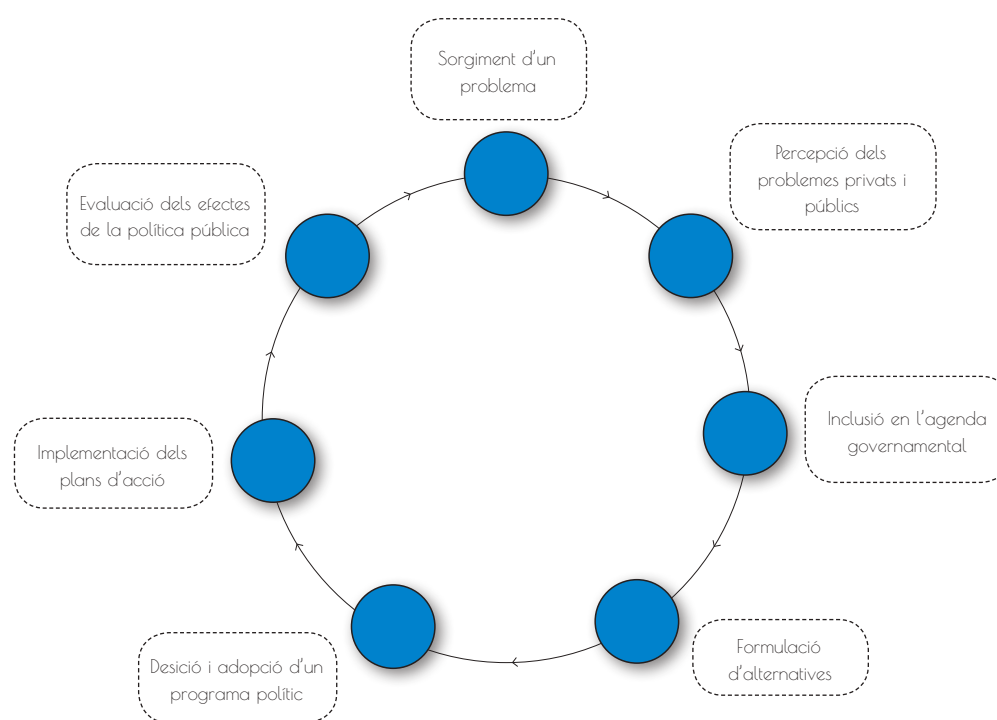
La política que es planteja parteix de la detecció d'un problema genèric: la invisibilització de la infància en el disseny i gestió dels espais públics, i en conseqüència en els drets que se'ls atorga com a ciutadania. És el model hegemònic d'urbanització, amb les seues dinàmiques i tendències, el causant d'aquest problema, com s'ha justificat al marc teòric referent. Per tant, seran els agents privilegiats i amb poder per encapçalat les dinàmiques del model - des de polítics fins econòmics passant per tècnics -, els que passaran a constituir el grup objectiu de la nostra política urbana. Serà el grup que es veurà afectat per l'aplicació del model INFÀNCIA AMB NATZARET perdent així els seus privilegis. El personal tècnic, en el procés d'elaboració de qualsevol instrument de planificació, forma part del grup d'autoritats politicoadministratives que elaboraran i aplicaran la política pública en el seu cas. I amb açò, la hipòtesi causal de la qual es parteix és que, a través de posar al centre de la planificació urbanística la infància i la vida quotidiana, es pot donar una resposta política al problema de partida, arribant la infància a constituir el grup beneficiari final principal, que per les seues condicions específiques, ajudaria a millorar les condicions de vida de tota la ciutadania.

(22) ULLÁN, Francisco Javier (2014). Sociología urbana: de Marx y Engels a las escuelas postmodernas. Madrid. CIS.

(23) SUBIRATS, Joan; KNOEPFEL, Peter; CORINNE, Larrue; FRÉDERIC, Varone. *Análisis y gestión de políticas públicas*. Ariel, 2012.

Existeixen múltiples enfocaments respecte al desenvolupament dels processos de decisió i implementació de les polítiques públiques. No obstant això, els estudis més actuals en el marc territorial espanyol parlen del procés com un "cicle" (Imatge 5), que comença amb el sorgiment dels problemes en la primera fase, i es perllonga fins a l'avaluació dels resultats obtinguts. Aquesta perspectiva cíclica de la política pública deu veure's com un marc de referència i no com un esquema rígid, i de fet INFÀNCIA AMB NATZARET ho planteja com a suport teòric perquè, independentment de les necessitats específiques de cada cas pràctic on s'aplique, l'estratègia es planteje amb uns mínims d'integritat i cohesió.

Imatge 5. Elaboració pròpia a partir de "El cicle d'una política pública", extret del manual d'Anàlisi i gestió de polítiques públiques coordinat per Joan Subirats.

Així, s'especifica a continuació la relació precisa entre les fases d'INFÀNCIA AMB NATZARET i les fases del cicle d'una política pública detallades a la Imatge 5:

1. **ABANS DE COMENÇAR.** El problema sorgeix quan es detecta que de manera generalitzada a les societats contemporànies es produeix una invisibilització i exclusió de la infància de la vida pública. Abans de començar és el procés entre la fase 1 i 2 del cicle de Subirats, quan es treballa en l'àmbit tècnic per detectar si el problema en general i els problemes específics que d'ell se'n deriven es produeixen al barri objecte d'estudi. Si es produeixen, el barri és l'adequat perquè a través d'aquesta política es revertisca la situació problemàtica.

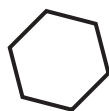
2. **SITUA'T.** La fase Situa't constitueix el procediment a través del qual, amb la participació de la infància i la comunitat educativa, es visibilitzen els problemes principals que afecten el grup de beneficiaris finals. Així, es presenta com el tràmit entre les fases 2 i 3 del cicle de Subirats, mostrant-se com un procediment cooperatiu de filtre i prioritització dels problemes que s'inclouran en l'agenda pública, o en aquest cas concret, que hauran d'afrontar-se a través d'aquesta política urbana.

3. ESCODRINYA. Els problemes han sigut inclosos a l'agenda de la política urbana. Amb açò i prèviament a la posterior fase del cicle de Subirats, consistent en la formulació de les alternatives. A Escodrinya es desenvolupa tot un treball col·laboratiu capaç de visibilitzar la situació desitjable dels grups beneficiaris finals. No obstant això, aquesta fase de INFÀNCIA AMB NATZARET suposa un doble bot en el cicle d'elaboració d'una política pública plantejat per Subirats. I és que, a banda de constituir a través d'un treball col·laboratiu amb la infància la transició entre les fases 3 i 4, el treball realitzat pels actors públics en aquesta fase es correspon amb el procés de transició entre les fases 4 i 5, entre la formulació d'alternatives i la concreció d'un programa legislatiu específic a través de la definició d'un model causal, que haurà de perseguir necessàriament tres objectius últims bàsics per a la solució del problema de partida: un barri inclusiu, l'apoderament de la infància a través del barri, i una intervenció sostenible.

4. DIBUIXA'T - MOTORITZA'T - PROJECTA. Aquestes tres fases d'INFÀNCIA AMB NATZARET es corresponen amb tres línies d'acció dintre de la transició des de la fase 5 del cicle de Subirats fins a la fase 6. I és que, abans d'implementar els plans d'acció definits en la fase d'adopció d'un programa legislatiu, es fa necessari treballar de nou de manera col·laborativa amb els beneficiaris finals, amb la finalitat que els instruments específics que s'escullen per tirar endavant les diferents accions del programa, es corresponguen amb les necessitats reals d'aquest grup. En aquest sentit, tres objectius últims bàsics es corresponen amb tres estratègies d'acció, i per tant amb tres fases de treball cooperatiu per a la seua definició amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.

Qualsevol metodologia participativa hauria de partir d'una perspectiva d'autoreflexió i autocrítica, per qüestionar d'on parteix, en quin context es troba, quina posició ocupa l'equip investigador, quins són els objectius, entre altres; per així poder definir amb rigor el procés d'aplicació de la corresponent metodologia participativa. A més a més no es tracta d'una acció puntual, sinó d'un procés que, a través de la transparència i la pedagogia del desengany, - aprendre i ensenyar a respectar els límits de la participació -, genere confiança entre els subjectes i la investigació en les seues múltiples dimensions. És per açò que per poder aconseguir una bona pràctica participada, s'ha d'entendre que cap procés és igual a un altre, i per tant el desenvolupament de la seua metodologia no és lineal, sinó més aviat cíclic i retroalimentat. Amb açò, l'última fase del cicle de Subirats, l'avaluació de la política, es replanteja al projecte INFÀNCIA A NATZARET, passant de constituir una fase més del cicle, a constituir una fase transversal a la resta de fases, que de manera constant permeta sotmetre a revisió crítica les conclusions i decisions preses pels actors públics.

A la llarga de tot el procés d'INFÀNCIA AMB NATZARET, s'ofereixen innovadores ferramentes qualitatives capaces d'adaptar el llenguatge tècnic a l'imaginari de xiquets i xiquetes d'entre 6 i 12 anys. No obstant això, aquestes ferramentes s'amaguen darrere d'una codificació que permet a l'equip tècnic interpretar i traduir en dades i plantejaments tècnics les aportacions de la infància. La finalitat última d'aquesta metodologia és apropar a la infància una ferramenta de transformació social que fins al moment adopta formes i pretensions enteses i al servei del món adult.

EL CAMÍ DE LES TÈCNiques

Sols podran seguir aquest camí tècniques que conformen un equip interdisciplinari mínim amb nocions d'arquitectura, urbanisme, pedagogia i sociologia.

EL CAMÍ DE LA INFÀNCIA

Sols podran seguir aquest camí xiquets i xiquetes d'entre 6 i 12 anys que viuen o freqüenten un barri perifèric d'entre 1500 i 10000 hab. de la ciutat de València.

APLICACIÓ A UN CAS PRÀCTIC

Zones que s'emplenaran amb material produït per l'equip tècnic, resultat d'interpretar aportacions fetes durant els camins de les tècniques i de la infància.

D'aquesta manera, la ferramenta adopta forma de joc, oferint un llenguatge educador i divertit, però a la vegada facilitant el procediment recíproc d'aprenentatge i de disseny d'un barri en col·lectiu. El joc planteja camins específics i diferenciats per a la infància i per als actors públics, així com espais on bolcar els resultats de l'aplicació de la metodologia a cada cas pràctic, en aquest cas el barri de Natzaret.

El joc és per a la infància una de les millors formes d'aprenentatge. En aquest cas, el joc aconsegueix codificar el cicle de les polítiques públiques a través d'un llenguatge educador i divertit, capaç de fer participar a la infància en el procediment de decisió i implementació de polítiques urbanístiques, fins al moment encapçalat exclusivament pel personal tècnic i polític.

2.1

ABANS DE COMENÇAR. Sorgiment dels problemes

La fase ABANS DE COMENÇAR es correspon a la primera fase d'INFÀNCIA AMB NATZARET, que es podria definir com el moment entre el sorgiment del problema i la seua detecció per part de l'equip tècnic. Aquest serà l'encarregat de corroborar, a través de les instruccions que es plantegen a continuació, si el barri objecte d'estudi està sofrint el problema de partida de la invisibilització de la infància de la vida pública, i és per això susceptible de que s'hi aplique la Metodologia d'Investigació-Acció plantejada per revertir aquesta situació.

OBJECTIUS GENERALS

- Selecció del barri objecte d'investigació.
- Estudi de les característiques sociourbanístiques del barri per corroborar que la infància que habita o freqüenta aquest, està sent invisibilitzada a l'hora de fer ús de l'espai públic.
- Estudi de les característiques urbanístiques del barri seleccionat per comprovar si és susceptible de que s'hi aplique de la Metodologia.
- Recollida de dades sociourbanes i demogràfiques del barri.
- Realització d'un reportatge fotogràfic que demostre a través d'imatges l'estat actual del barri, i el paper de la infància en l'espai públic.
- Avaluació posterior de cadascuna de les ferramentes.

METODOLOGIA

- Per corroborar si es pot aplicar la Metodologia d'Investigació-Acció Participativa plantejada, el personal tècnic haurà de realitzar un estudi sociourbanístic seguint les indicacions presentades a continuació en forma de targetes. Aquestes indicacions estan estructurades en quatre grups: "El nostre barri", "Qui viu al barri?", "Infància amb el barri", i "Qui juga?"

POBLACIÓ

Indica el nombre d'habitants que viuen o estan empadronats al barri natzaret. Aquest número haurem d'anar comparant entre 1000 i 10.000 habitants. Després s'haurà de comparar el nombre de persones que viuen al barri natzaret amb el nombre de persones empadronades a la ciutat de Vilanova, en el moment de realització de l'enquesta.

TAXA D'INFANTESA AL BARRI

Una vegada establert el nombre de persones que viuen al barri es farà un estudi de la taxa d'infantesa comparant-la també en el total d'habitants de Vilanova i la Geltrú.

NIVEL·L EDUCATIU DE LA POBLACIÓ

Analitza i analitza el nivell educatiu de la població corresponent al barri natzaret amb la comparació respecte a la ciutat. Sempre que es consideri necessari es desglossarà aquest estudi per edats. És el nivell educatiu una característica destacada vinculada amb la taxa d'infantesa?

Ocupació

Traça sobre la taxa d'ocupació de les habitacions del barri amb la comparació corresponent a la ciutat de Vilanova. Quin és el treball que predomini en el barri objecte d'estudi? Quina relació tenen que veuen al percentatge d'ocupació amb la taxa de natalitat?

MIGRACIÓ

Analitza el repartiment geogràfic del percentatge de migració que trobem en l'estructura del barri respecte de la població. Amb aquest estudi s'ha de determinar si es tracta d'un barri típic d'una zona globalitzada o un barri que repulsi a la immigració. És la migració vinculada amb el nivell d'estudi? I amb la taxa d'ocupació?

FOTOGRAFIA DE DIA, I DE NIT

A través d'un reportatge fotogràfic de cinc minuts objectius del barri, tant de dia com de nit, es farà un estudi local on:

- Es descriuen de les vivendes.
- La quantitat de cotxes.
- La quantitat de zones pedonals.
- El nivell d'ús i ús d'espais.
- La il·luminació i la vegetació.
- Si hi ha espais i espais al carrer.

ZONES DE JOC AL BARRI

Fotografia zones jocs més i menys amb zones i zones més característiques per trobar les diferències entre elles. Per al mateix reportatge també podríem incloure en les seccions propies:

- Quin caràcter tenen les zones?
- Són fixades?
- Volem zones d'obres?
- Predomina la ciutat o la vegetació?
- És una zona segura?
- Són segures? Per a què?

CENTRES EDUCATIS DEL BARRI

Localitza tots els centres educatius presents a Vilanova i la Geltrú que pertanyen al barri i fes un estudi de les seves característiques principals: s'hi fa una educació reglada o no reglada? És un centre d'ensenyament concertat o privat? Centre públic o no? És un centre d'ensenyament secundari (CATS) o no?

JUGADORS SEGONS CENTRES EDUCATIS

Una vegada establert i situat els centres educatius s'haurà d'establir una llista representativa de tots els cursos de primària, secundària i batxillerat i, amb aquesta llista es jugarà el joc de la fotografia del barri. Quin caràcter tenen les zones jocs per zones educatives? És obert o tancat? És obert o tancat? És obert o tancat? És obert o tancat?

2.2

SITUA'T. Selecció dels problemes

La fase SITUA'T es presenta com el tràmit entre les fases 2 i 3 del cicle de Subirats, moment en el qual els actors tècnics i polítics tenen en compte les múltiples demandes prevenient dels grups socials, per poder fer un filtre dels problemes considerats més incipients que hauran d'afrontar-se a través de la política urbana. Aquesta retrospecció compta amb instruments tradicionalment entesos com a ferramentes purament urbanístiques -anàlisi territorial basat en dades objectives-, no obstant això, i entenent el pes que té el factor social en el procediment, la fase també compta amb instrument d'investigació de caire qualitatiu, tant per a persones adultes com per a la infància: vídeo, collage i cartografies subjectives.

OBJECTIUS GENERALS

- Primera presa de contacte amb cadascun dels grups participants en el procés.
- Estudi dels límits físics i simbòlics de la infància sobre el seu barri i la ciutat de València.
- Recollida i estudi de les percepcions subjectives de la infància sobre el seu barri.
- Realitzar una anàlisi territorial rigorós, per estudiar de manera quantitativa les característiques urbanes del barri.
- Selecció dels problemes detectats per la infància, i filtro d'aquests.
- Inclusió dels problemes seleccionats en l'agenda de la política urbana.
- Avaluació posterior de cadascuna de les ferramentes.

FERRAMENTES ESPECÍFIQUES

- Taller 1. "És l'hora de volar". A través del dibuix lliure, cada xiquet i xiqueta haurà d'expressar els seus límits físics i simbòlics de la ciutat de València i del barri objecte d'investigació.

- Per a casa. "Exploradores... a l'acció". Indagar sobre la història i l'actualitat del seu barri amb la recollida de visions adultes.

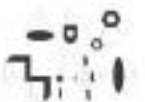
- Taller 2. "Malparlar per millorar". Després d'una reflexió conjunta del barri, la infància detectarà aquells aspectes considerats negatius baix la seua manera de percebre i viure l'espai públic.

- "Càmera... i acció". Entrevistes en profunditat per estudiar la percepció de la comunitat educativa.

- "Copiar i pegar". Després d'un anàlisi profund del material aportat per la infància a través de les tres primeres ferramentes explicades en aquest apartat, el tècnic realitzarà un mapa cognitiu.

- "Tècnicsmes". Anàlisi quantitativ del barri basat en un recorregut històric i una anàlisi territorial urbanístic, més primera part de l'anàlisi qualitatiu des de la perspectiva de la infància com a complement d'aquest.

TALLER 1: ÉS L'HORA DE VOLAR

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- A través de la primera presa de contacte, transmetre la pretensió del projecte Infància amb Natza-
ret en general i el paper que la infància tindrà en particular.
- Descobrir els límits físics i simbòlics que la infància té de la ciutat de València.
- Descobrir els límits físics i simbòlics que la infància té del seu barri respecte a la ciutat de València.
- Comparació de presències i absències que la infància té sobre València i el seu barri.

METODOLOGIA

1. Presentació personal de l'organització i de l'alumnat, escriure totes el nom en una etiqueta.
2. Presentació del projecte en general, i paper central que la infància i les professionals van a adoptar durant el procés en particular.
3. Reflexió prèvia, de manera col·lectiva, a través de preguntes sense condicionar: qui viu al barri?, en quina ciutat estem?, heu anat alguna vegada a València?, entre altres.
4. Explicació de l'exercici amb la pretensió de contextualitzar.
5. Exercici individual 1: "DIBUIXA VALÈNCIA DES D'UN AVIÓ", en un full DIN-A5 de color blau. (format DIN-A5 per sintetitzar, expressió lliure de dibuix)
6. Exercici individual 2: "DIBUIXA EL TEU BARRI DES D'UN AVIÓ", en un full DIN-A de color groc.
*Es repartiran els dos DIN-A5 al mateix temps, però s'explicarà que primer s'haurà de dibuixar València, i després Natza-
ret, amb temps acotat d'entre 10 i 15 minuts per dibuix. La intenció d'aques-
ta metodologia és que els i les xiquetes reflexionen sobre les diferències que troben entre la ciutat de València i el seu barri, esbrinant quins límits físics i simbòlics són capaços de detectar respecte d'aquestes dues situacions territorials. L'única condició que se'ls dona és el format del full, perquè hagen d'acotar i la ferramenta del dibuix, per deixar lliure la imaginació.*
7. Posada en comú dels dibuixos individuals 1 i 2, per elaborar de manera col·lectiva un mapa cog-
nitiu del barri de la ciutat de València.

*Ferramenta d'avaluació escollida per construir un mapa geogràfic abstracte a través del qual po-
drem unir els diferents dibuixos, amb la finalitat d'analitzar, comparar, ordenar, agrupar i organitzar
els límits físics i simbòlics de la infància en cada col·legi i després entre aquests. Ferramenta mal-leable
i susceptible de canvi, adaptant-se a les característiques i dibuixos presentats per cada escola.*

MATERIAL

- Adhesius tamany 25x40mm.
- Retoladors.
- Cartolines format DIN-A5 de color blau, i de color groc.
- Material de dibuix lliure.
- Suro per realitzar el mapa cognitiu.
- Xinxetes.

EL ARCA DE NOÉ (Associació sense ànim de lucre)

DIA: 13-03-2017

LLOC: Aula

QTE: 12 xiquetes + 1 xiquet

COORDINACIÓ: Rocío Saborit

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Carolina, Guillermo, Sònia

OBSERVACIONS: Mostren falta a l'hora de reconèixer els límits de Natzaret i València, a nivell d'imaginari com per dibuixar o escriure. Els resulta conflictiu trobar les diferències entre ambdues escales urbanes, en gran mesura perquè moltes d'elles afirmen no haver anat mai a València.

JUAN MANUEL MONTOYA (C.E.I.P. i C.A.E.S.)

DIA: 27-03-2017

LLOC: Aula

QTE: 6 xiquetes + 7 xiquets

COORDINACIÓ: Ana María

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Guillermo, Nuria, Sònia

OBSERVACIONS: Presenten una forta carència a l'hora de dibuixar tant València com Natzaret, no podien identificar fites i realitats físiques estàtiques en cap d'ambdues escales. Van deixar constància de nombroses escenes vinculades als desplaçaments de diverses etapes de les seues vides.

SANTA MAGDALENA SOFIA (Centre educatiu concertat i religiós)

DIA: 24-03-2017

LLOC: Aula

QTE: 13 xiquetes + 15 xiquets

COORDINACIÓ: Nieves i Ernesto

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Carolina, Diana, Mar

OBSERVACIONS: Degut al nivell de renda superior a la majoria de les altres escoles, tenen un contacte usual amb la ciutat de València. Facilitat per diferenciar entre escales i fites de barri o de ciutat, i a més reconeixen Natzaret com a barri de la ciutat de València.

NTRA. SENYORA DELS DESEMPARATS (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DIA: 03-05-2017

LLOC: Aula

QTE: 10 xiquetes + 13 xiquets

COORDINACIÓ: Marisa

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Anna, Lola, Mar Ahuir

OBSERVACIONS: Classe caracteritzada per la mescla equitativa de infància local del barri i immigrants en aquest. Aleshores un 50% era capaç de reconèixer les diferències entre València i l'altra mitat entrava en contradiccions a l'hora d'identificar fites de ciutat i de barri.

AUSIAS MARCH (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DIA: 31-03-2017

LLOC: Aula

QTE: 5 xiquetes + 6 xiquets

COORDINACIÓ: Pilar

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Carolina, Mar, Sònia

OBSERVACIONS: L'edat més avançada que permet una independència major per moure's pel barri i la perifèria d'aquest, així com l'accés a les tecnologies donen peu a un coneixement més profund tant de València com de Natzaret. Encara que anar a València no està dins dels seus hàbits.

PER A CASA: EXPLORADORES... A L'ACCIÓ!

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Descobrir i indagar sobre el barri de manera externa i autònoma.
- Recollir informació a través d'un treball d'investigació amb persones adultes i externes al taller.
- Reflexionar sobre COM ERA el seu barri, primer a casa i després en col·lectiu amb les companyes.
- Reflexionar sobre COM ÉS el seu barri en l'actualitat, primer a casa i després amb les companyes.

METODOLOGIA

1. Recordatori de la sessió anterior.
2. Explicació de l'activitat, preguntes que hauran de contestar:
  - Com era el teu barri?
  - Com és el teu barri?
3. Consells a tindre en compte per realitzar una bona pràctica d'investigació.
  - Per contestar les preguntes, es podrà utilitzar tot l'espai i tot el material que vulguen.
  - Representació de la informació recollida lliure: en una cartolina, a través d'un vídeo, de dibuixos, fotografies, retalls de periòdics i revistes, etc.
  - Poden buscar ajuda preguntant i conversant amb pares i mares, avis i àvies, familiars, veïnat del barri, amics i amigues, personal docent...
4. Una vegada finalitzada la investigació, ens reunirem amb elles de nou per fer una posada en comú dels treballs.
5. Reflexió col·lectiva dels aspectes més rellevants d'ambdues preguntes, per tindre una consciència més profunda de la realitat del barri al qual viuen.

MATERIAL

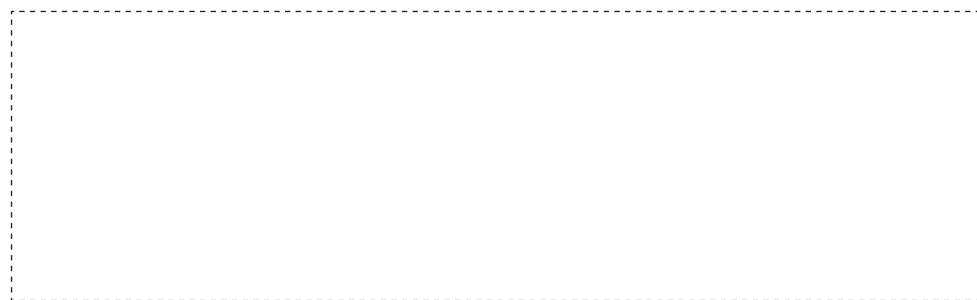
- Fitxa amb els consells a tindre en compte a l'hora de realitzar el treball de camp.
- Imaginació i ganes de descobrir.

OBSERVACIONS

- Aquest treball de camp es realitzarà sempre que les condicions dels i les xiquetes participants ho permeten. En cas que no poguera portar-se a terme, pels motius que foren, la sessió presencial de posada en comú descrita anteriorment seria substituïda per una sessió de reflexió i treball comú, on a través de fotografies del barri aportades per la part organitzadora i tècnica del taller, la infància descobriria la història i realitat actual de barri. La finalitat del taller seria la mateixa, poder passar al següent taller amb una consciència profunda de com era i com és el barri en el qual viuen.
- En el cas de l'aplicació pràctica al barri de Natzaret, no es va poder realitzar aquesta sessió, de cap de les dues maneres exposades en l'Associació de l'Arca de Noé. Sent l'opció alternativa la que es va portar a terme en el C.E.I.P. Joan Manuel Montoya, i en el C.E.I.P. Ausias March.

JUAN MANUEL MONTOYA (C.E.I.P. i C.A.E.S.)

DIÀ: 29-03-2017   **LLOC:** Aula   **QUI:** 6 xiquetes + 7 xiquets
COORDINACIÓ: Ana Maria   **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor   **COL-LABORACIÓ:** -

OBSERVACIONS: No es va poder realitzar una investigació de camp profunda, però els i les xiquetes ho van intentar a través d'una recollida d'informació aportada per les mestres i amitats de la pròpia escola. Després de la posada en comú, es va realitzar la proposta alternativa descrita.

SANTA MAGDALENA SOFIA (Centre educatiu concertat i religiós)

DIÀ: 31-03-2017   **LLOC:** Aula   **QUI:** 17 xiquetes + 15 xiquets
COORDINACIÓ: Nieves i Ernesto   **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor   **COL-LABORACIÓ:** Carolina, Diana, Mar, Sònia

OBSERVACIONS: Treball escàs per part de les participants, a causa de falta de temps per a una bona explicació es va entendre correctament la finalitat d'aquesta activitat. Encara així, en la sessió de posada en comú, Nieves va fer una bona explicació històrica i actual del barri.

NTRA. SENYORA DELS DESEMPARATS (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DIÀ: 05-05-2017   **LLOC:** Aula   **QUI:** 10 xiquetes + 13 xiquets
COORDINACIÓ: Marisa   **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor   **COL-LABORACIÓ:** Carolina

OBSERVACIONS: La resposta a la investigació de camp proposada va ser escassa, però bona. Va ser un percentatge de xiquets i xiquetes molt baix qui va realitzar l'activitat (sis), després es va optar per intentar fer la part alternativa, però pel comportament dels i les xiquetes, no va ser possible.

AUSIAS MARCH (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DIÀ: 03-04-2017   **LLOC:** Aula   **QUI:** 2 xiquetes + 2 xiquets
COORDINACIÓ: Pilar   **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor   **COL-LABORACIÓ:** Carolina, Sònia

OBSERVACIONS: Readaptació del taller: entrevistes semiestructurades per grups de 4-5 alumnes, amb la mateixa finalitat del taller. Realització de la investigació per les quatre membres (A = Pages, Luna, Kiko, Ricardo, Raul), amb suport per part de l'organització per acabar d'aprofundir.

TALLER 2: MALPARLAR PER MILLORAR

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Després d'una primera reflexió i d'una investigació de camp, reflexió individual sobre els aspectes negatius o aspectes millorables per part de la infància.
- Que els i les xiquetes seleccionen d'aquells aspectes negatius o aspectes que millorar més significatius per al seu barri.
- Entendre la ciutat de València a través d'un plànol urbanístic.
- Saber orientar-se en un plànol 2D del barri, per situar els aspectes negatius més significatius.

METODOLOGIA

1. Recordatori de la sessió anterior.
2. Presentació del taller ha realitzat en la sessió de hui.
3. Reflexió individual sobre els aspectes negatius del barri.
4. Selecció d'un aspecte, d'entre tots, per escriure'l en un post-it roig.
5. Totes les participants s'agruparan en grups de 4-5 persones, per poder posar en comú l'aspecte negatiu seleccionat.
6. Debat en minigrups sobre els aspectes negatius posats en comú, amb la finalitat de com a grup triar el que consideren més significatiu per al seu barri, i escriure'l en altre post-it roig.
7. Amb un plànol 2D gegant de la ciutat de València i un altre del barri objecte d'estudi, la part tècnica explicarà als xiquets i xiquetes els fites i aspectes urbanístics que consideren necessaris per entendre la ciutat de València i la situació territorial del seu barri, així com aconseguir una bona ubicació per part de la infància en un plànol
8. Cada minigrup exposarà a la resta de les companyes l'aspecte a millorar que hagen seleccionat, i a continuació, també per minigrups, hauran de plasmar al plànol 2D del barri.

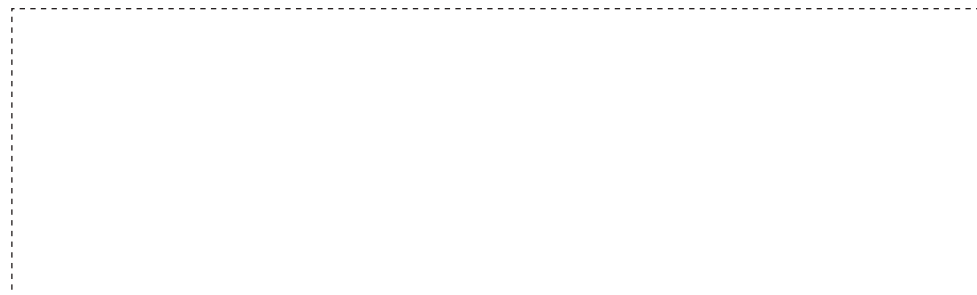
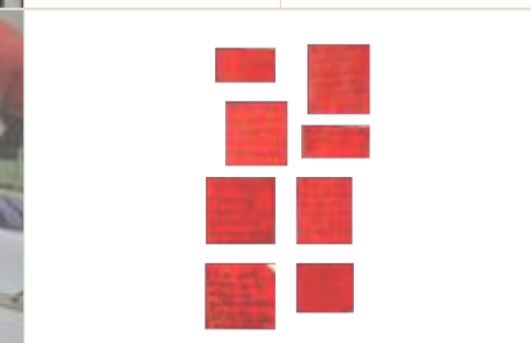
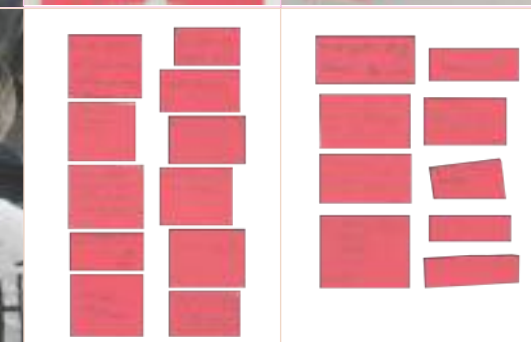
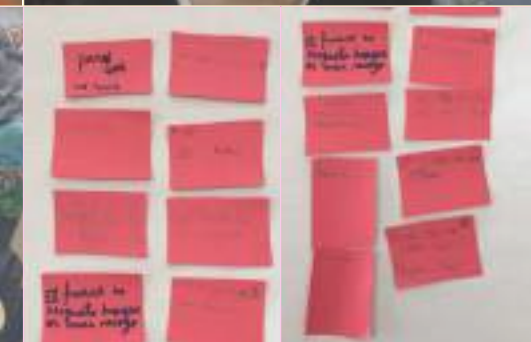
MATERIAL

- Adhesius tamany 25x40mm de color roig, estil POST-IT.
- Material per escriure.
- Plànol de la ciutat de València a escala 1/10.000.
- Plànol del barri objecte d'investigació a escala 1/2.000.
- Suro per poder penjar els plànols en vertical.
- Xinxetes.

OBSERVACIONS

- En l'aplicació pràctica al barri de Natzaret, no es va poder realitzar aquest taller, per falta de temps en l'Associació de l'Arca de Noé.

JUAN MANUEL MONTOYA (C.E.I.P. i C.A.E.S.)

DATA: 29-03-2017   **LLOC:** Aula   **QUI:** 6 xiquetes + 7 xiquets
COORDINACIÓ: Ana Maria   **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor   **COL-LABORACIÓ:** -

OBSERVACIONS: Tots els aspectes negatius detectats pels xiquets i xiquetes d'aquest grup són respecte a coses materials. Després de la reflexió històrica del barri de Natzaret, consideren que el seu creixement ha portat conseqüències negatives al barri, i que podria estar millor condicionat del que està.

SANTA MAGDALENA SOFIA (Centre educatiu concertat i religiós)

DATA: 31-03-2017   **LLOC:** Aula   **QUI:** 17 xiquetes + 15 xiquets
COORDINACIÓ: Nieves i Ernesto   **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor   **COL-LABORACIÓ:** Carolina, Diana, Mar, Sònia

OBSERVACIONS: Hi ha varietat entre aspectes negatius sobre llocs físics i sobre la realitat social. Un gran percentatge d'aquest grup detecta certes ètnies que habiten el barri com a un aspecte negatiu, ja que consideren que atempten sobre la seua seguretat i llibertat. Existeix el racisme.

NTRA. SENYORA DELS DESEMPARATS (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DATA: 05-05-2017   **LLOC:** Aula   **QUI:** 10 xiquetes + 13 xiquets
COORDINACIÓ: Marisa   **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor   **COL-LABORACIÓ:** Carolina

OBSERVACIONS: Varietat d'aspectes negatius, entre els que predominen la brutícia i falta de cuidat del barri de Natzaret per part del veïnat, la falta d'educació dels mateixos que atempta contra la seua llibertat, i el deterioro del barri que afecta les zones de joc de la infància.

AUSTIAS MARCH (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DATA: 03-04-2017   **LLOC:** Aula   **QUI:** 2 xiquetes + 2 xiquets
COORDINACIÓ: Pilar   **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor   **COL-LABORACIÓ:** Carolina, Sònia

OBSERVACIONS: Readaptació del taller: entrevistes semiestructurades per grups de 4-5 alumnes (Pages, Luna, Kiko, Ricardo, Raul). Certa insatisfacció amb el barri per part d'aquest grup, detectant la perifèria, l'abandono i la falta d'activitats com els aspectes negatius més significatius del barri.

CÀMERA... I ACCIÓ!

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Poder estudiar i conèixer les dinàmiques quotidianes de la infància des de la perspectiva familiar.
- Poder estudiar i conèixer les dinàmiques quotidianes de la infància-família des de la perspectiva de la comunitat educativa formal, i saber què fan per fomentar aquesta relació.
- Completar els tallers realitzats amb la infància amb una visió d'una persona adulta i quotidiana en la vida dels xiquets i les xiquetes.
- Donar a conèixer a la comunitat educativa la finalitat d'aquesta metodologia i del projecte.

METODOLOGIA

1. Selecció d'una mare o pare com a mostra representativa de cada classe que ha participat durant el procés i selecció de la directora de cada col·legi participant.
2. Preparació del guió de l'entrevista per a la:
  - a. Comunitat educativa familiar.
  - b. Comunitat educativa escolar.
3. Selecció del lloc per realitzar l'entrevista, tenint en compte que siga un lloc tranquil per poder gravar un àudio de qualitat, amb llum suficient per a una bona imatge.
4. Una vegada estiga tot preparat, explicar a la persona entrevistada en què consistirà l'entrevista i la seua finalitat. Es recomana no desvetllar les preguntes del guió abans de la gravació (sempre que siga possible), per evitar la planificació de les respostes i siguen el més espontànies possibles.
5. Realització d'un vídeo per tal de resumir totes les entrevistes.

MATERIAL

- Espai per gravar.
- Càmera de vídeo, o àudio en la seua substitució.
- Micro per gravar la veu.
- Guió de l'entrevista.
- Fitxa per a les dades personals.

OBSERVACIONS

- Qualsevol pregunta serà de lliure resposta, cap d'elles és obligatòria.
- Les preguntes exposades a continuació són una guia per obtenir una suficient recollida de dades, però al ser una entrevista semiestructurada no es faran de manera unidireccional, sinó que s'intentarà establir una conversa fluida i segura entre la persona entrevistadora i la persona entrevistada.

ENTREVISTES EN PROFUNDITAT PERCEPCIONS DE LA COMUNITAT EDUCATIVA

1. CONTEXT

Entorn familiar i socioeconòmic de la persona entrevistada

2. QUOTIDIANITAT

Dinàmiques quotidianes de la infància, diàries i setmanals

3. INFÀNCIA

Situació de la infància al barri. Canvis arrel de conviure amb ella

4. XARXA

Xarxa que es genera entorn la cura de la infància

PERSONA ENTREVISTADA

1. Nom i Cognoms.
2. Edat.
3. Professió.
4. Nacionalitat.
5. Barri de residència.

A. GUIÓ ENTREVISTA: COMUNITAT EDUCATIVA FAMILIAR

A.1 Entorn familiar i socioeconòmic de la persona entrevistada:

- *quants fills o filles té?*
- *a quina escola i curs estudien?*
- *per què aquesta escola?*

A.2 Dinàmiques quotidianes de la infància:

- *com i amb qui van a l'escola?*
- *què fan per les vesprades? activitats dins o fora del barri? privades o públiques?*

A.3 Situació de la infància al barri. Canvis arrel de conèixer amb ella:

- *perspectiva del barri abans de tindre fills i filles.*
- *perspectiva del barri després de tindre filles...*

A.4 Xarxa que es genera entorn a la cura de la infància:

- *a quanta gent has conegut arrel de tindre filles?*
- *a quines celebracions o actes has d'anar a causa d'elles?*

B. GUIÓ ENTREVISTA: COMUNITAT EDUCATIVA ESCOLAR

B.1 Perspectiva de la comunitat escolar sobre la vida fora de l'escola de la infància:

- *quina perspectiva tens com a docent de la infància fora de l'escola?*
- *quina relació es percep entre l'alumnat i els seus familiars?*
- *canvia per edat, sexe, nacionalitat...?*

B.2 Perspectiva de la comunitat escolar sobre la vida dins de l'escola de la infància:

- *són les dinàmiques de la infància dins de l'escola per a tots els xiquets i xiquetes igual? o canvia per edat, sexe, nacionalitat...?*

B.3 Relació escola - família:

- *es treballa aquest vincle?*
- *com? de manera grupal o individual?*
- *amb quina finalitat es treballa la relació entre les famílies i l'escola?*
- *ho considereu necessari?*

COPIAR I PEGAR

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Plasmar a través de la tècnica MAPA COGNITIU, a mode de síntesi tot el material recollit als tallers "És l'hora de volar", "Expladores... a l'acció!" i "Malparlar per millorar".
- Selecció i filtre per part de les professionals als problemes detectats per la infància als tallers.
- Realitzar una conclusió conjunta, per poder comparar els resultats extrets de cadascun dels tallers.

METODOLOGIA

1. Recollida de dades i material per a la realització del mapa cognitiu. Aquest mapa cognitiu es realitzarà a través d'una tècnica lliure, seguint les recomanacions que s'exposen a continuació:

- *Imaginari:* Dibuixos resultat del taller "És l'hora de volar". Aquest material s'utilitzarà per poder dibuixar la base del collage, plasmant els dibuixos més representatius de València i del barri objecte d'investigació segons una ubicació abstracta aproximada.
- *Influències:* Frases resultat de l'exercici "Expladores... a l'acció!". Plasmar damunt del mapa cognitiu realitzat i també fent coincidir les ubicacions, les aportacions més significatives del treball de camp realitzat per la infància.
- *Incomoditats:* Post-it's resultat del taller "Malparlar per millorar", que també hauran d'anar vinculades al mapa cognitiu resultat de les dues indicacions anteriors, i fent coincidir la seua ubicació territorial el més real possible.

2. Extraure una conclusió comparativa i conjunta de tota la informació aportada per la infància a través dels tallers per poder realitzar el primer esborrany de l'esquema del model causal que s'acabarà de dissenyar en la següent fase.

MATERIAL

- Material escanejat de cada taller realitzat amb la infància: *És l'hora de volar*, *Expladores... a l'acció!* i *Malparlar per millorar*.
- Imaginació.

OBSERVACIONS

- No existeix cap estil predeterminat, cada equip tècnic podrà decidir com realitzar el collage seguint les recomanacions base descrites en la metodologia.

MAPA COGNITIU

PERCEPCIONS SUBJECTIVES DE LA INFÀNCIA

1. IMAGINARI

Dibuixos resultat del taller "És l'hora de volar"

2. INFLUÈNCIES

Frases resultat de l'exercici "Expladores... a l'acció!"

3. INCOMODITATS

Post-it's resultat del taller "Malparlar per millorar"

TECNICISMES

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Estudi tècnic urbanístic i territorial profund del barri.
- Esbrinar els moviments quotidians de la infància.
- Analitzar com les característiques del barri s'adapten a les necessitats de la infància.

METODOLOGIA

1. Realitzar una anàlisi quantitativa a través d'un estudi tècnic urbanístic del barri objecte d'investigació recollit en les següents cartografies:

- 1.1 Recorregut històric del barri.
- 1.2 Evolució de la condició perifèrica del barri.
- 1.3 Teixit associatiu del barri: importància del teixit associatiu durant la història i en l'actualitat, i com aquest a influït en el creixement del barri.
- 1.4 Com s'arriba al barri?: principals accessos i mètode de transport per accedir al barri.
- 1.5 L'espai de totes: estudi de l'espai públic del barri, com solars, places, parcs, etc.
- 1.6 Condició perifèrica actual.
- 1.7 La infància no condueix: estudi dels carrils per al tràfic rodat i camins per als vianants.
- 1.8 Això sí, un barri ben equipat!: situació i estudi dels equipaments, dotacions i serveis del barri.
- 1.9 Conclusions territorials.

2. Elaborar una anàlisi qualitativa a través d'un estudi dels moviments quotidians de la infància, graficats amb cartografies subjectives:

- 2.1 Un barri per a la infància: quins llocs i equipaments quotidians frequenta la infància
- 2.2 Sensacions de la infància: que opina la infància del seu barri.
- 2.3 Com ocupa la infància l'espai públic?: estudi dels moviments quotidians de la infància.
- 2.4 És per a tota la infància igual?: estudi dels moviments quotidians de la infància per classes.
- 2.5 Amb qui i com?: estudi d'amb qui i com realitzen els desplaçaments quotidians.

MATERIAL

- Material necessari, tan digital com en paper per a l'estudi històric del barri.
- Plànol catastral del Pla General del barri actualitzat.
- Fonts adequades, digitals o a peu de carrer, per realitzar un estudi adequat sobre els equipaments, dotacions i serveis del barri.
- Ferramenta digital, estil Google Earth.

ANÀLISI
SOCIOURBANÍSTIC
I CARTOGRAFIES
SUBJECTIVES DE LA
INFÀNCIA

1. CARTOGRAFIES

Mapejat tècnic i
cartografies subjectives
del barri

2.3

ESCODRINYA. Definició del model causal de la intervenció urbanística amb perspectiva de infància

La fase ESCODRINYA correspon al tràmit entre la tercera i quarta fase d'elaboració d'una política pública, i el tràmit entre la quarta i la cinquena, amb la finalitat de definir l'estratègia integral urbanística a través de la definició d'un model causal. Cap estratègia urbana hauria d'esquivar la fase de definició d'un model causal, que al cap i a la fi implica una reflexió profunda per definir de manera integral i integradora el traçat global d'una política urbana, un traçat que no hauria de perdre's de vista en cap dels moments de concreció. En aquesta fase l'equip tècnic recollirà les demandes socials positives i propositives de la infància per poder donar-los resposta a través de solucions tècniques sociourbanístiques i arquitectòniques. Aquest procediment de concreció es val de ferramentes d'investigació qualitativa adaptades a la infància tals com l'elaboració d'un conte i treball de camp, com de ferramentes quantitatives per a definir les línies principals de l'estratègia urbana (pictogrames), que hauran de complir amb les característiques d'un barri inclusiu, l'apoderament de la infància a través de l'ús de l'espai públic, i amb una intervenció arquitectònica sostenible.

OBJECTIUS GENERALS

- Formulació del model causal.
- Definició de les respostes als problemes detectats en la fase anterior.
- Definició de les línies principals de l'estratègia urbanística integral, basades en els aspectes positius i propositius aportats per la infància.
- Contrast entre les solucions ideals i els mitjans disponibles
- Selecció dels instruments d'acció.
- Avaluació posterior de cadascuna de les ferramentes.

FERRAMENTES ESPECÍFIQUES

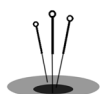
- Taller 3. "Els nostres punts forts". Activitat on els xiquets i les xiquetes reflexionaran sobre què és el que més els agrada del seu barri, així com aprendran a situar-se en un plànol.

- Taller 4. "Conte contat...". Després d'un procés de formació i reflexió crítica, partint dels aspectes del barri que els incomoden, seleccionats en la fase anterior, els xiquets i les xiquetes hauran de buscar-los solucions.

- Per a casa. "Lliures per imaginar". Després d'un exercici propositiu individual, els xiquets i xiquetes tindran l'oportunitat de contrastar-lo i ampliar-lo amb el seu entorn quotidià.

- "Teoritzant sobre l'acupuntura". L'equip tècnic serà l'encarregat de transformar totes les aportacions per part de la infància en solucions sociourbanístiques i arquitectòniques. A través de la interconnexió de pictogrames es grafiaran els objectius, processos i instruments d'acció que definiran les línies principals de l'estratègia integral urbanística.

TALLER 3: ELS NOSTRES PUNTS FORTS

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Després d'una reflexió profunda del barri, es pretén que la infància reflexione i busque al seu imaginari aquells aspectes positius que detecten en el seu dia a dia.
- Descobrir els límits físics i simbòlics quotidians que la infància té del seu barri.
- Detectar els llocs de l'espai públic que la infància considera agradables baix les seues condicions socials i econòmiques.

METODOLOGIA

1. Recordatori de la sessió anterior.
2. Explicació del taller 3: "els nostres punts forts".
3. Reflexió individual sobre els aspectes positius i agradables del barri.
4. Selecció d'un aspecte, d'entre tots, per escriure'l en un post-it verd.
5. Totes les participants s'agruparan en grups de 4-5 persones, per poder posar en comú l'aspecte positiu seleccionat.
6. Debat en minigrups sobre els aspectes positius posats en comú, amb la finalitat de com a grup triar el que consideren més significatiu per al seu barri, i escriure'l en altre post-it verd.
7. Amb un plànol 2D del barri objecte d'estudi, la part tècnica explicarà als xiquets i xiquetes, a través d'una escala més propera que en la sessió "malparlar per millorar", els fites i aspectes urbans quotidians que consideren necessaris, per a la realització de la segona sessió de situar-se en un plànol 2D. Si es creguera oportú, es podria explicar des d'una escala urbana més llunyana, altres fites i aspectes urbanístics significatius per a la ciutat de València.
8. Cada minigrup exposarà a la resta de les companyes l'aspecte a millorar que hagen seleccionat, i a continuació, també per minigrups, hauran de plasmar al plànol 2D del barri.

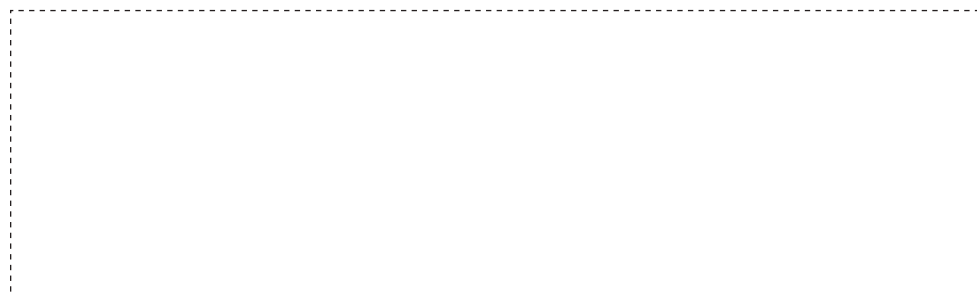
MATERIAL

- Adhesius tamany 25x40mm de color verd, estil POST-IT.
- Material per escriure.
- Plànol del barri objecte d'investigació a escala 1/1.000.
- Suro per poder penjar els plànols en vertical.
- Xinxetes.

OBSERVACIONS

- En l'aplicació pràctica al barri de Natzarret, no es va poder realitzar aquest taller, per falta de temps en l'Associació de l'Arca de Noé.

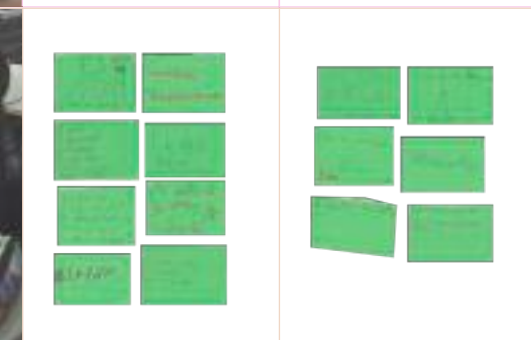

JUAN MANUEL MONTOYA (C.E.I.P. i C.A.E.S.)

DATA: 29-03-2017   **LLOC:** Aula   **QUI:** 6 xiquetes + 7 xiquets
COORDINACIÓ: Ana Maria   **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor   **COL-LABORACIÓ:** -

OBSERVACIONS: Malgrat el poc contacte amb el barri de Natzaret en la seua quotidianitat, l'alumnat d'aquesta escola és capaç de detectar quins llocs de l'espai públic del barri són els que més els agrada freqüentar quan poden. Els ha agradat aquesta sessió de coses positives del barri.

SANTA MAGDALENA SOFIA (Centre educatiu concertat i religiós)

DATA: 31-03-2017   **LLOC:** Aula   **QUI:** 17 xiquetes + 15 xiquets
COORDINACIÓ: Nieves i Ernesto   **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor   **COL-LABORACIÓ:** Carolina, Diana, Mar, Sònia

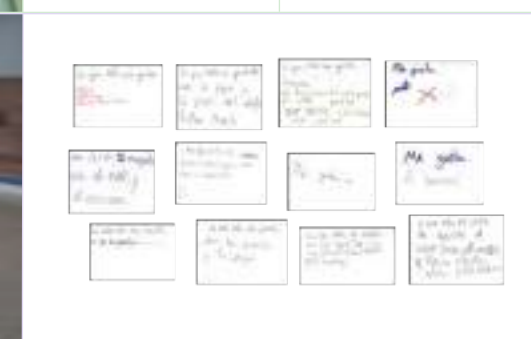
OBSERVACIONS: És el grup que més coses positives ha detectat quan reflexionaven sobre el seu barri, ja que a causa de les seues característiques familiars freqüenten d'una manera més a sovint racons privilegiat del barri: poliesportiu, cassals fallers, activitats extraescolars...

NTRA. SENYORA DELS DESEMPARATS (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DATA: 05-05-2017   **LLOC:** Aula   **QUI:** 10 xiquetes + 13 xiquets
COORDINACIÓ: Marisa   **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor   **COL-LABORACIÓ:** Carolina

OBSERVACIONS: Són capaços de localitzar una gran quantitat de llocs agradables per a la infància al barri, parlar de coses positives del lloc on viuen els produeix satisfacció. D'entre tota la llista la majoria coincidint que el que més els agradava era el parc, la plaça i l'escola.

AUSIAS MARCH (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DATA: 03-04-2017   **LLOC:** Aula   **QUI:** 2 xiquetes + 2 xiquets
COORDINACIÓ: Pilar   **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor   **COL-LABORACIÓ:** Carolina, Sònia

OBSERVACIONS: Readaptació del taller: entrevistes semiestructurades per grups de 4-5 alumnes (B=Antonio, Marcos, Boni, Adela, Aroa). Predomina la perifèria del barri de Natzaret entre l'alumnat masculí d'aquest centre educatiu, i el "no m'agrada res" de Natzaret entre la participació femenina.

TALLER 4: CONTE CONTAT...

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Després d'un procés de formació i reflexió crítica sobre el barri, els xiquets i xiquetes hauran de buscar solucions als aspectes concrets que els incomoden.
- Descobrir els límits físics i simbòlics de la infància a l'hora d'aportar solucions als problemes de l'espai públic del seu propi barri.

METODOLOGIA

1. Recordatori de la sessió anterior.
2. Explicació del taller 4: "conte contat...".
3. Facilitar als xiquets i xiquetes una fitxa amb la següent informació:
  - Nom, col·legi i curs.
  - Casella en blanc on pegar el POST-IT roig resultat de l'exercici individual 1 del Taller 2: "Malparlar per millorar".
  - Guies per escriure un conte sota el següent enunciat: "Escriu un conte pensant en com milloraries allò que no t'agrada del teu barri".
  - Casella en blanc on els xiquets i xiquetes puguen acompanyar el seu conte amb una il·lustració, que es realitzarà amb estil i material de lliure elecció.

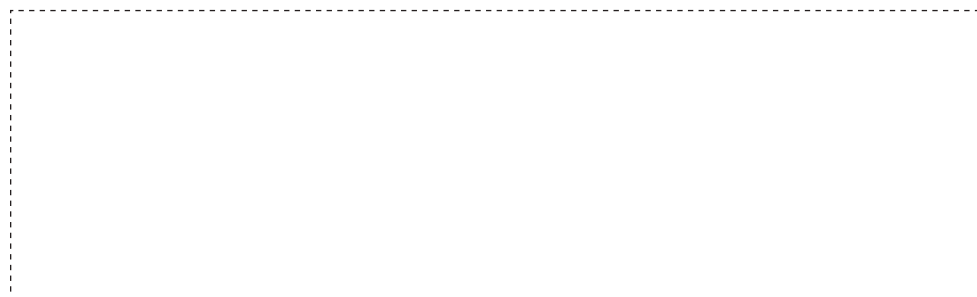
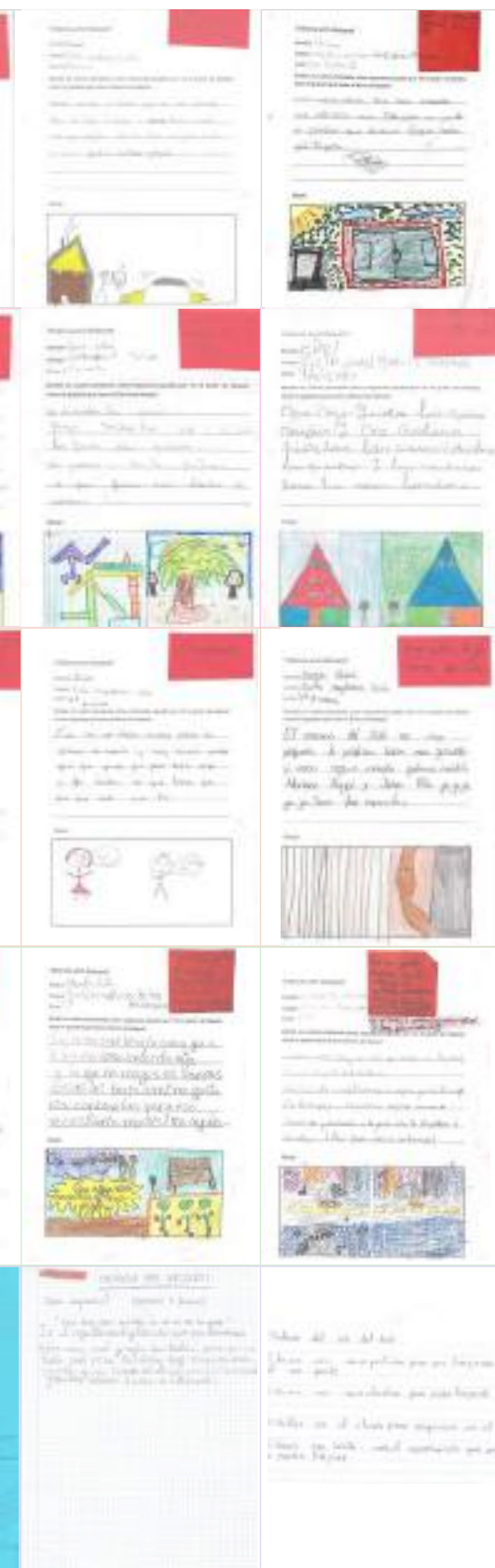
MATERIAL

- Fitxa conte aportada per l'organització, es recomana un format DIN-A4.
- Material escolar lliure.
- POST-IT roig resultat de l'exercici individual 1 del Taller 2 "Malparlar per millorar".
- Pegament.

OBSERVACIONS

- En l'aplicació pràctica al barri de Natzaret, no es va poder realitzar aquest taller, per falta de temps en l'Associació de l'Arca de Noé.
- No hi haurà posada en comú d'aquest taller, ja que la pretensió d'aquest és evitar la reflexió col·lectiva per evitar la influència entre companyes per a la següent activitat.

JUAN MANUEL MONTOYA (C.E.I.P. i C.A.E.S.)

DIA: Març 2017 **LLOC:** Aula **QUI:** 5 xiquetes + 7 xiquets
COORDINACIÓ: Ana Maria **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor **COL-LABORACIÓ:** -

OBSERVACIONS: Quasi el 100% de participació, la motivació i implicació d'aquest grup durant el procés va créixer. Malgrat que la majoria de l'alumnat no resideix al barri de Natzaret, aporten solucions concises per millorar la qualitat de vida dels xiquets i xiquetes que visquen a Natzaret.

SANTA MAGDALENA SOFIA (Centre educatiu concertat i religiós)

DIA: Març 2017 **LLOC:** Aula **QUI:** 11 xiquetes + 14 xiquets
COORDINACIÓ: Nieves i Ernesto **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor **COL-LABORACIÓ:** -

OBSERVACIONS: Quasi el 100% de participació. La majoria dels contes presenten solucions senzilles com a solució a les incomoditats, encara que molts d'aquests xiquets i xiquetes tenen present la figura d'arquitecte com a tècnic superior que pot solucionar els problemes, en comparació a la resta.

NTRA. SENYORA DELS DESEMPARATS (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DIA: Maig 2017 **LLOC:** Aula **QUI:** 4 xiquetes + 5 xiquets
COORDINACIÓ: Marisa **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor **COL-LABORACIÓ:** -

OBSERVACIONS: Menys de la meitat del grup ha realitzat aquest treball, percentatge que coincideix amb la diferència de grups socials que configura aquesta classe. La majoria dels que han aportat solucions consideren que amb intervencions senzilles aconseguirien millorar la qualitat de vida.

AUSTIAS MARCH (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DIA: Abril 2017 **LLOC:** Aula **QUI:** 1 xiquetes + 4 xiquets
COORDINACIÓ: Pilar **ORGANITZACIÓ:** Marta Pastor **COL-LABORACIÓ:** -

OBSERVACIONS: Aquest treball va ser realitzat per 5 alumnes de tot el grup. Aquest grup de xiquets i xiquetes evita qualsevol tipus de feina extra que supose un esforç mínim, excepte els obligats per les docents. Es combina aquesta tècnica amb la de grups de discussió per aprofundir en el taller.

PER A CASA: LLIURES PER IMAGINAR

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Descobrir i indagar sobre el barri de manera externa i autònoma, després d'adquirir una consciència crítica i profunda del barri al qual viuen.
- Recollir informació a través d'un treball d'investigació amb persones adultes i externes al taller.
- Reflexionar sobre COM ELS AGRADARIA que fora el seu barri, primer a casa i després en col·lectiu amb les companyes.

METODOLOGIA

1. Recordatori de la sessió anterior.
2. Explicació de l'activitat, preguntes que hauran de contestar:
  - Com t'agradaria que fora el teu barri?
3. Consells a tindre en compte per realitzar una bona pràctica d'investigació.
  - Per contestar les preguntes, es podrà utilitzar tot l'espai i tot el material que vulguen.
  - Representació de la informació recollida lliure: en una cartolina, a través d'un vídeo, de dibuixos, fotografies, retalls de periòdics i revistes, etc.
  - Poden buscar ajuda preguntant i conversant amb pares i mares, avis i àvies, familiars, veïnat del barri, amics i amigues, personal docent..
4. Una vegada finalitzada la investigació, ens reunirem amb elles de nou per fer una posada en comú dels treballs.
5. Reflexió col·lectiva dels aspectes més rellevants, per poder concloure amb diferents aportacions proposades per la infància que habita el barri, fructe de la imaginació sense cap tipus de prejudici.

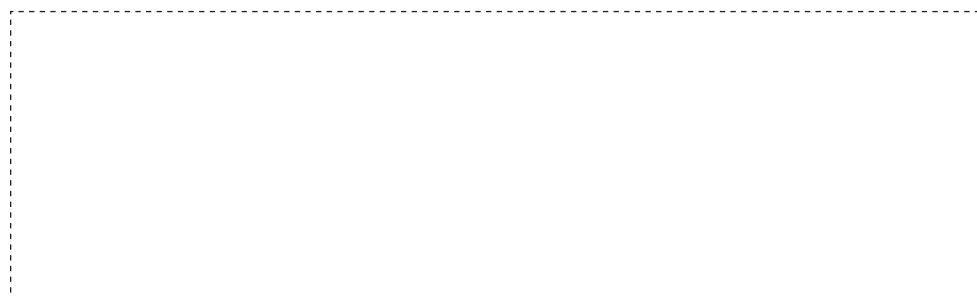
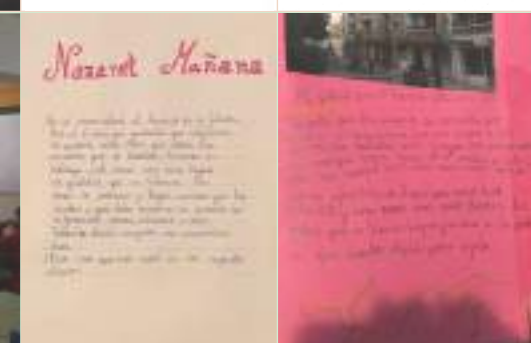
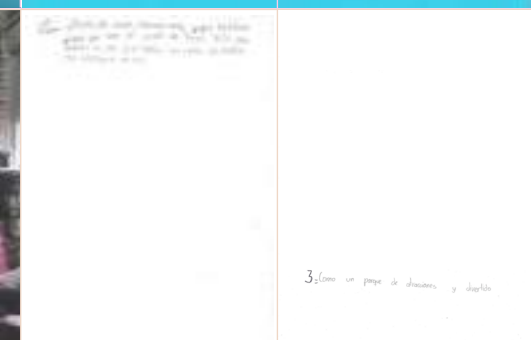
MATERIAL

- Fitxa amb els consells a tindre en compte a l'hora de realitzar el treball de camp.
- Imaginació i ganes de descobrir.

OBSERVACIONS

- Aquest treball de camp es realitzarà sempre que les condicions dels i les xiquetes participants ho permeten. En cas que no poguera portar-se a terme, pels motius que foren, la sessió presencial de posada en comú descrita anteriorment seria substituïda per una sessió de reflexió i treball comú, on a través de fotografies del barri aportades per la part organitzadora i tècnica del taller, la infància descobriria la història i realitat actual de barri. La finalitat del taller seria la mateixa, poder passar al següent taller amb una consciència profunda de com era i com és el barri en el qual viuen.
- En el cas de l'aplicació pràctica al barri de Natzaret, no es va poder realitzar aquesta sessió, de cap de les dues maneres exposades en l'Associació de l'Arca de Noé.

JUAN MANUEL MONTOYA (C.E.I.P. i C.A.E.S.)

DIA: 29-03-2017

LLOC: Aula

QUI: 6 xiquetes + 7 xiquets

COORDINACIÓ: Ana María

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: -

OBSERVACIONS: No es va poder realitzar una investigació de camp profunda, però els i les xiquetes ho van intentar a través d'una recollida d'informació aportada per les mestres i amats de la pròpia escola. Aquesta metodologia amb els i les xiquetes d'aquestes característiques resulta complicada.

SANTA MAGDALENA SOFIA (Centre educatiu concertat i religiós)

DIA: 31-03-2017

LLOC: Aula

QUI: 5 xiquetes + 8 xiquets

COORDINACIÓ: Nieves i Ernesto

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Carolina, Diana, Mar, Sònia

OBSERVACIONS: Treball escàs per part de les participants, a causa de la falta de temps per a una bona explicació es va entendre correctament la finalitat d'aquesta activitat. Resultats molt fluïdos. Aquest taller s'hauria d'haver repetit, però el temps limitat ens ho va impedir.

NTRA. SENYORA DELS DESEMPARATS (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DIA: 05-05-2017

LLOC: Aula

QUI: 2 xiquetes + 1 xiquet

COORDINACIÓ: Marisa

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: -

OBSERVACIONS: La resposta a la investigació de camp proposada va ser escassa, però bona. Va ser un percentatge de xiquets i xiquetes molt baix qui va realitzar l'activitat (tres), qualsevol treball extra és difícil de realitzar, i la sessió amb ells d'aquest taller va ser realment complicada.

AUSIAS MARCH (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DIA: 03-04-2017

LLOC: Aula

QUI: 2 xiquets

COORDINACIÓ: Pilar

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: -

OBSERVACIONS: Readaptació del taller: entrevistes semiestructurades per grups de 4-5 alumnes, amb la mateixa finalitat del taller. Aportació per part de dos xiquets el treball "Imaginar per millorar". No fan cap treball extra si no hi ha recompensa. A través del grup de discussió extraem conclusions.

TEORITZANT SOBRE L'ACUPUNTURA

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Assoliment d'un barri inclusiu a través de l'estratègia urbana.
- Estratègia urbana que aconseguisca l'apoderament de la infància a través de l'ús de l'espai públic.
- Intervenció arquitectònica sostenible en totes les seues dimensions.
- Elaboració d'una composició de pictogrames que creue i vincule les línies principals de l'estratègia.
- Interconnectar objectius, processos i instruments d'acció de l'estratègia.
- Donar resposta als problemes i fortaleses recollides a la llarga de tot el procés de participació amb la infància i el seu entorn com a protagonistes.

METODOLOGIA

La metodologia escollida serà l'elaboració d'una composició de PICTOGRAMES, amb la finalitat de creuar i vincular les línies principals de l'estratègia, interconnectant objectius, processos i instruments d'acció, a través de la composició gràfica de símbols o figures, transmetent una informació directa i específica.

1. Elaboració de les línies principals de l'estratègia integral urbana responent als següents objectius:
  - Assoliment d'un urbanisme inclusiu.
  - Apoderament de la infància a través de l'ús de l'espai públic.
  - Intervenció arquitectònica sostenible.
2. Desenvolupament de les cada una de les línies estratègiques.
3. Definició gràfica de cada instrument a través d'un pictograma representatiu.
4. Interconnexió de tots els pictogrames seleccionats per elaborar la composició de pictogrames que agruparan els objectius, processos i instruments d'acció de l'estratègia sociourbanística del projecte.

MATERIAL

- Material analitzat del procés realitzat als tallers anteriors.
- Pictogrames elaborats per l'equip tècnic o extrets de manera online.

OBSERVACIONS

- Els pictogrames utilitzats per a l'elaboració de la composició podran ser d'estil lliure, sempre i que el missatge siga directe i clar.

MODEL CAUSAL D'UNA POLÍTICA PÚBLICA

TREBALL TÈCNIC:
TRANSFORMAR APORTACIONS
EN POSSIBLES SOL·LUCIONS

ASSOLIMENT D'UN
URBANISME INCLUSIU

APODERAMENT DE LA INFÀNCIA A TRAVÉS
DE L'ÚS DE L'ESPAI PÚBLIC

INTERVENCIÓ SOSTENIBLE

2.4

DIBUIXA'T. Disseny dels instruments de l'estratègia urbanística amb perspectiva d'infància

La fase DIBUIXA'T es correspon a la transició entre la cinquena i sisena fase d'elaboració d'una política pública. La intervenció urbana comptarà amb tantes estratègies com l'equip tècnic considere necessari, i és a través d'aquesta fase quan es defineixen els instruments que constitueixen la primera estratègia per a la implementació de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana: "Reconnexió". Les professionals es faran valdre de ferramentes qualitatives, tals com dibuixos sobre els desplaçaments quotidians i passejades amb la infància, per poder repensar el barri de manera que realment s'adapte a les necessitats quotidianes dels beneficiaris finals. Per realitzar una "Reconnexió" que realment millori la qualitat de vida de la infància en el seu dia a dia, l'equip tècnic haurà de realitzar un estudi rigorós amb la col·laboració de la infància, i d'acord amb açò, plantejar els instruments pertinents per a la materialització de les demandes i objectius últims de l'estratègia.

OBJECTIUS GENERALS

- Estudiar els límits físics i simbòlics dels moviments quotidians que la infància realitza al llarg de la setmana.
- Esbrinar amb qui i com realitza la infància aquests moviments quotidians.
- Desenvolupament de les ferramentes específiques que corresponen a l'instrument d'acció "Reconnexió", adequant-se a les necessitats dels xiquets i xiquetes que viuen el barri.
- Educar a la infància en una mirada crítica sobre el seu entorn.
- Recollir a peu de carrer els aspectes que més incomoden i que més agraden als xiquets i xiquetes en els seus moviments quotidians.
- Avaluació posterior de cadascuna de les ferramentes.

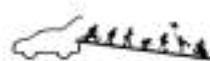
FERRAMENTES ESPECÍFIQUES

- Taller 5. "Botant el dia a dia". A través del dibuix lliure, els xiquets i xiquetes hauran d'expressar els seus límits físics i simbòlics dels moviments quotidians que realitzen durant la setmana i els caps de setmana.

- Taller 6. "Ens anem d'excursió". A través d'una passejada crítica i acompanyada de debat col·lectiu, els xiquets i xiquetes s'educaran en una mirada crítica sobre el seu entorn, i aprendran a orientar-se en un plànol.

- "Instrumentant l'acció". L'equip tècnic és l'encarregat de la definició i desenvolupament de les ferramentes que componen la primera estratègia urbana, a través de la recollida de dades aportades per la infància participativa.

TALLER 5: BOTANT EL DIA A DIA

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Estudiar els desplaçaments quotidians dels xiquets i xiquetes que viuen o freqüenten el barri, durant el seu dia a dia, entre setmana i el cap de setmana.
- Esbrinar si existeix xarxa a l'hora de desplaçar-se entre els xiquets i les xiquetes.
- Estudiar com i amb qui fan els desplaçaments quotidians.
- Estudiar el vincle amb l'entorn que té la infància.
- Analitzar les dinàmiques infància - família aportades pels xiquets i xiquetes.
- Comparació per escoles i edats dels desplaçaments i activitats quotidianes que fa la infància.

METODOLOGIA

1. Repàs del treball realitzat fins al moment.
2. L'activitat estarà estructurada en dos grups ENTRE SETMANA i CAP DE SETMANA. Aquests dos grups a la vegada estaran estructurats en semigrups: MATÍ (aprox 8:00h - 14:00h), VESPRADA (14:00h - 17:00h) i NIT (17:00h-22:00h aprox).
3. Els i les participants d'aquest taller, estaran agrupats per microgrups de 4-5 alumnes.
4. A cada microgrup de xiquets i xiquetes se li assignarà una franja horària. Si no hi haguera prou microgrups de xiquets i xiquetes, es prescindirà de la subestructura del cap de setmana (E-F-G). Quedant així un exemple:
  - Microgrup A - Horari de MATÍ entre setmana.
  - Microgrup B - Horari de VESPRADA entre setmana.
  - Microgrup C - Horari de NIT entre setmana.
  - Microgrup D - Horari de CAP DE SETMANA.
  - Microgrup E - Horari de MATÍ cap de setmana.
  - Microgrup F - Horari de VESPRADA entre setmana.
  - Microgrup G - Horari de NIT entre setmana.
5. Assegudes per microgrups, amb una monitora en cadascun dels microgrups, es debatrà i reflexionarà per triar i dibuixar el trajecte que realitzen, com i amb qui, de la franja horària assignada.
6. Posada en comú en format debat en cercles dels aspectes més significatius debatuts als exercicis grupals abans de dibuixar.

MATERIAL

- Rotllo de paper blanc gegant.
- Material escolar per dibuixar: estil·lí, retoladors, colors, ceres, pintura de dits, aquarel·les...

OBSERVACIONS

- Si algun microgrup no sabera dibuixar el recorregut que li correspon, ajudar-los a reflexionar a través de preguntes com: *què veuen durant els desplaçaments?, amb qui els fan?, amigues?, etc.*

EL ARCA DE NOÉ (Associació sense ànim de lucre)

DIA: 21-03-2017

LLOC: Aula

QTE: 10 xiquetes + 1 xiquet

COORDINACIÓ: Rocio Saborit

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Leila, Marta Llorens, Sara

OBSERVACIONS: Rutina entre setmana: Casa - Escola - Arca de Noé/Parc - Casa. Durant el cap de setmana predominen les activitats a l'aire lliure al barri. Els desplaçaments solen realitzar-los amb amistats o familiars, mai assoles i sempre caminant, en patinet, o transport públic per a grans distàncies.

JUAN MANUEL MONTOYA (C.E.I.P. i C.A.E.S.)

DIA: 03-04-2017

LLOC: Aula

QTE: 6 xiquetes + 6 xiquets

COORDINACIÓ: Ana Maria

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Carolina, Guillermo, Sònia

OBSERVACIONS: Rutina entre setmana: Casa - Escola - Casa - Casa. Aquests xiquets i xiquetes viuen fora de Natzaret, els cap de setmana van al parc de la Punta amb els amics i amigues. El seu desplaçament quotidià sol ser en bus o a peu, amb amics i amigues o assoles. La família no l'han nomenat.

SANTA MAGDALENA SOFIA (Centre educatiu concertat i religiós)

DIA: 05-04-2017

LLOC: Aula

QTE: 13 xiquetes + 14 xiquets

COORDINACIÓ: Nieves i Ernesto

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Diana, Sònia

OBSERVACIONS: Rutina entre setmana: Casa - Escola - Extraescolar privada - Casa. El cap de setmana solen realitzar activitats a l'aire lliure i al poliesportiu de Natzaret. Anar al Gulliver, a la platja, a passejar pel Riu, acompanyats de la família, amics i amigues, amb cotxe i patinet, és habitual.

NTRA. SENYORA DELS DESEMPARATS (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DIA: 10-05-2017

LLOC: Aula

QTE: 11 xiquetes + 13 xiquets

COORDINACIÓ: Marisa

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Anna, Marta Belando

OBSERVACIONS: Rutina entre setmana: Casa - Escola - Casa/Carrer/Extraescolars privades/Arca - Casa. Diversitat d'activitats entre la vida quotidiana. Al cap de setmana també hi ha diversitat. Es senten identificades amb la família i les amistats, i els desplaçaments els fan caminant o en bicicleta.

AUSIAS MARCH (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DIA: 05-04-2017

LLOC: Aula

QTE: 5 xiquetes + 6 xiquets

COORDINACIÓ: Pilar

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Carolina, Mar, Sònia

OBSERVACIONS: Rutina entre setmana: Casa - Escola, no sempre - Casa/Carrer - Casa/Carrer. Passar el temps al carrer amb els amics o amigues és el dia a dia, el barri no cobreix les seues necessitats i solen anar a València, normalment ho fan a peu, amb amics els xics i amb la família les xiques.

TALLER 6: ENS ANEM D'EXCURSIÓ

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Estudiar els desplaçaments quotidians dels xiquets i xiquetes que viuen o freqüenten el barri, durant el seu dia a dia, entre setmana i el cap de setmana.
- Esbrinar si existeix xarxa a l'hora de desplaçar-se entre els xiquets i les xiquetes.
- Estudiar com i amb qui fan els desplaçaments quotidians.
- Estudiar el vincle amb l'entorn que té la infància.
- Analitzar les dinàmiques infància - família aportades pels xiquets i xiquetes.
- Comparació per escoles i edats dels desplaçaments i activitats quotidianes que fa la infància.

METODOLOGIA

1. Recordatori de la sessió anterior "Botant el dia a dia".
2. Es tornarà a dividir l'alumnat en els mateixos microgrups que el taller anterior; i cada microgrup haurà d'estar coordinat per una monitora. En el cas que no hi haguera tantes monitores com microgrups, es prescindirà d'aquelles franges horàries que repetisquen els recorreguts.
3. S'elegirà un xiquet o xiqueta encarregada de portar un plànol en paper i un retolador, per poder anar marcant de manera grupal el recorregut corresponent. Si el grup és major de 8 xiquets i xiquetes, es repartiran dos plànols per grup.
4. A mesura que s'avance en el recorregut, s'aniran detectant punts del trajecte que agraden i que no agraden a xiquets i xiquetes. Aquests punts s'hauran d'assenyalar al plànol amb gomets verds i rojos respectivament.
5. Cada xiquet i xiqueta disposarà d'un gomet verd i un gomet roig gran, per poder pegar-lo durant el recorregut en els llocs que considere oportú. Tots els aspectes, tant positius com negatius, hauran de ser consensuats i debatuts amb la resta del grup, i s'haurà d'escriure al gomet gran el perquè s'han triat eixos aspectes.

MATERIAL

- Un plànol del barri imprès en un full DIN-A4 per cada 4 participants.
- Bolígraf per marcar el recorregut.
- Gomet d'inici i gomet d'arribada del destí.
- Un gomet verd i un gomet roig per cada xiquet i xiqueta, de diàmetre 5cm.
- Gomets verds i rojos menuts, per pegar-los al plànol.
- Cel·lo.

OBSERVACIONS

- Aquest taller es realitzarà sempre i quan les condicions del grup ho permeten.
- Es recomana un màxim de 4 alumnes per monitora i un màxim de 8 alumnes per grup, per a una bona pràctica del taller.

EL ARCA DE NOÉ (Associació sense ànim de lucre)

DATA: 28-03-2017

LLOC: 4 recorreguts

QTE: 10 xiquetes + 2 xiquets

COORDINACIÓ: Rocio Saborit

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Mar Ahuir, Rocio, Arca

OBSERVACIONS: Realització dels quatre recorreguts de les franges horàries. Infància amb fàcil orientació dins del barri, i amb ganes de descobrir aspectes de la passejada. La brutícia i la falta de cuidat, predomina entre els aspectes negatius; i els colors, l'escola i activitats específiques com a positives.

JUAN MANUEL MONTOYA (C.E.I.P. i C.A.E.S.)

DATA: 10-04-2017

LLOC: 2 recorreguts

QTE: 6 xiquetes + 7 xiquets

COORDINACIÓ: Ana Maria

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Carolina, Guillermo, Sònia

OBSERVACIONS: Recorreguts entre l'escola i els dos parcs principals del barri. Malgrat que sols 2 d'elles eren del barri, l'orientació durant la passejada va ser bona, tendeixen a moure's pels carrers de vianants, detecten més aspectes negatius que positius, com solars i espai públic no cuidat.

SANTA MAGDALENA SOFIA (Centre educatiu concertat i religiós)

DATA: 10-04-2017

LLOC: 2 recorreguts

QTE: 14 xiquetes + 15 xiquets

COORDINACIÓ: Nieves i Ernesto

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Diana

OBSERVACIONS: Recorreguts entre l'escola i els dos parcs perifèrics de Natzaret. Es desplacen amb normalitat pel barri, i a més reconeixen a molta gent durant el trajecte. Saben senyalar els llocs on en determinats moments es troben insegurs, coincidint en les zones perifèriques del barri.

NTRA. SENYORA DELS DESEMPARATS (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DATA: 12-05-2017

LLOC: Aula

QTE: 10 xiquetes + 13 xiquets

COORDINACIÓ: Marisa

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Marta Belando

OBSERVACIONS: No es va poder realitzar l'excursió per falta de temps, però se'ls va repartir un plànol a cada xiquet i xiqueta perquè dibuixaren el recorregut segons la franja horària corresponent. Perfecta orientació, i tendeixen a moure's per l'interior del barri.

AUSIAS MARCH (Centre educatiu concertat i C.A.E.S.)

DATA: 10-04-2017

LLOC: Aula

QTE: 5 xiquetes + 6 xiquets

COORDINACIÓ: Pilar

ORGANITZACIÓ: Marta Pastor

COL-LABORACIÓ: Carolina, Mar, Sònia

OBSERVACIONS: Aquest taller no es va poder realitzar conforme a la metodologia plantejada, però a través de les entrevistes semiestructurades les participants van fer referència als seus moviments quotidians. Tendeixen a buscar racons on la prohibició i el risc estan a l'ordre del dia.

INSTRUMENTANT L'ACCIÓ

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Disseny de l'estratègia urbanística que recullga els instruments d'acció de manera coherent.
- Disseny de cadascun dels instruments d'acció que donen resposta urbanística, als problemes i fortalesses detectades a la llarga del procés, per fer front a les demandes socials de la infància.

METODOLOGIA

Per a la definició dels instruments, no existeix una metodologia específica, ja que cada ferramenta d'acció requereix d'una metodologia concreta. Però, amb l'aplicació al cas pràctic de Natzaret, s'extrauen quatre instruments amb els següents objectius específics:

1. "Circulació per a l'acció":

- proposta urbanística de tràfic rodat per limitar la presència i la velocitat del transport privat al centre del barri.
- proposta urbanística per fomentar el bon ús del transport públic de la infantesa.
- infraestructura de carril bici per complementar la xarxa actual i per fomentar l'ús de transport sostenible des de la infantesa.
- anells peatonals per afavorir els encontres naturals a través de la connexió d'usos i moviments quotidians.

2. "Punts de trobada": com dissenyar un barri saludable?

3. "Projecte arbrat": estudi de la vegetació existent al barri, amb una proposta si es considera necessari, responent de nou a les necessitats dels desplaçaments quotidians de la infància.

4. "Materials per urbanitzar": proposta de materialització, per millorar i adequar el paviment del barri a la nova proposta.

OBSERVACIÓ

- L'explicació dels instruments d'acció extrets de l'aplicació pràctica al barri de Natzaret no són d'aplicació obligatòria a altres aplicacions pràctiques. La pretenció dels instruments es fer front als problemes i fortalesses de manera coherent i urbanística.

RECONNEXIÓ:
PRIMERA
ESTRATÈGIA
URBANA

TREBALL TÈCNIC:
MATERIALITZACIÓ

1. CIRCULACIÓ PER A L'ACCIÓ

Reorganització del viari amb interconnexió d'anells

2. PUNTS DE TROBADA

Espais per a les trobades naturals i per un barri saludable

3. PROJECTE D'ARBAT

Elements sostenibles d'ombra i refugi

4. MATERIALS PER URBANITZAR

Materialització adaptada a les sensibilitats

2.5

MOTORITZA'T. Disseny dels instruments de l'estratègia funcional amb perspectiva d'infància

La fase MOTORITZA'T es correspon a la transició entre la cinquena i sisena fase d'elaboració d'una política pública. A través d'aquesta fase es definiran els instruments que constitueixen l'estratègia funcional per a la implementació de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana: "Reactivació". L'equip tècnic es farà valdre de ferramentes qualitatives, tals com entrevistes semiestructurades per microgrups per reflexionar sobre els drets de la infància, i de representació teatral per materialitzar de manera artística els usos que els xiquets i xiquetes entenen com necessaris per adquirir els drets que lis corresponen. El personal tècnic s'encarregarà de materialitzar i situar els usos demandats per apoderar a la infància a través de l'ús de l'espai públic.

OBJECTIUS GENERALS

- Apoderar a la infantessa a través de l'ús de l'espai públic.
- Oferir una proposta d'usos adaptant-se a les necessitats de la infància.
- Dotar a l'espai públic més freqüentat per la infància d'un espai adaptat a les necessitats demandades.
- Oferir activitats que eduquen amb els drets de la infància.
- Potenciar la diversitat cultural i el treball cooperatiu entre diverses edats.
- Avaluació posterior de cadascuna de les ferramentes.

FERRAMENTES ESPECÍFIQUES

- "Empaquetat". L'equip tècnic haurà de realitzar un estudi rigorós de les necessitats reals dels xiquets i xiquetes del barri, per poder agrupar els 43 drets en diferents paquets.

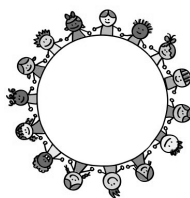
- Taller 7. "La infància també té DRETS!". Reflexió profunda i crítica sobre els drets de la infància, i com aquests són assolits pels xiquets i xiquetes del barri objecte d'estudi.

- Taller 8: "teaDRETS". Representació teatral dels xiquets i xiquetes que mostrarà què i com entenen els drets de la infància.

- "Motoritzant el barri". Interpretació per part de l'equip tècnic de les aportacions de la infància per donar cabuda a usos i activitats que responguen a les demandes de la infància a la llarga de l'eix motor.

EMPAQUETAT

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Estudi comparatiu entre els drets de la infància teòrics i la realitat actual de la infància del barri.
- Interpretació i selecció dels drets exposats en la "Convenció sobre els drets dels xiquets"⁽²⁴⁾ per extrapolar-los a les necessitats demandades per la infància del barri.
- Agrupar els drets en grups que corresponguen a les necessitats i les demandes socials de la infància del barri detectades a la llarga de les fases anteriors.

METODOLOGIA

Per poder realitzar una bona pràctica d'aquesta activitat, és molt important que l'equip tècnic siga interdisciplinari, compost mínim per una educadora social, una sociòloga i una arquitecta, és important la interpretació correcta dels drets de la infància.

1. Llegir i entendre els drets de la infància recollits per la "Convenció de los derechos del niño".
2. Seleccionar pels drets demandats per la infància a la llarga del procés.
3. Reinterpretació d'aquests segons context i situació dels xiquets i xiquetes del barri. Si l'equip tècnic considerarà oportú la necessitat d'ampliar la llista de drets, es podran valdre d'altres ferramentes teòriques i pràctiques.
4. Agrupació dels drets seleccionats i reinterpretats, segons necessitats de la infància.

MATERIAL

- Drets de la infància extrets de la "Convenció sobre los derechos del niño".
- Equip interdisciplinari.

OBSERVACIONS

- En el cas pràctic al barri de Natzaret, no es va poder realitzar aquesta sessió en cap dels cinc centres educatius per falta de temps i recursos.
- Es va realitzar un taller hipòtesi per part de l'equip tècnic.

INTERPRETACIÓ
DELS DRETS DE LA
INFÀNCIA

TREBALL
INTERDISCIPLINARI

DONAR A CONÈIXER ELS DRETS
DE LA INFÀNCIA A LA INFÀNCIA

(24) UNICEF COMITÉ ESPAÑOL. *Convención sobre los derechos del niño*. Unicef, 2006.

DRETS DE LA INFÀNCIA

- Article 1. "Dret a ser xiquet o xiqueta".
- Article 2. "Dret a la no discriminació".
- Article 3. "Dret de l'interès superior del xiquet i xiqueta".
- Article 4. "Dret a l'aplicació dels drets".
- Article 5. "Dret a la direcció i orientació de pares i mares".
- Article 6. "Dret a la supervivència i al desenvolupament".
- Article 7. "Dret al nom i a la nacionalitat".
- Article 8. "Dret a la preservació de la identitat".
- Article 9. "Dret a la separació de pares i mares, quan siga per interès superior del xiquet i xiqueta".
- Article 10. "Dret a la reunificació familiar".
- Article 11. "Dret a la protecció contra trasllats il·licits".
- Article 12. "Dret a l'opinió del xiquet i xiqueta".
- Article 13. "Dret a la llibertat d'expressió".
- Article 14. "Dret a la llibertat de pensament, consciència i religió".
- Article 15. "Dret a la llibertat d'associació".
- Article 16. "Dret a la protecció de la vida privada".
- Article 17. "Dret a l'accés a una informació adequada".
- Article 18. "Dret a una responsabilitat per part dels pares i mares".
- Article 19. "Dret a la protecció contra maltractes".
- Article 20. "Dret a la protecció dels xiquets i xiquetes privats del seu mitjà familiar".
- Article 21. "Dret a l'adopció".
- Article 22. "Dret a l'interès superior del xiquet i xiqueta en estats que permeten l'adopció".
- Article 23. "Dret a una protecció especial als xiquets i xiquetes considerades refugiades".
- Article 24. "Dret a la salut i els serveis mèdics".
- Article 25. "Dret a l'avaluació periòdica".
- Article 26. "Dret a la seguretat social".
- Article 27. "Dret al nivell de vida adequat per al ser desenvolupament".
- Article 28. "Dret a l'educació".
- Article 29. "Dret als objectius de l'educació".
- Article 30. "Dret a tindre la pròpia vida cultural en xiquets i xiquetes que pertanyen a minories culturals".
- Article 31. "Dret a l'esplai, el joc i les activitats culturals".
- Article 32. "Dret a la protecció del xiquet i xiqueta contra l'acompliment de qualsevol treball nociu".
- Article 33. "Dret a la protecció contra la producció i distribució de substàncies estupefaents".
- Article 34. "Dret a la protecció contra l'explotació sexual".
- Article 35. "Dret a la protecció de venda, tràfic i tracta de la infància".
- Article 36. "Dret a la protecció d'altres explotacions".
- Article 37. "Dret de protecció de tortura i privacitat de la llibertat de la infància".
- Article 42. "Dret a l'obligació de donar a conèixer els drets de la infància a la infància".

TALLER 7: LA INFÀNCIA TAMBÉ TÉ DRETS!

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Analitzar la percepció que la infància actual té sobre els drets dels infants.
- Conscienciar als xiquets i xiquetes que tenen drets com a ciutadanes, i que han de reivindicar-los.
- Aprofundir i educar amb tots els drets humans.
- Esbrinar els límits físics i simbòlics que els xiquets i xiquetes del barri tenen sobre els seus drets.
- Assolir una reflexió crítica amb la infància sobre com podrien reivindicar els seus drets.
- Comparació per escoles i edats del coneixement que tenen sobre els drets, i com varia.

METODOLOGIA

1. Informació de la fase anterior i comunicació dels seus resultats, adaptant el comunicat a un llenguatge que la infància puga comprendre.
2. Debat col·lectiu per reflexionar sobre els drets de la infantesa. Aquest apartat requerirà de les sessions que es considere necessari, ja que cada escola tindrà un nivell o un altre respecte a aquest punt a causa del programa docent de centre. La finalitat d'aquest apartat serà l'assoliment de consciència dels drets de la infància per part dels xiquets i xiquetes.
3. Dividir a l'alumnat participatiu en microgrups de 3-4 persones, intentant que no condisquen els mateixos xiquets i xiquetes de la fase anterior en un mateix grup.
4. A cada microgrup se li assignarà un paquet de drets, aquesta agrupació de drets poden variar segons necessitats del context del barri. En l'aplicació pràctica al cas de Natzaret, els drets van ser agrupats de la següent manera, per respondre a les necessitats més significatives detectades per l'equip interdisciplinari tècnic durant les fases anteriors:
  - Grup I: "art.7 Dret al nom i a la nacionalitat" + "art.8 Dret a la preservació de la identitat" + "art.31 Dret a les activitats culturals".
  - Grup II: "art.6 Dret a la supervivència i al desenvolupament" + "art.31 Dret a l'esplai i al joc".
  - Grup III: "art.24 Dret a la salut i als serveis mèdics" + "art.25 Dret a l'avaluació periòdica" + "art.26 Dret a la seguretat social".
  - Grup IV: "art.1 Dret a ser xiquet" + "art.27 Dret a un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament" + "art.31 Dret a l'esplai, al joc, i a les activitats culturals".
  - Grup V: "art.4 Dret a l'aplicació de drets" + "art.12 Dret a l'opinió" + "art.13 Dret a la llibertat d'expressió" + "art.14 Dret de pensament, consciència i religió" + "art.15 Dret a llibertat d'associació" + "art.17. Dret a l'accés a una informació adequada" + "art.31 Dret a les activitats culturals".
  - Grup VI: "art.28 Dret a l'educació" + "art.29 Dret als objectius de l'educació".
  - Grup VII: "art.3 Dret a l'interès superior del xiquet i la xiqueta" + "art.16 Dret a la protecció de la vida privada".
5. Reflexió col·lectiva per microgrups, amb temps limitat, per recollir les idees claus de cada microgrup. En aquest apartat els i les xiquetes reflexionaran de manera autònoma, sense cap persona adulta que els guie.
6. A través de discussions de grup, cada microgrup reflexionarà amb una monitora sobre el grau d'importància dels drets i en quines situacions quotidianes els relacionen. Així podran elaborar un esborrany de com representarien de forma teatral el grup de drets assignats. La finalitat de l'apartat número 6, és que la infància imagine l'escenari on haurien de representar el teatre proposat.

--

--

--

--

--

MATERIAL

- Targetetes a repartir on estaran escrits els grups dels drets.
- Material que l'organització considere necessari per a una bona pràctica.
- Fulls en blanc i bolígraf.
- Gravadora d'àudio.

OBSERVACIONS

- En el cas pràctic al barri de Natzarret, no es va poder realitzar aquesta sessió en cap dels cinc centres educatius per falta de temps i recursos. Es deixa aquesta fitxa en blanc per poder reomplir en cas de poder-se realitzar el taller en algun moment.
- Es va realitzar un taller hipòtesi per part de l'equip tècnic.
- La metodologia de recollida de dades serà similar als tallers i fases anteriors, readaptant-se qual- sevol consideració necessària.

--

--

--

--

--

TALLER 8: TEADRETS

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Representació física de l'imaginar que la infància té sobre els drets.
- Recollir escenaris quotidians, reals o imaginaris, on la infància pensa que es pot educar amb drets.
- Aprofundir i educar amb tots els drets humans.
- Esbrinar els límits físics i simbòlics que els xiquets i xiquetes dels drets.
- Comparació per escoles i edats del coneixement que tenen sobre els drets, i com varia.

METODOLOGIA

1. Repàs del taller 7.
2. El grup es tornarà a estructurar amb els mateixos microgrups que el taller anterior.
3. Hauran de reflexionar, per microgrups, i escriure un guió de teatre que reflectisca una situació quotidiana real o idíl·lica, on es vegem reflectits els drets assignats a cada grup. La durada màxima de la representació teatral serà de 8-10 minuts.
4. Representació teatral de cada minigrup. Per portar a terme la representació, els xiquets i les xiquetes es faran valdre, per disfressar-se, construir l'escenari, etc. d'objectes aportats per l'organització.
5. Reflexió col·lectiva per finalitzar la fase "Motoritzat".

MATERIAL

- Fulls en blanc i bolígraf.
- Objectes aportats per l'organització, tals com disfresses, objectes perduts de l'escola, amb la finalitat d'oferir recursos limitats els quals han d'utilitzar la infància per crear un escenari adequat.
- La infància podrà aportar qualsevol cosa que pugui i considere necessària per la representació teatral.
- Càmera de fotos.
- Càmera de vídeo (opcional).

OBSERVACIONS

- En el cas pràctic al barri de Natzarret, no es va poder realitzar aquesta sessió en cap dels cinc centres educatius per falta de temps i recursos. Es deixa aquesta fitxa en blanc per poder reomplir en cas de poder-se realitzar el taller en algun moment.
- Es va realitzar un taller hipòtesi per part de l'equip tècnic.
- Es considera necessària la recollida de dades a través de material fotogràfic.

--

--

--

--

--

MOTORITZANT EL BARRI

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Definició de les temàtiques.
- Definició del recorregut principal, i localització dels solars buits al llarg d'aquest.
- Ubicació de les temàtiques al recorregut, donant resposta a les necessitats reals de la infància.
- Materialització de les escenes teatrals per a la definició de cada espai i activitat.
- Assoliment dels drets i l'apoderament de la infància.
- Potenciar la multiculturalitat i la no diferència entre classes i ètnies des de la infància.

METODOLOGIA

1. Recollida i interpretació de cadascuna de les escenes teatrals del taller 8.
2. Definició de les temàtiques que representaran cada agrupació de drets.
3. Definició del recorregut principal de l'estratègia. Aquest recorregut haurà de connectar, per una banda, mínim dos punts significatius del barri, i per altra, tots els camins del "projecte camina" desenvolupat en l'estratègia urbanística.
4. Localització dels solars buits a la llarga d'aquest recorregut principal.
5. Quan ja està ubicat el recorregut principal i els solars en aquest, s'hauran de distribuir tantes temàtiques s'hagen detectat a la llarga del recorregut, vinculant aquestes a l'entorn més pròxim.
6. Amb la interpretació teatral es definiran les activitats necessàries i demandades per la infància perquè els xiquets i xiquetes puguin assolir els drets associats a cada temàtica a través de l'ús de l'espai.
7. Detall dels usos a través de tres instruments d'acció:
  - Rehabilita: instrument encarregat de detallar la rehabilitació que es considere en tot l'espai corresponent a cada temàtica.
  - Reactiva: instrument encarregat de proposar les activitats corresponents a les temàtiques i vinculades als drets de la infància.
  - Reinventa: instrument encarregat de (re)inventar l'ús de l'espai públic amb i per a la d'infància.
8. Definició del model de gestió dels usos, la finalitat última i principal serà el treball cooperatiu i rotatori entre escoles, classes, ètnies i edat. El disseny d'aquest model de gestió haurà de garantir l'ús igualitari de les activitats per tota la infància.

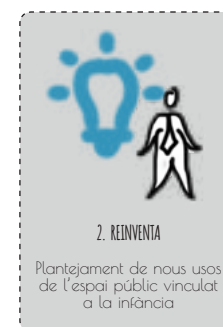
MATERIAL

- Material recollit de les escenes teatrals.
- Cartografies a escala de barri, per a la selecció i estudi dels solars.
- Equip interdisciplinari.

OBSERVACIONS

- Tant la ubicació de les temàtiques com els corresponents usos dels espais hauran d'anar vinculats a l'entorn pròxim, la proposta d'usos no sempre ha d'estar tancada, sinó que haurà de ser susceptible de noves propostes i que pugui adaptar-se segons context, temps i demanda, sempre que respecte els drets de la infància.
- Els tres instruments d'acció per detallar els usos del recorregut principal no són rígids, aquests són susceptibles de canvis, millora i suma.

UBICACIÓ DE
TEMÀTIQUES PER A
L'EXERCICI DELS DRETS:

REHABILITA, REACTIVA,
REINVENTA

2.6

PROJECTA. Disseny dels instruments de l'estratègia constructiva amb perspectiva d'infància

La fase PROJECTA es correspon a la transició entre la cinquena i sisena fase d'elaboració d'una política pública. A través d'aquesta fase es definiran els instruments que constitueixen l'estratègia constructiva per a la implementació de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana: "Projecta". L'equip tècnic es farà valdre de ferramentes arquitectòniques per dissenyar i proposar una proposta arquitectònica que s'adapte a les condicions i context tant del barri com de la gent que habita en ell. Però amb la premissa que en certs aspectes haurà de ser col·laborativa amb la infància, oferint aquesta participació en el programa i en el disseny espacial de la proposta.

OBJECTIUS GENERALS

- Oferir una arquitectura que s'adapte a les demandes i necessitats de la infància.
- Construir una arquitectura per i per a tota la infància, una arquitectura inclusiva des de la perspectiva de la infància.
- Oferir una arquitectura que eduque amb els drets de la infància.
- Ensenyar i aprendre aspectes i conceptes arquitectònics amb els xiquets i xiquetes.
- Avaluació posterior de cadascuna de les ferramentes.

FERRAMENTES ESPECÍFIQUES

· "TècnicaMENT". L'equip tècnic haurà de dissenyar la part arquitectònica que requereix el projecte, com a resultat de les fases ja realitzades i analitzades.

· Taller 9: "Proposem". La infància proposarà un programa, un temps i número de persones, per demanar un espai condicionat per realitzar l'activitat que considere.

· "Construcció per a totes". L'equip tècnic s'encarregarà de dissenyar peces, d'autoconstrucció, per a que els xiquetes i les xiquetes puguin condicionar tant l'espai públic com el privat.

· Taller 10: "Xikitectes". Moment en el que la infància, a través d'una autoconstrucció en sec, construeix i monta mobiliari per a l'espai públic i per a l'espai privat.

TECNICAMENT

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Dissenyar l'arquitectura que responga a les necessitats i demandes de la infància.
- Dissenyar una arquitectura sostenible.
- Dissenyar una arquitectura que s'adapte al context i situació actual del barri.

METODOLOGIA

- Després d'extraure totes les conclusions de les fases aplicades, l'equip tècnic haurà de proposar un projecte arquitectònic que responga a les necessitats i a les demandes de la infància durant el procés. Aquesta fase s'adaptarà a cada aplicació pràctica, ja que en funció de les conclusions, es proposarà un projecte o un altre.
- No existeix una metodologia específica per a aquest apartat, en l'aplicació pràctica al cas de Natzaret es proposa, per una banda, una arquitectura prefabricada i modular, amb una estructura fixa i l'envolvent reutilitzable i adaptable a les necessitats de cada activitat. Per altra banda, es proposa la rehabilitació d'aquelles zones d'actuació. Però això no requereix, que en altres barris s'haja d'aplicar la mateixa construcció.

MATERIAL

- Anàlisi rigorós i conclusions de tot el procés aplicat.
- Equip interdisciplinari, amb l'arquitecta com a figura principal.

OBSERVACIONS

- En el cas pràctic al barri de Natzaret es va realitzar un taller hipòtesi per part de l'equip tècnic.

PROPOSTA ARQUITECTÒNICA

ARQUITECTURA
SOSTENIBLE

1. REHABILITA

Intervencions
arquitectòniques de
rehabilitació i restauració

2. CONSTRUCCIÓ PREFABRICADA

Plantejament de
construcció prefabricada
i modular

TALLER 9: PROPOSEM

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Construir un espai demandat específicament per la infància.
- Respondre a través de l'arquitectura, a les demandes espacials de la infància.
- Conscienciar a la infància sobre els drets a reivindicar aquells espais que necessiten.
- Potenciar el treball col·lectiu i cooperatiu des de les primeres edats.

METODOLOGIA

Aquesta metodologia no és rígida, ja que depenent de la proposta arquitectònica plantejada per l'equip tècnic en l'apartat anterior, s'haurà de seguir unes pautes o altres. En l'aplicació pràctica al cas de Natzaret, la demanda dels espais per part de la infància es totalment lliure, sols hauran de reomplir una fitxa per a la facilitació de l'espai, contestant a les següents preguntes:

1. Número de xiquets i xiquetes implicades en l'activitat (nom, cognoms, edat..)
2. Hi ha persones adultes? Qui?
3. Descripció de l'activitat.
4. Temps de durada.
5. Temàtica.

MATERIAL

- El material també variarà en funció de la proposta arquitectònica.

CONSTRUCCIÓ PER A TOTES

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Dissenyar les peces per a una arquitectura, que responen a les necessitats i demandes de la infància, haurà de ser construïda per els xiquetes i les xiquetes del barri.
- Arquitectura en sec i de fàcil muntatge.
- Dissenyar una arquitectura que s'adapte al context i situació actual del barri.

METODOLOGIA

- Després d'extraure totes les conclusions de les fases aplicades, l'equip tècnic haurà de proposar un projecte d'arquitectura autoconstruïda, adaptada al nivell de la infància, que responga a les necessitats i a les demandes durant el procés. Aquesta fase s'adaptarà a cada aplicació pràctica, ja que en funció de les conclusions, es proposarà un projecte o un altre.
- No existeix una metodologia específica per a aquest apartat, en l'aplicació pràctica al cas de Natzaret es proposa una arquitectura d'autoconstrucció en sec amb madera. Però això no requereix, que en altres barris s'haja d'aplicar la mateixa construcció.

MATERIAL

- Anàlisi rigurós i conclusions de tot el procés aplicat.
- Equip interdisciplinari, amb l'arquitecta com a figura principal.

OBSERVACIONS

- En el cas pràctic al barri de Natzaret es va realitzar un taller hipòtesi per part de l'equip tècnic.

PROPOSTA ARQUITECTÒNICA

AUTOCONSTRUCCIÓ
AMB FUSTA

1. ESPAI PÚBLIC

Autoconstrucció:
mobiliari a l'espai públic

2. ESPAI PRIVAT

Autoconstrucció:
mobiliari a l'espai privat
de la proposta

TALLER 10: XIKITECTES

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Ensenyar a la infància conceptes sobre construcció i com construir; a través d'un nivell adaptat, d'una arquitectura en sec i de fàcil muntatge.
- Apoderament del seu barri a través de la construcció de mobiliari, tant de l'espai públic com d'aquell que pertany a la proposta arquitectònica del projecte.
- Educar a cuidar les coses, a treballar en col·lectiu, educar en general a través de la construcció.
- Potenciar el treball col·lectiu i cooperatiu des de les primeres edats.

METODOLOGIA

1. Proposar un espai taller.
2. Organitzar les primeres sessions d'aprenentatge.
3. Projecte, junt amb una o varies persones adultes, sobre què necessitem.
4. Aportació del material necessari per part de l'equip tècnic.
5. Comença la construcció.
6. Manteniment d'aquesta.
7. Reutilització del material que es considere.

MATERIAL

- El material també variarà en funció de la proposta arquitectònica.

3. EXPERIÈNCIA AL BARRI DE NATZARET

3.1

SORTIDA.

Anàlisi quantitativa per a la percepció dels problemes amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.

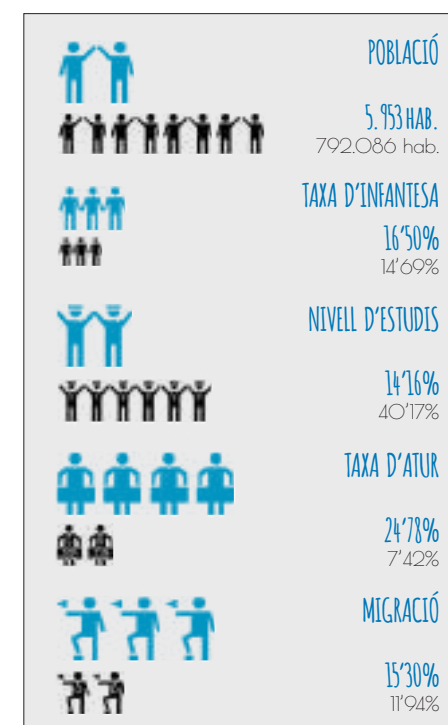
La casella de SORTIDA es presenta com el resultat de la primera fase del cicle de la política urbana: la fase de sorgiment i de percepció dels problemes. El pas de l'existència d'un problema al seu tractament polític, o en aquest cas politicourbanístic, deriva d'una (re)construcció social del problema en qüestió, al cap i a la fi dirigida a una visibilització que facilite la seua inclusió en l'agenda pública. El barri de Natzaret forma part de la perifèria litoral de la ciutat de València, i de la mateixa manera que la resta de perifèries - ja no sols de València sinó de la resta de ciutats globals -, es presenta en l'actualitat com el residu d'un model de ciutat neoliberal, que ha proliferat al voltant de diversos nodes de consum, turisticació i espectacularització, i que han acabat constituint els centres d'inversió pública i privada en detriment de la qualitat de vida de les habitants de les àrees històricament populars.

Imatge 6. Plànol de l'àrea metropolitana de València amb detall de districtes i àrees censals. Escala 1/100.000. Elaboració pròpia.

Aquesta situació, ja no marginal sinó de marginalització, produeix una necessitat col·lectiva identificable al barri de Natzaret respecte de les condicions de vida de resta de la ciutat de València, identificable a través d'una anàlisi sociodemogràfica comparativa (Imatge 7). La població de Natzaret, que suposa menys d'un 1% (0'75%) de la població total de la ciutat de València, no és representativa de les condicions de vida de la ciutat de València, es tracta d'una situació poblacional clarament residual. Aquesta situació es caracteritza per un percentatge de migració lleugerament superior al de la resta de València, resultat que no mostra la realitat del nivell de multiculturalitat que presenta el barri, ja que per exemple els nombres no inclouen la població d'ètnia gitana espanyola (no migrant) resident a València, i que segons altres estudis⁽²⁵⁾ es concentra majoritàriament als Poblatos Marítims. Les dades que sí que mostren de manera evident la polarització de les característiques socioeconòmiques centre-perifèria, són un nivell d'estudis a Natzaret inferior en més d'un 25% que a la ciutat de València, i una taxa d'atur superior en quasi un 20% (17,36%). Per altra banda i atenent a un indicador directament relacionat amb la possible presència de la infància al barri, Natzaret presenta una taxa d'infantesa 2 graus percentuals per sobre de la mateixa taxa a la ciutat de València, percentatge que encara que mínim en termes absoluts, representa més d'un 11% en termes relatius. Així, una necessitat teòrica basada en les tendències de creixement de les ciutats neoliberals a les societats occidentals, és tradueix en carències i insatisfaccions específiques en barris perifèrics on habitar és sols una conseqüència de dinàmiques d'expulsió i substitució poblacional.

Imatge 7. Estudi sociodemogràfic Natzaret-València. Elaboració pròpia en base a dades de l'Oficina Estadística de l'Ajuntament de València.

TATGE
 AGAR-SE
 CONTROLATS

CORRER
 NO SÓN ACTUALS CIUTADANS
 PROHIBIT

HUI TOCA ANGLÉS, DEMÀ MÚSICA
 AL'ALTRE FÚTBOL
 DESPRÉS DEURES

PROHIBIT
 CORRIR-SE

OPINAR
 PROHIBIT
 TEMPS LLIBRE

Per altra banda, la teorització ja exposada al voltant de la invisibilització de la infància, també es tradueix en carències i insatisfaccions específiques d'aquest col·lectiu amb condicions específiques de vivència del territori, per la seua condició d'històrica exclusió de la vida pública en una etapa vital inútil per al sistema productiu. A través de l'observació no participant, s'identifiquen les principals formes d'exclusió de la infància de l'espai públic. Entre altres, cal destacar la forta presència del vehicle, la carència de mobiliari urbà, de voreres condicionades i proporcionades, de vida, d'il·luminació, etc. I a més a més, la falta d'espais per a la infància dissenyats específicament per respondre a les necessitats de socialització d'aquest col·lectiu.

Imatge 8. Carrer del Parc de Natzaret. Natzaret (València)

Imatges 9 i 10. Carrer del Canal i Carrer Virgen de Loreto. Natzaret (València)

El barri de Natzaret compta amb tres zones específiques on la infància podria jugar i divertir-se, a més a més localitzades de manera estratègica: un parc al centre del barri freqüentat i utilitzat de manera més habitual per la infància; i altres dos parcs situats a la perifèria que s'utilitzen de manera més esporàdica. Tot i que són utilitzades pel col·lectiu de xiquets i xiquetes per la seua exclusivitat com a espais de joc al barri, no compten amb un disseny que pren la diversió i el desenvolupament de la infància com a característiques de partida. Així, la diversió i la imaginació de la infància es veu totalment quartada per un mobiliari de catàleg, per cautxú al sòl, per gronxadors amb arnés o per tobogans minúsculs; es veu quartada per parcs dissenyats per a la comoditat dels pares i mares i no per a l'educació de xiquets i xiquetes.

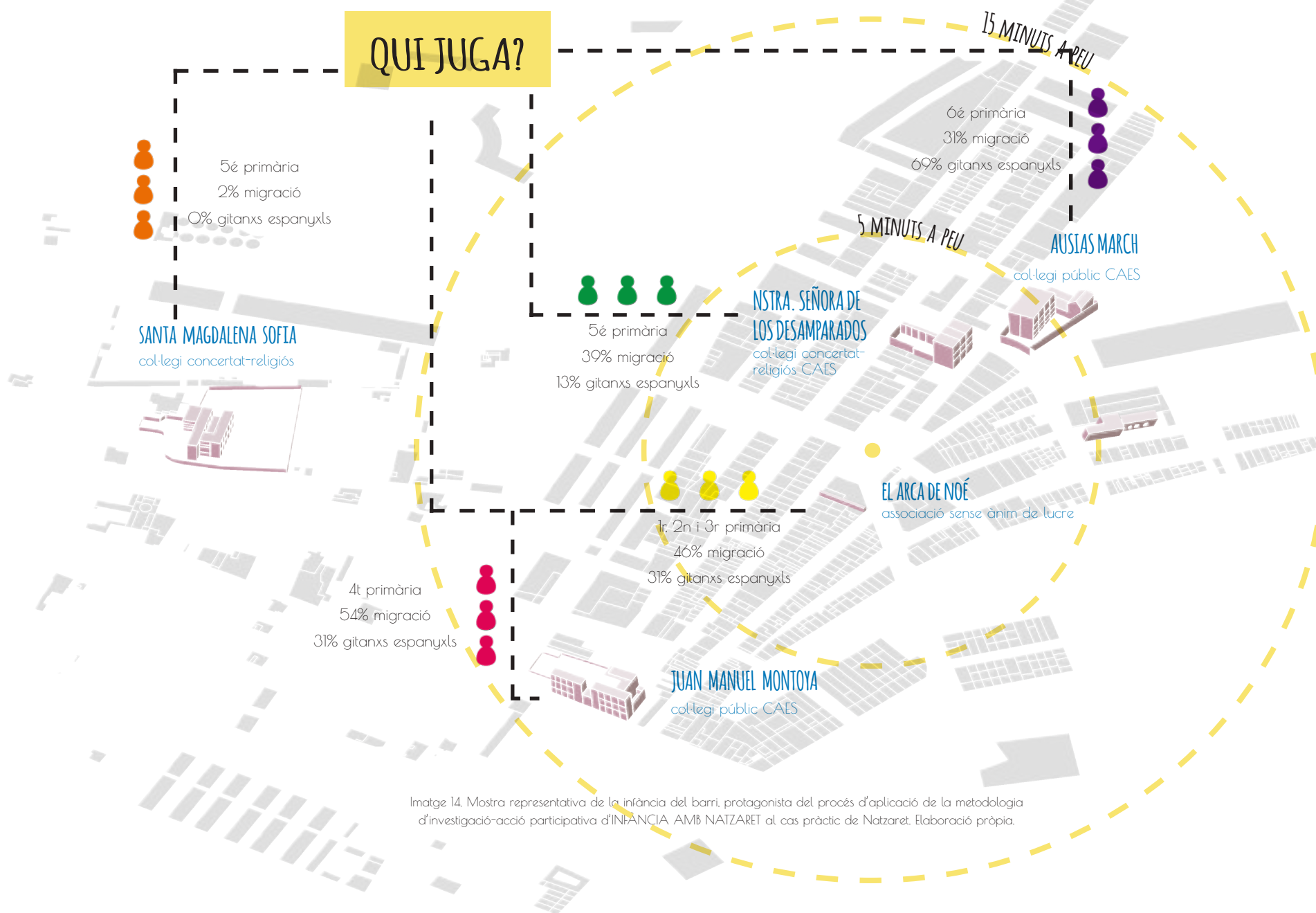
Imatge 11. Parc Plaça. Natzaret (València)

Imatge 12. Parc Mar Azul. Natzaret (València)

Imatge 13. Parc de les moreres. Natzaret (València)

Imatge 14. Mostra representativa de la infància del barri, protagonista del procés d'aplicació de la metodologia d'investigació-acció participativa d'INFÀNCIA AMB NATZARET al cas pràctic de Natzarret. Elaboració pròpia.

Per poder treballar amb una mostra representativa de la infància del barri de Natzarret, haguera sigut convenient començar aquesta investigació per una anàlisi de dades primàries sobre centres escolars formals i informals, i sobre la distribució de l'alumnat en cadascun d'ells atenent a diversos indicadors (matriculacions, segregació per sexe, per origen, per cursos, taxa d'escolarització, abandonament, absentisme, etc.). No obstant això, a banda d'entendre-ho com una tasca a desenvolupar per altres professionals de les ciències socials i l'educació, tot i que companyes en el que hauria de ser la producció de l'espai, no s'ha pogut dur a terme en una investigació sense recursos i amb temps limitat. Així, el que aquesta fase recull com a punt de partida és una mostra entesa com a representativa dels xiquets i xiquetes que viuen o freqüenten el barri de Natzarret (Imatge 14), extreta d'un exercici d'observació participant en una classe de cadascun dels centres d'educació reglada i no reglada del barri, estructurada perquè tinga representació de tots els cursos de primària. A banda de la identificació d'aquesta mostra, també s'ha atès a la dimensió espacial i urbana dels centres com a nodes de quotidianitat de la infància, amb la finalitat de procedir a una anàlisi de les principals distàncies entre ells. Així, s'ha comprovat que pel fet que les distàncies entre ells a peu no supera mai els 15 minuts, es tracta d'un barri idoni per dur a terme la primera aplicació pràctica d'aquesta metodologia, que no seria possible en barris amb distàncies majors.

(25) GARCÍA, Pedro i JUAN, Carolina. *Las formas de la sociabilidad y las dinámicas del conflicto: el barrio de el Cabanyal-Canyamelar (Valencia)*. En TORRES, Francisco i GÓMEZ, Paloma (Coord). *Simposio 8. Construyendo convivencias en nuestras ciudades. Espacios, prácticas e imaginarios*. Simposio del XIV Congreso Antropología, Valencia, 2017.

3.2

INSPECCIÓ.

Anàlisi qualitativa per a la inclusió de problemes específics en l'agenda de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana.

ENTREVISTES SEMIESTRUCTURADES. LA PERSPECTIVA DE LA COMUNITAT EDUCATIVA

AMPARO FERRER CHOVER

Directora i mestra del C.E.I.P. Joan Manuel Montoya (Públic - CAES)

Sexe: Dona

Edat: 51 anys

Origen: Espanya

Residència: Beteró (València)

"La estructura familiar afectiva es sólida, aunque los criterios de esa estructura familiar no sean los mismos que en la nuestra. Son personas cercanas, y colaboradoras, desde su poca o mucha capacidad."

MARÍA TERESA CORTÉS REAL

Treballa a la llar i mare del C.E.I.P. Joan Manuel Montoya (Públic - CAES)

Sexe: Dona

Edat: 32 anys

Origen: Espanya

Residència: Natzaret (València)

"Pero aquí nos conocemos todos, parece Nazaret que es pequeño... pero cuando llega una fiesta que hacen en el barrio, se une toda la gente y digo, sí que somos gente aquí, ande está la gente. Es un barrio tranquilo."

ESTHER SAN EMETERIO GARCIA DÍA

Directora i mestra del Centre Santa Magdalena Sofia (Concertat)

Sexe: Dona

Edat: 49 anys

Origen: Espanya

Residència: Natzaret (València)

"Yo a los niños les veo que vienen contentos, vienen felices. Tienen mucho sentido de pertenencia al colegio. El 98% son del barrio y luego tenemos familias que vienen de La Punta".

MAITE RUBIO EDO

Treballa a la llar i mare del Centre Santa Magdalena Sofia (Concertat)

Sexe: Dona

Edat: 39 anys

Origen: Espanya

Residència: Natzaret (València)

"Yo nací aquí, y me he quedado en la misma calle donde nací. Luego te vas a Valencia y te dicen: "¿de dónde eres?". y yo digo: "de Nazaret" y dicen: uooo..."

PILAR FERNÁNDEZ VIDAL

Directora i mestra del C.E.I.P. Ausias March (Públic - CAES)

Sexe: Dona Edat: 51 anys
 Origen: Espanya Residència: Algirós (València)

"Los niños sobre todo lo que quieren es participar. El colegio es su refugio. Ellos vienen aquí desde las nueve hasta las cinco. No tienen recursos para hacer otras actividades, y hacen mucha calle."

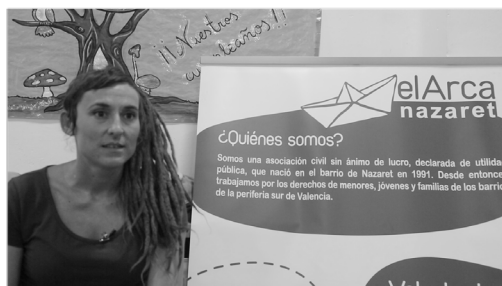

INES CONTRERAS

Mare del C.E.I.P. Ausias March (Públic - CAES)

Sexe: Dona Edat: --
 Origen: Rep. Dominicana Residència: Natzaret (València)

"Ella viene caminando, viene sola al colegio, yo la acompaño cuando llueve... Es un barrio que es peligroso pero entre comillas, porque la gente siempre está pendiente."

ROCÍO SABORIT

Educadora social a l'Arca de Noé (Associació sense ànim de lucre)

Sexe: Dona Edat: --
 Origen: Espanya Residència: --

"Generalizar es muy peligroso, pero intentan cumplir con horarios, que los nanos vayan vestidos, que alomejor no tiene para hacer la cena pero intentar sentarse a comer y comparten lo poco que haya..."

PARE DE SAMUEL

Pare de l'Arca de Noé (Associació sense ànim de lucre)

Sexe: Home Edat: --
 Origen: Espanya Residència: Natzaret (València)

"Ellos van andando, con la bici, el patinete... voy ellos muchas veces pero la mayoría de las veces ellos se valen, se van al parque, a la plaza. Pero suelen estar en las casillas, en casa de un amigo, en la plaza..."

MAITE BIOSCA

Insistent social i representant de l'AAVV de Natzaret

Sexe: Dona Edat: 64 anys
 Origen: Espanya Residència: Natzaret (València)

"Tienen todo el tiempo super ocupado, la sociedad de consumo ha entrado demasiado hondo, pero para mal. Y eso que aquí, somos uno de los pocos barrios, que los niños salen a la calle."

Per veure el vídeo de les entrevistes, podeu introduir el títol del vídeo o l'enllaç a youtube:

INFÀNCIA AMB NATZARET. Percepció comunitat educativa

<https://www.youtube.com/watch?v=iO7podltOoA&feature=youtu.be>

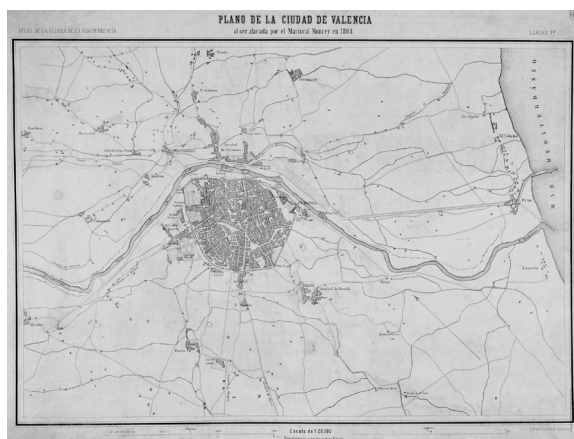
o escanejar el codi QR següent:

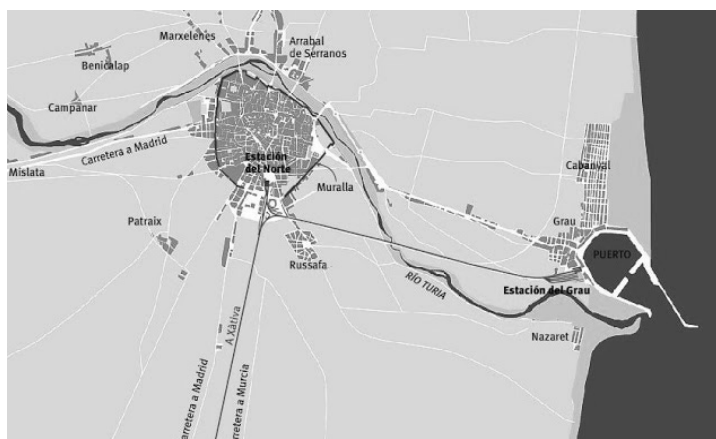
ANÀLISI HISTÒRIC I CARTOGRAFIES AMB PERSPECTIVA D'INFÀNCIA

L'origen de l'actual barri de Natzaret data de l'any 1702, quan l'antic Lazareto (Llatzeret) va ser traslladat a la seua ubicació original en Montolivete, al marge dret de la desembocadura del Riu Túria, al costat d'un grup d'habitadges de pescaters, i totalment independent de la ciutat de València. A partir d'aquesta data i al voltant d'aquest establiment sanitari, es va anar formant un nucli de població que experimenta un notable creixement, sobretot des de principis del segle XIX. Les primeres referències cartogràfiques són de l'any 1808, en les que el poblat apareix amb el nom de "Lazareto".

En 1850 l'assentament comptava amb 154 habitadges, constituint un poblat de l'Horta de València vinculat directament amb el mar. L'activitat econòmica principal dels seus habitants estava lligada a la pesca, l'horta i el port. És llavors, quan a la fi del s. XIX, la zona es va convertir en un lloc popular d'estiu per a les famílies valencianes adinerades. Era una platja molt concorreguda. És en aquest moment quan es comença a escoltar el nom de Natzaret, sent aquest una variació fonètica de Llatzeret, per a identificar i dignificar al lloc.

Imatge 16. Plànol de València en ser atacada pel Mariscal Moncey en 1808. Font: online.

Imatge 17. Localització de l'actual Barri de Natzaret, en l'any 1952. Font: online.

És a principis del 1900 quan s'inaugura l'estació de ferrocarril procedent de l'estació de Jesús, amb la finalitat principal d'acostar al port les mercaderies, principalment taronges per a la seua exportació, que el Ferrocarril de València portava des de la Ribera Alta fins a Vilanova de Castelló. Però és amb la riuada del 1957 quan es produeix la destrucció parcial del seu recorregut, circumstància que va donar lloc a suprimir el seu trajecte deixant incomunicada la platja, entre altres. Actualment, l'estació, es troba en estat de complet abandonament.

Imatge 18. Estació de tren de Natzaret (any 1912). Font: online.

Imatge 19. Estació de tren de Natzaret (actualitat)

Imatge 15. Platja i balneari de Benimar, Natzaret, 1920 aproximadament.

A l'octubre del 1957 es produeix el desbordament del Riu Túria, que produeix les fortes inundacions en tota la ciutat de València, sent Natzaret un dels barris més perjudicats per la seua localització. Aquest esdeveniment suposa un punt clau en la seua futura deterioració com a barri.

Imatge 20. Octubre de l'any 1957. Font: online

El creixement imparable del port de València combinat amb el desenrotllisme sense freno dels anys seixanta, són les causes que donen cabuda a un procés de deterioro i aïllament geogràfic del barri de Natzaret, al que es suma la falta d'infraestructures i serveis bàsics del barri (imatge 1958).

Són la construcció del nou Llit del Riu Túria pel sud de la ciutat de València, la construcció de l'autovia V21 per la part sud-oest de Natzaret, i el imparable creixement del port de València, les primeres infraestructures que comencen amb l'aïllament del barri (imatge 1980).

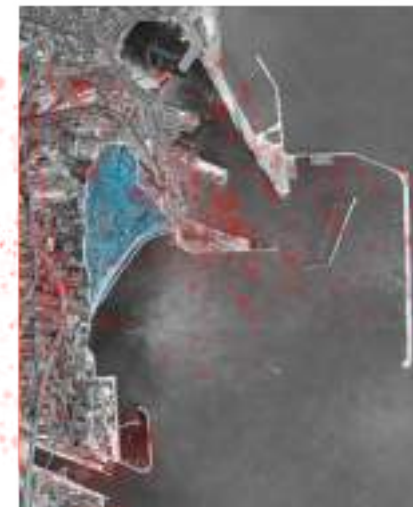
Els anys noranta representen la entronització a València de les polítiques urbanes de cort neoliberal, que impacten sobre la trama sociourbana de la ciutat modificant-la en un doble sentit: augment de la desigualtat socioespacial i extensió de la precarietat (imatge 2004).

Continua el creixement del port, que culmina amb la doble edició de l'America's Cup, la construcció del circuit de Fórmula 1 al nord de Natzaret amb el posterior abandonu, el no soterrament de les vies de tren, i la ZAL seran les últimes polítiques que no sols reforçaran els estigmes que pesen sobre el seu imaginari sinó que sacrifica el seu benestar i hipoteca el seu futur (imatge 2010).

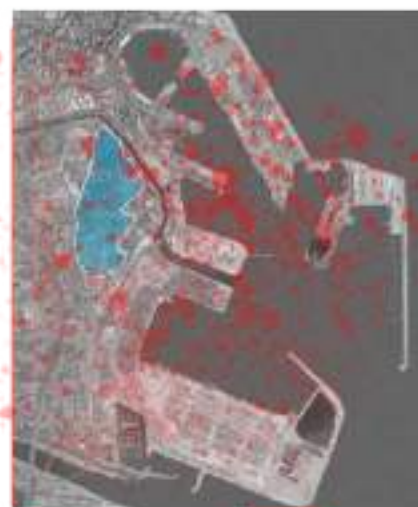
Front litoral a l'any 1958

Front litoral a l'any 1980

Front litoral a l'any 2004

Front litoral a l'any 2010

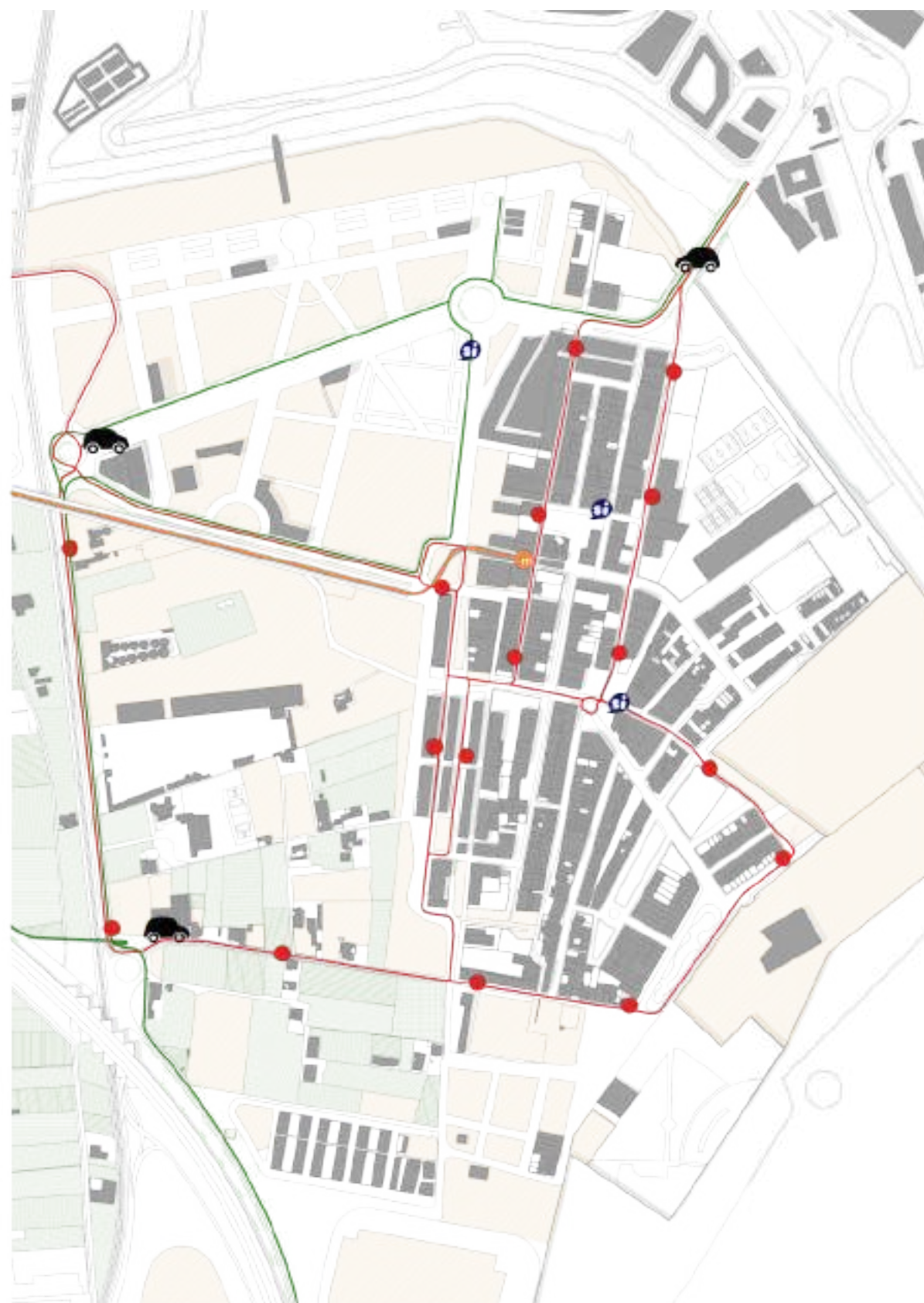

Imatge 21. Reivindicacions i protestes al barri de Natzaret. Font: documentació de l'AVV de Natzaret

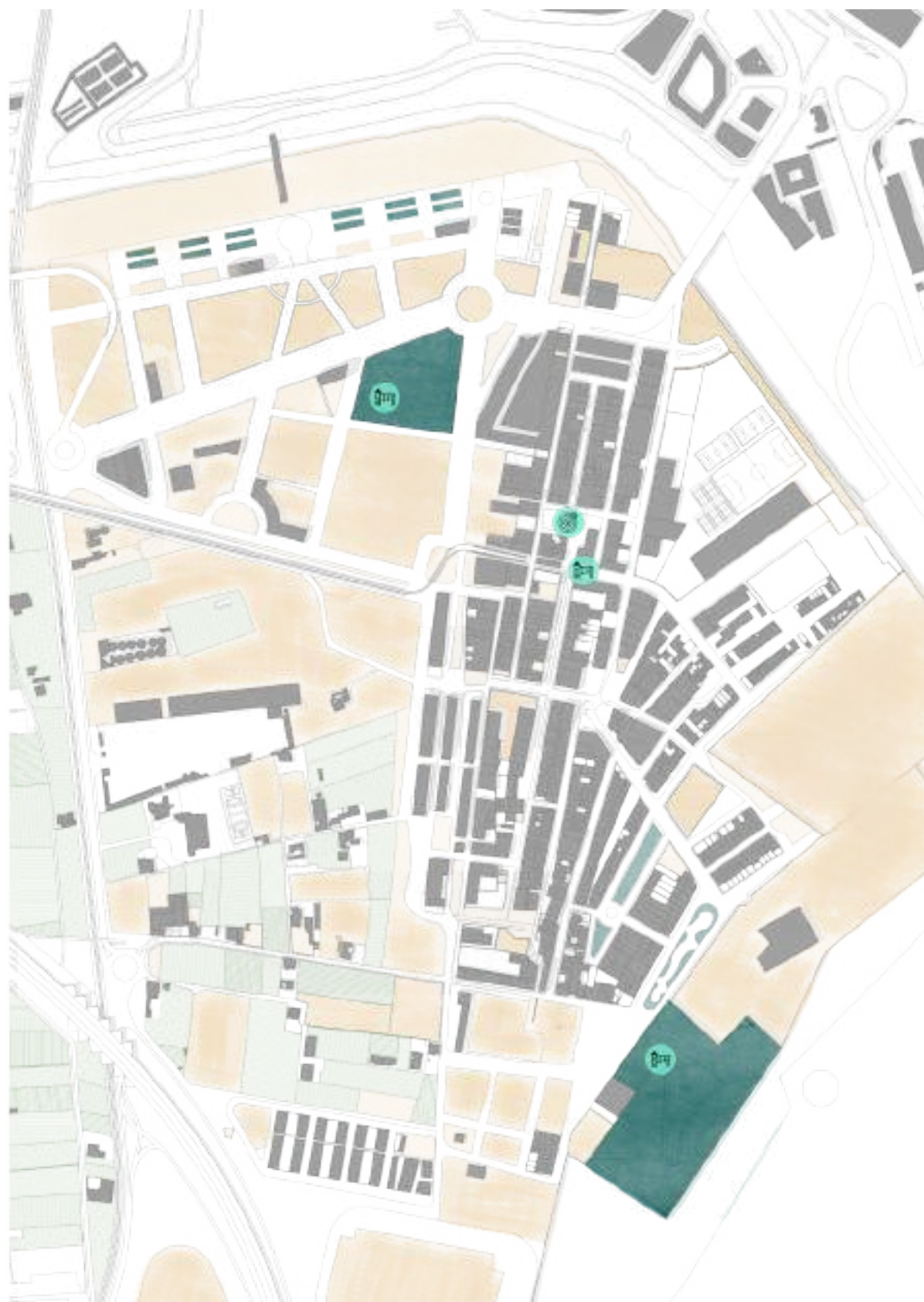
Els efectes sobre l'exclusió social, causats per la no integració en el resultat del creixement de la València globalitzada, poden variar entre els "efectes de barri" negatius, fins el treball transformador y proactiu desenvolupat per activistes i associacions del barri per revertir la situació, i (re)conquistar parcialment la qualitat de vida i medi ambient. NATZARET és el resultat de la particular interacció entre densitat i dinamisme del teixit associatiu, impacte de les polítiques públiques urbanes i la relació amb l'administració. El barri de Natzaret entre els Poblatos Marítims de València, és un exemple paradigmàtic del potencial participatiu: "la lluita per una vida i uns entorns dignes alentes des de fa dècades un incansable moviment veïnal" (26).

(26) CUCÓ, Josepa. *Un barrio marginado no es un barrio marginal. A propósito de Nazaret (Valencia)*. 2016

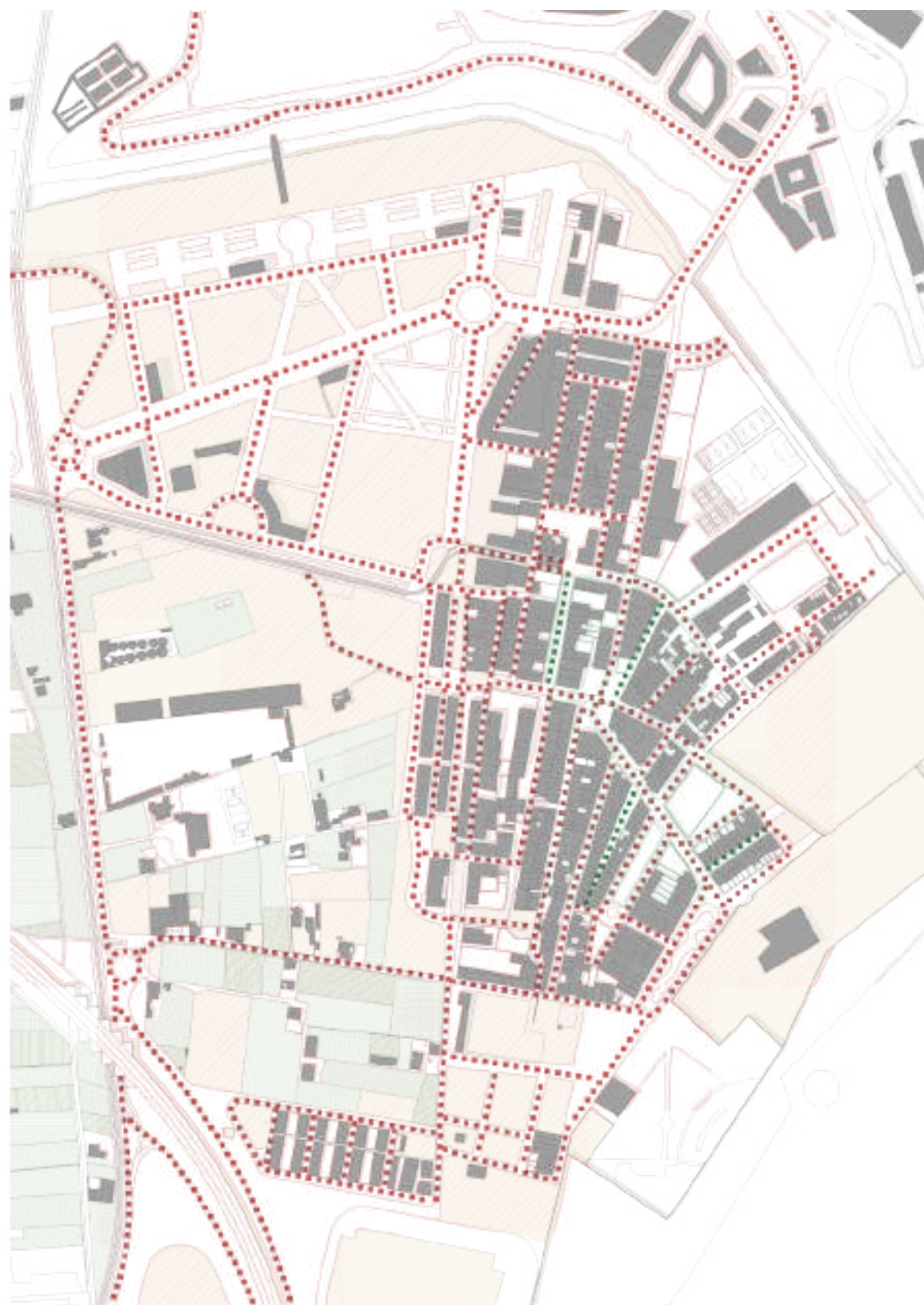
COM ARRIBAR A NATZARET?

- Parades EMT
- Línia de EMT
- 🚌 Volanters
- Camí bici
- Línia Tramvia (Inexistent)
- 🚗 Transport privat

L'ESPAI DE TOTES

- Solars abandonats
- Horta
- Zones verdes
- Parcs infantils
- Platja Natzarot

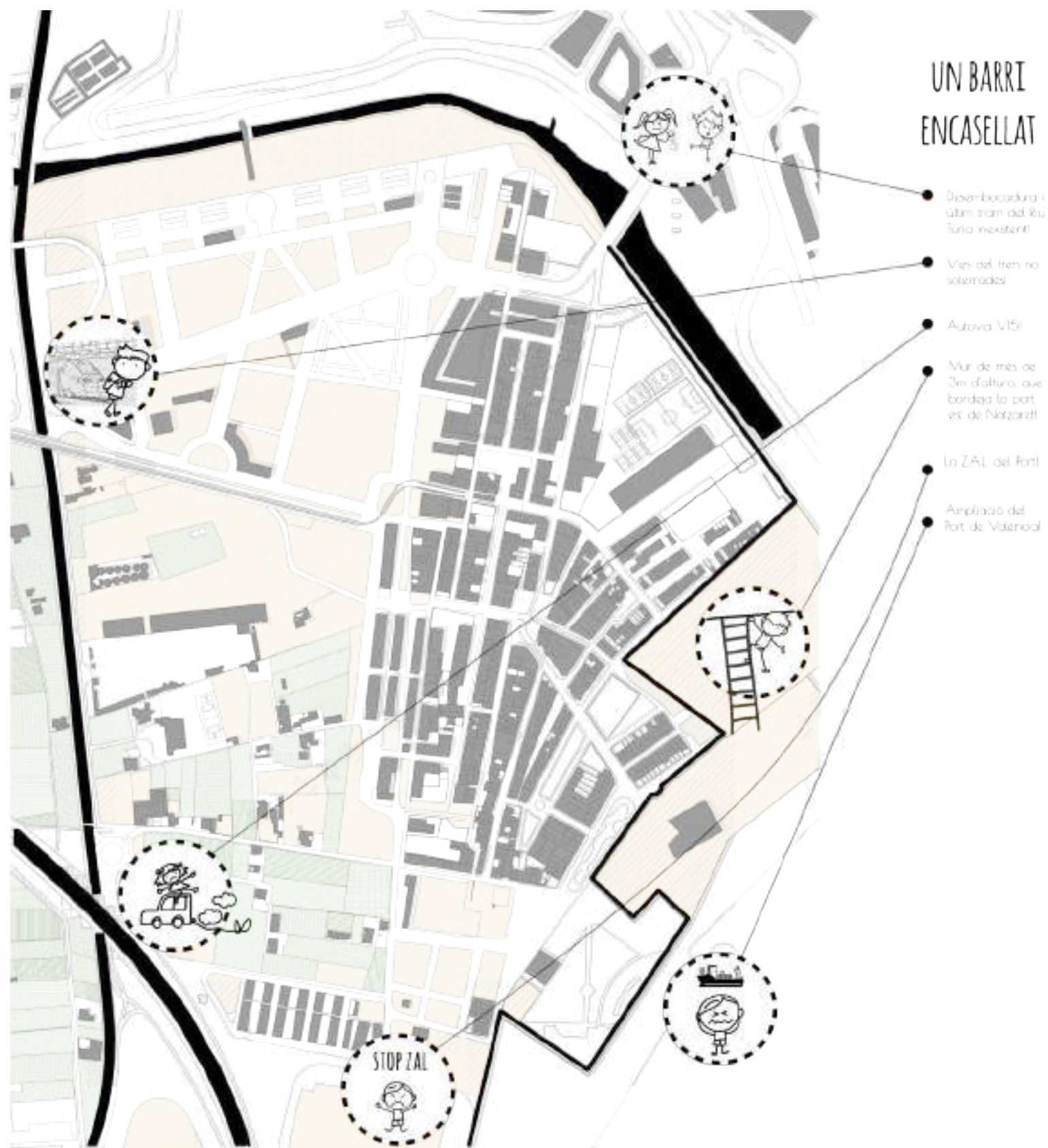

LA INFÀNCIA NO CONDUEIX

- Tràfic rodar
- Zones peatonals

NATZARET,
PER A QUI?

AIXÒ SÍ, UN BARRI BEN EQUIPAT!

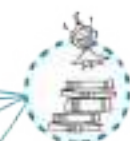
DEPORTIU

1. Centre esportiu municipal, gestió privada

SOCIU

1. Centre de salut pública, gestió pública

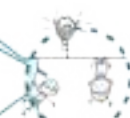
CULTURAL

1. Biblioteca municipal
2. Centre de música i dansa, gestió privada
3. Centre municipal de joventut, gestió privada
4. Mercat municipal

RELIGIÓS

1. Parròquia la Nostra Senyora dels Desemparats, catòlica
2. Orfenori evangèlic, Parròquia catòlica
3. Parròquia Evangèlica, catòlica
4. Centre d'altres religions, no situats al poble

PARKS

1. Parc de la Minerva
2. Parc central
3. Parc Mir Mar

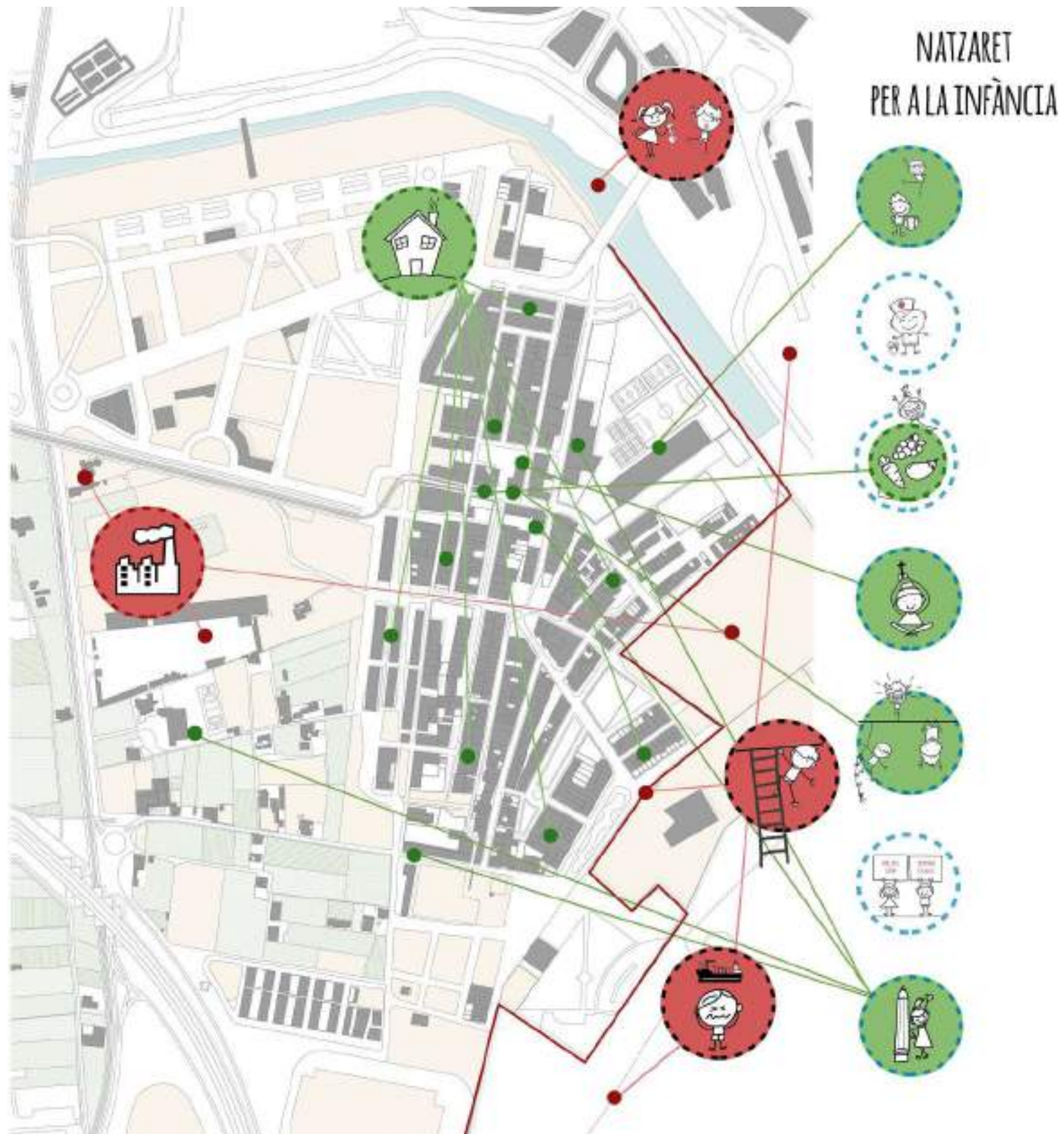
TEIXIT ASSOCIATIU

1. AAVV Natzaret
2. AAVV Unió
3. Club de bàdminton i patinatge
4. Grup teatral
5. Casal veterà (40)
6. Col·legi (48), No in situats al poble
7. B. Associació Noia
8. Tennis

EDUCACIÓ

1. Escola Març, CEIP + CAES
2. Ntra Sra del Desemparat, concertat + religió + CAES
3. Sta Magdalena, concertat + religió
4. Joan Martí Montoya, CEIP + CAES
5. Gertrudis, gestió concertada

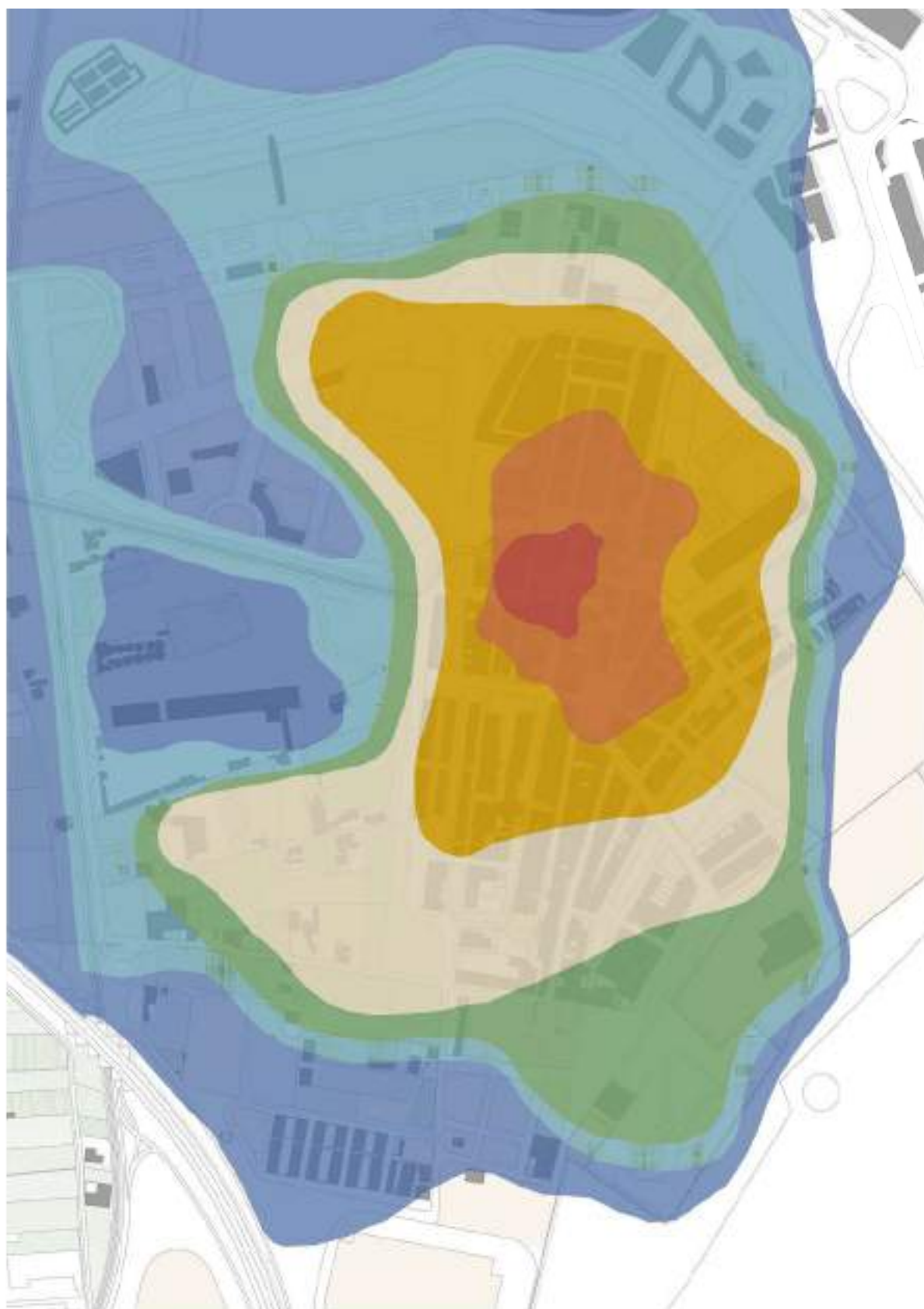

SENSACIONES DE LA INFÀNCIA

Percentatges extrets directament del número de respostes aportades per l'alumnat de tots els centres educatius participants en el procés.

COM OCUPA
LA INFÀNCIA
L'ESPAT PÚBLIC

ÉS PER A TOTA LA INFÀNCIA IGUAL?

Es pot observar com les característiques de l'escola a la que pertany l'alumnat participant i l'edat són dos factors claus en l'utilització de l'espai públic i els moviments quotidians de la infància al barri de Natzaret.

EL ARCA DE NOÉ

Al ser les participants més menudes i pertanyer a l'associació el Arca de Noé, aquestes tendeixen a moure's pel centre del barri.

JOAN MANUEL MONTOYA

Al ser un col·legi itinerant i CAES, la majoria del seu alumnat sols té vincle amb el barri en horari docent.

NUESTRA SEÑORA DELS DESAMPARATS

Col·legi concertat i CAES, amb alumant de 5è de primària, aleshores tendeixen a utilitzar el barri en tota la seua dimensió, però sense ambició a més.

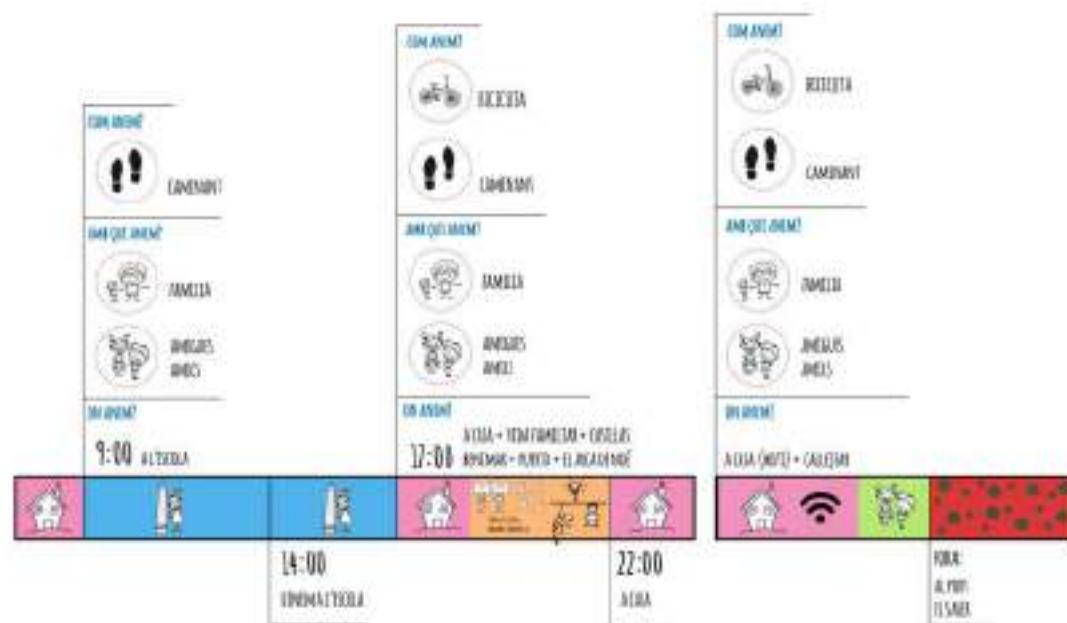
SANTA MAGDALENA SOFIA

Col·legi concertat, amb alumnat quasi 100% local, tendeix a moure's per tot Natzaret i presenta una major tendència a viatjar a la ciutat de València.

AUSTIAS MARCH

Col·legi públic i CAES, amb alumnat de 12 i 13 anys, tendeixen a utilitzar les zones més oscures del barri, com és el Benimar, i la part est d'aquest. També solen anar al port i la platja amb els i les amigues, el barri se'ls queda menut.

OBSERVACIÓ PARTICIPANT RECORREGUTS QUOTIDIANIS

ON?
AMB QUI?
COM?

EL ARCA DE NOÉ

Associació sense ànim de lucre
1er, 2n, 3er de primària: 6-7-8 anys

JOAN MANUEL MONTOYA

Col·legi d'educació infantil i primària, públic.
Centre d'adaptació educativa singular:
4t de primària: 9 anys

NUESTRA SENYORA DELS DESAMPARATS

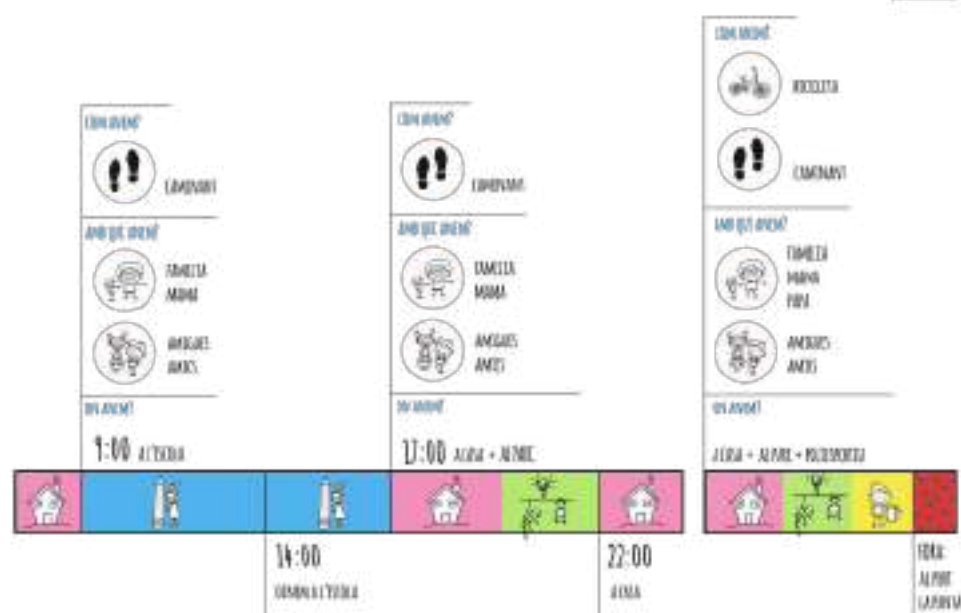
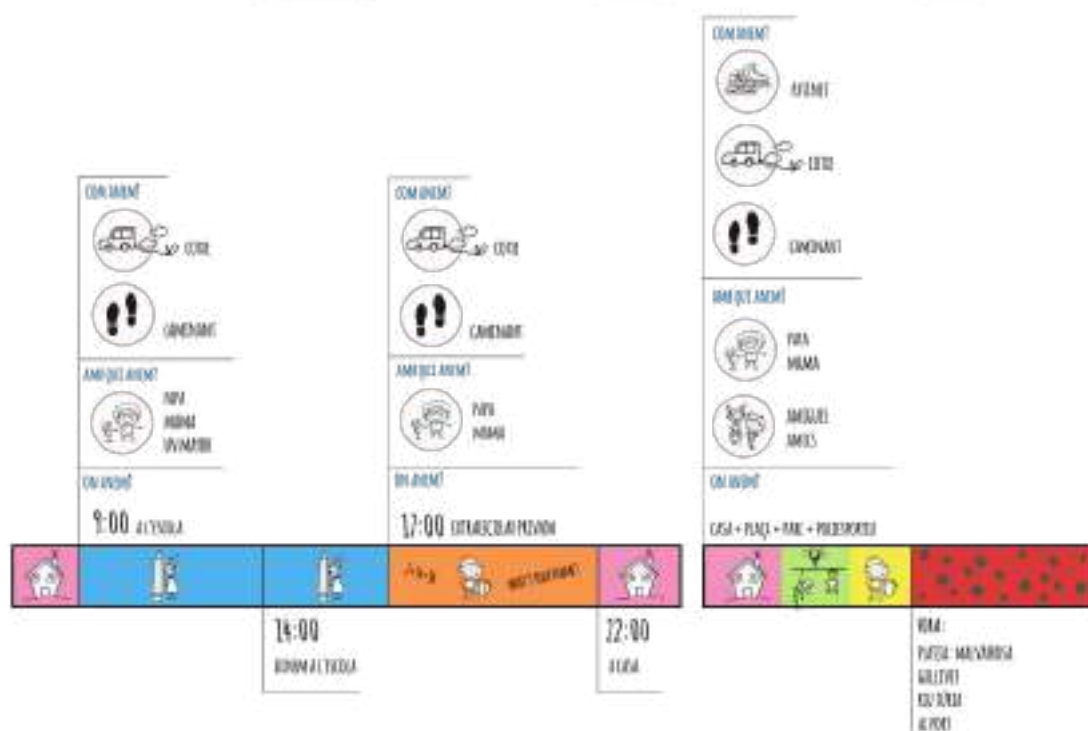
Col·legi religiós, concertat.
Centre d'adaptació educativa singular:
5è de primària: 10 anys

SANTA MAGDALENA SOFIA

Col·legi religiós, concertat.
Centre d'adaptació educativa singular:
5è de primària: 10 anys

AUSIAS MARCH

Col·legi d'educació infantil i primària, públic.
Centre d'adaptació educativa singular:
6è de primària: 11-12 anys.

MAPA COGNITIU. LÍMITS FÍSICS I SIMBÒLICS NATZARET - VALÈNCIA

Segons les indicacions de la Metodologia d'INFÀNCIA AMB NATZARET, s'ha elaborat un Mapa Cognitiu capaç de sintetitzar en un únic gràfic les principals aportacions de la infància del barri i el seu entorn quotidià, oferint així una visió ampla sobre els seus límits físics i simbòlics que puga conjugarse amb l'anàlisi més purament tècnic. A continuació es detallen quines són les principals aportacions:

La majoria dels xiquets i xiquetes de l'associació Arca de Noé, de 1r 2n i 3r de primària, mostren una gran falta a l'hora de reconèixer els límits de Natzaret i de València, tant a nivell d'imaginari com de recursos per dibuixar o escriure. Els resulta conflictiu trobar les diferències entre ambdues escales urbanes, en gran mesura perquè molts d'ells afirmen no haver anat mai a València. La situació de risc d'exclusió social en la que es troben està directament relacionada amb aquestes limitacions, cosa que es confirma quan és la pròpia infància la que vincula València a termes econòmics i de grans infraestructures (bancs, el port...)

El CEIP Joan Manel Montoya és un col·legi itinerant, sols 2 alumnes de la classe de 4t de primària vivuen al barri de Natzaret. La resta de xiquets i xiquetes, degut a la seua condició de migrants o d'ètnia gitana, van manifestar un fort vincle amb la itinerància. Presentaven una forta carència a l'hora de dibuixar tant València com Natzaret, no podien identificar hites i realitats físiques estàtiques en cap d'ambdues escales. No obstant això, van deixar constància de nombroses escenes vinculades als desplaçaments de diverses etapes de les seues vides (trasllat de Rumania a València, trasllat de Natzaret a la Punta un dia plujós, l'autobús amb què van tots els dies a l'escola...)

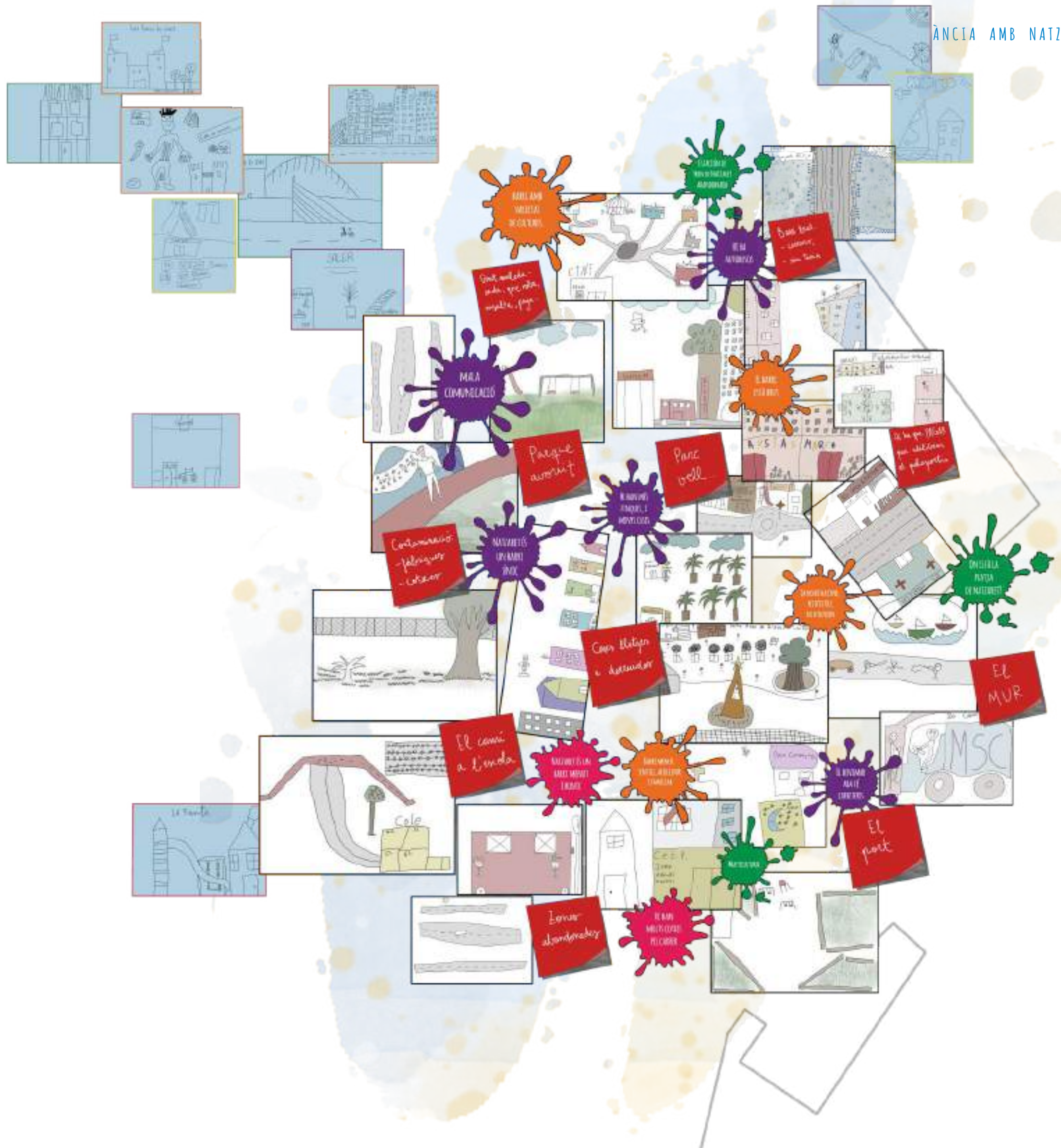
La classe de 5é de primària del col·legi Nostra Senyora dels Desemparats, CAES i concertat, es caracteritzava per una gran diferència de percepcions entre ambedós sectors de l'alumnat. L'alumnat migrant i d'ètnia gitana representava el 52%, i es corresponia pràcticament amb l'alumnat que menor coneixement tenia de les realitats sociourbanístiques de València i Natzaret. No obstant, aquest sector quedava eclipsat per l'altre 48% de l'alumnat, capaç de reconèixer cada racó del barri per la seua condició de locals, i els hites més rellevants de la ciutat per la seua condició de pertànyer a famílies amb majors recursos econòmics.

L'alumnat de 4t de primària del col·legi concertat Santa Magdalena Sofia, es caracteritza per ser local de Natzaret i per tenir una nacionalitat espanyola en la seua gran majoria (98%). Aquestes característiques junt a un nivell de renda superior al de les famílies dels altres col·legis, estan directament relacionades amb el fet que puguin reconèixer Natzaret com a barri de la ciutat de València, diferenciar entre escales i hites de barri o de ciutat, ja que tenen un contacte usual amb la resta de la ciutat.

L'alumnat de 6é de primària del CEIP Ausias March, va mostrar un coneixement més profund tant de València com de Natzaret i els seus límits, degut en gran mesura a la seua edat més avançada, que els permet una major independència a l'hora d'ixir sols pel barri o fora del mateix amb amics i amigues. Altre factor que es mostrava determinant en el coneixement de les particularitats de les diferents escales, eren les noves tecnologies, ja que a través de les xarxes social havien ampliat la seua xarxa de contactes, i perquè a través de ferramentes com el Google Earth havien pogut moure's virtualment per la ciutat.

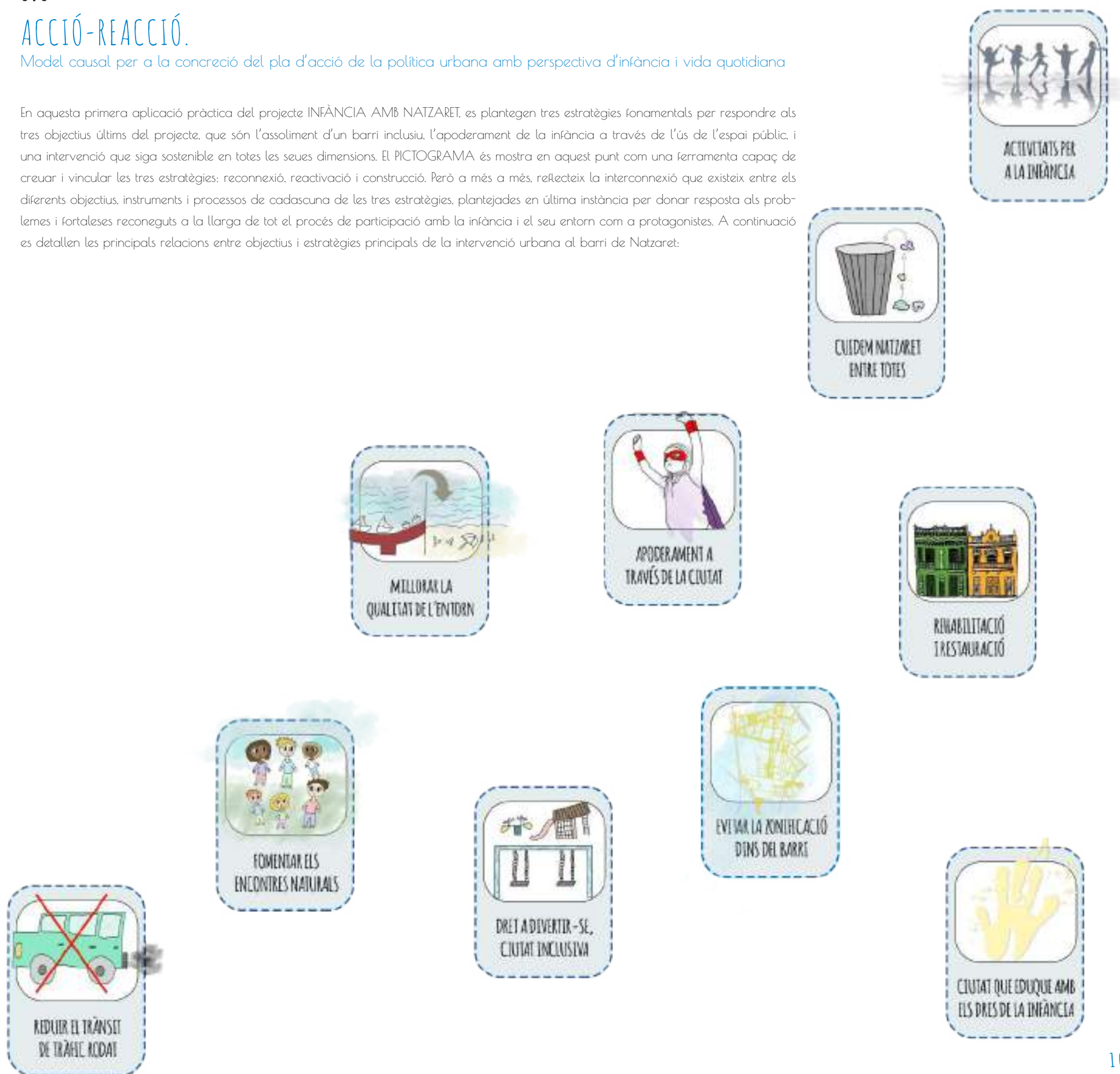

3.3

ACCIÓ-REACCIÓ.

Model causal per a la concreció del pla d'acció de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana

En aquesta primera aplicació pràctica del projecte INFÀNCIA AMB NATZARET, es plantegen tres estratègies fonamentals per respondre als tres objectius últims del projecte, que són l'assoliment d'un barri inclusiu, l'apoderament de la infància a través de l'ús de l'espai públic, i una intervenció que siga sostenible en totes les seues dimensions. El PICTOGRAMA, és mostra en aquest punt com una ferramenta capaç de creuar i vincular les tres estratègies: reconexió, reactivació i construcció. Però a més a més, reflecteix la interconnexió que existeix entre els diferents objectius, instruments i processos de cadascuna de les tres estratègies, plantejades en última instància per donar resposta als problemes i fortaleses reconeguts a la llarga de tot el procés de participació amb la infància i el seu entorn com a protagonistes. A continuació es detallen les principals relacions entre objectius i estratègies principals de la intervenció urbana al barri de Natzaret:

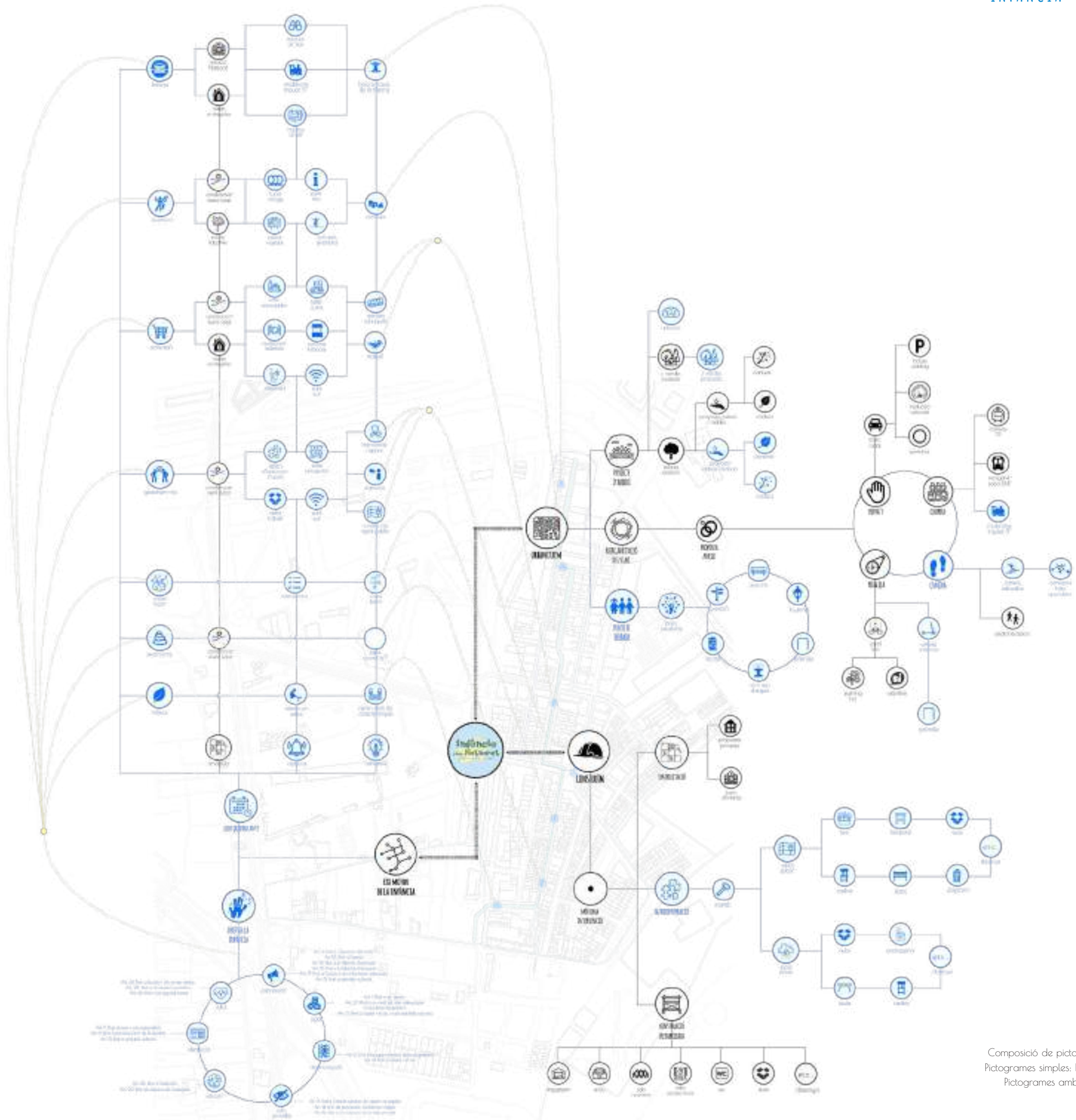
El primer objectiu que es proposa el projecte INFÀNCIA AMB NATZARET és el disseny de barris inclusius, a través dels quals és possible respondre a les necessitats reals de tota la ciutadania. D'aquesta manera, la definició del model causal ha sigut capaç de traduir l'estratègia de la inclusió social en una estratègia de dimensió territorial, basada especialment en la RECONNEXIÓ. Sovint, quan es parla de connexions en l'àmbit territorial, sol fer-se referència de manera quasi exclusiva a les connexions viàries, quedant tota la resta de connexions supeditades a aquest primer condicionant, com un residu. No obstant això, l'enfocament d'aquesta estratègia es planteja de manera totalment oposada: què passaria si les connexions viàries passaren a dissenyar-se en última instància en el disseny d'una estratègia urbana? Que es partiria de fer més amable la quotidianitat dels desplaçaments de la infància; que la connexió posaria al centre el transport públic i sostenible i la formació en el seu bon ús; que els espais de trobada i interacció substituïrien les esperes ràpides abans de creuar el passos de vianants; o inclús que a través de ferramentes com la vegetació i el joc l'espai públic es convertiria en un espai de descans i lleure.

El segon objectiu d'INFÀNCIA AMB NATZARET està emmarcat en la dimensió col·lectiva del dret a la ciutat de David Harvey, el procés d'apoderament de la infància a través del qual s'apropia del seu entorn, passant a constituir un subjecte actiu del mateix i per tant capaç de revertir les seues tendències fins al moment hegemòniques. Tot i semblar un objectiu purament teòric, aquest projecte també ha sigut capaç de transformar-lo en un objectiu que assolir a través d'una estratègia territorial i funcional, centrada quasi exclusivament en la REACTIVACIÓ. És important el plantejament espacial en tota estratègia urbana, però la història ha constatat que la definició de l'espai sense la definició dels seus usos, condueix a plantejaments fàcilment corrompibles per les dinàmiques dominants i amb açò opressores. Així, INFÀNCIA AMB NATZARET planteja un eix que esdevé el motor de la proposta, ja que a banda d'albergar un programa d'usos que confereix a la infància la possibilitat de viure el barri amb autonomia, esdevé un programa formatiu en la seua totalitat, a través d'activitats i elements innovadors a l'espai urbà que busquen principalment fer-los coneixedors dels seus propis drets com a ciutadanes, xicotetes, però ciutadanes de Natzaret.

L'últim objectiu d'INFÀNCIA AMB NATZARET es planteja en termes de construcció. L'estratègia plantejada ha partit de la premissa de la mínima intervenció, fet que no busca una negació a la bona pràctica arquitectònica, sinó una INTERVENCIÓ SOSTENIBLE en totes les seues dimensions (econòmica, social, ambiental, etc). Les construccions arquitectòniques poden constituir ferramentes de construcció però també de destrucció d'identitats individuals i col·lectives. Amb açò i donada la història d'assetjament urbanístic que ha sofrit el barri de Natzaret, s'ha considerat que la ciutadania no pot tornar a veure una construcció al seu barri que aterre des d'espais de poder desconeguts, la construcció al barri haurà de ser també el resultat d'un procés que implique a tota la ciutadania. Sense aquest procediment, la resta d'objectius del projecte poden veure's eclipsats pel poder d'una construcció aliena que s'imposa a la voluntat de la quotidianitat i de les necessitats més bàsiques de la ciutadania.

Composició de pictogrames: elaboració pròpia.
 Pictogrames simples: <https://www.tacon.com/>
 Pictogrames amb color: elaboració pròpia.

3.4

RECONNEXIÓ.

Estratègia urbanística per a la implementació de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana

CIRCULACIÓ PER A L'ACCIÓ. ESQUEMES D'INTERVENCIÓ URBANÍSTICA A ESC. 1/10.000

La intervenció urbana al barri de Natzaret parteix d'una estratègia de reorganització del viari a través d'una tàctica d'interconnexió d'anells de diferent caràcter, i que passa per quatre projectes principals: FRENA'T, COOPERA, PEDALEJA i CAMINA. Cadascun d'ells es planteja de manera integral en aquesta primera aplicació pràctica d'INFÀNCIA AMB NATZARET, amb els respectius elements que es corresponen amb l'escala de barri, fins als corresponents a l'escala del detall constructiu.

El projecte FRENA'T constitueix una proposta de tràfic rodat per limitar la presència i la velocitat del transport privat al centre del barri. Pren forma amb una xarxa de viari de major velocitat (50km/h) que transcorre per la perifèria, de la qual sorgeixen punçonnements de velocitat limitada a 30km/h per oferir el servei d'emergències i d'accés al veïnat. El projecte també contempla, per suplir les carències d'aparcaments públics que aquesta proposta puga ocasionar, la previsió de sòl uniformement repartit pel barri amb ús d'aparcament públic.

PROJECTE FRENA'T

- TRÀFIC RODAT _ VELOCITAT 30 KM/H**
 punçonnements de tràfic rodat controlat per facilitar accessos al veïnat i a les emergències
- TRÀFIC RODAT _ VELOCITAT 50 KM/H**
 anell per desviar el tràfic rodat fluid a la perifèria del barri i per alliberar el centre
- APARCAMENT PÚBLIC**
 aforament per a 60-200 turismes
- APARCAMENT PÚBLIC**
 aforament per a 200-300 turismes

El projecte COOPERA constitueix una proposta per fomentar el bon ús del transport públic des de les primeres edats. Així, el replantejament del transport públic al barri de Natzaret parteix del traçat d'una xarxa de modelisme tripulat com a mitjà de transport públic d'ús exclusiu per a la infància. Aquesta xarxa també està pensada per ser un element de lligam dels diferents usos que es planteja per a la infància del barri, sent important la distància controlada entre parades i la nomenclatura de les parades pensada també en termes de ferramenta formativa. El projecte COOPERA planteja, a més a més, una reorganització de la xarxa municipal d'autobús públic i les seues parades, que tot i estar supeditada a la integritat de la xarxa de modelisme, aconsegueix oferir al barri un millor servei capaç de donar resposta a les necessitats dels desplaçaments quotidians i de la dependència del transport públic de la gent amb insuficients recursos com per disposar d'un vehicle privat. Per últim, aquest projecte també planteja la reactivació de l'actual infraestructura abandonada de tramvia, per facilitar la connexió del barri amb el centre de València amb transport públic, i revertir d'aquesta manera la seua històrica marginalització.

PROJECTE COOPERA

- XARXA D'AUTOBÚS MUNICIPAL**
 redistribució de la xarxa d'autobusos de Natzaret per alliberar el centre sense afectar al bon servei de transport públic i quotidià
- LÍNIA DE MODELISME TRIPULAT**
 proposta d'anell perifèric per a dotació de transport públic exclusiu per a la infància, i com a recuperació de la història del tren de Natzaret
- LÍNIA DE TRAMVIA**
 activació de l'actual infraestructura de tramvia per facilitar la connexió del barri amb el centre de València amb transport públic
- PARADA D'AUTOBÚS MUNICIPAL**
- PARADA DE TRAMVIA**
- PARADA PER A LA INFÀNCIA**

El projecte PEDALEJA planteja en la seua integritat tota una infraestructura de carril bici per complementar la xarxa inacabada existent, així com per fomentar l'ús d'un transport sostenible des de la infantesa. La primera intenció es materialitza amb l'extensió del carril bici existent per tot el barri i en especial seguint les línies perifèriques, a banda de la dotació d'un major nombre d'aparcabicis públiques i privades. Per altra banda, es proposa tota una xarxa estructurada en anells que pretén la lliure circulació de la infància, també la lliure circulació amb vehicles amb rodes no motoritzats. Però que al convida amb la lliure circulació a peu i la programació d'usos, lluny de formar en la necessitat d'unes normes viàries per respectar les normes cíviques i de respecte mutu, suposa un exercici de formació en ciutadania i civisme.

PROJECTE PEDALEJA

- CARRIL BICI**
 prolongació del carril bici municipal per connectar Natzaret amb la resta de la ciutat a través d'un transport alternatiu
- CIRCULACIÓ DE LA INFÀNCIA**
 proposta d'anells per al tràfic rodat exclusiu de la infància, amb bicicletes i altres mitjans de transport amb rodes
- APARCABICIS PÚBLIC**
- APARCAMENT VALENBISI**
- POLITROKES**

El projecte CAMINA esdevé el principal projecte de desenvolupament lliure de la infància al barri de Natzaret, i consisteix en una xarxa d'anells per afavorir la llibertat i les trobades naturals a través de la connexió d'usos i de moviments quotidians. Tot i que el projecte Pedaleja també té pas per aquests anells d'interconnexió del dia a dia de la infància, aquest tràfic més ràpid conviu amb tota una infraestructura capaç d'albergar usos d'ús quotidià i, a més a més, connectar els usos quotidians ja existents tals com tots els centres del barri de Natzaret. Aquesta interconnexió d'usos quotidians es planteja com a ferramenta principal per afavorir les trobades naturals de la infància en especial i de tot el seu entorn en particular, que a la vegada es materialitzen en punts de trobada ubicats cada 5 minuts recorreguts a peu per la infància, amb un disseny específic bolcat a fer de Natzaret un barri més saludable.

per lo més segur i fàcil de caminar

PROJECTE CAMINA

- CAMINS EDUCATIUS**
 proposta d'anells per al lliure desenvolupament i educació cívica de la infància
- PUNTS DE TROBADA**
 punts de trobada i descans situats màxim cada 5min. a peu

Els punts de trobada, a banda d'estar pensats en termes funcionals i vivencials per constituir espais d'apropiació col·lectiva de l'espai públic, també estan dotats de tots els elements que fan d'un barri un barri saludable, tals com: formar part de recorreguts segurs i facilitar el encreuament de vies col·lapsades pel viari; fomentar l'autonomia a través de senyalística en llenguatge d'infància; mobiliari urbà per facilitar el manteniment d'un barri net i per oferir espais sostenibles i saludables d'ombra i descans; l'oferta d'aigua com a bé públic; i oferir facilitats i recursos perquè la bicicleta i el passeig substituïsquen en comoditat.

PUNTS DE TROBADA
COM DISSENYEM UN BARRI SALUDABLE?

*educa en orientació
fomenta l'autonomia*

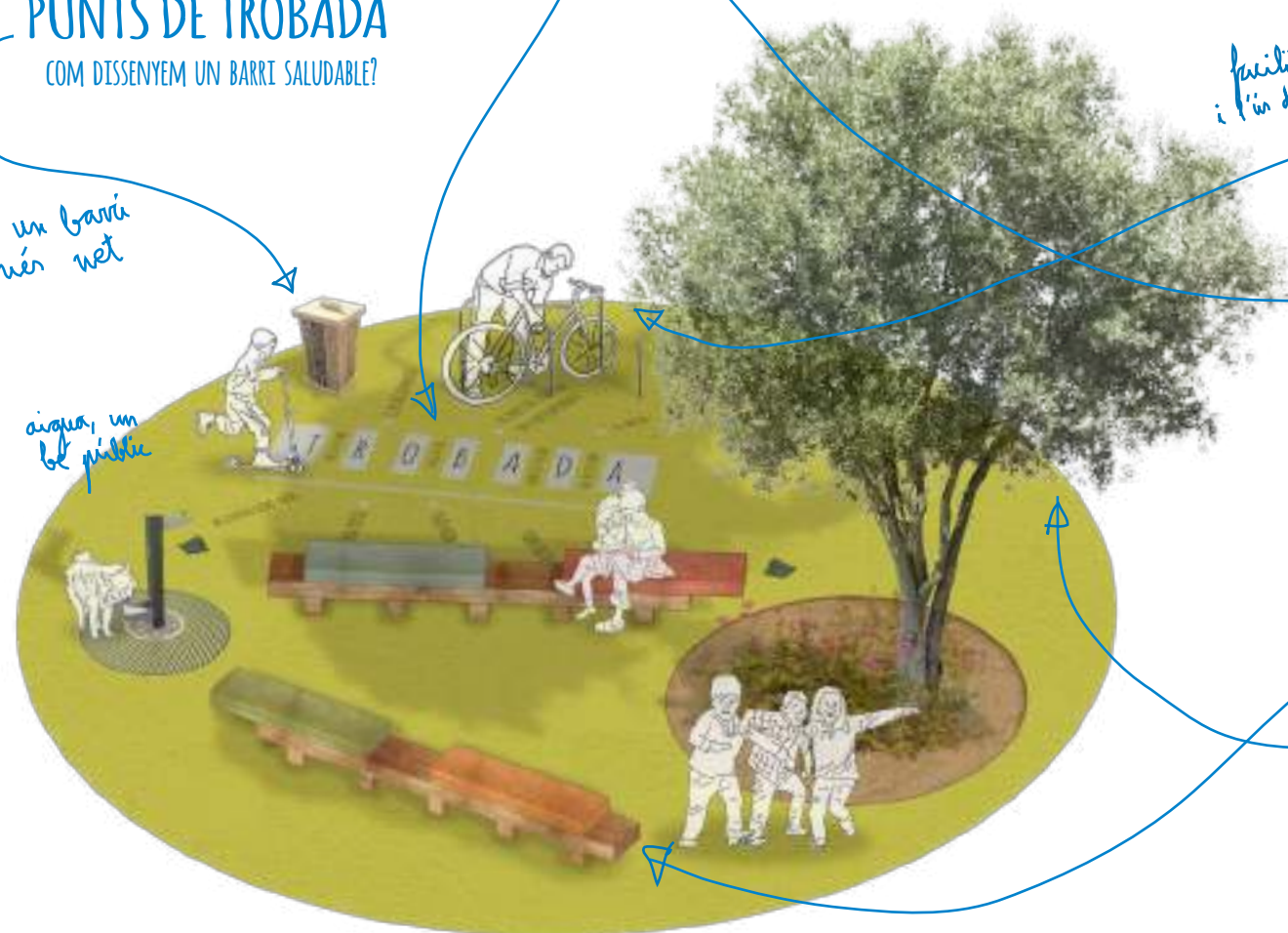
*un barri
més net*

*aigua, un
bé públic*

*facilita el passeig
i l'ús de la bicicleta*

*afegeix més zones
per beure i descansar*

*afegeix ombra
i refugi*

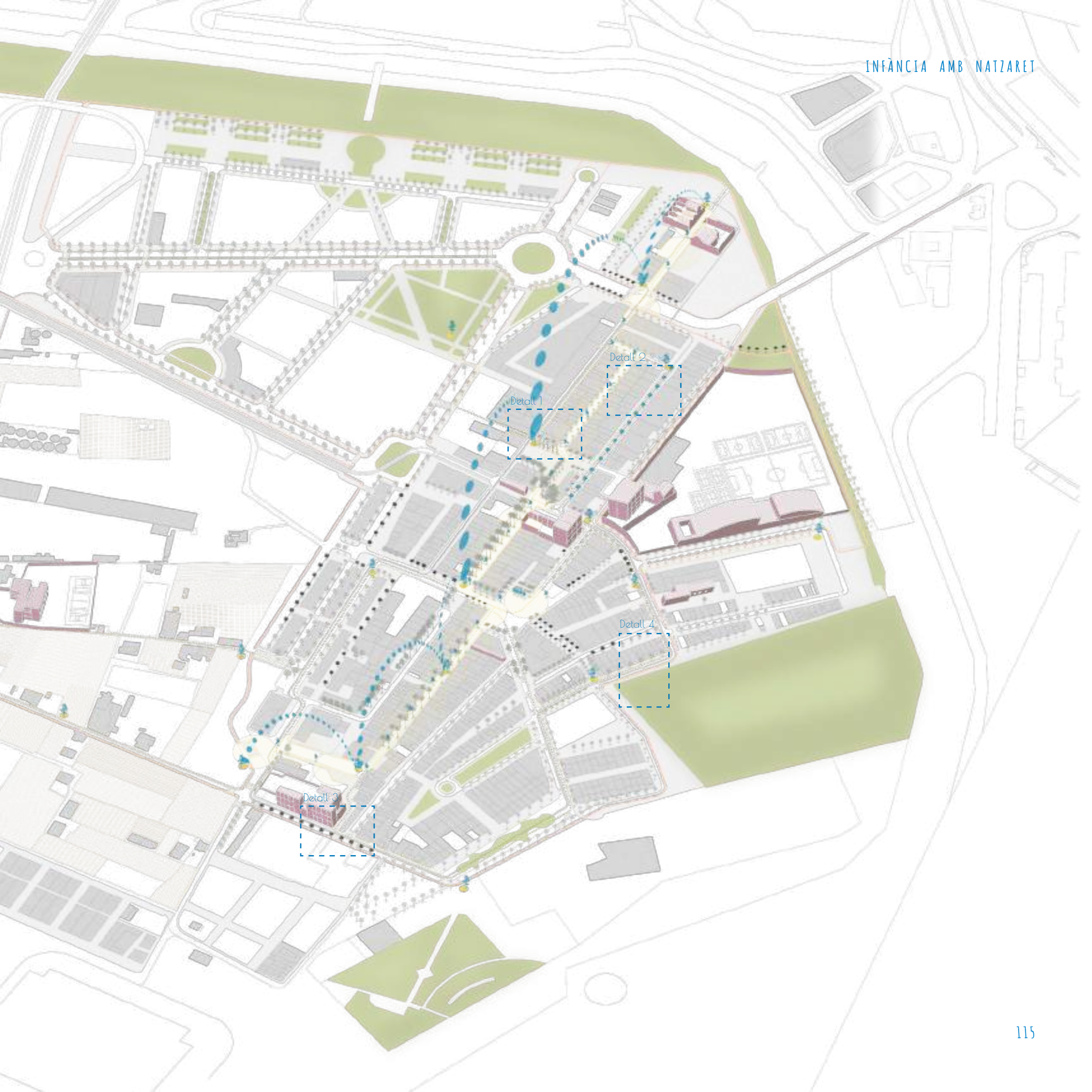
L'estratègia urbana que es planteja com a primera estratègia d'implementació de la política urbana resultat del projecte INFÀNCIA AMB NATZARET, reflecteix la idea que el barri de Natzaret millore en tot allò respectiu a la qualitat de l'espai públic amb la finalitat de posar fi a la seua històrica marginalització. Així, aquesta estratègia estableix una sèrie de paràmetres, criteris i instruments socials i físics que atenen a l'escala local, permetent una pràctica d'acupuntura urbana capaç de donar resposta als problemes puntuals extrets de la demanda de la ciutadania, en aquest cas, la xicoteta ciutadania. Segons aquesta estratègia, el barri de Natzaret esdevindria un model de barri que, a través de la infància i la quotidianitat posades al centre del planejament de l'espai públic, faria front a la diferenciació d'àrees segons nivell de renda i per tant a la segregació socioespacial.

L'actuació urbanística inclou actuacions en quatre camps, que es materialitzen amb una sèrie d'instruments tècnics i constructius que complementen i milloren les pretensions teòriques i socials de cadascuna d'elles. Els punts o camps d'actuació proposats per l'estratègia són:

1. Reorganització de les xarxes de transport privat i públic des de la perspectiva de la infància i la vida quotidiana.
2. Xarxa de camins per a la infància com a ferramenta educativa i dotada de punts on fer més amables les trobades naturals de la infància i el seu entorn quotidià.
3. Plantejament d'una xarxa d'arbrat complementària a l'existent al barri.
4. Adequació de la materialitat de les principals seccions urbanes per donar resposta a les necessitats de la infància i la vida quotidiana.

Una de les aportacions més innovadores d'aquesta estratègia urbanística és la incorporació de la perspectiva de la infància en una política urbana que assoleix l'escala de barri. I en aquest sentit, es plantejen propostes i instruments realistes, assumibles econòmicament i pragmàtics, que podrien ser inclosos perfectament en la majoria de polítiques urbanes per a àmbits territorials de dimensions semblants.

PROJECTE D'ARBAT

Després d'una anàlisi de l'arbrat existent al barri, es pot afirmar que Natzaret conté una gran varietat de vegetació, encara així es detecten nombrosos carrers amb escocells buits i amb falta de vegetació. El projecte d'arbrat, pensat amb la finalitat de dotar al barri d'un major nombre d'elements de refugi i ombra sostenibles, es planteja en tres línies fonamentals:

- Arbrat adult: que complementarà aquells carrers per on no passa el Projecte Camina, acabant de completar els carrers amb la mateixa vegetació pròxima a la zona, d'entre la variació del barri.
- Arbrat infància, Projecte Camina: projecte d'arbrat nou que recorre els carrers proposats en el Projecte Camina, repoblant-los amb oliveres. Arbre característic de València, amb una altura i ombra mitjana, de fulla caduca per oferir diferent ombra segons època de l'any.
- Arbrat infància, Reactivació: projecte d'arbrat cada 50 metres a la llarga del camí principal d'Infància amb Natzaret, amb la plantació de l'arbre de l'amor. Característic a València, de fulla caduca, amb peculiaritats florals que transmeten una pau i estètica diferent de la resta d'arbres. A través de l'arbre de l'amor es podrà recórrer el camí del projecte Reactivació.

					
MORERA	XIPRER	TULIPER	PI MARÍTIM	CINAMOMO	ARBRE DE L'AMOR
h = 8-15m d = 6-8m	h = 10-20m d = 2-3m	h = 20-35m d = 7-10m	h = 10-20m d = 7-6m	h = 8-15m d = 5-8m	h = 5-8m d = 5-6m
♀ ■ C	♂ ■ P	♀ ■ C	♀ ▨ P	♂ ▨ C	♂ ▨ C
					
ACÀCIA DE TRES ESPINES	JACARANDA	PALMERA PHOENIX	PRUNERA	TARONGER AMARG	OLIVERA
h = 15-25m d = 6-10m	h = 6-10m d = 5-8m	h = 10-15m d = 6-8m	h = 6-8m d = 6-8m	h = 3-5m d = 3-4m	h = 8-15m d = 6-10m
♀ ▨ C	♂ ▨ P	♂ ▨ P	♀ ■ C	♀ ■ P	♂ ■ C
PROPOSTA D'ARBAT					
ARBAT PER A LA INFÀNCIA					

FORMA DELS ARBRES

- Esfèrica
- Ovoidal
- Cilindrocònica
- Casquet esfèric
- Irregular
- De parasol

OMBRA I DENSITAT

- Lleugera - Fullatge transparent
- Mitjana - Fullatge semitransparent
- Densa - Fullatge opac

FOLIACIÓ

- P Fulla perenne
- C Fulla caduca

ARBAT EXISTENT

MATERIALS PER URBANITZAR. DETALLS CONSTRUCTIUS DE LES PRINCIPALS SECCIONS URBANES

LLEGENDA DE MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ PER A LES PRINCIPALS SECCIONS URBANES

1. Peça prefabricada de formigó programa VANOTON de BREINCO color gris cendra de 10x30x10cm

2. Combinació clàssica de les peces prefabricades de formigó programa TERRANA/TEGULA ART de BREINCO de manera aleatòria. Per filades procurant sempre que les juntes no coincidisquen 24x16x6cm; 16x16x6cm; 16x12x6cm.

3. Peça prefabricada de formigó programa VANOTON de BREINCO color gris cendra de de 20x30x10cm.

4. Paviment calçada de mescla bituminosa en calent. e = 5cm.

5. Separadors fixats mecànicament al sòl tipus perfil "U" d'acer galvanitzat de de 8x3x5cm.

6. Juntes de 10cm de terra vegetal i gespa.

7. Reg amb TECHLINE. Diàmetre de 16mm.

8. Base de Tof-U. e = 30cm compactada al 98% PM.

9. Llosa de formigó HM-30. e = 10cm.

10. Vorrada programa MULTISTEP de BRINCO amb dues cares vistes flamejades 15x25x21cm.

11. Rigola blanca 30x20x5cm.

12. Base de formigó HM-20.

13. Base de morter. e = 4cm.

14. Base de sorra.

15. Platabanda d'acer galvanitzat e = 10mm i h = 20cm (remat de paviment).

16. Escocell arbustiva de xapa d'acer galvanitzat (e = 7mm i h = 20cm) de diàmetre 180cm. 300x25cm; 120x120cm.

17. Capa de terra vegetal.

18. Llosa de HM-20. e = 15cm.

19. Llosa de HA-20. e = 5cm.

20. Morter de regularització colorat color gris clar. e = 5cm.

21. Morter de regularització colorat color groc. e = 5cm.

22. Subbase granular

23. Galga de via. modelisme tripulat 5"

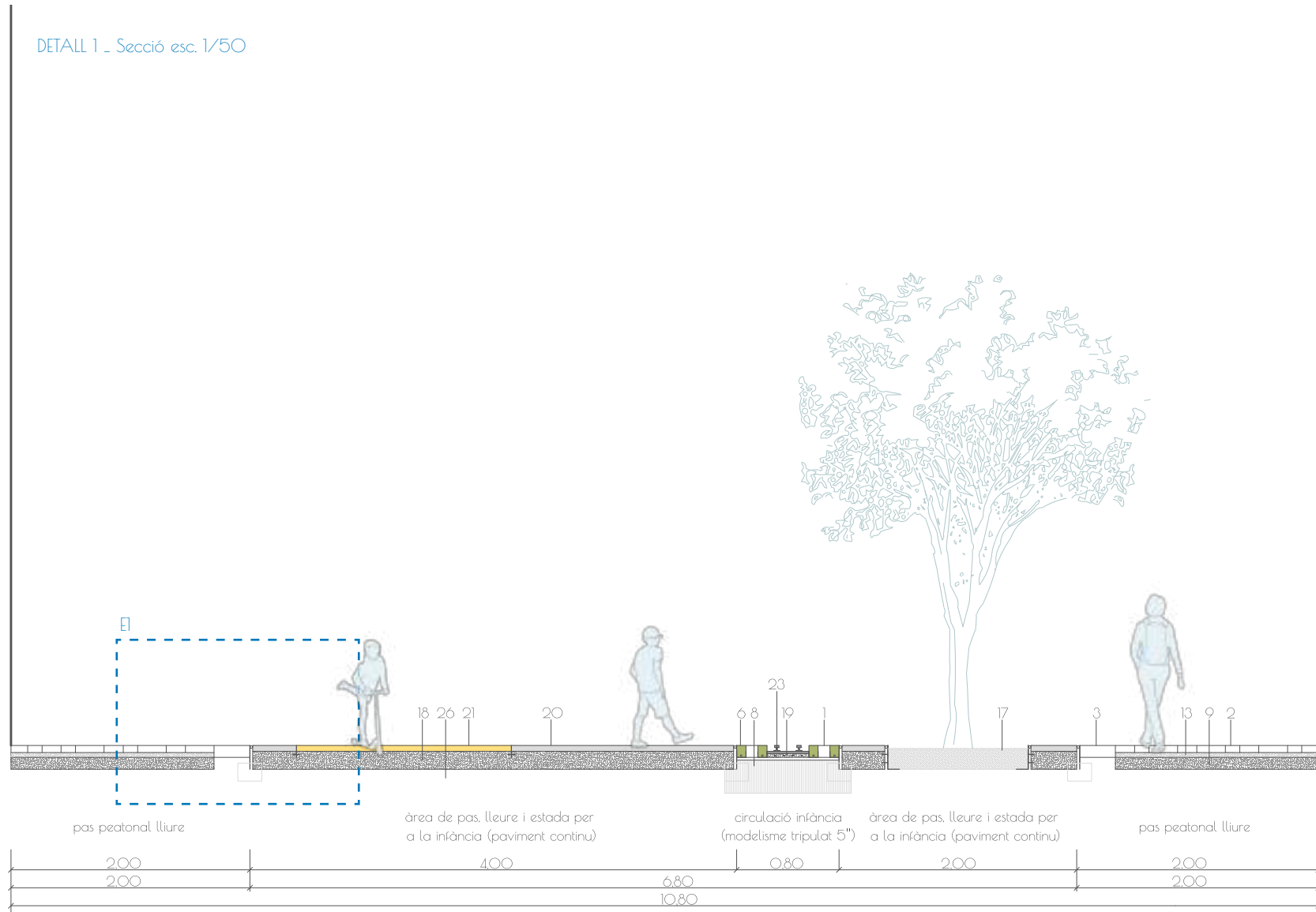
24. Junta de dilatació

25. Morter de regularització colorat color granate. e = 5cm.

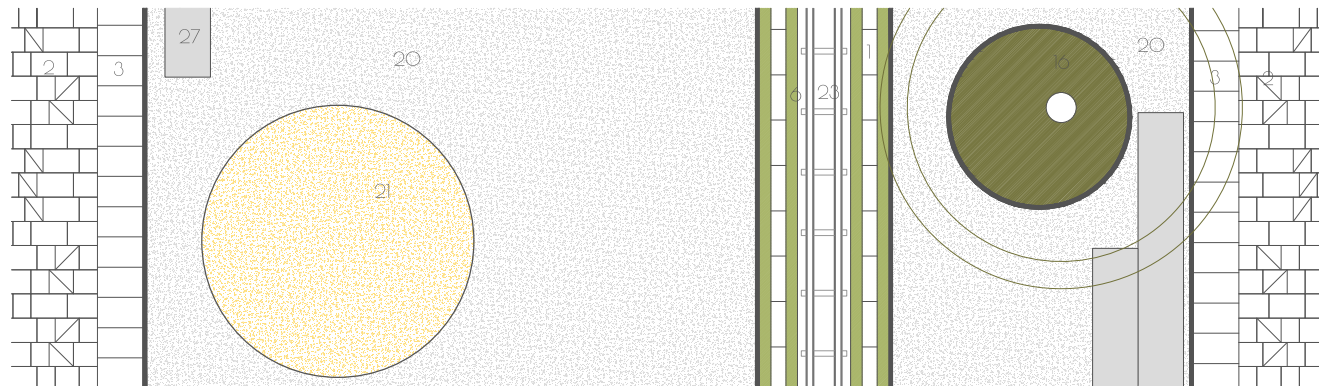
26. Explanada compactada

27. Banc

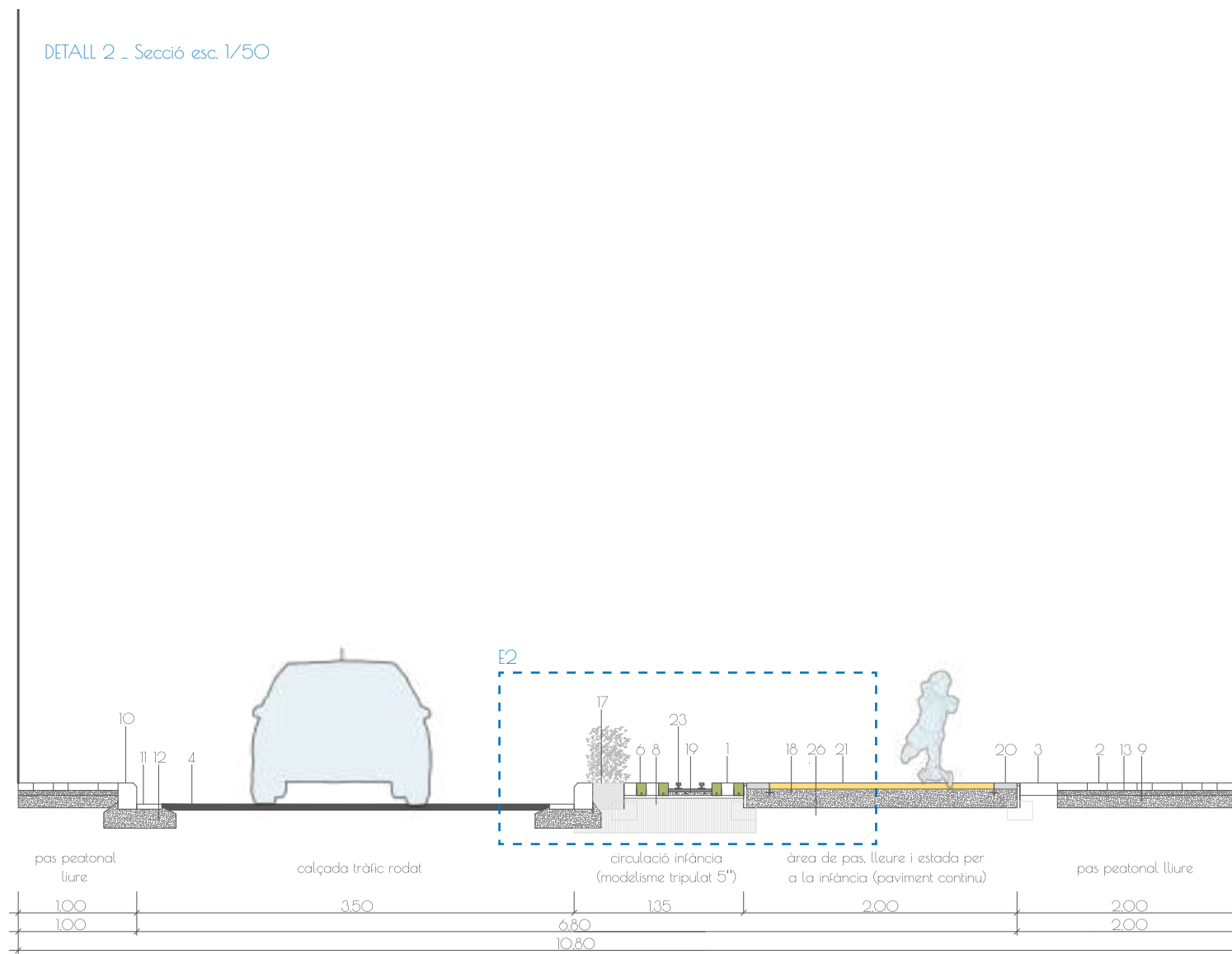
DETALL 1 - Secció esc. 1/50

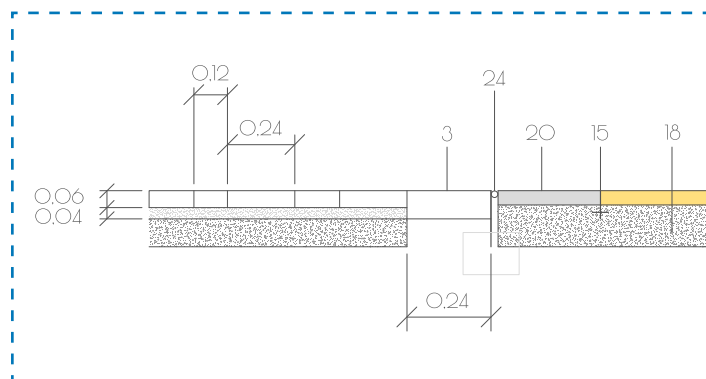
DETALL 1 - Planta esc. 1/50

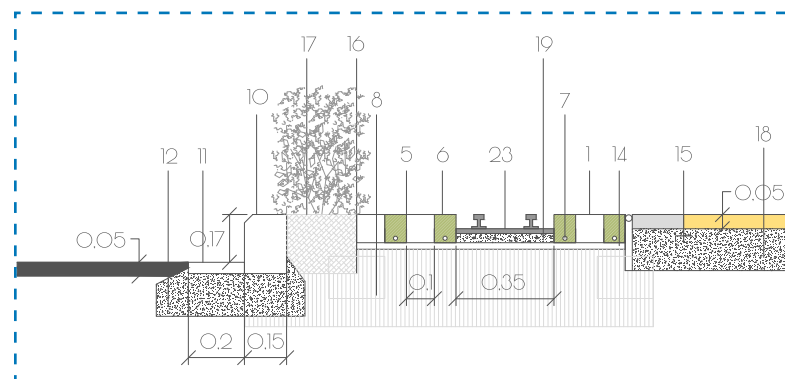
DETALL 2 - Secció esc. 1/50

E1 - Pas adults - Pas infància
Secció esc. 1/25

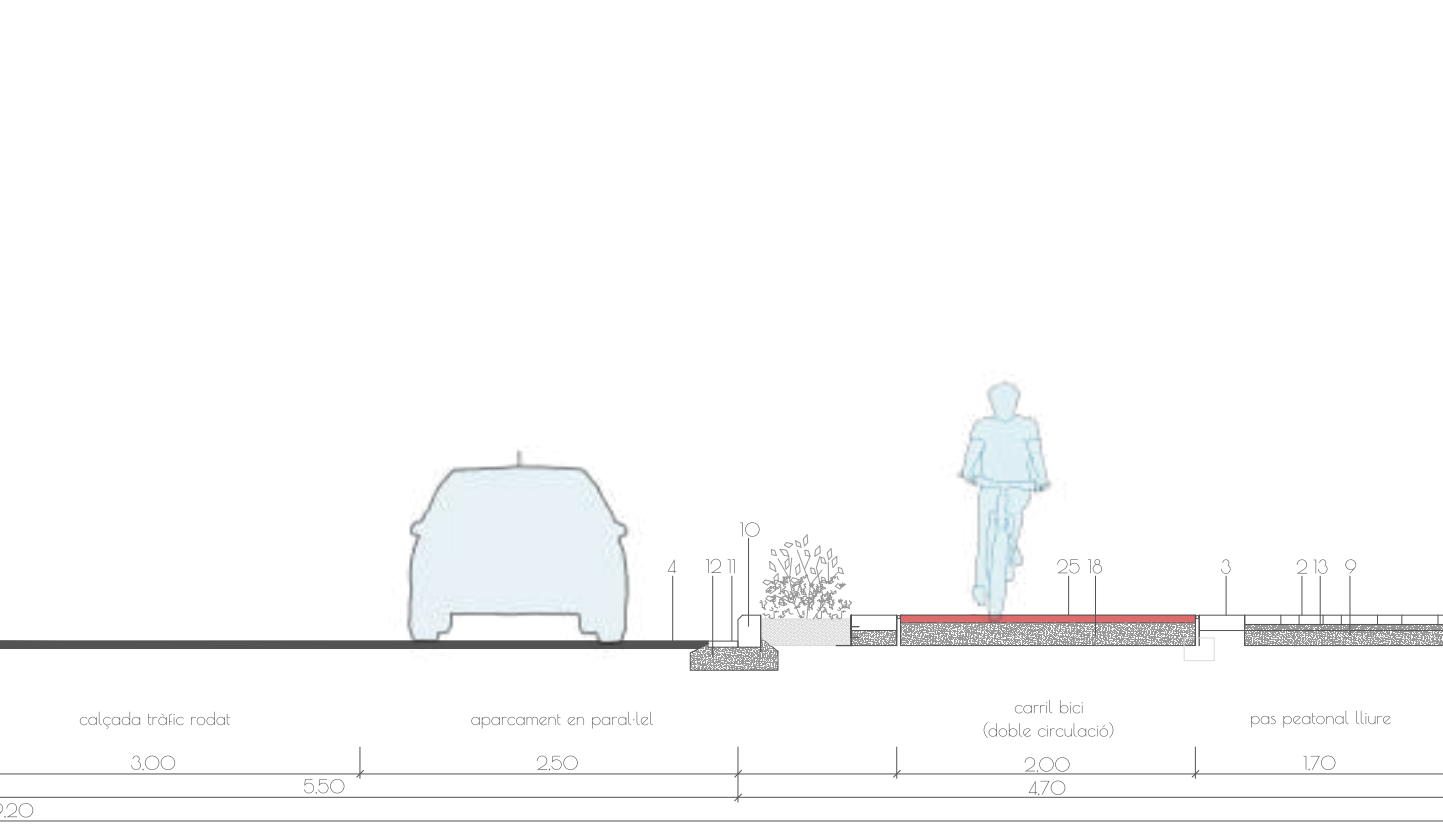
E2 - Circulació adults - Circulació infància
Secció esc. 1/25

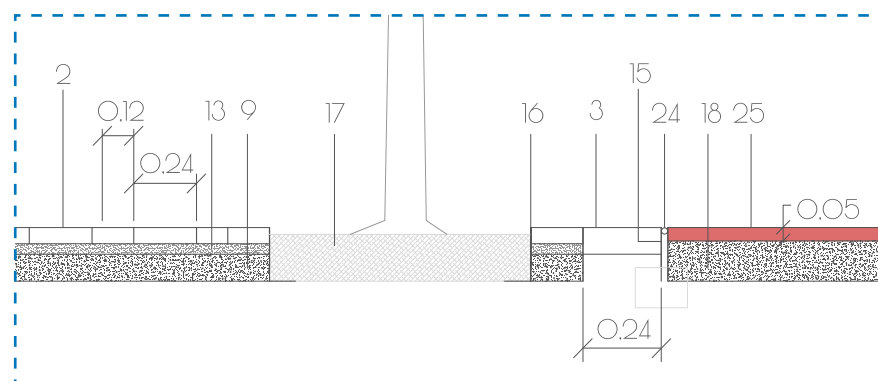
DETALL 4 - Secció esc. 1/50

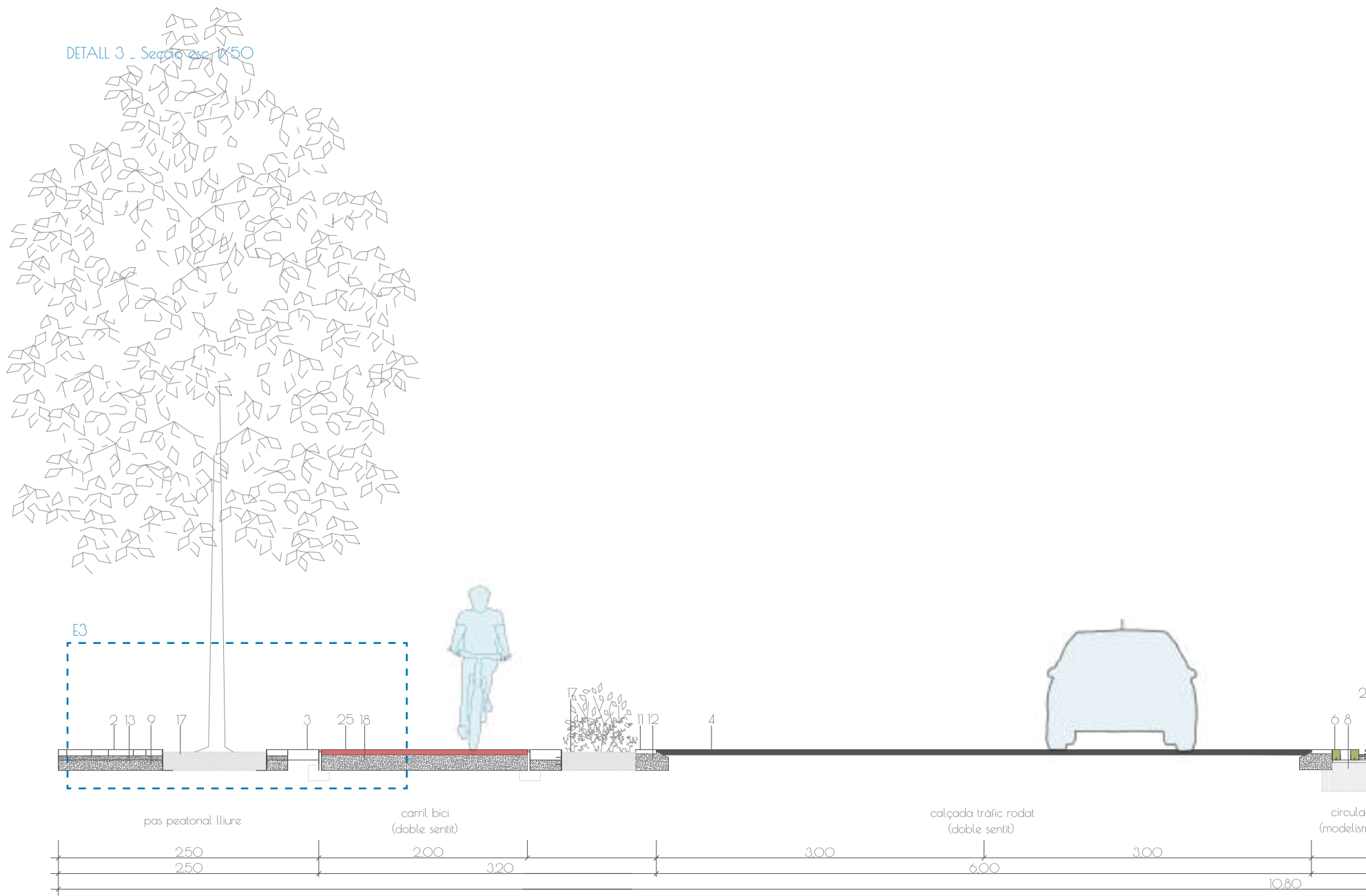

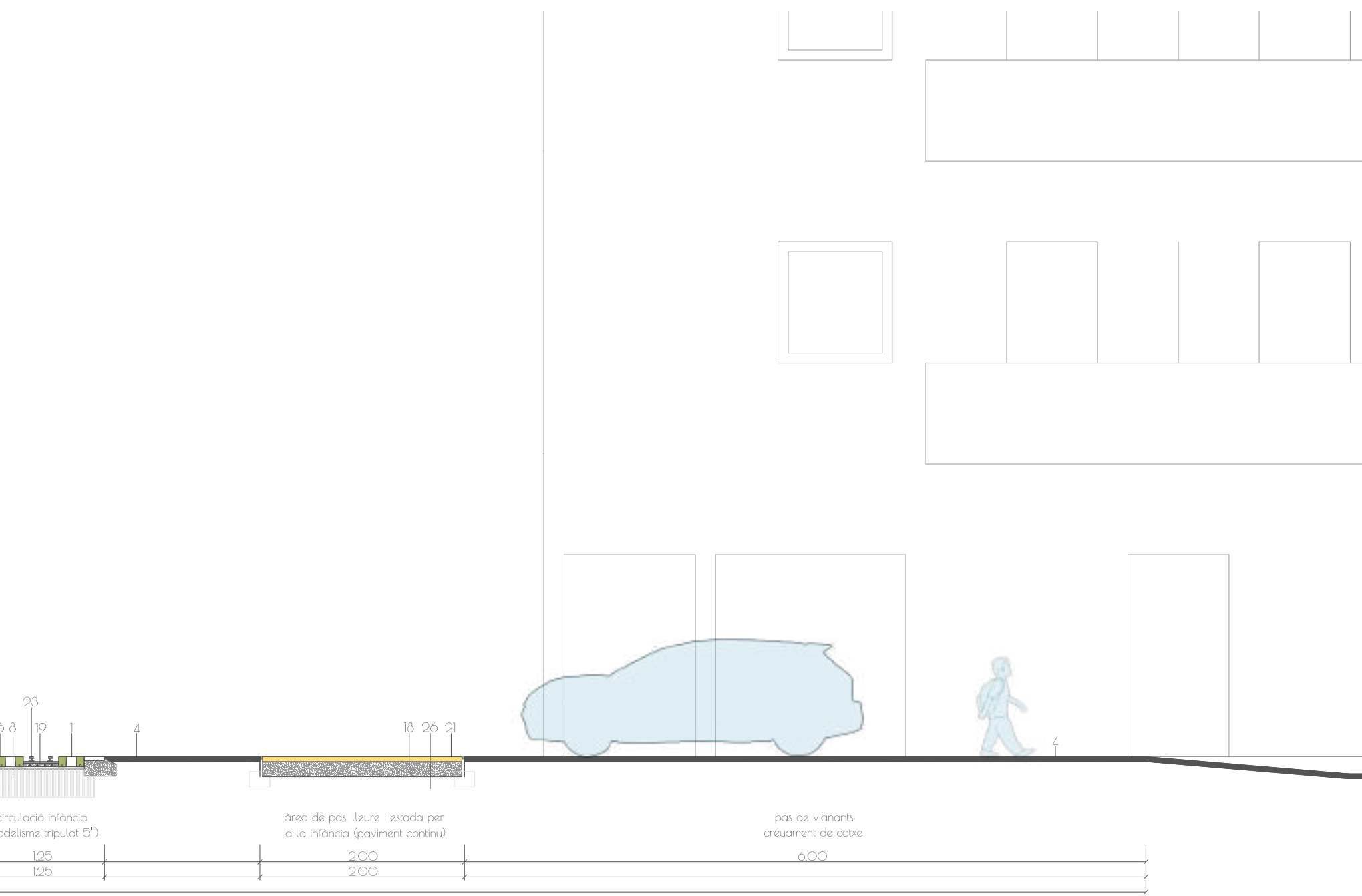

E3 - Escocell arbrat
Secció esc. 1/25

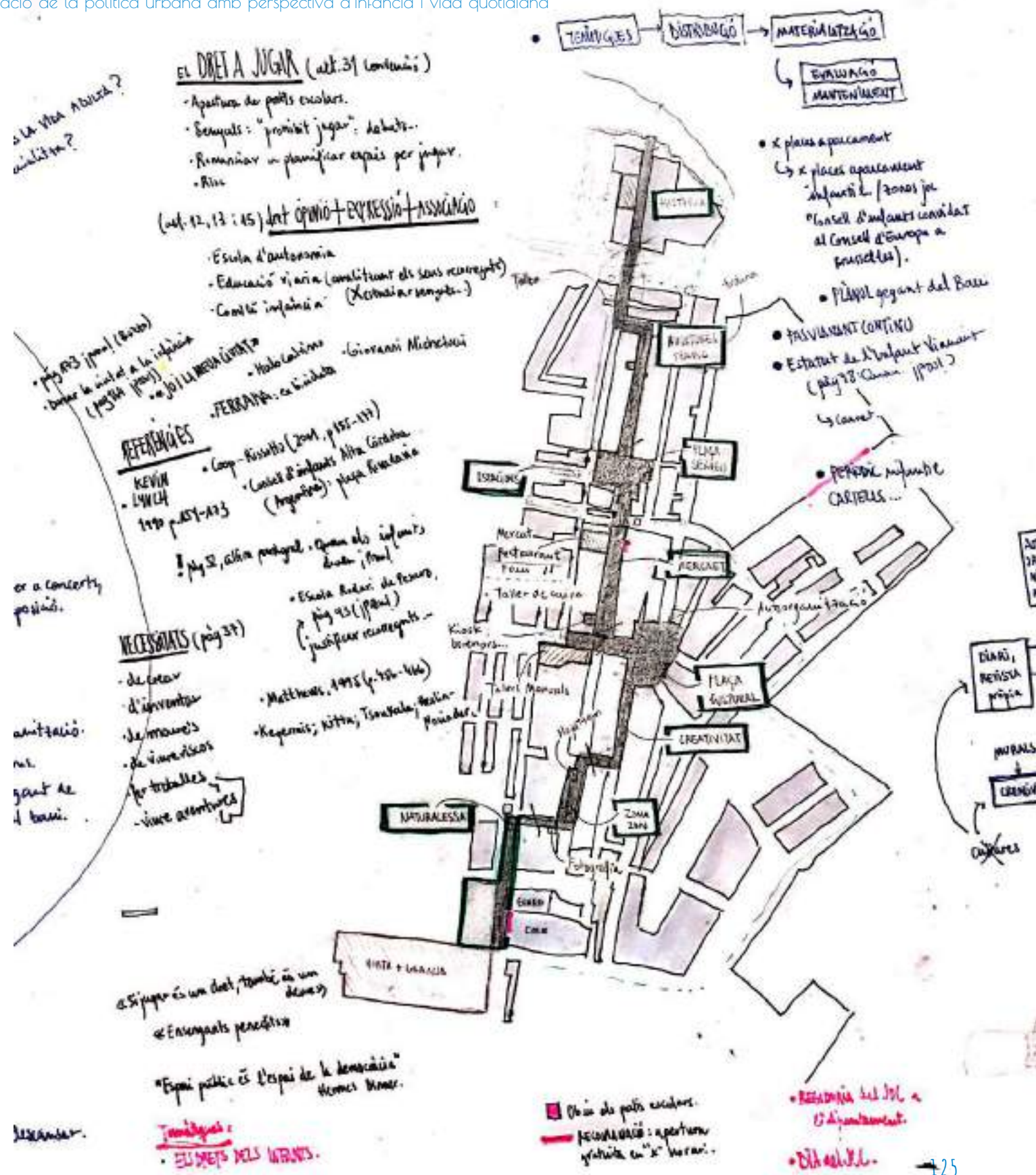

3.5

REACTIVACIÓ.

Estratègia d'usos de barri per a la implementació de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana

REACTIVACIÓ esdevé la segona estratègia per a la implementació de la política urbana, i està vinculada al programa d'usos per a la infància a escala de barri, com a complement de l'estratègia més purament urbanitzadora com és RECONNEIXIÓ. L'estratègia es planteja com el motor de la intervenció urbana, ja que tot i que totes les estratègies són necessàries i complementàries per a la integritat i cohesió de la proposta, REACTIVACIÓ suposa la base de la formació i l'apoderament de la infància a través de l'espai públic i la seua construcció col·lectiva.

L'estratègia de REACTIVACIÓ, en el marc dels instruments de planificació urbana, podria adoptar la forma d'un Pla d'usos, una ferramenta que permet regular la implantació de determinades activitats al territori.

L'estratègia d'usos que es planteja en aquesta primera aplicació pràctica d'INFÀNCIA AMB NATZARET, parteix de la definició d'un eix que connecta el barri de nord a sud, connectant així tres zones d'especial rellevància simbòlica per al barri com són: la zona de la desembocadura del Riu Túria, la plaça de Natzaret i l'horta. A més a més, l'eix també es planteja com la unió de les tangents dels diferents anells que componen el projecte Camina, és a dir, la unió de les tangents dels diferents camins educatius.

Amb aquest eix com a instrument de partida, l'estratègia d'usos de Natzaret es caracteritza per dividir el barri en set zones. Unes més restrictives pel que fa a l'implementació d'activitats, i altres zones més permissives on prima la llibertat i la creativitat de la infància a l'hora d'ubicar una o altra activitat segons programa i necessitats resultats dels processos de participació posteriors.

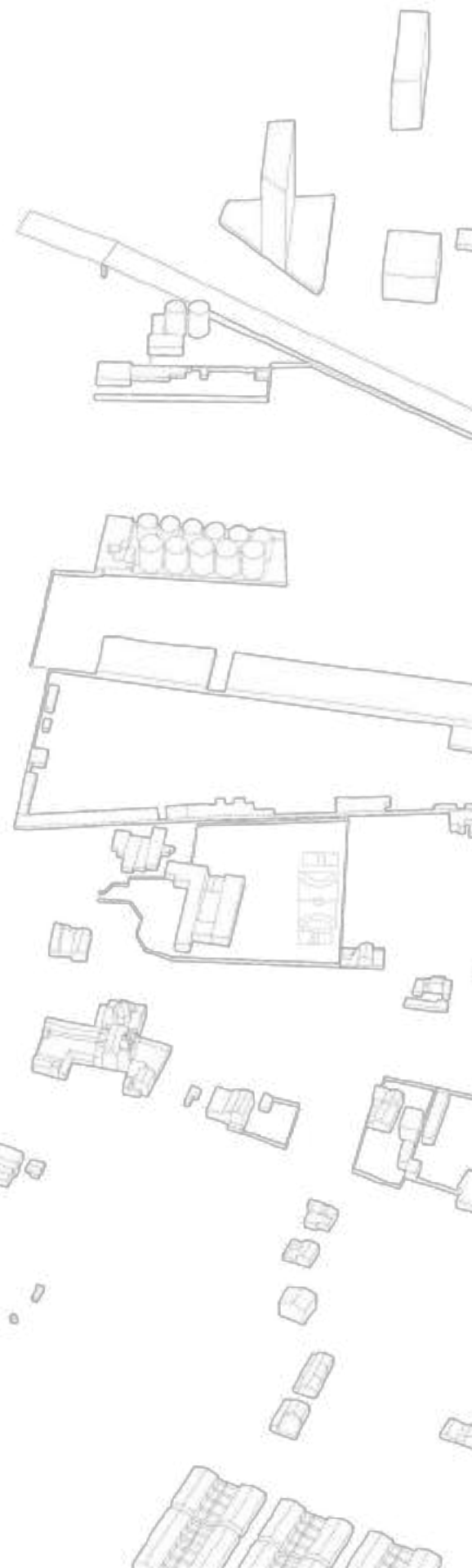
Tot i que més endavant es detallaran les zones i àmbits específics, a banda de les condicions d'ús de cadascuna d'elles, les principals característiques de l'eix en general són la formació i l'apoderament de la infància en l'assumpció dels seus drets com a ciutadania, així com fomentar les trobades naturals i funcionals de la infància perquè, des de ben menuts, entenguin que la diversitat no deu traduir-se en desigualtat.

Les diferents zones, amb les seues pretensions específiques, són les següents:

1. HISTÒRIA DEL BARRI: zona amb una història forta de Natzaret. Es pretén, a través de les activitats proposades, fer recordatori i reactiva la història del barri en l'actualitat.
2. AVENTURA QUOTIDIANA: ensenyar a conviure amb altres habitants del barri, com són el tràfic rodat, el transport públic i la zona de vianants. Entenent l'aventura des de diferents perspectives, on està el risc?
3. A MENJAR! educar i transmetre el dret a la salut, transmetent la convivència i multiculturalitat a través d'un dret tan bàsic, com el dret a l'alimentació.
4. AUTOGESTIONEM-NOS: germen del projecte INFÀNCIA AMB NATZARET, zona on es plantarà la llavor i la infància s'organitzarà per poder fer funcionar la resta del projecte.
5. CREEM BARRI: zona de lliure creativitat, les activitats seran proposades per la infància, per fomentar el dret a la lliure expressió i la creativitat.
6. SAPS AVORRIR-TE?: avorrir-se és una acció molt important que tot el món deuria saber fer; persones adultes i menudes, cada vegada la infància té menys temps per a avorrir-se... com ho faran?
7. FULLEJA: zona d'educació a través de la naturalesa i la vegetació.

Cada zona es projectarà des de tres línies estratègiques, adaptades segons les característiques:

1. REHABILITA: rehabilitació d'aquells aspectes considerats a la llarga del procés.
2. REACTIVA: activar el barri a través d'activitats, la infància serà la principal usuària.
3. REINVENTA: noves maneres d'utilitzar l'espai públic.

REHABILITA: Modelisme tripulat 5", per fomentar el transport públic des de la infància.

REINVENTA: Botant a través de les taques de la infància, textos sobre la història de Natzaret. Extreus del taller "Exploradores... a l'acció!".

REACTIVA: activitat per plasmar al sòl la història del barri de Natzaret.

REACTIVA: mirador construït a la desembocadura del Riu Túria per poder observar el mar sobre el port.

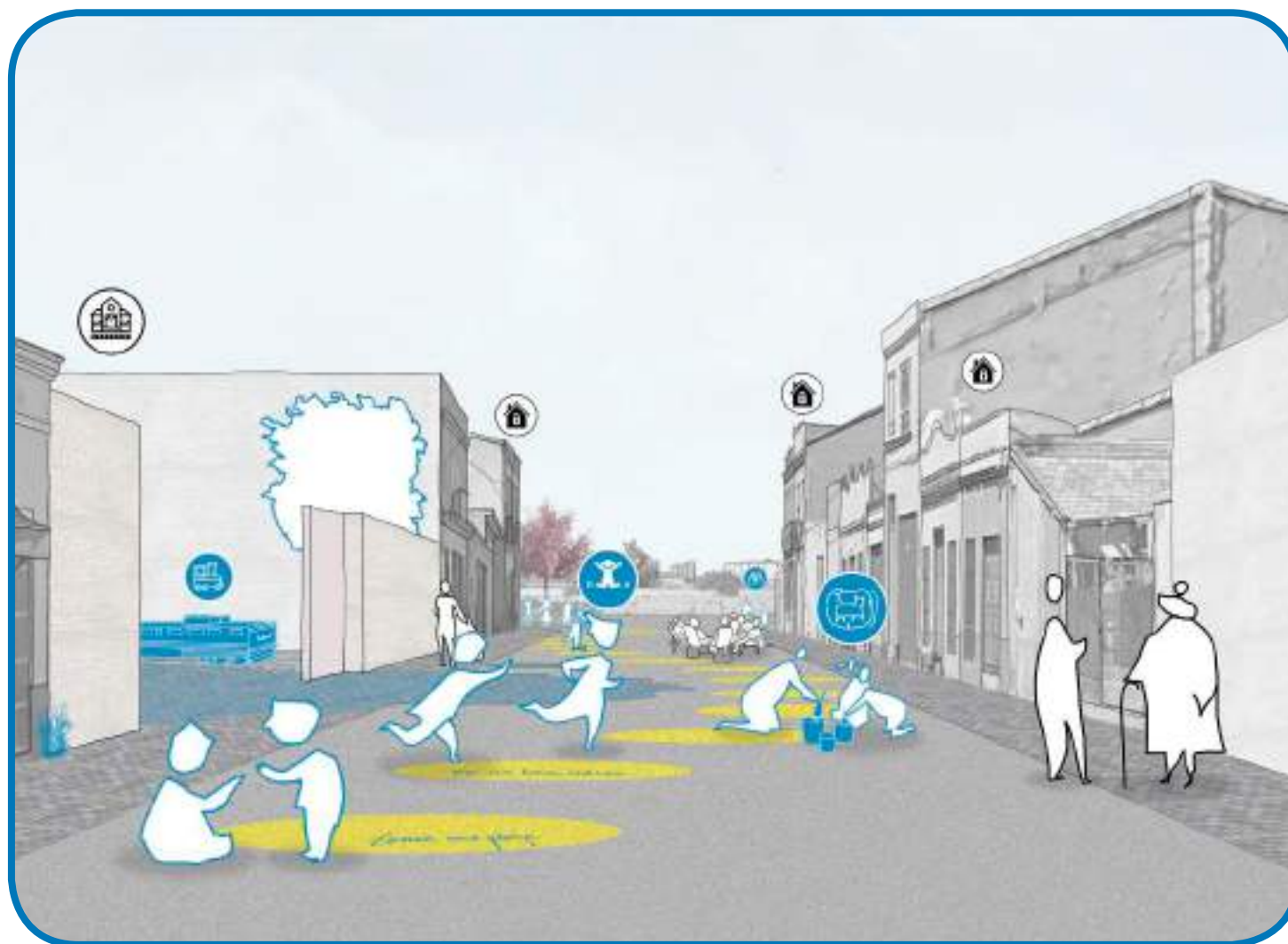
REHABILITA: rehabilitació i recuperació de l'estació de tren antiga de Natzaret.

REHABILITA: rehabilitació de les cases protegides característiques dels Poblatz Marítims.

HISTÒRIA DEL BARRI

REACTIVA: Punt d'informació per poder obtenir el carnet de vianant Infància amb Natzaret.

REACTIVA: Carnet de vianant Infància amb Natzaret, hauràs d'adquirir-lo per a l'ús gratuït del transport.

REACTIVA: tunel de la intriga, per canviar de percepció de l'aventura.

REINVENTA: zona per aprendre a conviure amb altre tipus de transport i tràfic rodat.

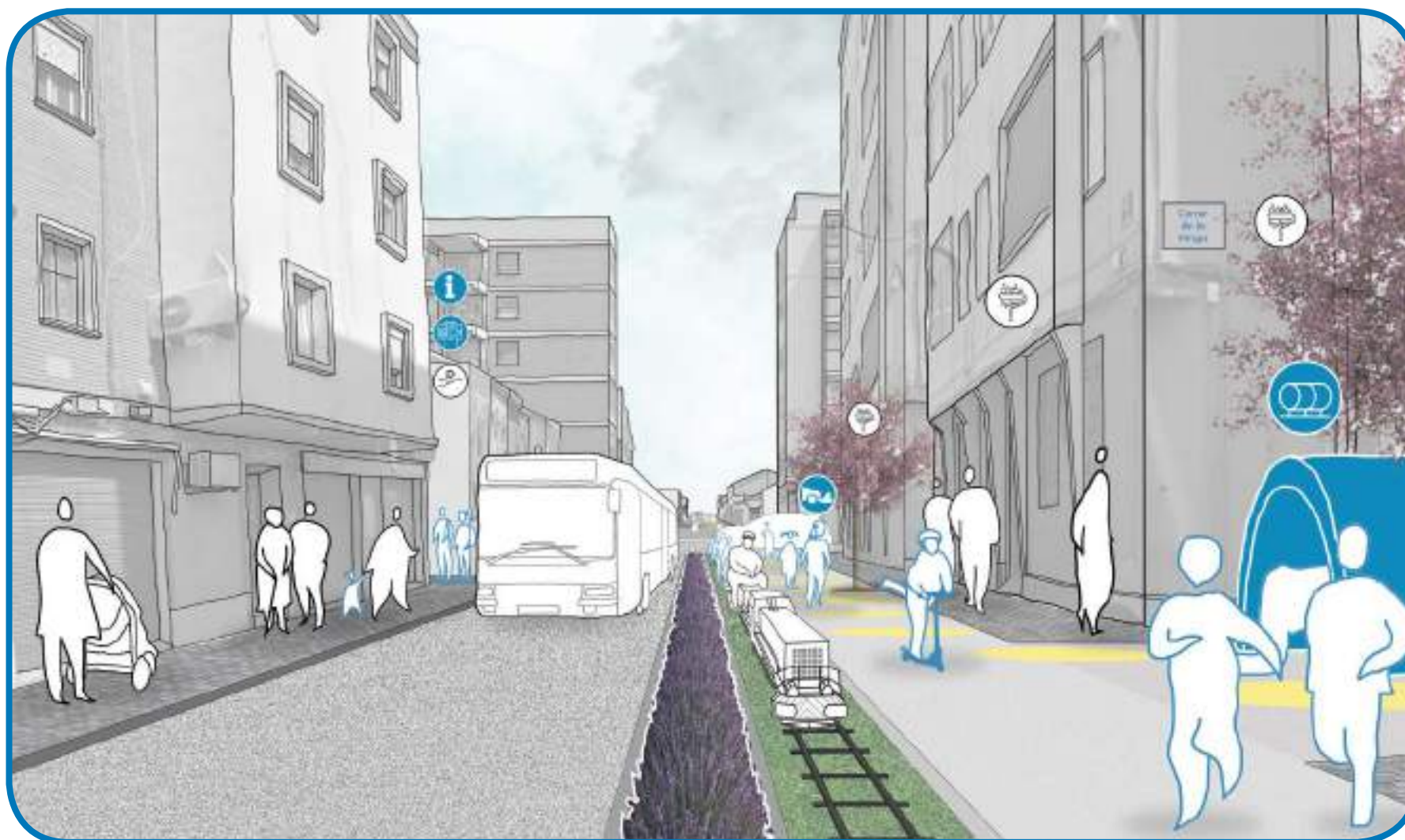

REHABILITA: condicionament d'un solar.

REHABILITA: pintar les façanes de les cases i els edificis que estan deteriorades.

AVENTURA QUOTIDIANA

REACTIVA: punt wifi.

REACTIVA: hidrata't.

REACTIVA: menjar totes juntes!

REACTIVA: mercat de la infància.

REACTIVA: apren a cuinar menjar d'altres cultures.

REINVENTA: mengem de sobaquillo.

REACTIVA: restaurat de la infància.

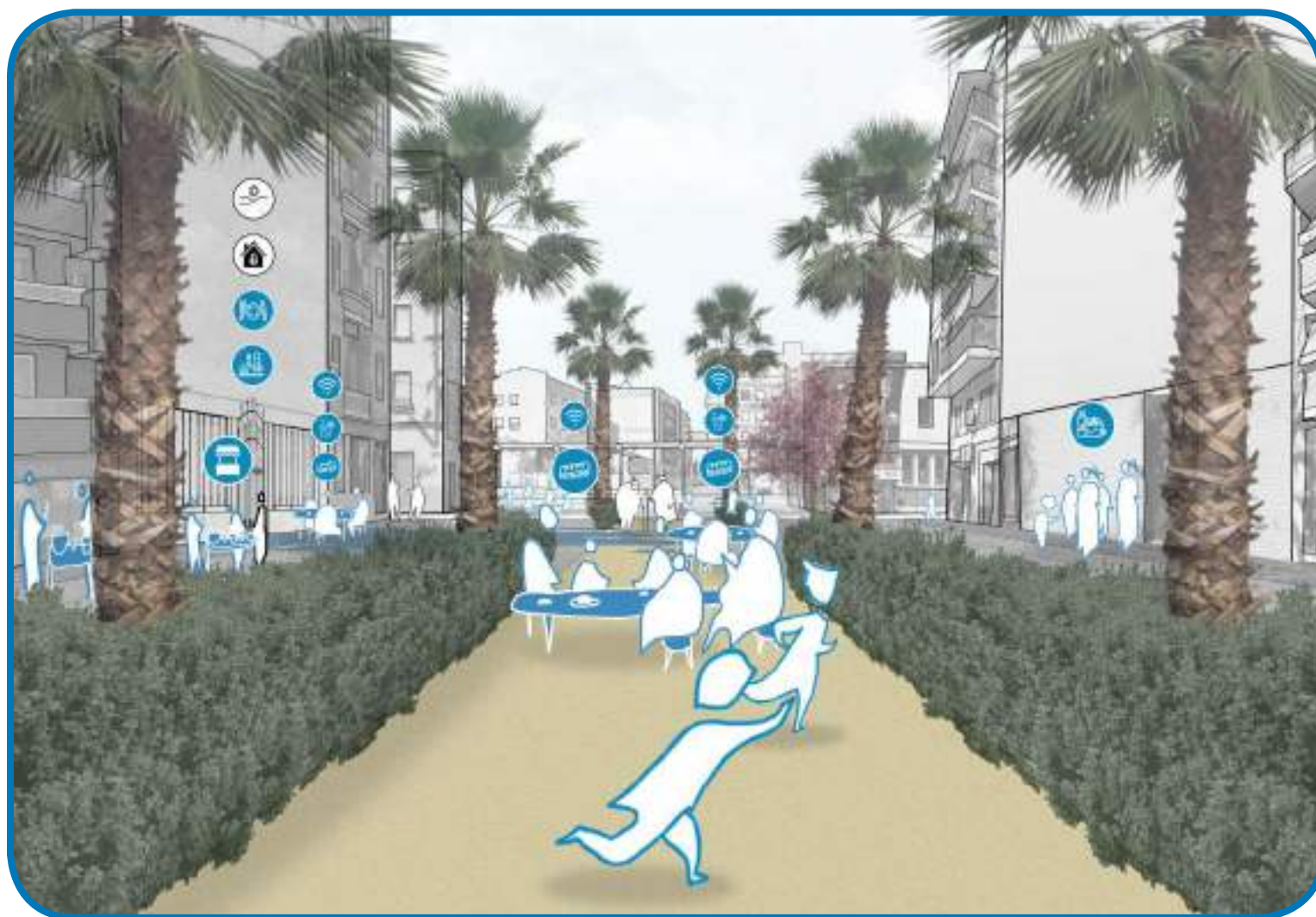
REHABILITA: rehabilitació d'una casa.

REHABILITA: condicionament d'un solar.

A MENJAR!

REACTIVA: espai construït per a la infància.

REACTIVA: zona d'autogestió Infància.

REINVENTA: intercanvi d'opinions amb les persones majors.

REHABILITA: condicionament d'un solar.

REINVENTA: punt d'expressió lliure per a la infància: periòdic lambN.

REINVENTA: condicionament de l'espai públic a través d'autocostrucció.

REACTIVA: punt wifi.

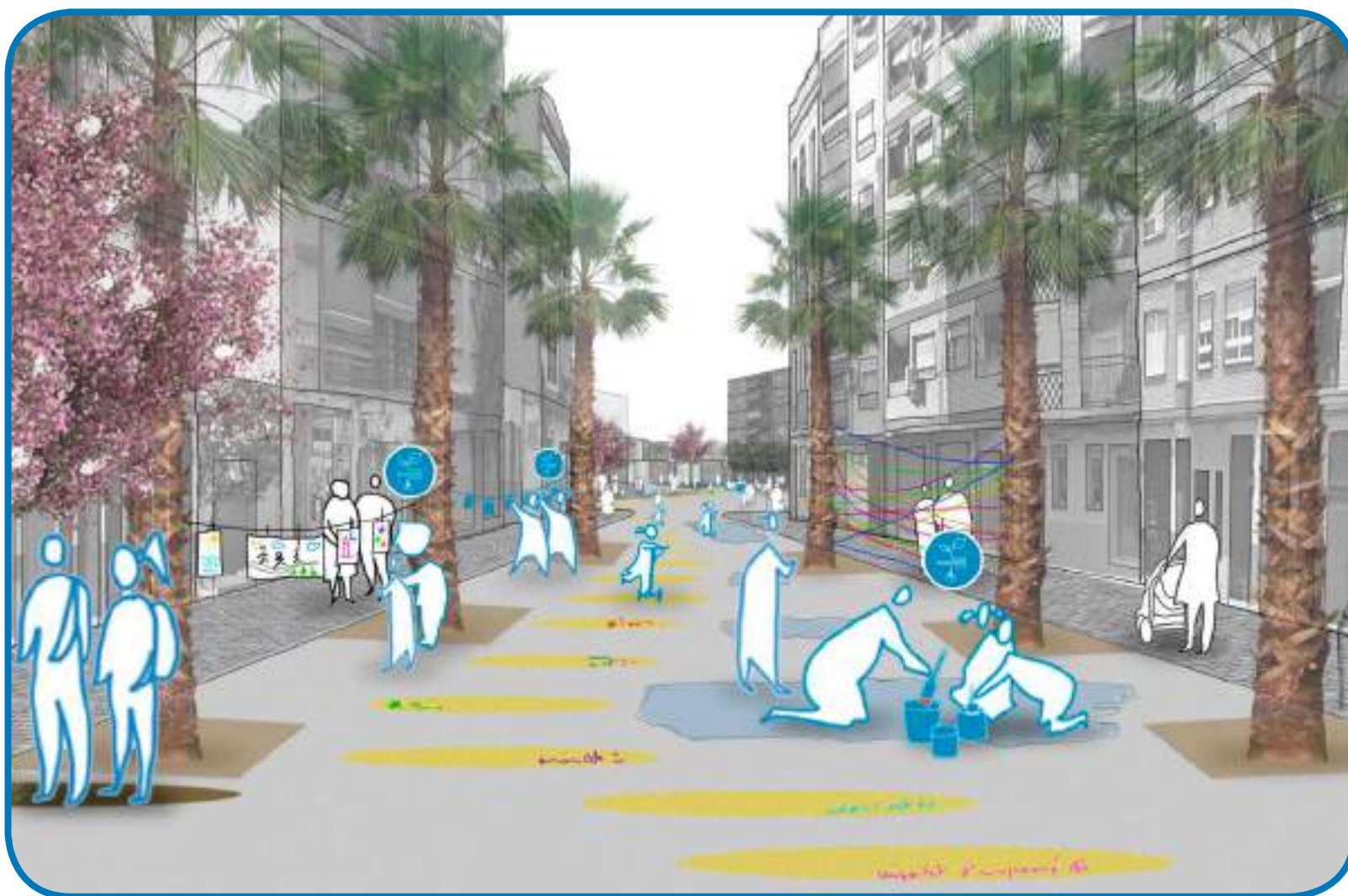
AUTOGESTIONEM-NOS

REINVENTA: proposta d'activitats lliures de creativitat i artística, per poder desenvolupar en aquest carrer del barri.

CREEM BARRI

REACTIVA: condicionament de solar.

REINVENTA: com s'avorrirà la infància?

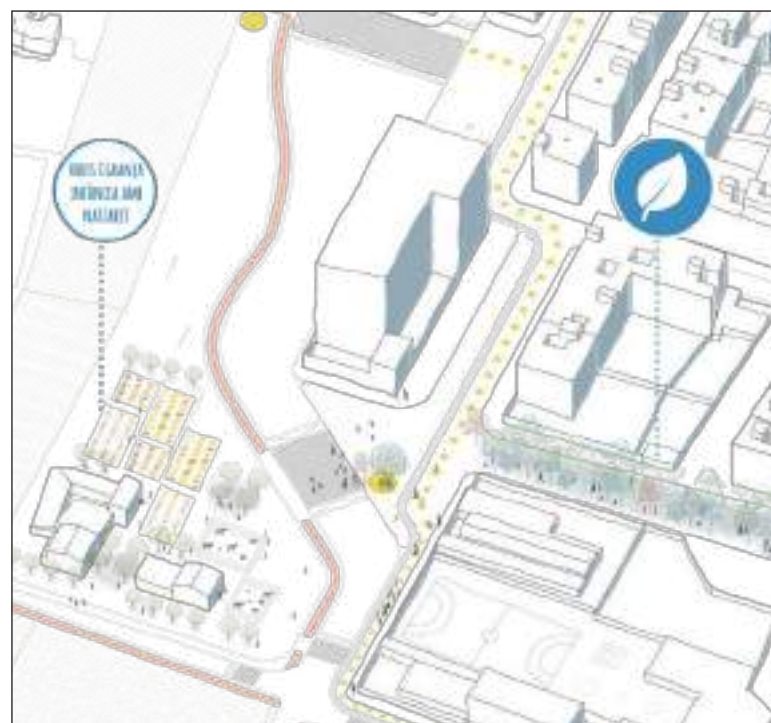
SAPS AVORRIR-TE?

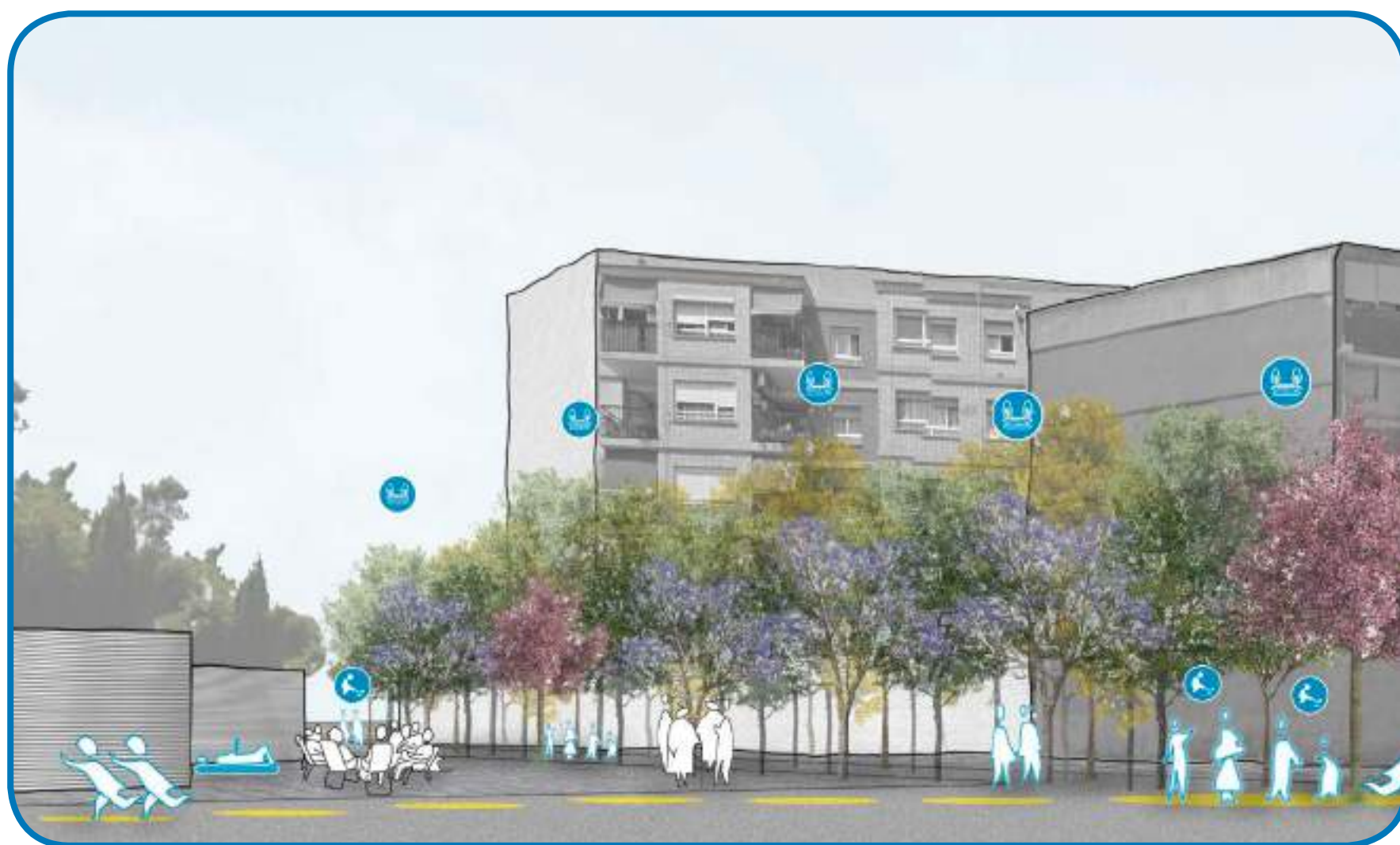
REINVENTA: apadrina un arbre, per cuidar-lo durant l'any.

REACTIVA: planta arbres urbans de diferents espècies i països.

FULLEJA

MATERIALITAT

Llamborda prefabricada de formigó, 40x20x6cm, de doble capa, antilliscant i anti-desgast de color blau amb acabat rústic. Per a la pavimentació de les zones d'usos, amb la finalitat de diferenciar el paviment de formigó llis on la infància caminarà, correrà amb rapidesa, front a la rugositat que les llambordes presenten. Aquests dificulten el seu pas ràpid i conviden a un tràfic més lent, inclús a la parada.

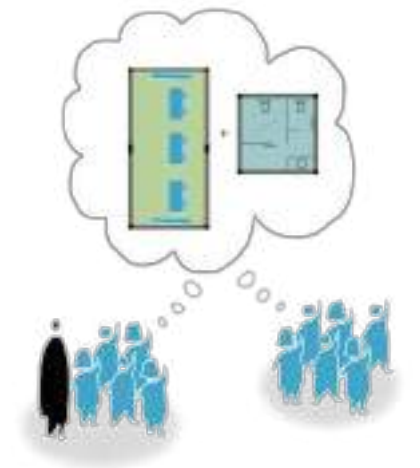
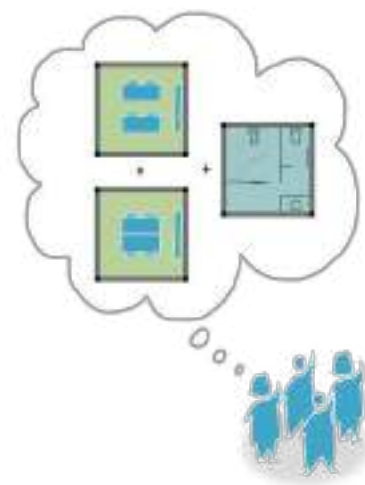

MODEL DE GESTIÓ

Com a complement últim, es proposa un esborrany d'un MODEL DE GESTIÓ per poder oferir una ferramenta d'organització a l'hora de realitzar les activitats proposades a la fase REACTIVACIÓ d'aquest projecte. Tenint en compte que les activitats han sigut resultat d'un taller hipòtesi, no significa que el model de gestió hauria de respondre únicament a les activitats plantejades, sinó que és una proposta esborrany perquè siga utilitzada en un futur.

La finalitat última d'aquest model de gestió és la transversalitat entre els diferents centres educatius, proposat una rotació entre totes les classes i cursos. D'aquesta manera els xiquets i les xiquetes rotaran per les activitats, amb diferents companys i companyes cada quatre setmanes.

TEMÀTIQUES																									
SETMANES	HISTÒRIA					AVENTURA / CREEM BARRI / AVORRIX-TE					A MENJAR!					FULLEJA					HORTA I GRANJA				
1	1r i 2n	3r	4t	5è	6è	3r	4t	5è	6è	1r i 2n	4t	5è	6è	1r i 2n	3r	5è	6è	1r i 2n	3r	4t	6è	1r i 2n	3r	4t	5è
2	1r i 2n	3r	4t	5è	6è	3r	4t	5è	6è	1r i 2n	4t	5è	6è	1r i 2n	3r	5è	6è	1r i 2n	3r	4t	6è	1r i 2n	3r	4t	5è
3	1r i 2n	3r	4t	5è	6è	3r	4t	5è	6è	1r i 2n	4t	5è	6è	1r i 2n	3r	5è	6è	1r i 2n	3r	4t	6è	1r i 2n	3r	4t	5è
4	1r i 2n	3r	4t	5è	6è	3r	4t	5è	6è	1r i 2n	4t	5è	6è	1r i 2n	3r	5è	6è	1r i 2n	3r	4t	6è	1r i 2n	3r	4t	5è
5	3r	1r i 2n	6è	5è	4t	1r i 2n	6è	5è	4t	3r	6è	5è	4t	3r	1r i 2n	5è	4t	3r	1r i 2n	6è	4t	3r	1r i 2n	6è	5è
6	3r	1r i 2n	6è	5è	4t	1r i 2n	6è	5è	4t	3r	6è	5è	4t	3r	1r i 2n	5è	4t	3r	1r i 2n	6è	4t	3r	1r i 2n	6è	5è
7	3r	1r i 2n	6è	5è	4t	1r i 2n	6è	5è	4t	3r	6è	5è	4t	3r	1r i 2n	5è	4t	3r	1r i 2n	6è	4t	3r	1r i 2n	6è	5è
8	3r	1r i 2n	6è	5è	4t	1r i 2n	6è	5è	4t	3r	6è	5è	4t	3r	1r i 2n	5è	4t	3r	1r i 2n	6è	4t	3r	1r i 2n	6è	5è

3.6

CONSTRUCCIÓ.

Estratègia constructiva per a la implementació de la política urbana amb perspectiva d'infància i vida quotidiana

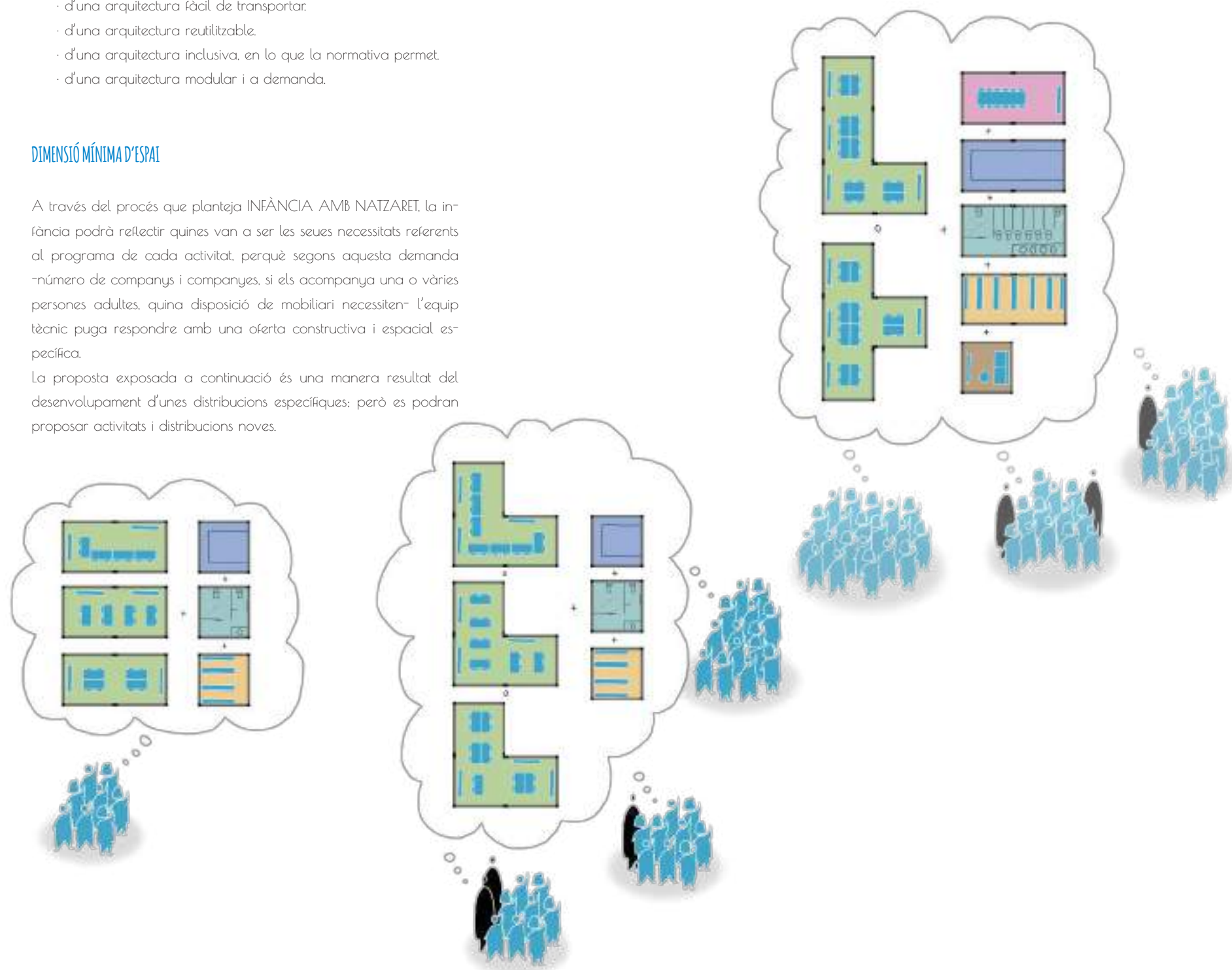
CONSTRUCCIÓ proposa la tercera estratègia per a la implementació de la política urbana, vinculant aquesta fase a la part constructiva i arquitectònica espacialment del projecte Infància amb Natzaret. L'estratègia construcció es planteja com a resolució espacial a les demandes recollides en la resta del procés. Després d'aquest, es dissenya una arquitectura seguint aquests els criteris:

- d'una arquitectura sostenible.
- d'una arquitectura fàcil de transportar.
- d'una arquitectura reutilitzable.
- d'una arquitectura inclusiva, en lo que la normativa permet.
- d'una arquitectura modular i a demanda.

DIMENSIÓ MÍNIMA D'ESPAI

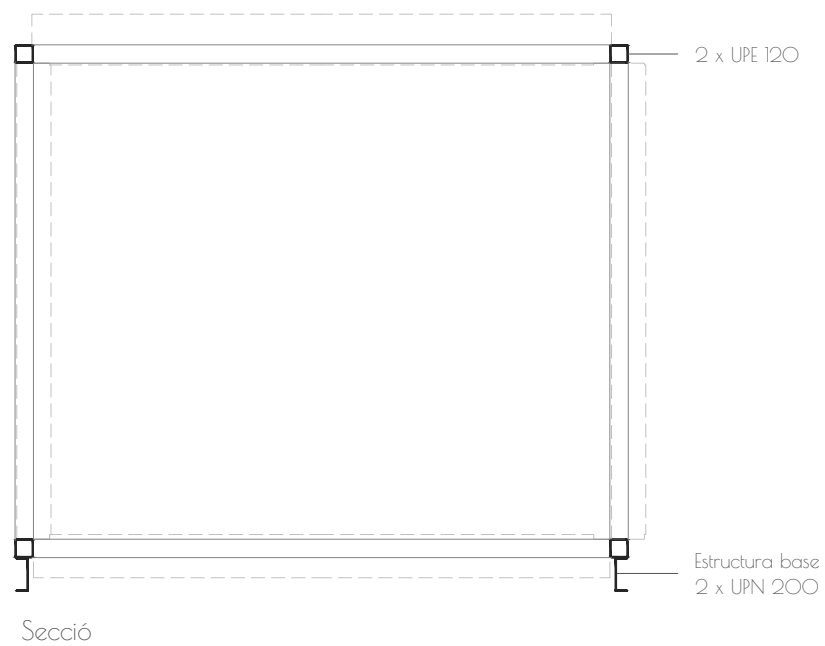
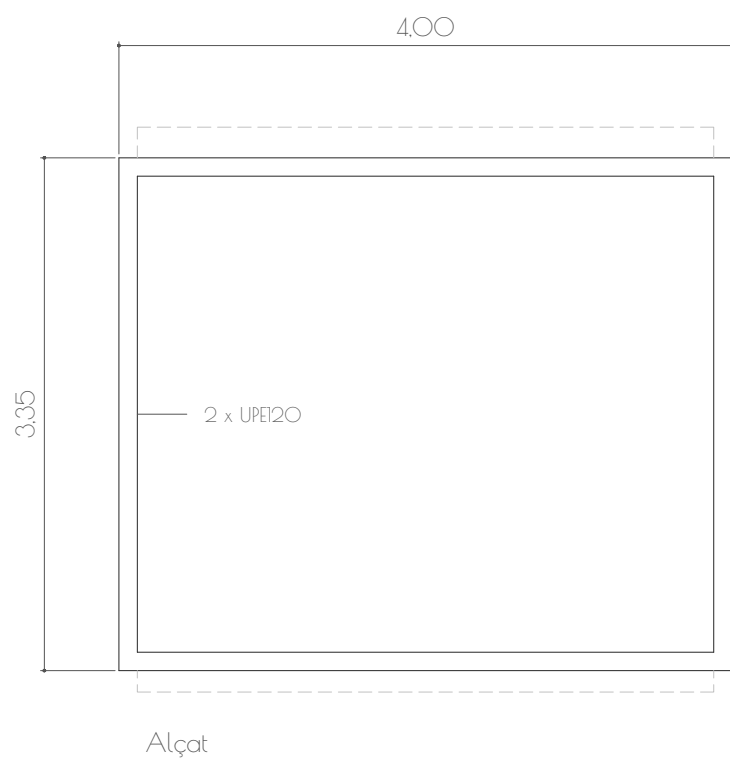
A través del procés que planteja INFÀNCIA AMB NATZARET, la infància podrà reflectir quines van a ser les seues necessitats referents al programa de cada activitat, perquè segons aquesta demanda -número de companys i companyes, si els acompanya una o varies persones adultes, quina disposició de mobiliari necessiten- l'equip tècnic puga respondre amb una oferta constructiva i espacial específica.

La proposta exposada a continuació és una manera resultat del desenvolupament d'unes distribucions específiques: però es podran proposar activitats i distribucions noves.

SISTEMA ESTRUCTURAL

El sistema de construcció escollit per part de l'equip tècnic del projecte INFÀNCIA AMB NATZARET, està compost per una estructura fixa d'acer i uns panells prefabricats que conformen l'envolvent de cada mòdul. Aquests mòduls són independents però, com ja s'ha vist a l'apartat anterior, es poden agrupar per conformar diferents espais. El material escollit per al sistema estructural és fixe en tots els mòduls, i està compost per 2xUPE120 comprovats a continuació. L'acer permet una major lleugeresa per al seu transport, quant a funcionalitat, i en el seu aspecte estètic més lleuger també. A més, cal recordar que el barri de Natzaret té una forta història vinculada al port, i l'elecció de l'acer en el sistema estructural fa referència a una aparença d'objecte rígid i sòlid, però en aquest cas fàcilment transportable i adaptable. Les dimensions que conformen cada mòdul, 3'35m de base x 4'00m d'altura, permeten el transport d'aquesta des de la fàbrica a la seua ubicació directa, sobre dues bigues UPN200 recolzades al sòl. Per al càlcul estructural es farà servir el programa CYPE (software per a arquitectura, enginyeria i construcció).

DADES D'OBRA

1. A continuació es farà el càlcul pertinent per poder comprovar si resistència estructural dels pilars i bigues seleccionats. Per al càlcul es tindran en compte la següent normativa considerada:

- CTE DB-SE A: per a l'acer conformat (estructura dels panells).
- CTE DB-SE A: per a l'acer laminat i armat (pilars i bigues).
- Categoria d'ús: Zones d'accés públic.

2. Estats límit:

E.L.U. Ruptura. Acer conformat E.L.U. Ruptura. Acer laminat	CTE Cota de neu: Altitud inferior o igual a 1000m
Desplaçaments	Accions característiques

2.1. Situacions de projecte. Per a les diferents situacions de projecte, les combinacions d'accions es definiran d'acord amb els següents criteris:

- Amb coeficients de combinació:

$$\sum_{j \geq 1} \gamma_{Gj} G_{kj} + \gamma_{Q1} \Psi_{p1} Q_{k1} + \sum_{i > 1} \gamma_{Qi} \Psi_{ai} Q_{ki}$$

- G_k Acció permanent
- Q_k Acció variable
- γ_G Coeficient parcial de seguretat de les accions permanents
- $\gamma_{Q,1}$ Coeficient parcial de seguretat de l'acció variable principal
- $\gamma_{Q,i}$ Coeficient parcial de seguretat de les accions variables d'acompanyament
- $\Psi_{p,1}$ Coeficient de combinació de l'acció variable principal
- $\Psi_{a,i}$ Coeficient de combinació de les accions variables d'acompanyament

- Sense coeficients de combinació:

$$\sum_{j \geq 1} \gamma_{Gj} G_{kj} + \sum_{i \geq 1} \gamma_{Qi} Q_{ki}$$

Per a cada situació de projecte i estat límit els coeficients a utilitzar seran:

- E.L.U. de ruptura. Acer conformat: CTE DB-SE A
- E.L.U. de ruptura. Acer laminat: CTE DB-SE A

Persistent o transitoria				
	Coeficients parcials de seguretat (γ)		Coeficients de combinació (ψ)	
	Favorable	Desfavorable	Principal (ψ_1)	Acompanyament (ψ_2)
Càrrega permanent (G)	0.000	1.350	-	-
Sobrecàrrega (Q)	0.000	1.500	1.000	0.700
Neu (Q)	0.000	1.500	1.000	0.500

- Desplaçaments

Accions variables sense sisme		
	Coeficients parcials de seguretat (γ)	
	Favorable	Desfavorable
Càrrega permanent (G)	1.000	1.000
Sobrecàrrega (Q)	0.000	1.000
Neu (Q)	0.000	1.000

2.2. Combinacions:

· Hipòtesis:

G: Càrrega permanent

Coberta de graves = 170 kg/m²

Forjat = 170kg/m²

Paviment i material d'agarre = 70 kg/m²

Tabiqueria = 100 kg/m²

PP

Q1: Sobrecàrrega d'ús = 400 kg/m² (Espai públic)

N1: Neu = 50 kg/m²

· ELU de ruptura. Acer conformat.

· ELU de ruptura. Acer laminat.

· Desplaçaments:

Comb.	G	Q 1	N 1
1	0.800		
2	1.350		
3	0.800	1.500	
4	1.350	1.500	
5	0.800		1.500
6	1.350		1.500
7	0.800	1.050	1.500
8	1.350	1.050	1.500
9	0.800	1.500	0.750
10	1.350	1.500	0.750

Comb.	G	Q 1	N 1
1	1.000		
2	1.000	1.000	
3	1.000		1.000
4	1.000	1.000	1.000

ESTRUCTURA

1. Geometria: materials utilitzats a les barres.

Materials utilitzats							
Material		E	v	G	f _p	α _t	γ
Tipus	Designació	(kp/cm ²)		(kp/cm ²)	(kp/cm ²)	(m/m°C)	(kg/dm ³)
Acer laminat	S275	2140672.78	0.300	825688.07	2803.26	1.2e-005	7.85
Acer conformat	S235	2140672.78	0.300	823335.69	2395.51	1.2e-005	7.85

Notació:
 E: Mòdul d'elasticitat
 v: Mòdul de poisson
 G: Mòdul de talladura
 f_p: Límit elàstic
 α_t: Coeficient de dilatació
 γ: Pes específic

· Geometria: descripció.

Descripció										
Material	Tipus	Designació	Barra (N1/N2)	Papa (N1/N2)	Ferró(Serie)	Longitud (m)	L ₁	L ₂	Lb ₁ (m)	Lb ₂ (m)
Acer laminat	S275	N1/N2	N1/N2	2xUPE 120(I) (UPE)	4.00	1.00	1.00	-	-	
		N3/N4	N3/N4	2xUPE 120(I) (UPE)	4.00	1.00	1.00	-	-	
		N2/N3	N2/N4	2xUPE 120(I) (UPE)	3.44	1.00	1.00	-	-	
		N15/N13	N2/N4	2xUPE 120(I) (UPE)	3.63	1.00	1.00	-	-	
		N13/N11	N2/N4	2xUPE 120(I) (UPE)	3.63	1.00	1.00	-	-	
		N11/N5	N2/N4	2xUPE 120(I) (UPE)	3.63	1.00	1.00	-	-	
		N5/N7	N2/N4	2xUPE 120(I) (UPE)	3.63	1.00	1.00	-	-	
		N7/N9	N2/N4	2xUPE 120(I) (UPE)	3.63	1.00	1.00	-	-	
		N9/N4	N2/N4	2xUPE 120(I) (UPE)	3.44	1.00	1.00	-	-	
		N1/N16	N1/N3	2xUPE 120(I) (UPE)	3.44	1.00	1.00	-	-	
		N16/N14	N1/N3	2xUPE 120(I) (UPE)	3.63	1.00	1.00	-	-	
		N14/N12	N1/N3	2xUPE 120(I) (UPE)	3.63	1.00	1.00	-	-	
		N12/N6	N1/N3	2xUPE 120(I) (UPE)	0.63	1.00	1.00	-	-	
		N6/N8	N1/N3	2xUPE 120(I) (UPE)	0.63	1.00	1.00	-	-	
		N8/N10	N1/N3	2xUPE 120(I) (UPE)	0.63	1.00	1.00	-	-	
		N10/N3	N1/N3	2xUPE 120(I) (UPE)	0.44	1.00	1.00	-	-	
		N17/N18	N17/N18	2xUPE 120(I) (UPE)	4.00	1.00	1.00	-	-	
		N19/N20	N19/N20	2xUPE 120(I) (UPE)	4.00	1.00	1.00	-	-	
		N18/N31	N18/N20	2xUPE 120(I) (UPE)	0.44	1.00	1.00	-	-	
		N31/N29	N18/N20	2xUPE 120(I) (UPE)	0.63	1.00	1.00	-	-	
		N29/N27	N18/N20	2xUPE 120(I) (UPE)	0.63	1.00	1.00	-	-	
		N27/N21	N18/N20	2xUPE 120(I) (UPE)	0.63	1.00	1.00	-	-	
		N21/N23	N18/N20	2xUPE 120(I) (UPE)	0.63	1.00	1.00	-	-	
		N23/N25	N18/N20	2xUPE 120(I) (UPE)	0.63	1.00	1.00	-	-	
		N25/N20	N18/N20	2xUPE 120(I) (UPE)	0.44	1.00	1.00	-	-	
		N17/N32	N17/N19	2xUPE 120(I) (UPE)	0.44	1.00	1.00	-	-	
		N32/N30	N17/N19	2xUPE 120(I) (UPE)	0.63	1.00	1.00	-	-	
		N30/N28	N17/N19	2xUPE 120(I) (UPE)	0.63	1.00	1.00	-	-	
		N28/N22	N17/N19	2xUPE 120(I) (UPE)	0.63	1.00	1.00	-	-	
		N22/N24	N17/N19	2xUPE 120(I) (UPE)	0.63	1.00	1.00	-	-	
		N24/N26	N17/N19	2xUPE 120(I) (UPE)	0.63	1.00	1.00	-	-	
		N26/N19	N17/N19	2xUPE 120(I) (UPE)	0.44	1.00	1.00	-	-	
		N1/N17	N1/N17	2xUPE 120(I) (UPE)	3.10	0.50	0.50	-	-	
		N2/N18	N2/N18	2xUPE 120(I) (UPE)	3.10	0.50	0.50	-	-	
		N3/N19	N3/N19	2xUPE 120(I) (UPE)	3.10	0.50	0.50	-	-	
		N4/N20	N4/N20	2xUPE 120(I) (UPE)	3.10	0.50	0.50	-	-	

Acer	Tipus	Barra	Papa	Ferró	Longitud	L ₁	L ₂	Lb ₁	Lb ₂
confirmat	S235	N5/N5	N6/N5	CC 240x60x19x2 (CC)	4.00	1.00	1.00	-	1.50
		N8/N7	N6/N7	CC 240x60x19x2 (CC)	4.00	1.00	1.00	-	1.50
		N10/N8	N10/N9	CC 240x60x19x2 (CC)	4.00	1.00	1.00	-	1.50
		N12/N11	N12/N11	CC 240x60x19x2 (CC)	4.00	1.00	1.00	-	1.50
		N14/N13	N14/N13	CC 240x60x19x2 (CC)	4.00	1.00	1.00	-	1.50
		N15/N15	N16/N15	CC 240x60x19x2 (CC)	4.00	1.00	1.00	-	1.50
		N22/N21	N22/N21	CC 240x60x19x2 (CC)	4.00	1.00	1.00	-	1.50
		N24/N23	N24/N23	CC 240x60x19x2 (CC)	4.00	1.00	1.00	-	1.50
		N25/N25	N26/N25	CC 240x60x19x2 (CC)	4.00	1.00	1.00	-	1.50
		N28/N27	N28/N27	CC 240x60x19x2 (CC)	4.00	1.00	1.00	-	1.50
		N30/N29	N30/N29	CC 240x60x19x2 (CC)	4.00	1.00	1.00	-	1.50
		N32/N31	N32/N31	CC 240x60x19x2 (CC)	4.00	1.00	1.00	-	1.50

Nota:
 N: Nivell
 N: Barra
 S: Coeficient de solidaritat en el pla XY
 L: Coeficient de solidaritat en el pla XZ
 Lb₁: Separació entre eixos de l'assa exterior
 Lb₂: Separació entre eixos de l'assa interior

· Geometria: característiques mecàniques.

Tipus de peça	
Ref.	Peces
1	N1/N2, N3/N4, N2/N4, N1/N3, N17/N18, N19/N20, N18/N20, N17/N19, N1/N17, N2/N18, N3/N19 i N4/N20
2	N6/N5, N8/N7, N10/N9, N12/N11, N14/N13, N16/N15, N22/N21, N24/N23, N26/N25, N28/N27, N30/N29 i N32/N31

Característiques mecàniques									
Material		Ref.	Descripció	A	Avy	Avz	Iyy	Izz	It
Tipus	Designació			(cm ²)	(cm ²)	(cm ²)	(cm ⁴)	(cm ⁴)	(cm ⁴)
Acer laminat	S275	1	UPE 120, Doble en caixó soldat, (UPE) Cordó continu	30.80	14.40	9.36	727.00	608.54	905.86
Acer conformal	S235	2	CC 240x60x19x2, (CC)	7.68	1.93	4.57	622.93	33.63	0.10

Notació:

Ref.: Referència

A: Àrea de la secció transversal

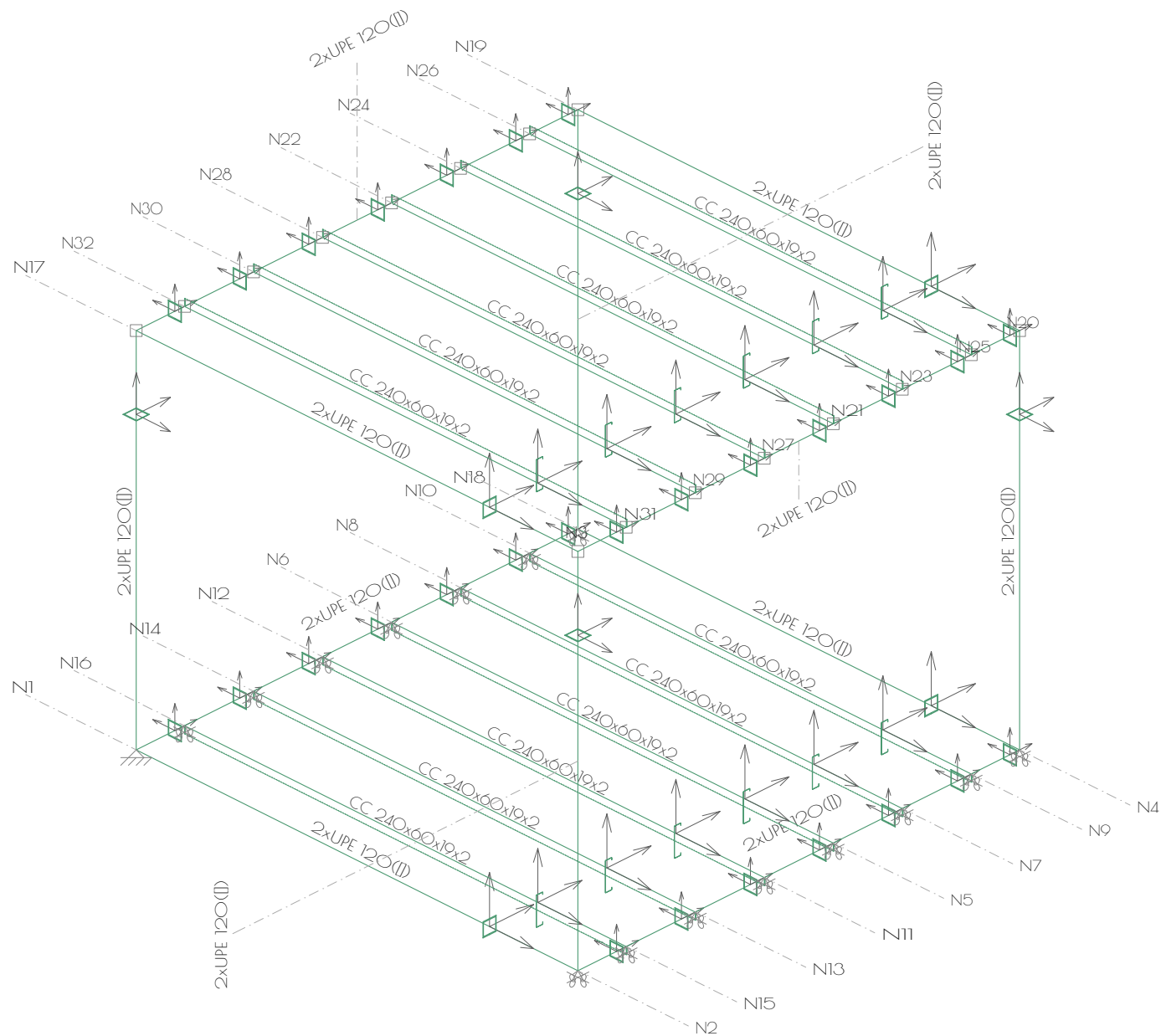
Avy: Àrea de tallant de la secció segons l'eix local 'Y'

Avz: Àrea de tallant de la secció segons l'eix local 'Z'

Iyy: Inèrcia de la secció al voltant de l'eix local 'Y'

Izz: Inèrcia de la secció al voltant de l'eix local 'Z'

It: Inèrcia a torsió

Comprovació CYPE: El color verd significa que els perfils i les bigues seleccionades compleixen. A continuació s'adjunta el càlcul.

2. Resultats: Barres (fletxes).

Referències:

Pos.: Valor de la coordenada sobre l'eix 'X' local del grup de fletxa en el punt on es produeix el valor pèssim de la fletxa.

L: Distància entre dos punts de tall consecutius de la deformada amb la recta que uneix els nusos extrems del grup de fletxa.

Grup	Fletxes							
	Fletxa màxima absoluta xy Fletxa màxima relativa xy		Fletxa màxima absoluta xz Fletxa màxima relativa xz		Fletxa activa absoluta xy Fletxa activa relativa xy		Fletxa activa absoluta xz Fletxa activa relativa xz	
	Pos. (m)	Fletxa (mm)	Pos. (m)	Fletxa (mm)	Pos. (m)	Fletxa (mm)	Pos. (m)	Fletxa (mm)
N1/N2	2.000 2.000	0.40 L/(>1000)	2.000 2.000	2.46 L/(>1000)	2.000 2.000	0.28 L/(>1000)	2.000 2.000	1.63 L/(>1000)
N3/N4	2.000 2.000	0.40 L/(>1000)	2.000 2.000	2.46 L/(>1000)	2.000 2.000	0.28 L/(>1000)	2.000 2.000	1.63 L/(>1000)
N2/N4	2.000 2.000	0.39 L/(>1000)	0.219 0.219	0.04 L/(>1000)	2.000 2.000	0.28 L/(>1000)	0.219 0.219	0.02 L/(>1000)
N1/N3	2.000 2.000	0.39 L/(>1000)	0.219 0.219	0.04 L/(>1000)	2.000 2.000	0.28 L/(>1000)	0.219 0.219	0.02 L/(>1000)
N6/N5	2.000 2.000	0.02 L/(>1000)	2.000 2.000	8.77 L/456.0	2.000 2.000	0.02 L/(>1000)	2.000 2.000	6.26 L/539.2
N8/N7	2.000 2.000	0.11 L/(>1000)	2.000 2.000	8.18 L/489.3	2.000 2.000	0.08 L/(>1000)	2.000 2.000	5.83 L/686.6
N10/N9	2.000 2.000	0.30 L/(>1000)	2.000 2.000	6.18 L/647.1	2.000 2.000	0.22 L/(>1000)	2.000 2.000	4.38 L/912.5
N12/N11	2.000 2.000	0.02 L/(>1000)	2.000 2.000	8.77 L/456.0	2.000 2.000	0.02 L/(>1000)	2.000 2.000	6.26 L/539.2
N14/N13	2.000 2.000	0.11 L/(>1000)	2.000 2.000	8.18 L/489.3	2.000 2.000	0.08 L/(>1000)	2.000 2.000	5.83 L/686.6
N16/N15	2.000 2.000	0.30 L/(>1000)	2.000 2.000	6.18 L/647.1	2.000 2.000	0.22 L/(>1000)	2.000 2.000	4.38 L/912.5
N17/N18	2.000 2.000	0.40 L/(>1000)	2.000 2.000	2.46 L/(>1000)	2.000 2.000	0.28 L/(>1000)	2.000 2.000	1.63 L/(>1000)
N19/N20	2.000 2.000	0.40 L/(>1000)	2.000 2.000	2.46 L/(>1000)	2.000 2.000	0.28 L/(>1000)	2.000 2.000	1.63 L/(>1000)
N18/N20	2.000 2.000	0.39 L/(>1000)	2.000 2.000	12.09 L/330.8	2.000 2.000	0.28 L/(>1000)	2.000 2.000	8.47 L/472.0
N17/N19	2.000 2.000	0.39 L/(>1000)	2.000 2.000	12.09 L/330.8	2.000 2.000	0.28 L/(>1000)	2.000 2.000	8.47 L/472.0
N22/N21	2.000 2.000	0.02 L/(>1000)	2.000 2.000	8.77 L/456.0	2.000 2.000	0.02 L/(>1000)	2.000 2.000	6.26 L/539.2
N24/N23	2.000 2.000	0.11 L/(>1000)	2.000 2.000	8.18 L/489.3	2.000 2.000	0.08 L/(>1000)	2.000 2.000	5.83 L/686.6
N26/N25	2.000 2.000	0.30 L/(>1000)	2.000 2.000	6.18 L/647.1	2.000 2.000	0.22 L/(>1000)	2.000 2.000	4.38 L/912.5
N28/N27	2.000 2.000	0.02 L/(>1000)	2.000 2.000	8.77 L/456.0	2.000 2.000	0.02 L/(>1000)	2.000 2.000	6.26 L/639.2
N30/N29	2.000 2.000	0.11 L/(>1000)	2.000 2.000	8.18 L/489.3	2.000 2.000	0.08 L/(>1000)	2.000 2.000	5.83 L/686.6
N32/N31	2.000 2.000	0.30 L/(>1000)	2.000 2.000	6.18 L/647.1	2.000 2.000	0.22 L/(>1000)	2.000 2.000	4.38 L/912.5
N1/N17	0.581 0.581	0.50 L/(>1000)	1.938 1.938	3.02 L/(>1000)	0.581 0.581	0.35 L/(>1000)	1.938 1.938	2.11 L/(>1000)
N2/N18	0.581 0.581	0.50 L/(>1000)	1.938 1.938	3.02 L/(>1000)	0.581 0.581	0.35 L/(>1000)	1.938 1.938	2.11 L/(>1000)
N3/N19	0.581 0.581	0.50 L/(>1000)	1.938 1.938	3.02 L/(>1000)	0.581 0.581	0.35 L/(>1000)	1.938 1.938	2.11 L/(>1000)
N4/N20	0.581 0.581	0.50 L/(>1000)	1.938 1.938	3.02 L/(>1000)	0.581 0.581	0.35 L/(>1000)	1.938 1.938	2.11 L/(>1000)

2. Resultats: Comprovació barres (resumit). Amb el CYPE hem comprovat que els perfils i les bigues seleccionades complixen, a continuació es verificarà el càlcul. Estructura exterior, acer laminat en calent, tipus 1:

Barres	COMPROVACIONS (CTE DB SE-A)														Estat
	1	N ₁	N ₂	M ₁	M ₂	V ₁	V ₂	N.V.	N.V.	N.M.	M.M.V.V.	PL	M ₁	M ₂	
N1/N2	1 < 3.8	q = 0.1	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 2 m q = 9.4	q = 1.2	x: 0 m q = 2.8	V ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0 m q = 0.1	N.P. ¹⁾	x: 2 m q = 10.6	x: 0 m q = 0.1	M ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	M.P. ¹⁾	N.P. ¹⁾	COMPLEX q = 10.6
N3/N4	1 < 3.8	q = 0.1	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 2 m q = 9.4	q = 1.2	x: 0 m q = 2.8	V ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0 m q = 0.1	N.P. ¹⁾	x: 2 m q = 10.6	x: 0 m q = 0.1	M ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	M.P. ¹⁾	N.P. ¹⁾	COMPLEX q = 10.6
N2/N13	1 < 3.8	q = 1.0	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0 m q = 19.0	x: 0.438 m q = 2.9	x: 0 m q = 18.4	q = 1.2	q = 0.1	q < 0.1	x: 0 m q = 22.0	q < 0.1	q = 24.2	x: 0 m q = 13.8	q = 1.4	COMPLEX q = 24.2
M15/N19	1 < 3.8	q = 1.0	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0 m q = 19.0	x: 0 m q = 2.9	x: 0.625 m q = 0.8	q = 0.2	q = 0.1	q < 0.1	x: 0 m q = 5.0	q < 0.1	q = 14.6	x: 0.025 m q = 0.7	q = 0.3	COMPLEX q = 14.6
M13/N11	1 < 3.8	q = 1.0	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0 m q = 19.0	x: 0 m q = 2.9	x: 0 m q = 18.4	q = 0.1	q = 0.1	q < 0.1	x: 0 m q = 2.0	q < 0.1	q = 6.8	x: 0 m q = 0.1	q = 0.2	COMPLEX q = 6.8
N11/M6	1 < 3.8	q = 1.0	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0.313 m q = 0.1	q = 0.5	x: 0 m q = 0.1	V ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0 m q = 0.1	N.P. ¹⁾	x: 0.313 m q = 1.5	x: 0 m q = 0.1	M ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	M.P. ¹⁾	N.P. ¹⁾	COMPLEX q = 1.5
M6/N7	1 < 3.8	q = 1.0	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0.625 m q = 0.2	x: 0.625 m q = 1.4	x: 0.625 m q = 0.1	q = 0.1	q < 0.1	q < 0.1	x: 0.625 m q = 2.0	q < 0.1	q = 6.8	x: 0.625 m q = 0.1	q = 0.3	COMPLEX q = 6.8
M7/N9	1 < 3.8	q = 1.0	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0.625 m q = 1.2	x: 0.625 m q = 2.9	x: 0 m q = 0.8	q = 0.2	q < 0.1	q < 0.1	x: 0.625 m q = 5.0	q < 0.1	q = 14.6	x: 0 m q = 0.7	q = 0.3	COMPLEX q = 14.6
M8/N4	1 < 3.8	q = 1.0	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0.438 m q = 19.0	x: 0 m q = 2.9	x: 0.438 m q = 18.4	q = 1.2	q < 0.1	q < 0.1	x: 0.438 m q = 22.0	q < 0.1	q = 24.2	x: 0.438 m q = 13.8	q = 1.4	COMPLEX q = 24.2
N1/M14	1 < 3.8	q = 1.0	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0 m q = 19.0	x: 0.438 m q = 2.9	x: 0 m q = 18.4	q = 1.2	q < 0.1	q < 0.1	x: 0 m q = 22.0	q < 0.1	q = 24.2	x: 0 m q = 13.8	q = 1.4	COMPLEX q = 24.2
M14/N16	1 < 3.8	q = 1.0	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0 m q = 19.0	x: 0 m q = 2.9	x: 0.625 m q = 0.8	q = 0.2	q < 0.1	q < 0.1	x: 0 m q = 5.0	q < 0.1	q = 14.6	x: 0.625 m q = 0.7	q = 0.3	COMPLEX q = 14.6
M14/N17	1 < 3.8	q = 1.0	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0 m q = 19.0	x: 0 m q = 2.9	x: 0 m q = 18.4	q = 0.1	q = 0.1	q < 0.1	x: 0 m q = 2.0	q < 0.1	q = 6.8	x: 0 m q = 0.1	q = 0.2	COMPLEX q = 6.8
N12/M8	1 < 3.8	q = 1.0	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0.313 m q = 0.1	q = 0.5	x: 0 m q = 0.1	V ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0 m q = 0.1	N.P. ¹⁾	x: 0.313 m q = 1.5	x: 0 m q = 0.1	M ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	M.P. ¹⁾	N.P. ¹⁾	COMPLEX q = 1.5
M8/N9	1 < 3.8	q = 1.0	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0.625 m q = 0.2	x: 0.625 m q = 1.4	x: 0.625 m q = 0.1	q = 0.1	q < 0.1	q < 0.1	x: 0.625 m q = 2.0	q < 0.1	q = 6.8	x: 0.625 m q = 0.1	q = 0.3	COMPLEX q = 6.8
N9/M10	1 < 3.8	q = 1.0	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0.625 m q = 1.2	x: 0.625 m q = 2.9	x: 0 m q = 0.8	q = 0.2	q < 0.1	q < 0.1	x: 0.625 m q = 5.0	q < 0.1	q = 14.6	x: 0 m q = 0.7	q = 0.3	COMPLEX q = 14.6
N10/M0	1 < 3.8	q = 1.0	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0.438 m q = 19.0	x: 0 m q = 2.9	x: 0.438 m q = 18.4	q = 1.2	q < 0.1	q < 0.1	x: 0.438 m q = 22.0	q < 0.1	q = 24.2	x: 0.438 m q = 13.8	q = 1.4	COMPLEX q = 24.2
M0/N18	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 0.1	x: 2 m q = 9.4	q = 1.2	x: 0 m q = 2.8	V ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0 m q = 0.1	N.P. ¹⁾	x: 2 m q = 10.6	x: 0 m q = 0.1	M ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	M.P. ¹⁾	N.P. ¹⁾	COMPLEX q = 10.6
M18/N20	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 0.1	x: 2 m q = 9.4	q = 1.2	x: 0 m q = 2.8	V ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0 m q = 0.1	N.P. ¹⁾	x: 2 m q = 10.6	x: 0 m q = 0.1	M ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	M.P. ¹⁾	N.P. ¹⁾	COMPLEX q = 10.6
M18/N21	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0 m q = 46.0	x: 0.438 m q = 2.9	x: 0 m q = 23.0	q = 1.2	q = 0.1	q = 0.1	x: 0 m q = 49.0	q = 0.1	q = 24.2	x: 0 m q = 16.0	q = 1.4	COMPLEX q = 49.0
N20/N29	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0.625 m q = 31.9	x: 0 m q = 2.9	x: 0 m q = 14.0	q = 0.2	q = 0.1	q < 0.1	x: 0.625 m q = 34.7	q < 0.1	q = 14.6	x: 0 m q = 16.5	q = 0.3	COMPLEX q = 34.7
N29/N27	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0.625 m q = 31.4	x: 0 m q = 2.4	x: 0 m q = 5.1	q = 0.1	q = 0.1	q < 0.1	x: 0.625 m q = 30.9	q < 0.1	q = 6.8	x: 0 m q = 7.0	q = 0.2	COMPLEX q = 30.9
M27/N21	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0.313 m q = 31.4	q = 0.5	x: 0 m q = 0.1	V ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0 m q = 0.1	N.P. ¹⁾	x: 0.313 m q = 30.9	x: 0 m q = 0.1	M ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	M.P. ¹⁾	N.P. ¹⁾	COMPLEX q = 30.9
M21/N23	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0 m q = 31.4	x: 0.525 m q = 1.4	x: 0.625 m q = 7.3	q = 0.1	q < 0.1	q < 0.1	x: 0 m q = 52.9	q < 0.1	q = 6.8	x: 0.625 m q = 7.0	q = 0.3	COMPLEX q = 52.9
M23/N25	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0 m q = 31.9	x: 0.625 m q = 2.9	x: 0.625 m q = 14.0	q = 0.2	q < 0.1	q < 0.1	x: 0 m q = 34.3	q < 0.1	q = 14.6	x: 0.625 m q = 16.3	q = 0.3	COMPLEX q = 34.3
M25/N22	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0.438 m q = 46.0	x: 0 m q = 2.9	x: 0.438 m q = 23.0	q = 1.2	q < 0.1	q < 0.1	x: 0.438 m q = 49.0	q < 0.1	q = 24.2	x: 0.438 m q = 16.0	q = 1.4	COMPLEX q = 49.0
M27/N32	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0 m q = 46.0	x: 0.438 m q = 2.9	x: 0 m q = 23.0	q = 1.2	q = 0.1	q < 0.1	x: 0 m q = 49.0	q < 0.1	q = 24.2	x: 0 m q = 16.0	q = 1.4	COMPLEX q = 49.0
N32/N30	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0.625 m q = 31.9	x: 0 m q = 2.9	x: 0 m q = 14.0	q = 0.2	q < 0.1	q < 0.1	x: 0.625 m q = 34.3	q < 0.1	q = 14.6	x: 0 m q = 16.5	q = 0.3	COMPLEX q = 34.3
N30/N28	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0.625 m q = 31.4	x: 0 m q = 1.4	x: 0 m q = 7.1	q = 0.1	q < 0.1	q < 0.1	x: 0.625 m q = 32.0	q < 0.1	q = 6.8	x: 0 m q = 7.5	q = 0.2	COMPLEX q = 32.0
N28/N22	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0.313 m q = 31.4	q = 0.5	x: 0 m q = 0.1	V ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	x: 0 m q = 0.1	N.P. ¹⁾	x: 0.313 m q = 31.0	x: 0 m q = 0.1	M ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	M.P. ¹⁾	N.P. ¹⁾	COMPLEX q = 31.0
N22/N24	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0 m q = 31.4	x: 0.625 m q = 1.4	x: 0.625 m q = 7.1	q = 0.1	q < 0.1	q < 0.1	x: 0 m q = 52.9	q < 0.1	q = 6.8	x: 0.625 m q = 7.0	q = 0.2	COMPLEX q = 52.9
M24/N26	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0 m q = 31.9	x: 0.625 m q = 2.9	x: 0.625 m q = 14.0	q = 0.2	q < 0.1	q < 0.1	x: 0 m q = 34.3	q < 0.1	q = 14.6	x: 0.625 m q = 16.3	q = 0.3	COMPLEX q = 34.3
M26/N19	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0.438 m q = 46.0	x: 0 m q = 2.9	x: 0.438 m q = 23.0	q = 1.2	q < 0.1	q < 0.1	x: 0.438 m q = 49.0	q < 0.1	q = 24.2	x: 0.438 m q = 16.0	q = 1.4	COMPLEX q = 49.0
N19/N17	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0 m q = 5.3	x: 3.1 m q = 46.0	x: 0 m q = 19.2	q = 4.7	q = 1.3	q < 0.1	x: 0 m q = 59.3	q < 0.1	q = 1.4	x: 4.8 m q = 4.8	q = 1.3	COMPLEX q = 59.3
N17/N18	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0 m q = 5.3	x: 3.1 m q = 46.0	x: 0 m q = 19.2	q = 4.7	q = 1.3	q < 0.1	x: 0 m q = 59.3	q < 0.1	q = 1.4	x: 4.8 m q = 4.8	q = 1.3	COMPLEX q = 59.3
N18/N13	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0 m q = 5.3	x: 3.1 m q = 46.0	x: 0 m q = 19.2	q = 4.7	q = 1.3	q < 0.1	x: 0 m q = 59.3	q < 0.1	q = 1.4	x: 4.8 m q = 4.8	q = 1.3	COMPLEX q = 59.3
N13/N20	1 < 2.8	N ₁ = 0.00 N.P. ¹⁾	q = 1.0	x: 0 m q = 5.3	x: 3.1 m q = 46.0	x: 0 m q = 19.2	q = 4.7	q = 1.3	q < 0.1	x: 0 m q = 59.3	q < 0.1	q = 1.4	x: 4.8 m q = 4.8	q = 1.3	COMPLEX q = 59.3

N: Normalització a l'acció
 N₁: Normalització a l'acció
 N₂: Normalització a l'acció
 M₁: Normalització a l'acció
 M₂: Normalització a l'acció
 V₁: Normalització a l'acció
 V₂: Normalització a l'acció
 N.V.: Normalització a l'acció
 N.V.: Normalització a l'acció
 N.M.: Normalització a l'acció
 M.M.V.V.: Normalització a l'acció
 PL: Normalització a l'acció
 M₁: Normalització a l'acció
 M₂: Normalització a l'acció

1) La comprovació no es realitza, ja que no hi ha acció de compressió.
 2) La comprovació no es realitza, ja que no hi ha acció de tall.
 3) No hi ha informació sobre moments i forces i s'ha considerat per tant la comprovació no es realitza.
 4) La comprovació no es realitza, ja que no hi ha acció de tall.
 5) No hi ha informació sobre moments i forces i s'ha considerat per tant la comprovació no es realitza.
 6) La comprovació no es realitza, ja que no hi ha acció de tall.

Estructura panells i bigues de forjat, acer conformat en fred, tipus 4:

Barres	COMPROVACIONS (CTE DB SE-A)													Estat
	b / t	λ	N	M	M_1	M_2	M_{PL}	V	w	N,M,N	N,M,N	M,PL,M,V	M,PL,M,V,V	
N6/N8	$b / t < (b / t)_{lim}$	$\lambda < 2,0$	N.P. ⁽¹⁾	$\eta = 1,3$	$x: 2 m$ $\eta = 88,1$	N.P. ⁽¹⁾	N.P. ⁽¹⁾	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta = 29,1$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 2 m$ $\eta = 94,2$	$x: 0 m$ $\eta < 0,1$	N.P. ⁽¹⁾	COMPLEX $\eta = 94,2$
N8/N7	$b / t < (b / t)_{lim}$	$\lambda < 2,0$	N.P. ⁽¹⁾	$\eta = 0,8$	$x: 2 m$ $\eta = 83,1$	$\eta = 0,3$	$x: 2 m$ $\eta = 83,5$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta = 29,1$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 2 m$ $\eta = 89,8$	$x: 0 m$ $\eta < 0,1$	N.P. ⁽¹⁾	COMPLEX $\eta = 89,8$
N0/N6	$b / t > (b / t)_{lim}$	$\lambda < 3,0$	$\eta = 2,4$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 2 m$ $\eta = 64,3$	$\eta = 0,8$	$x: 2 m$ $\eta = 65,2$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta = 24,8$	$\eta = 64,8$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta < 0,1$	N.P. ⁽¹⁾	COMPLEX $\eta = 65,2$
N12/N11	$b / t < (b / t)_{lim}$	$\lambda < 2,0$	N.P. ⁽¹⁾	$\eta = 1,3$	$x: 2 m$ $\eta = 88,1$	N.P. ⁽¹⁾	N.P. ⁽¹⁾	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta = 29,1$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 2 m$ $\eta = 94,2$	$x: 0 m$ $\eta < 0,1$	N.P. ⁽¹⁾	COMPLEX $\eta = 94,2$
N14/N13	$b / t < (b / t)_{lim}$	$\lambda < 2,0$	N.P. ⁽¹⁾	$\eta = 0,8$	$x: 2 m$ $\eta = 83,1$	$\eta = 0,4$	$x: 2 m$ $\eta = 83,5$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta = 29,1$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 2 m$ $\eta = 89,8$	$x: 0 m$ $\eta < 0,1$	N.P. ⁽¹⁾	COMPLEX $\eta = 89,8$
N16/N15	$b / t < (b / t)_{lim}$	$\lambda < 3,0$	$\eta = 2,4$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 2 m$ $\eta = 64,3$	$\eta = 1,8$	$x: 2 m$ $\eta = 65,2$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta = 24,8$	$\eta = 64,1$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta < 0,1$	N.P. ⁽¹⁾	COMPLEX $\eta = 65,2$
N22/N21	$b / t < (b / t)_{lim}$	$\lambda < 3,0$	$\eta = 0,3$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 2 m$ $\eta = 88,1$	N.P. ⁽¹⁾	N.P. ⁽¹⁾	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta = 29,1$	$\eta = 87,8$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta < 0,1$	N.P. ⁽¹⁾	COMPLEX $\eta = 88,1$
N24/N23	$b / t < (b / t)_{lim}$	$\lambda < 3,0$	$\eta = 0,2$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 2 m$ $\eta = 83,1$	$\eta = 0,4$	$x: 2 m$ $\eta = 83,5$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta = 29,1$	$\eta = 83,3$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta < 0,1$	N.P. ⁽¹⁾	COMPLEX $\eta = 83,3$
N26/N25	$b / t < (b / t)_{lim}$	$\lambda < 2,0$	N.P. ⁽¹⁾	$\eta = 12,7$	$x: 2 m$ $\eta = 64,3$	$\eta = 1,8$	$x: 2 m$ $\eta = 65,2$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta = 24,8$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 2 m$ $\eta = 93,9$	$x: 0 m$ $\eta < 0,1$	N.P. ⁽¹⁾	COMPLEX $\eta = 93,9$
N28/N27	$b / t < (b / t)_{lim}$	$\lambda < 3,0$	$\eta = 0,3$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 2 m$ $\eta = 88,1$	N.P. ⁽¹⁾	N.P. ⁽¹⁾	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta = 29,1$	$\eta = 87,9$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta < 0,1$	N.P. ⁽¹⁾	COMPLEX $\eta = 88,1$
N30/N29	$b / t < (b / t)_{lim}$	$\lambda < 3,0$	$\eta = 0,2$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 2 m$ $\eta = 83,1$	$\eta = 0,3$	$x: 2 m$ $\eta = 83,5$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta = 29,1$	$\eta = 83,2$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta < 0,1$	N.P. ⁽¹⁾	COMPLEX $\eta = 83,5$
N32/N31	$b / t > (b / t)_{lim}$	$\lambda < 2,0$	N.P. ⁽¹⁾	$\eta = 12,7$	$x: 2 m$ $\eta = 64,3$	$\eta = 0,8$	$x: 2 m$ $\eta = 65,2$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 0 m$ $\eta = 24,8$	N.P. ⁽¹⁾	$x: 2 m$ $\eta = 93,4$	$x: 0 m$ $\eta < 0,1$	N.P. ⁽¹⁾	COMPLEX $\eta = 93,4$

Notes:
 b / t : Relació amplada / espessor
 λ : Límit de esveltat
 N : Resistència a tracció
 M : Resistència a compressió
 M_1 : Resistència a compressió
 M_2 : Resistència a flexió: D+V
 M_{PL} : Resistència a flexió: D+Z
 M_{PL} : Resistència a flexió: D+Z
 V : Resistència a tall V
 w : Resistència a tall Z
 N,M,N : Resistència a tracció i flexió
 N,M,N : Resistència a compressió i flexió
 M,PL,M,V : Resistència a tall: D+V i flexió
 M,PL,M,V,V : Resistència a tall: D+V i flexió i tall
 x : Distància a l'origen de la barra
 η : Coeficient d'aprofitament (%)
 $N.P.$: No procedeix

Comprovacions per no arribar-hi (N.P.):
 (1) La comprovació no procedeix, ja que no hi ha acció de flexió.
 (2) La comprovació no procedeix, ja que no hi ha acció de flexió.
 (3) La comprovació no arribar-hi, ja que no hi ha flexió, ja que no hi ha cap combinació.
 (4) La comprovació no arribar-hi, ja que no hi ha flexió i tall.
 (5) No es ha arribat a cap de les comprovacions de tall per a cap combinació. Per tant, la comprovació no procedeix.
 (6) La comprovació no procedeix, ja que no hi ha acció de tall.
 (7) La comprovació no procedeix, ja que no hi ha acció de tall.
 (8) No hi ha acció de tall en cap de les comprovacions i tall per a cap combinació. Per tant, la comprovació no procedeix.

VISTA 3D

mòdul estructural

5.2.4 Tipus de secció

1 Segun la capacitat de deformación y de desarrollo de la resistencia plástica de los elementos planos comprimidos de una sección solicitada por un momento flector, esta se clasifica en una de las cuatro clases siguientes:

Tabla 5.1 Clasificación de secciones transversales solicitadas por momentos flectores

Clase 1: Plástica	Permiten la formación de la rotula plástica con la capacidad de rotación suficiente para la redistribución de momentos.
Clase 2: Compacta	Permiten el desarrollo del momento plástico con una capacidad de rotación limitada.
Clase 3: Semicompacta o Elástica	En la fibra más comprimida se puede alcanzar el límite elástico del acero pero la abolladura impide el desarrollo del momento plástico.
Clase 4: Esbelta	Los elementos totalmente o parcialmente comprimidos de las secciones esbeltas se abollan antes de alcanzar el límite elástico en la fibra más comprimida.

ESCALA DE CARAGOL AUTOPORTANT

- Escala de caragol per a interior i exterior, d'acer.
- Altura de 273cm a 315cm, amb un desenvolupament de 386cm, i diàmetre de 160cm.
- El color dels escalons: metàlic, amb una altura aproximada de 20 cm, i amplària de 65cm.
- Barandilla metàlica d'acer.
- Estructura d'acer.

CONSTRUCCIÓ A DEMANDA: MATERIALITAT

L'arquitectura modular, a banda d'oferir flexibilitat pel que fa a l'aforament i l'adaptació als diferents usos que vaja a albergar, ofereix també flexibilitat en les formes de tancament que faciliten la resposta a aquestes demandes. En aquest sentit, el sistema constructiu planteja a model de catàleg les peces de tancament vertical, de coberta i inclús d'acabats.

Cada cara del mòdul prefabricat està composta per tres panells verticals, i cadascuna d'aquestes cares podrà ser combinada de manera lliure, pel que fa a transparència, ventilació i permeabilitat, posant-ho a disposició de les usuàries i de l'activitat:

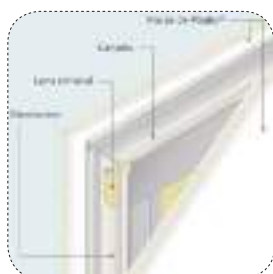
Transparència			
Ventilació			
Permeabilitat			

Acabat exterior de VIROC: panell de fusta i ciment, permetent una gran flexibilitat i rapidesa de construcció.

Possibilitat d'acabat exterior o interior de pintura PISARRA: per oferir l'oportunitat d'una decoració lliure, instantànea i divertida per a la infància. Aquest acabat es opcional, amb la possibilitat d'oferir qual-sevol altre que la infància considere.

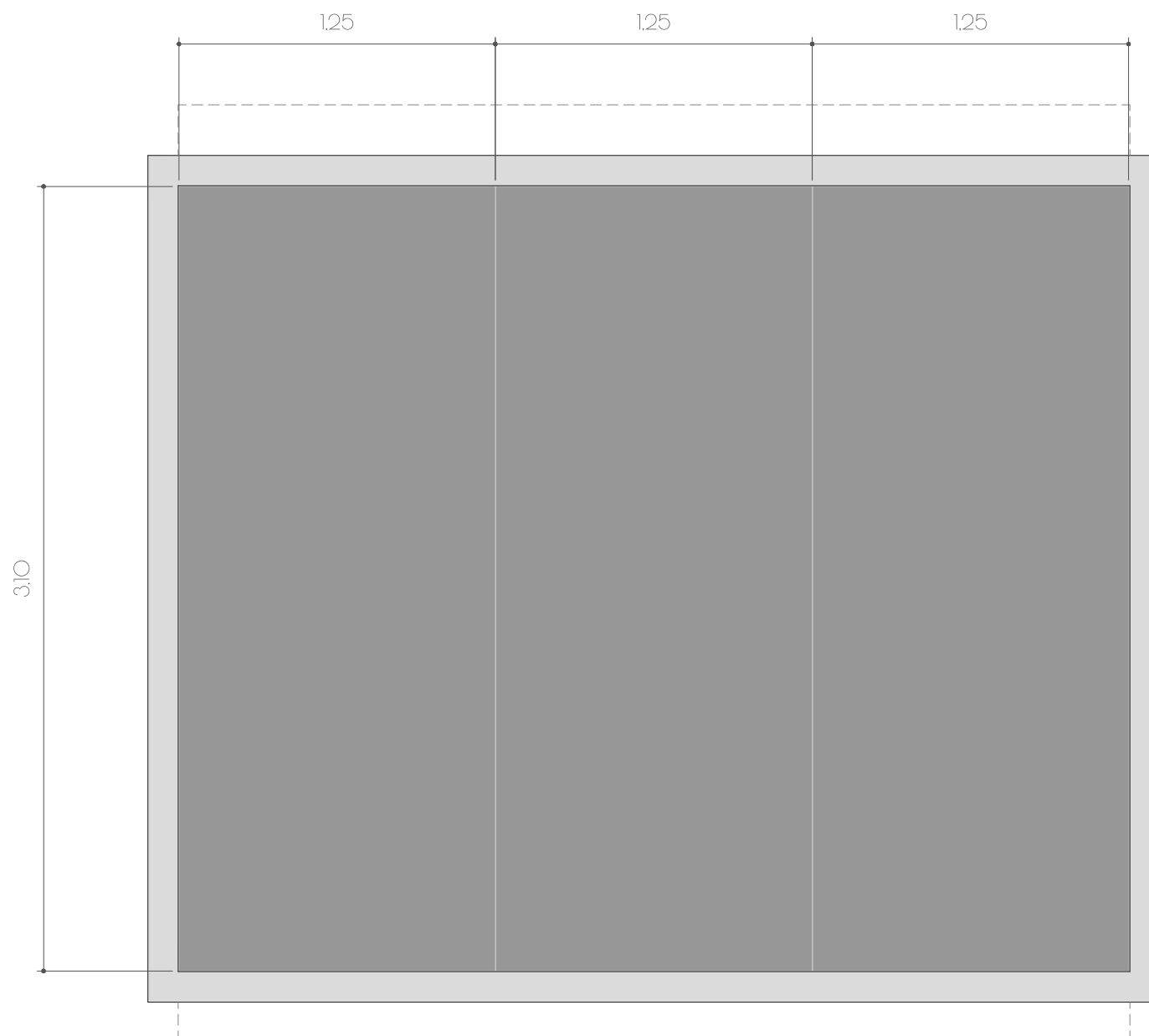

Acabat interior PLACA DE GUIX LAMINAT: gran flexibilitat i rapidesa de construcció, amb la possibilitat d'oferir un acabat de pintura a demanda de la infància o d'aquelles persones usuàries.

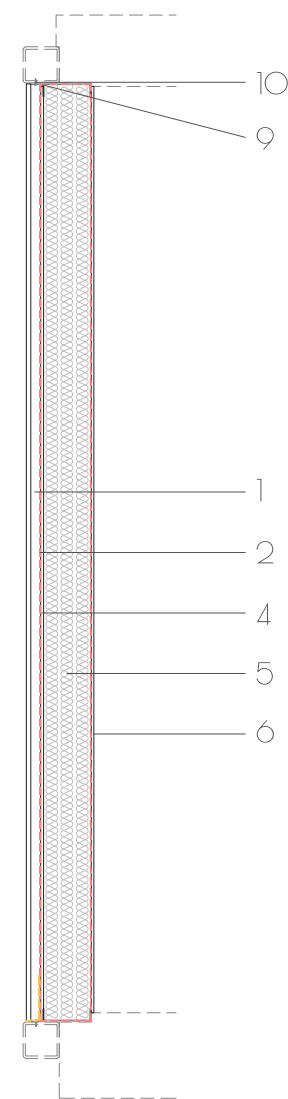
LLEGENDA ELEMENTS VERTICALS

1. Viroc (façana ventilada)
1. Acabat de pintura pissarra (opcional)
2. Perfil Omega subjecció viroc
3. Làmina de polipropilè amb armadura
4. Tauler fenòlic abedul 12 mm
5. Llana de Roca 150 mm
6. Placa de pladur
7. Perfil Muntant Steel Frame 150x50x19 e.2mm
8. Perfil Muntant Steel Frame 100x50x19 e.2mm
9. Angular 40x40 e.2mm
10. Caragol autorroscant
11. Premarc
12. Tauler Viroc
13. Làmina acústica
14. Vidre de triple càmera
15. Fusteria exterior de fusta de perfil europeu
16. Perfil Solera Steel Frame 155x40 e.1mm
17. Làmina impermeable EPDM

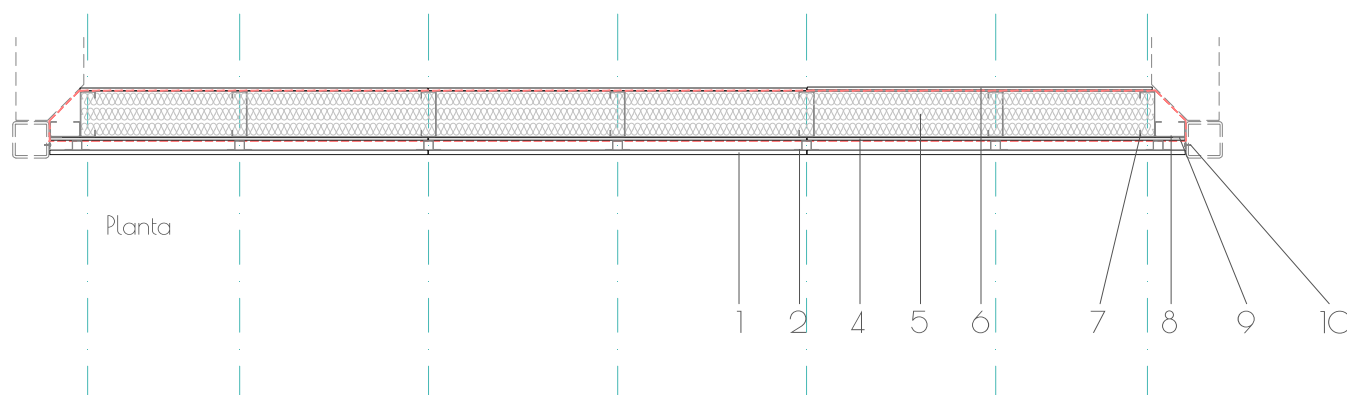
Transparència			
Ventilació			
Permeabilitat			

Alçat

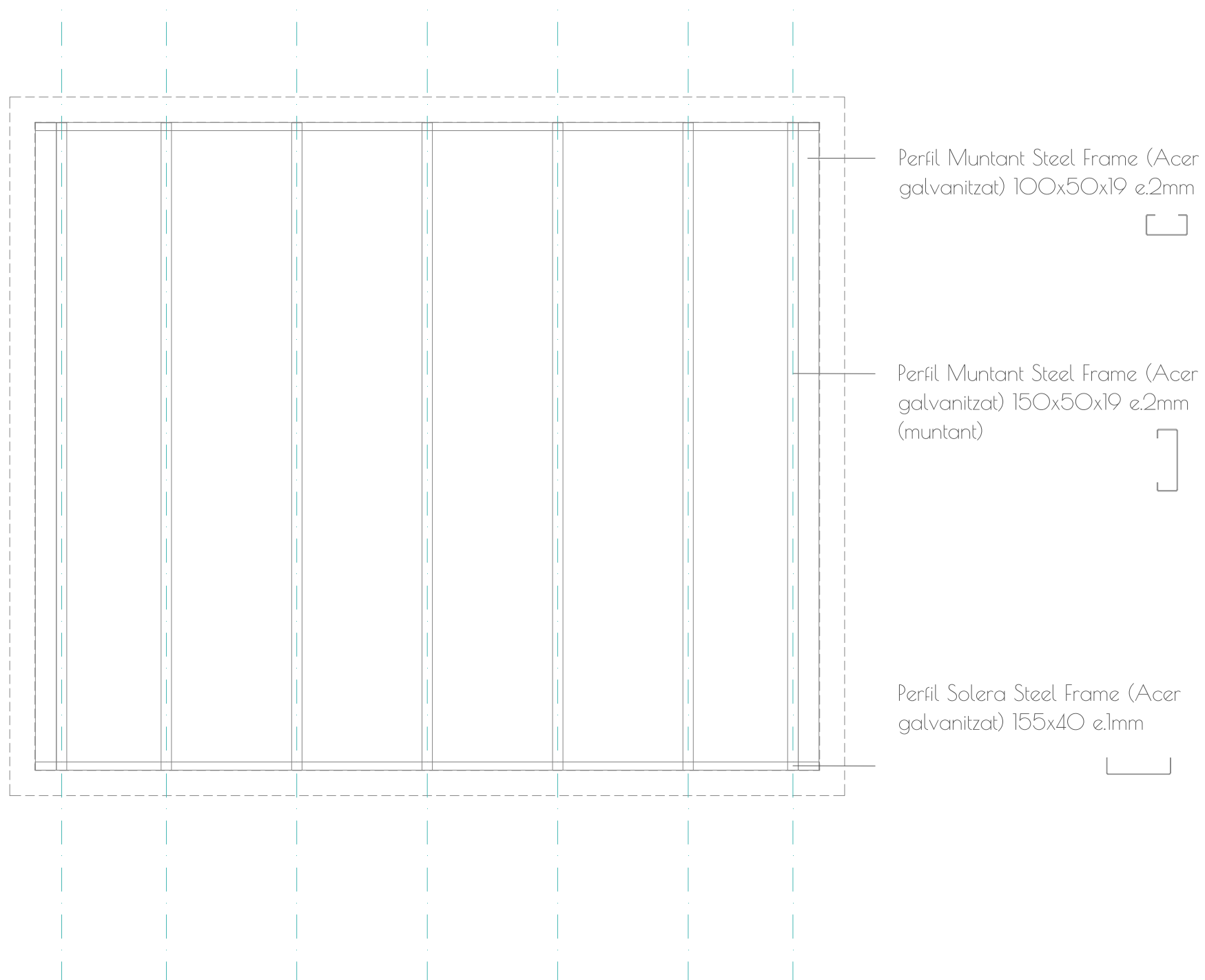

Secció

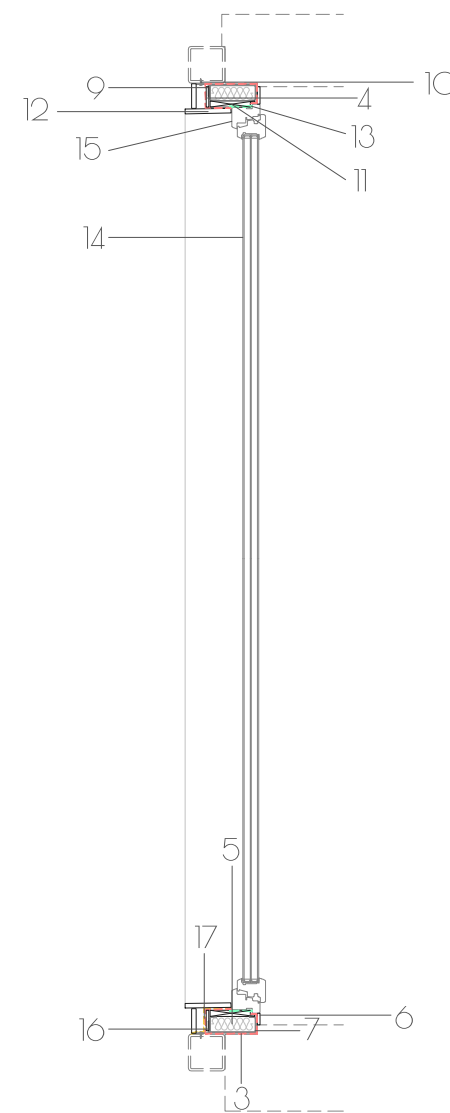
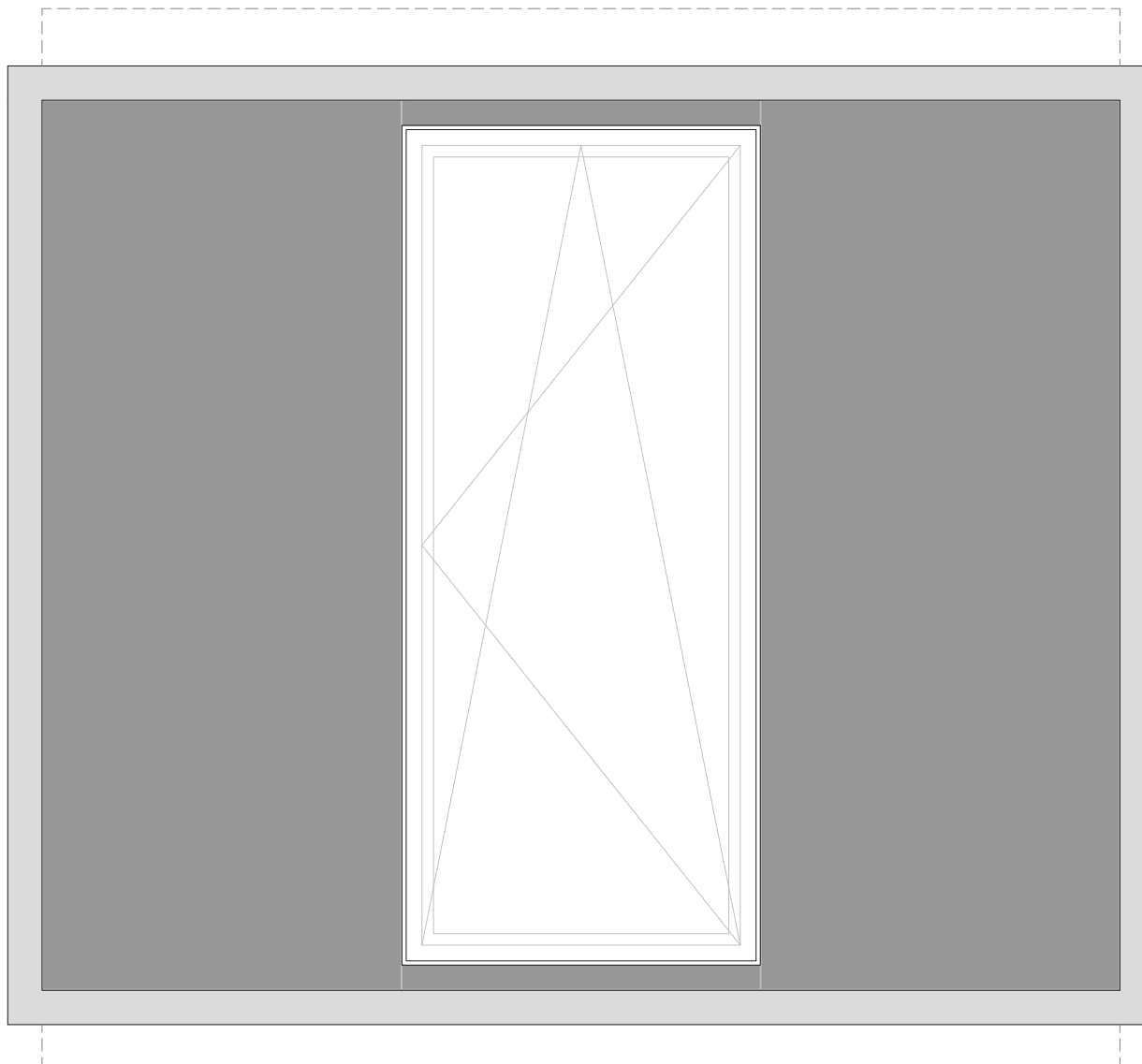
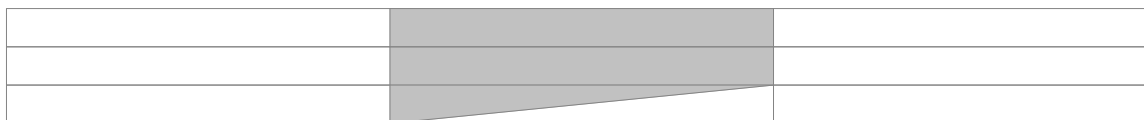

Planta

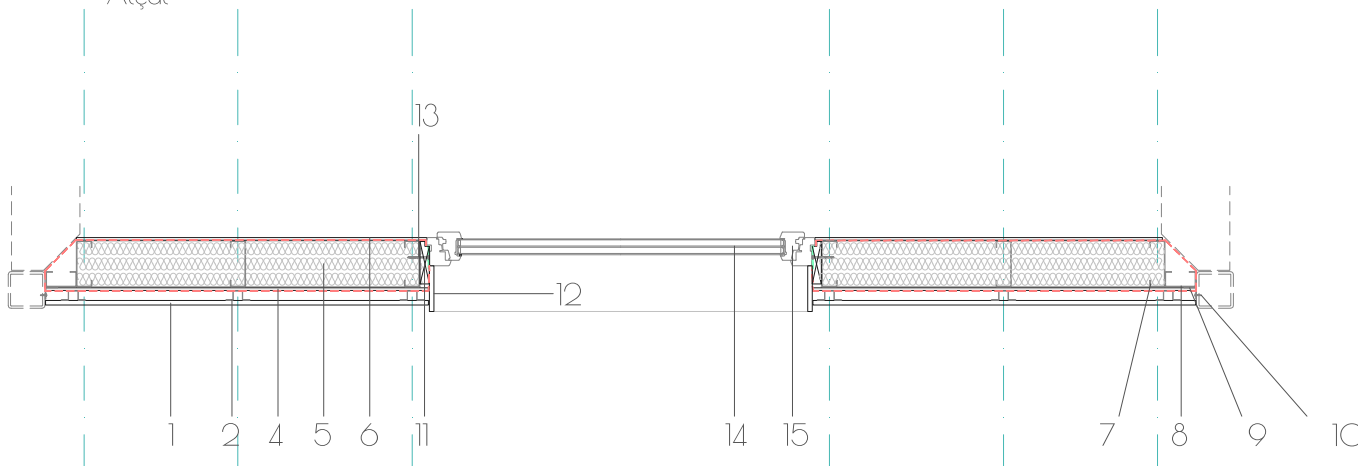
PANEL VERTICAL
Opac - Opac - Opac
escala 1/25

Transparència
Ventilació
Permeabilitat

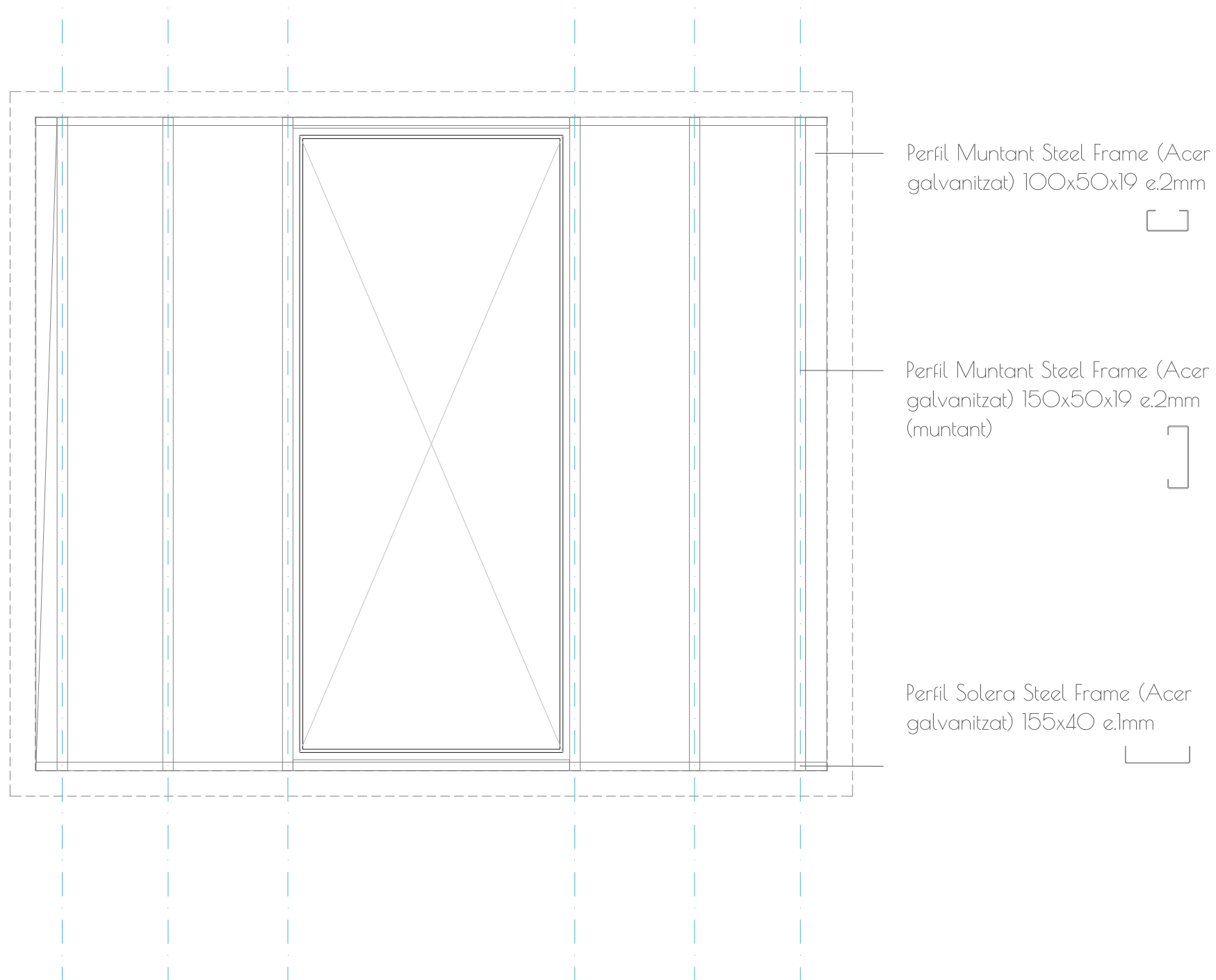
Alçat

Planta

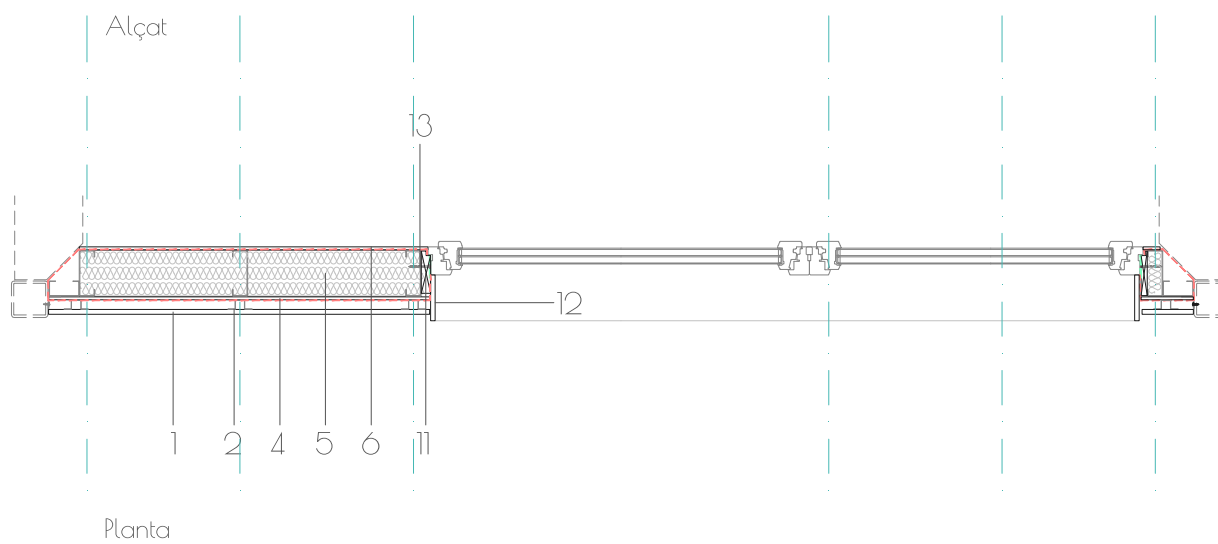
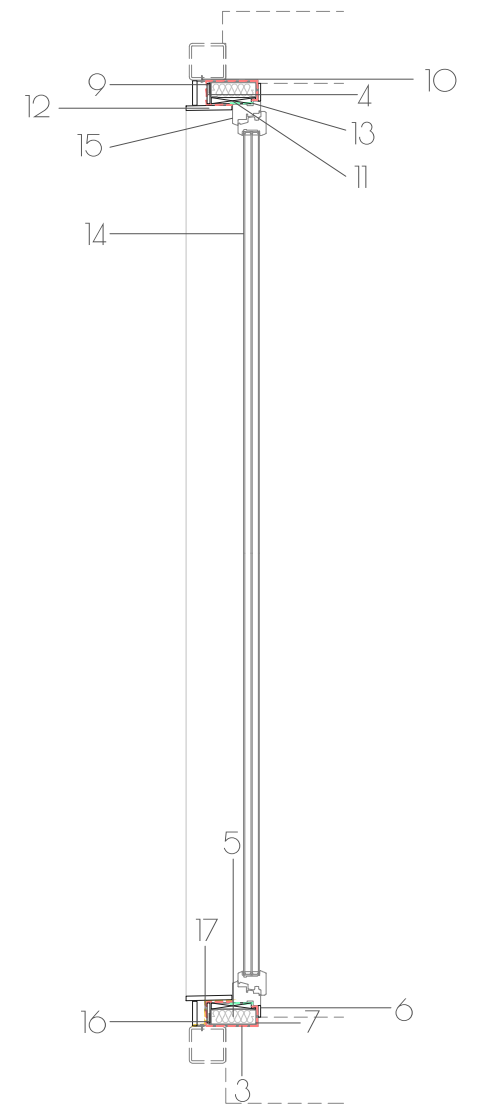
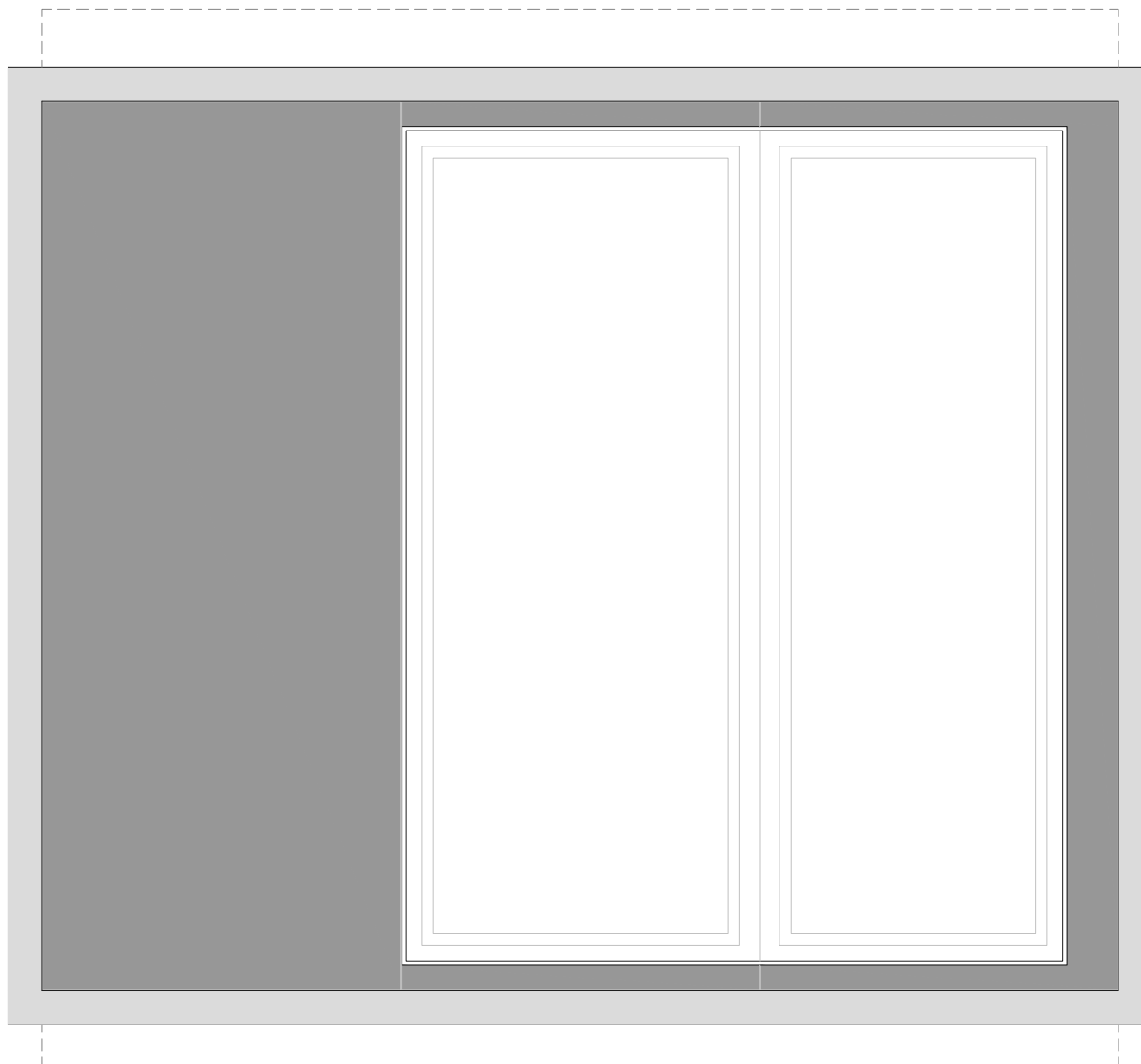
Secció

PANEL VERTICAL
Opac - Vidre - Opac
escala 1/25

PANEL VERTICAL
Estructura
escala 1/25

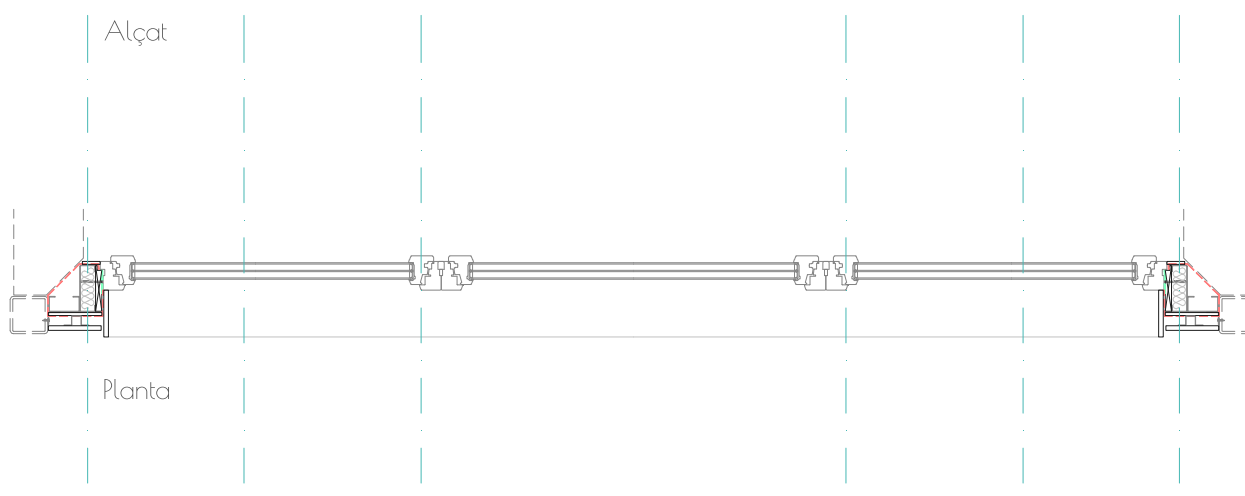
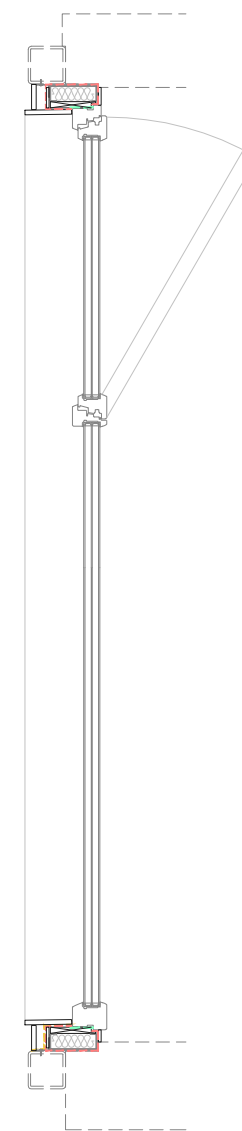
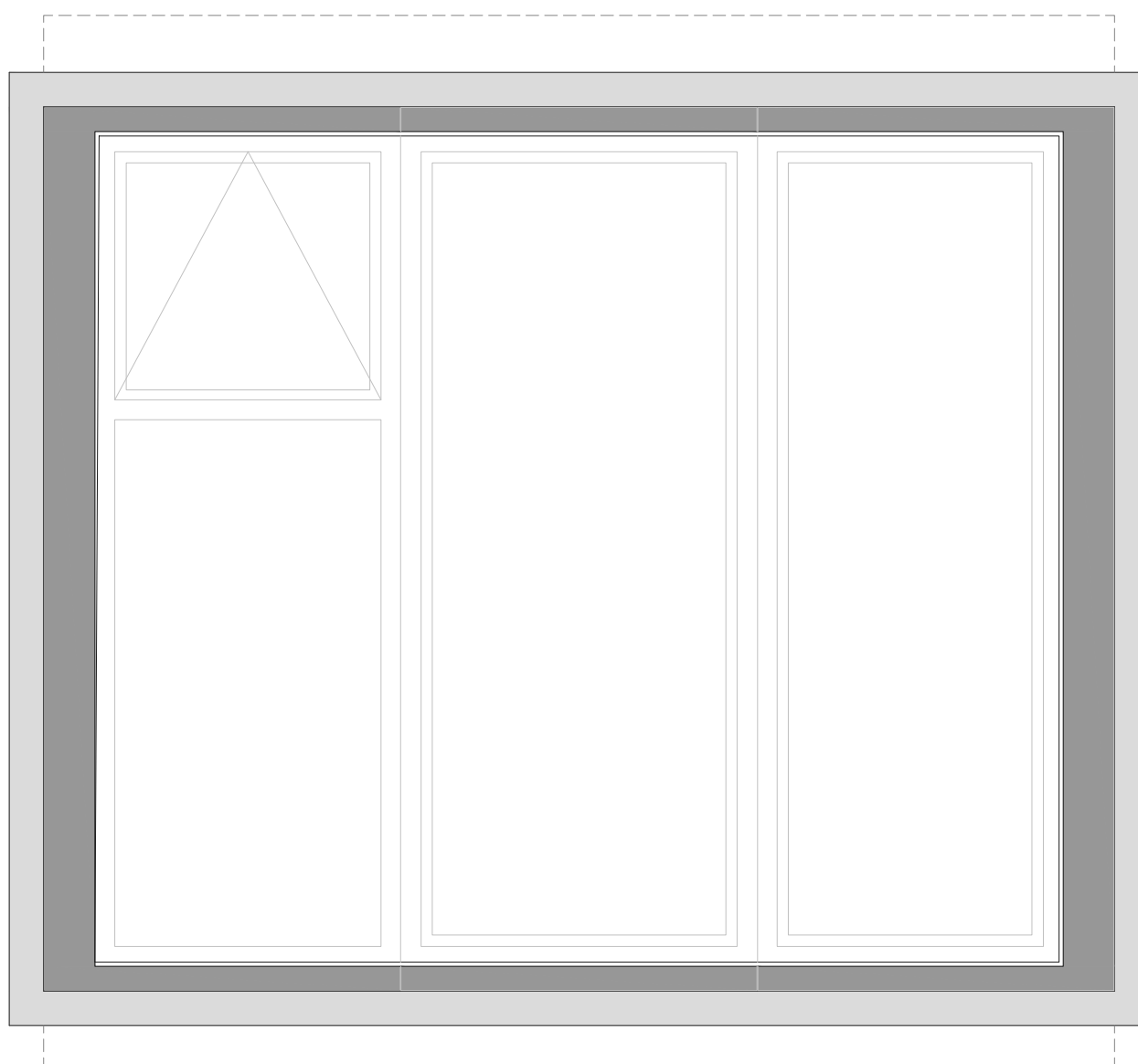
Transparència			
Ventilació			
Permeabilitat			

Secció

PANEL VERTICAL
Opac - Vidre - Vidre
escala 1/25

Alçat

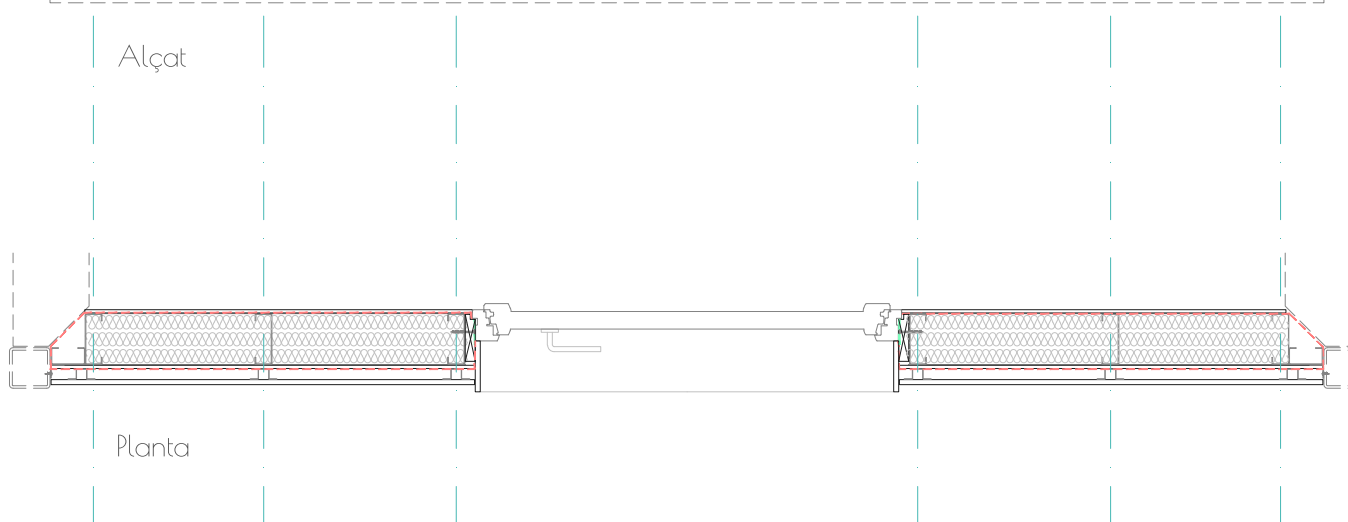
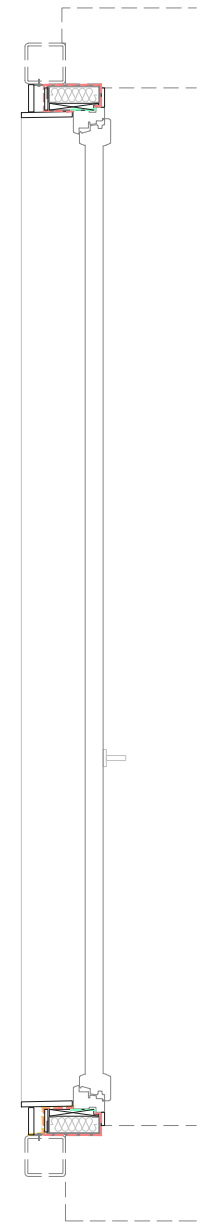
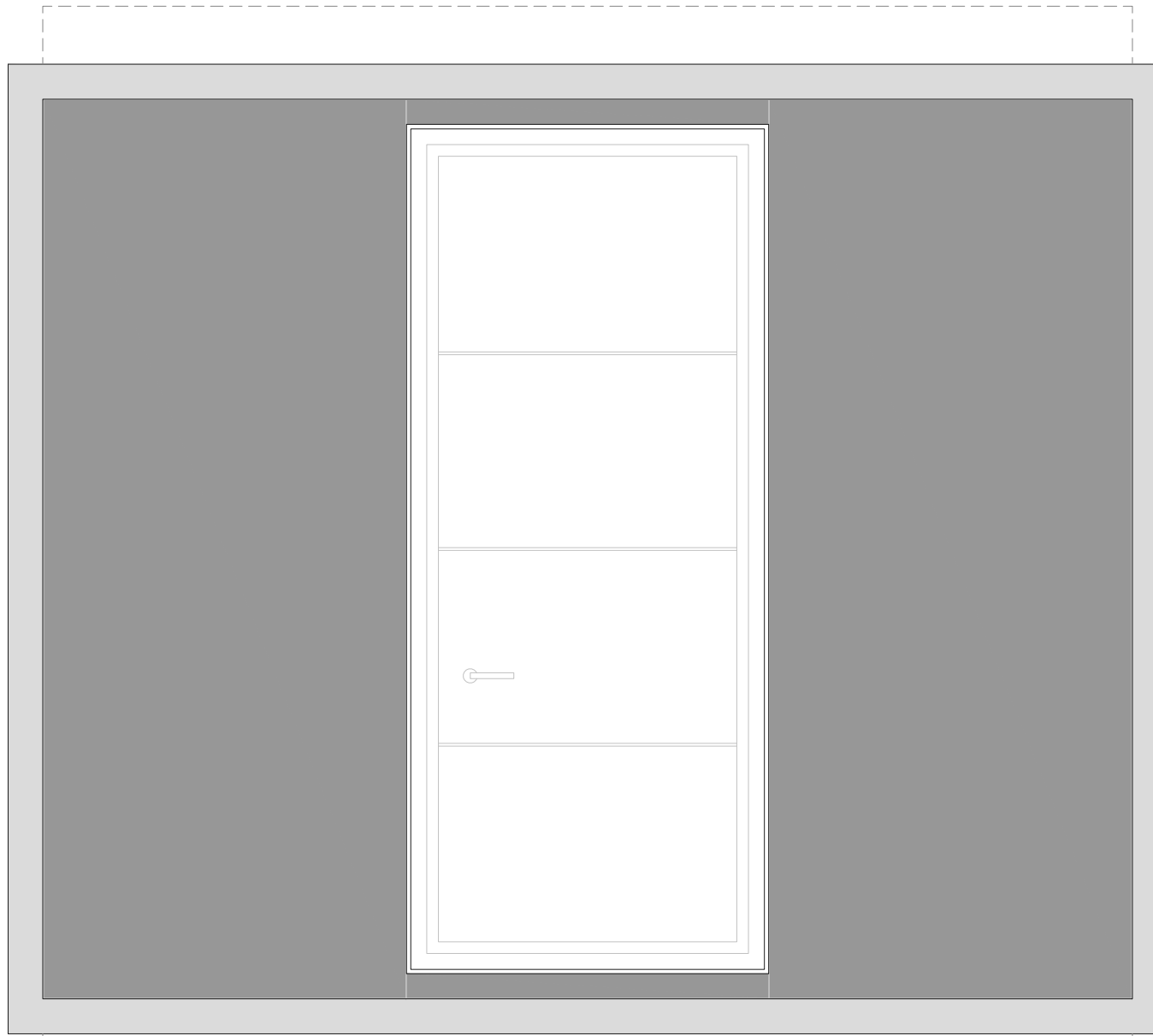
Secció

Planta

PANEL·L VERTICAL
Vidre - Vidre - Vidre
escala 1/25

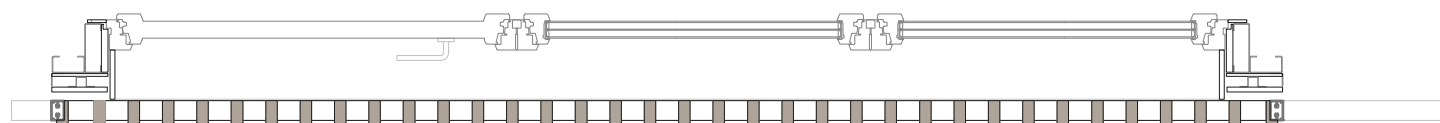
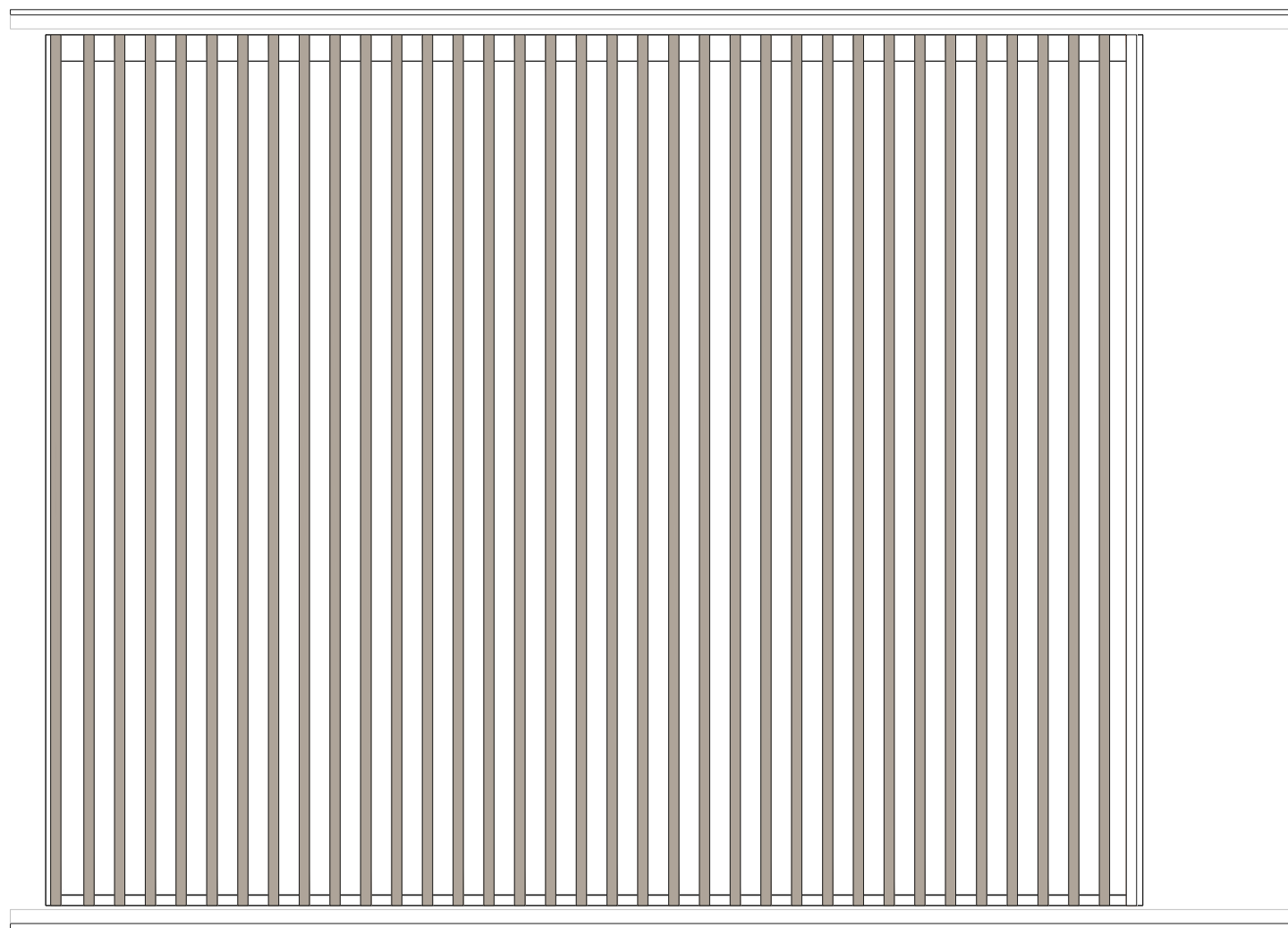
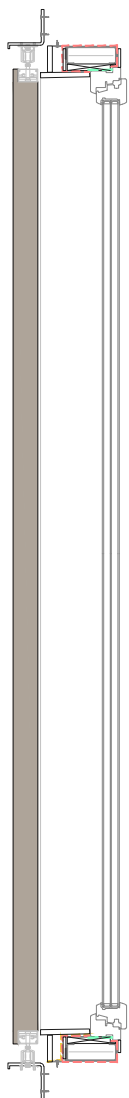
INFÀNCIA AMB NATZARET

Transparència			
Ventilació			
Permeabilitat			

Secció

PANEL VERTICAL
Opac - Porta - Opac
escala 1/25

PANEL VERTICAL
Estor distribuït
escala 1/25

Acabat exterior de coberta transitable de CERÀMI-
CA: referència a lo local, amb possibilitat d'elecció
del tipus de ceràmica.

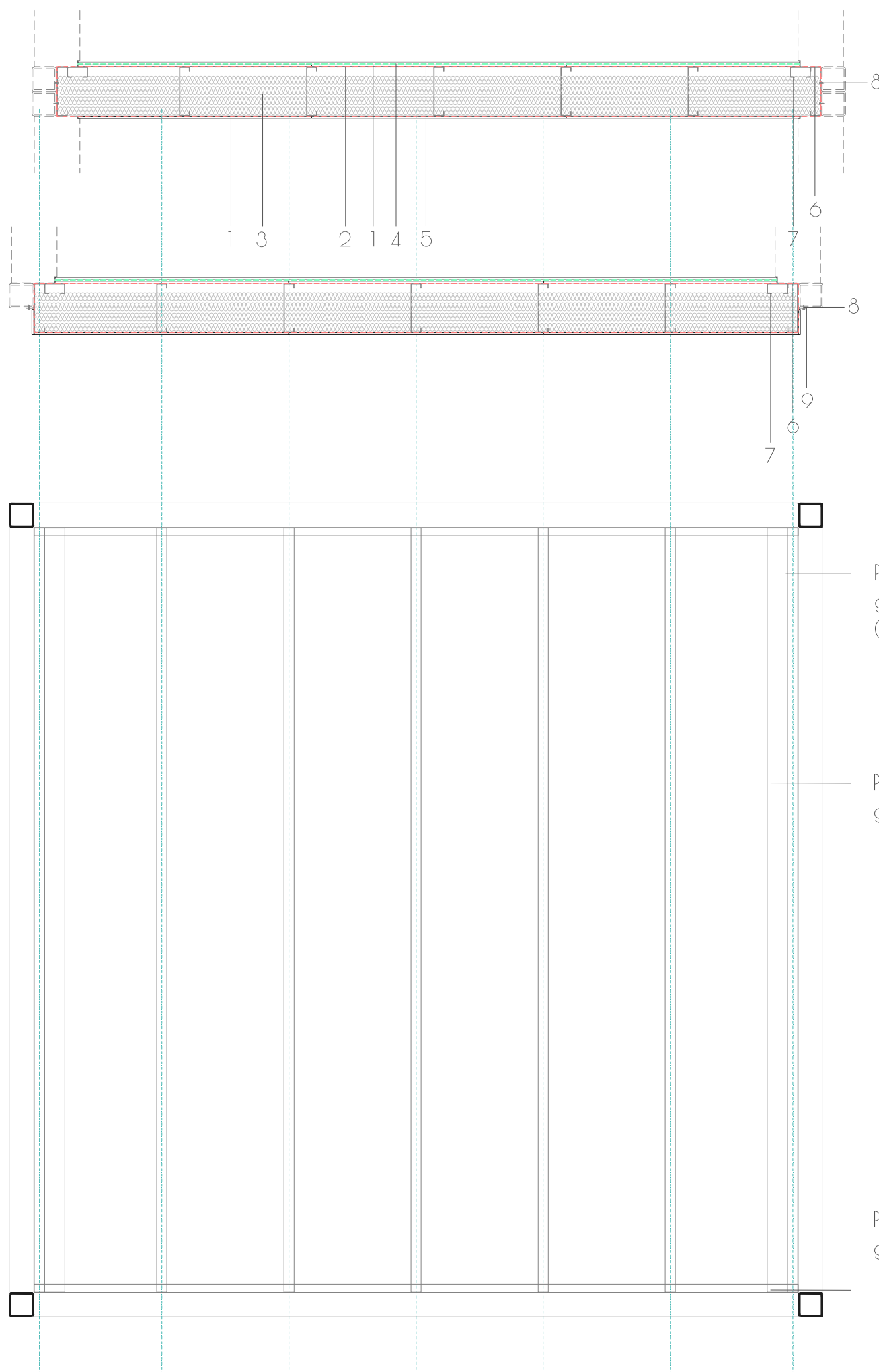

Acabat paviment interior i del sotre del forjat LAM-
INAT DE FUSTA: tauler allistonat massís de fusta de
Pi, color clar.

LLEGENDA ELEMENTS HORIZONTALS

1. Tauler fenòlic Abedul 12 mm
2. Làmina de polipropilè amb armadura
3. Llana de Roca 240 mm
4. Làmina acústica antiimpacte
5. Laminat de fusta
6. Perfil bigueta Steel Frame 240x50x19 e.2mm
7. Perfil Steel Frame 100x50x19 e.2mm
8. Caragol autorroscant
9. Angular metàl·lic 40x40 e.2mm
10. Làmina impermeable PVC
11. Capa morter
12. Acabat de coberta ceràmic
13. Perfil de xapa galvanitzada
14. Tauler de fusta
15. Capa separadora, geotèxtil
16. Grava

FORJAT INTERIOR
 escala 1/25

Perfil Muntant Steel Frame (Acer galvanitzat) 240x50x19 e.2mm (bigueta)

Perfil Muntant Steel Frame (Acer galvanitzat) 100x50x19 e.2mm

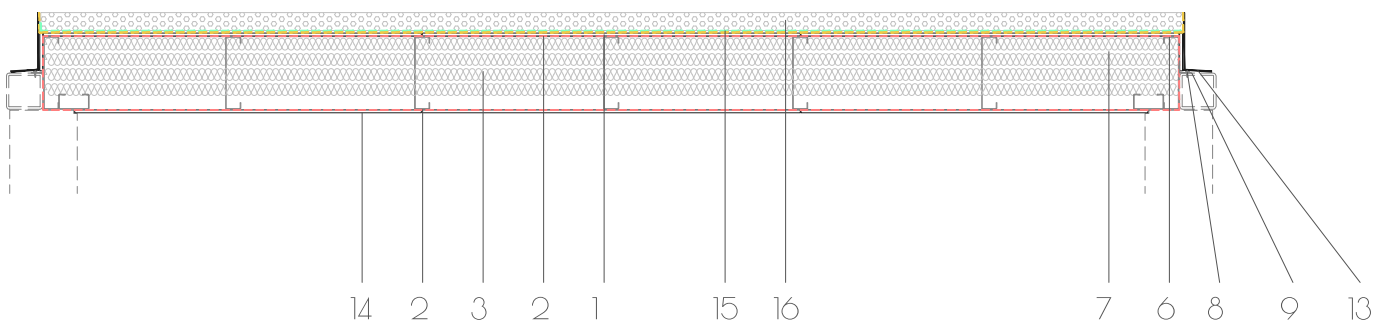
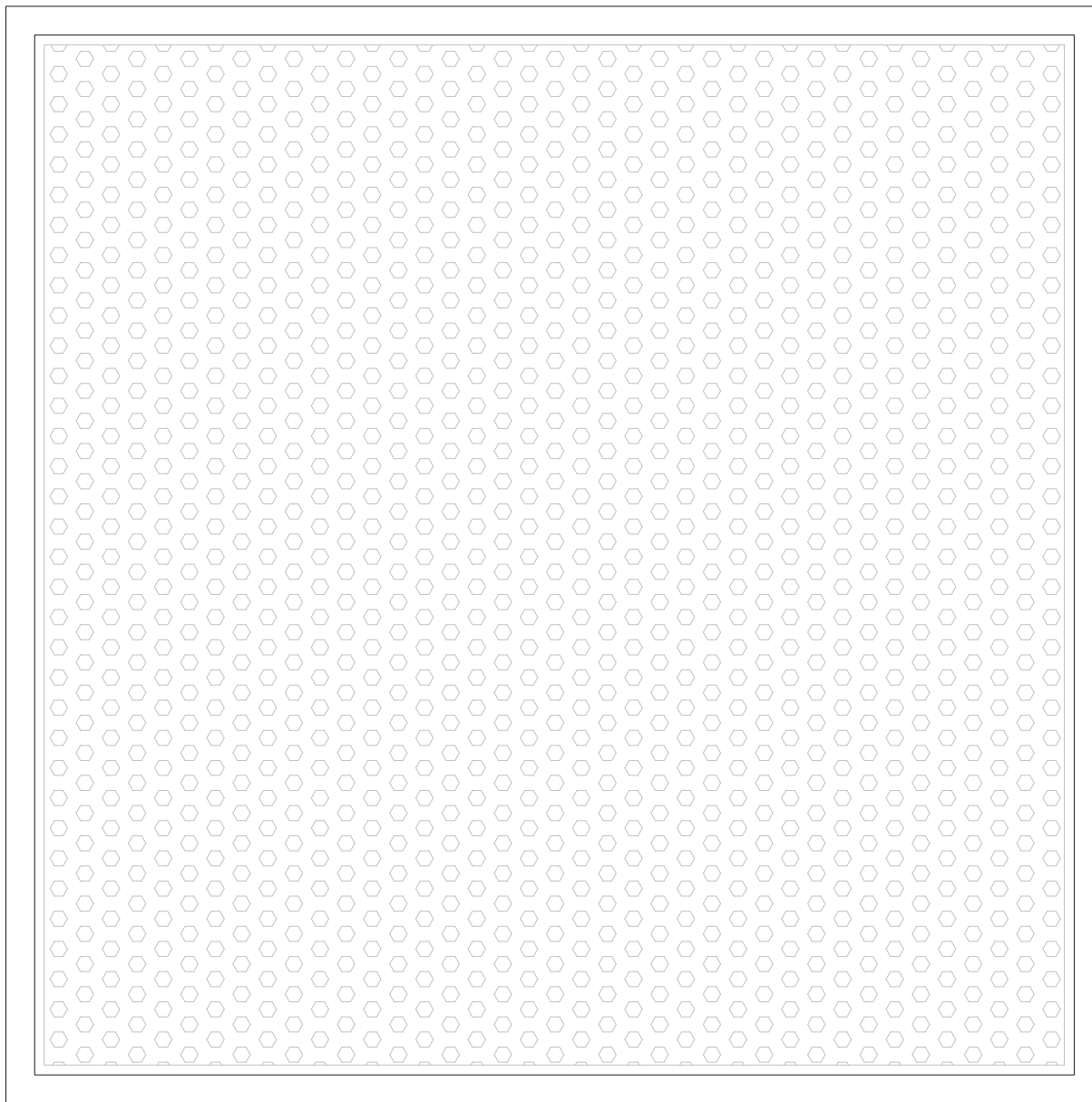

Perfil Solera Steel Frame (Acer galvanitzat) 250x40 e.1mm

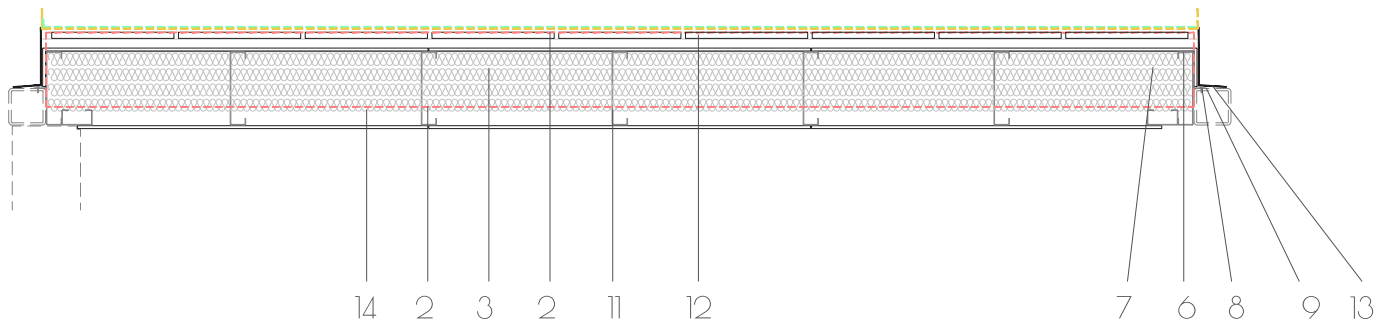
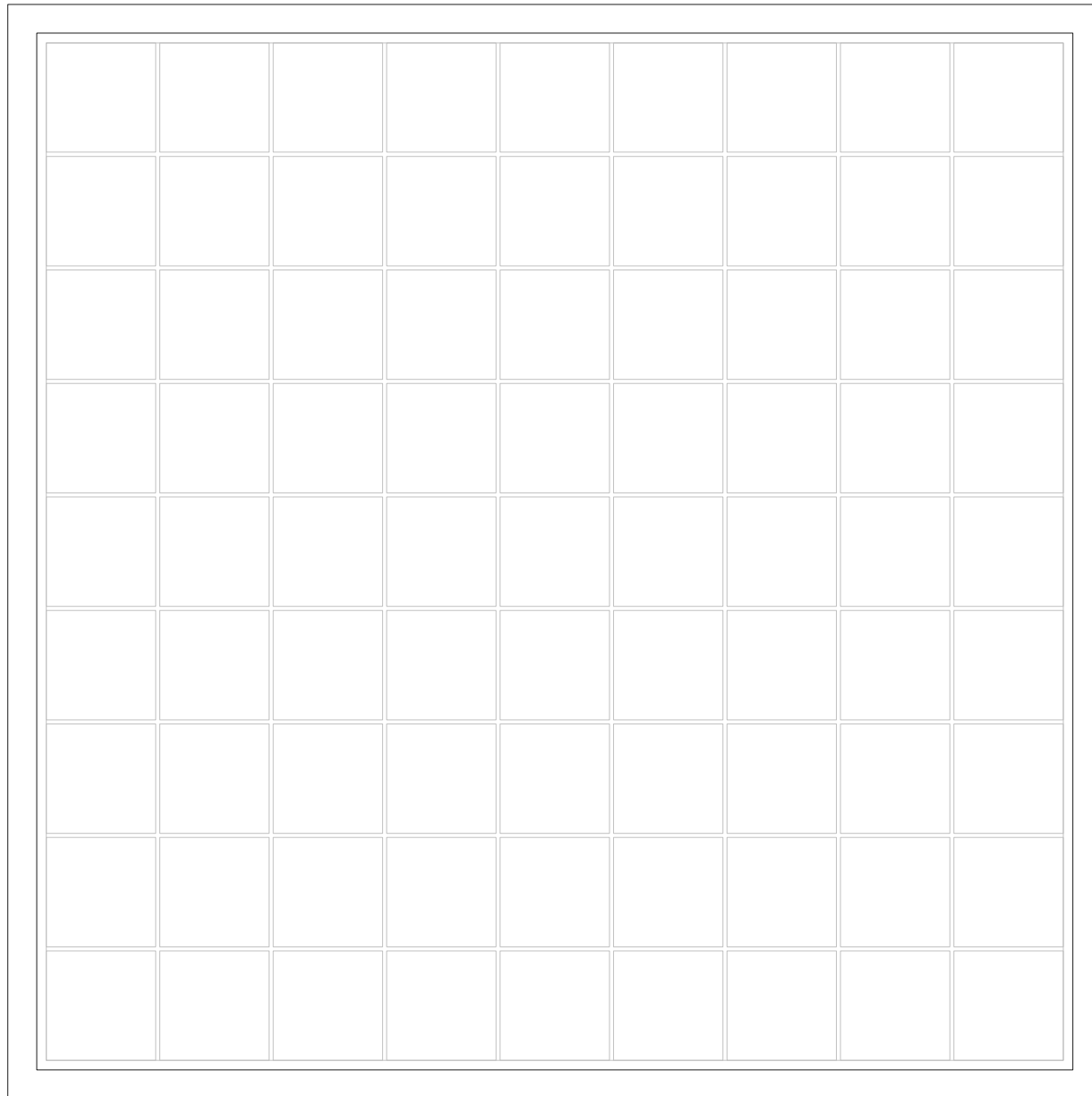
COBERTA NO TRANSITABLE

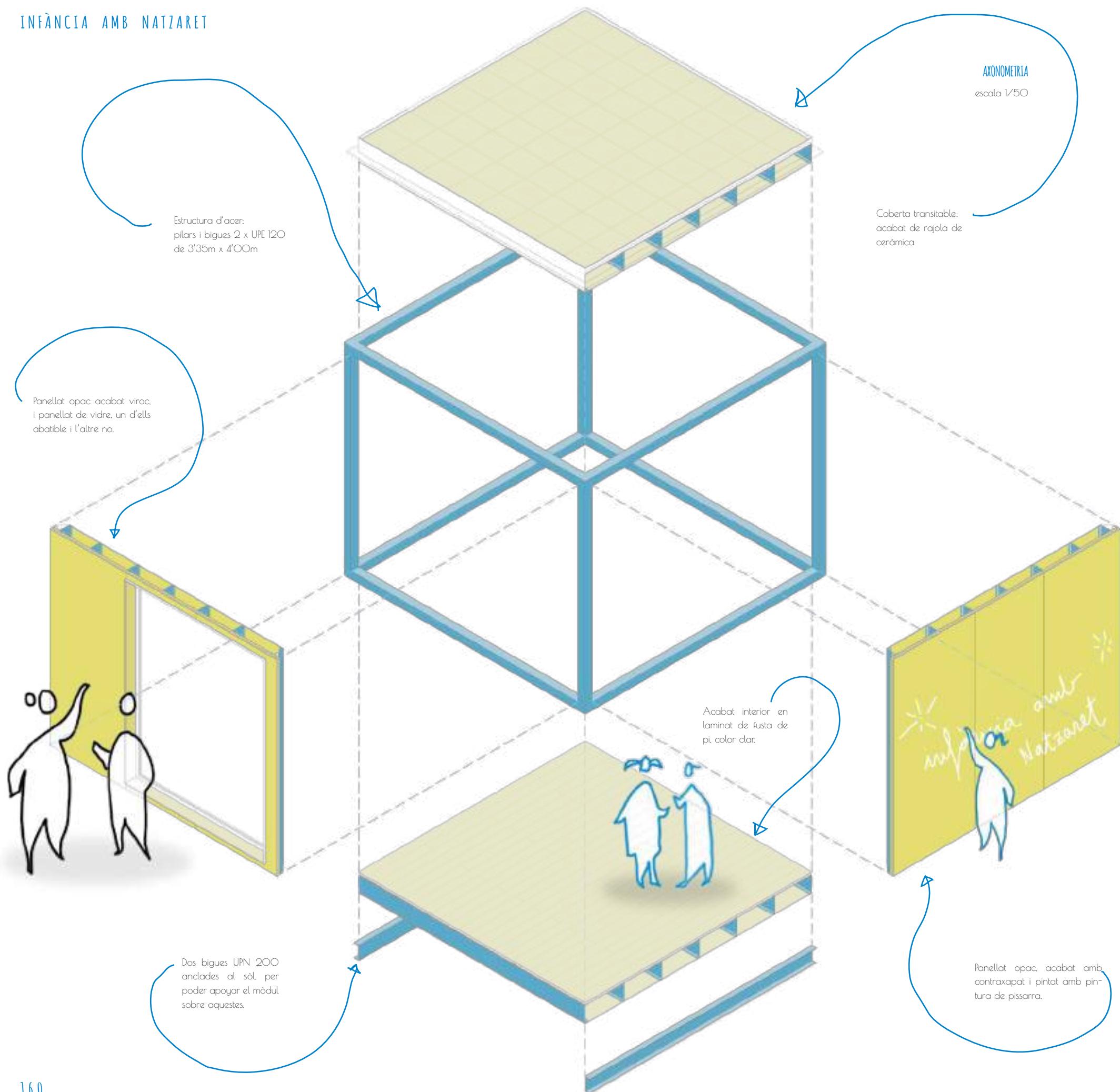
escala 1/25

COBERTA TRANSITABLE

escala 1/25

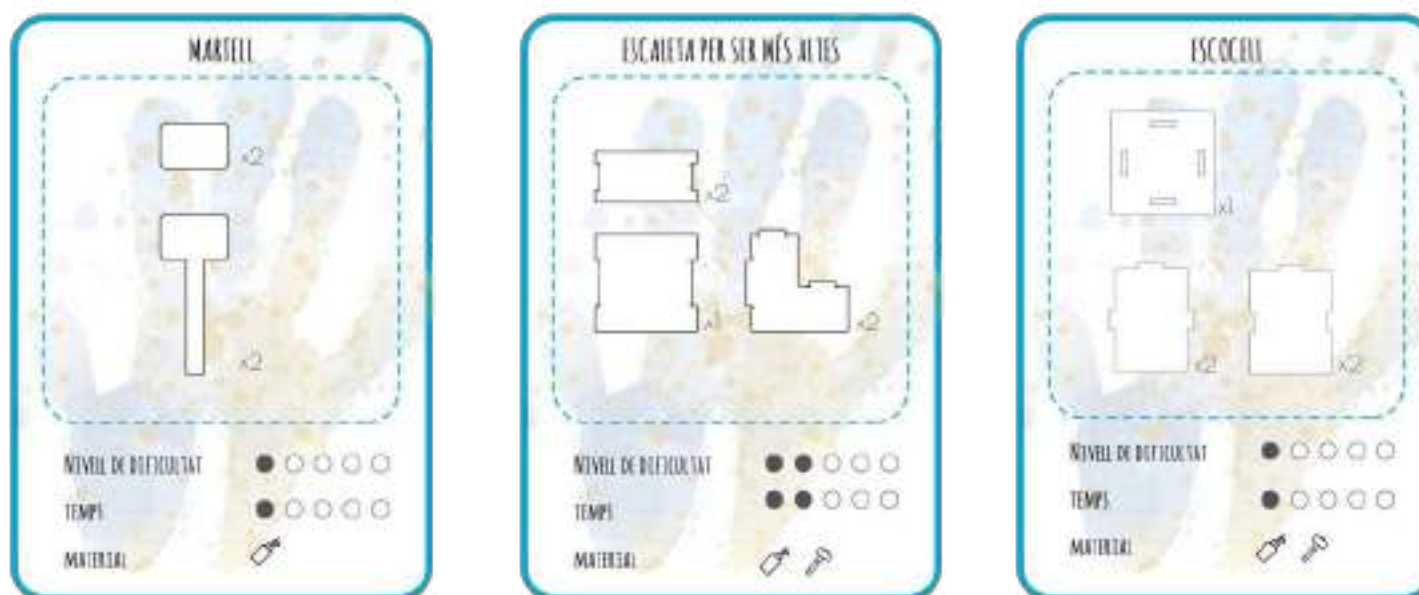

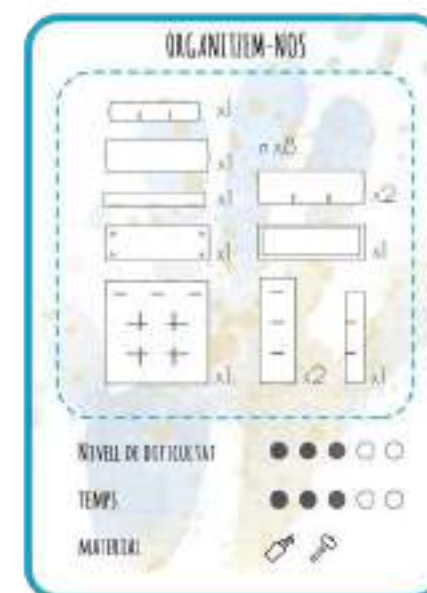
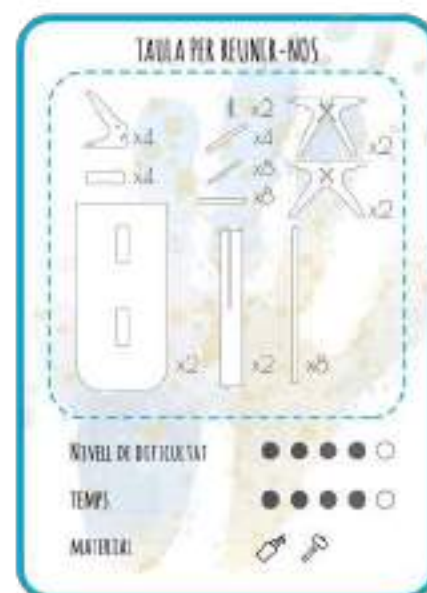
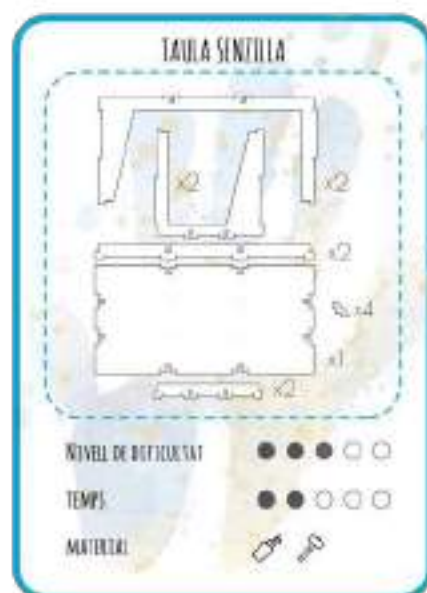
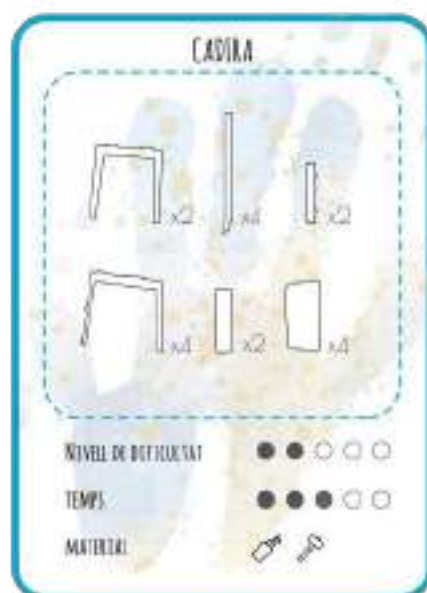
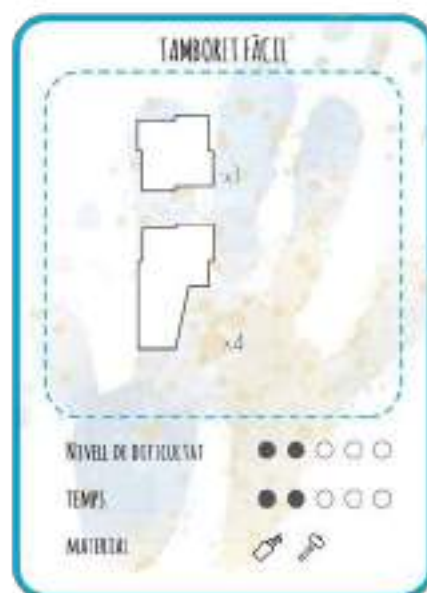
AUTOCONSTRUCCIÓ PER A LA INFÀNCIA

L'equip tècnic posa a disposició de la infància un sistema d'autoconstrucció en sec, per poder condicionar tant l'espai públic com l'espai privat que ofereix el projecte. Aquesta construcció està caracteritzada pel fàcil muntatge, a través de peces de fusta contraxapada, sempre en sec, evitant qualsevol material corrosiu i perillós per a la infància. Ofereix varietat pel que fa a la tipologia, des del muntatge del martell que servirà per poder muntar la resta de mobiliari, fins a la possibilitat de construir una aula.

L'autoconstrucció del projecte Infància amb Natzaret està basada en el sistema "wikihouse", sent aquest un projecte de codi obert per reinventar la forma de fer cases, posant a l'abast de qualsevol persona aquest sistema, perquè siga reinventat i es puga compartir. Aleshores les peces que es mostren a continuació són sols un exemple per condicionar l'espai del projecte INFÀNCIA AMB NATZARET, sent aquest possible d'ampliació en altres aplicacions pràctiques del projecte.

Amb aquest sistema es pretén apropar a la infància la construcció de manera directa i real, posant a l'abast dels xiquets i xiquetes noves maneres d'aprendre, des de la senzillesa d'utilitzar un martell, fins a la complexitat de veure una màquina CNC treballar per poder tallar les peces de fusta.

VEGEM UN EXEMPLE

L'exemple escollit al projecte INFÀNCIA AMB NATZARET és, la zona d'AUTOGESTIONEM-NOS, ja que aquesta zona es reconeix com el germen que gestionaria totes estratègies plantejades, en el cas de portar-se a la pràctica.

Aquesta zona està ubicada en un punt estratègic, al centre del barri, prop del passeig del Mar i de la Plaça principal, i aproximadament equidistant a totes les escoles de Natzaret. Actualment al centre d'aquesta zona existeix "la rotonda de Natzaret", un fite característic i important del barri reconegut per quasi tota la infància durant el procés, on la gent es reuneix dia a dia per estar i conivir, però la forta presència del cotxe, torna a excluir a la ciutadania, i especialment a la infància del seu ús principal.

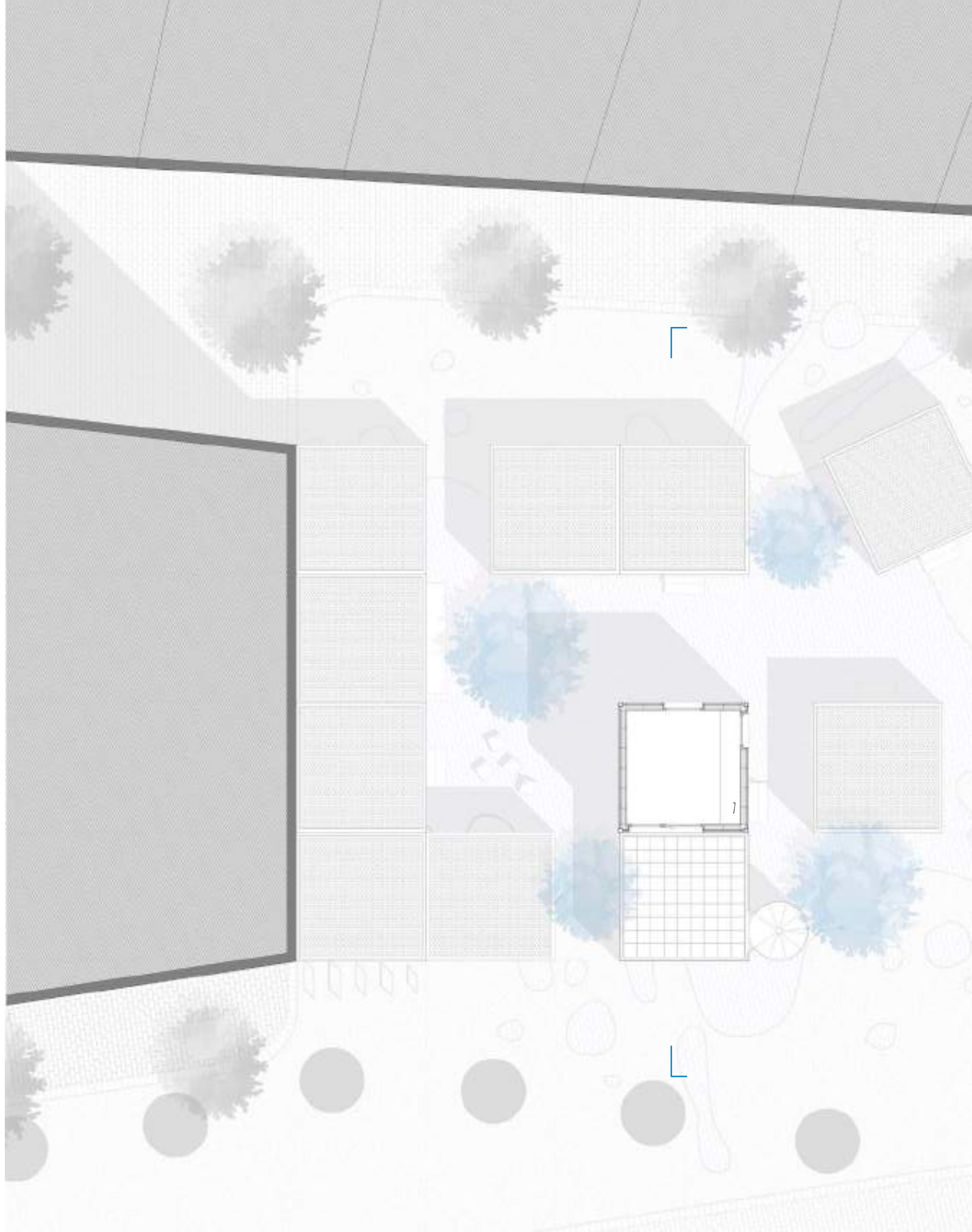
La distribució espacial dels mòduls de la zona AUTOGESTIONEM-NOS sorgeix de la presumpció d'un programa de necessitats extret del procés de participació que s'hauria d'haver dut a terme segons la metodologia de la fase PROJECTA, taller 9: PROPOSEM, però no es va poder realitzar per motiu de temps i recursos. La distribució plantejada arranca des de la mitjanera de l'edifici pròxim, on se situaran les zones de servei i menys transitades, com són els lavabos i el magatzem. A partir d'ací aniran distribuint-se, segons fluxos de pas i grau de dinamisme, la resta dels mòduls, ubicant de manera més pròxima als banys i al magatzem, la zona d'arxiu i la de reunions. A mesura que ens apropem al centre de la Plaça, sent aquesta la zona més dinàmica, se situaran les aules de treball de diferents dimensions. Es considera necessari una zona per a 8 persones, amb la finalitat de reunir-se de manera més habitual per a la coordinació de la resta d'usos, i aules més menudes per treballar altres activitats. Aquestes aules de treball s'ubicaran de manera aleatòria, sense ser condició necessària la seua proximitat a la resta de mòduls, ja que la seua localització dependrà de les demandes principals dels xiquets i xiquetes que necessiten utilitzar-les. L'equip tècnic s'encarregarà, segons les aportacions de la infància, de garantir una bona ubicació dels mòduls amb la finalitat de complir amb la normativa d'habitabilitat, una correcta orientació, respectant la trajectòria solar i les brises que a València bufen.

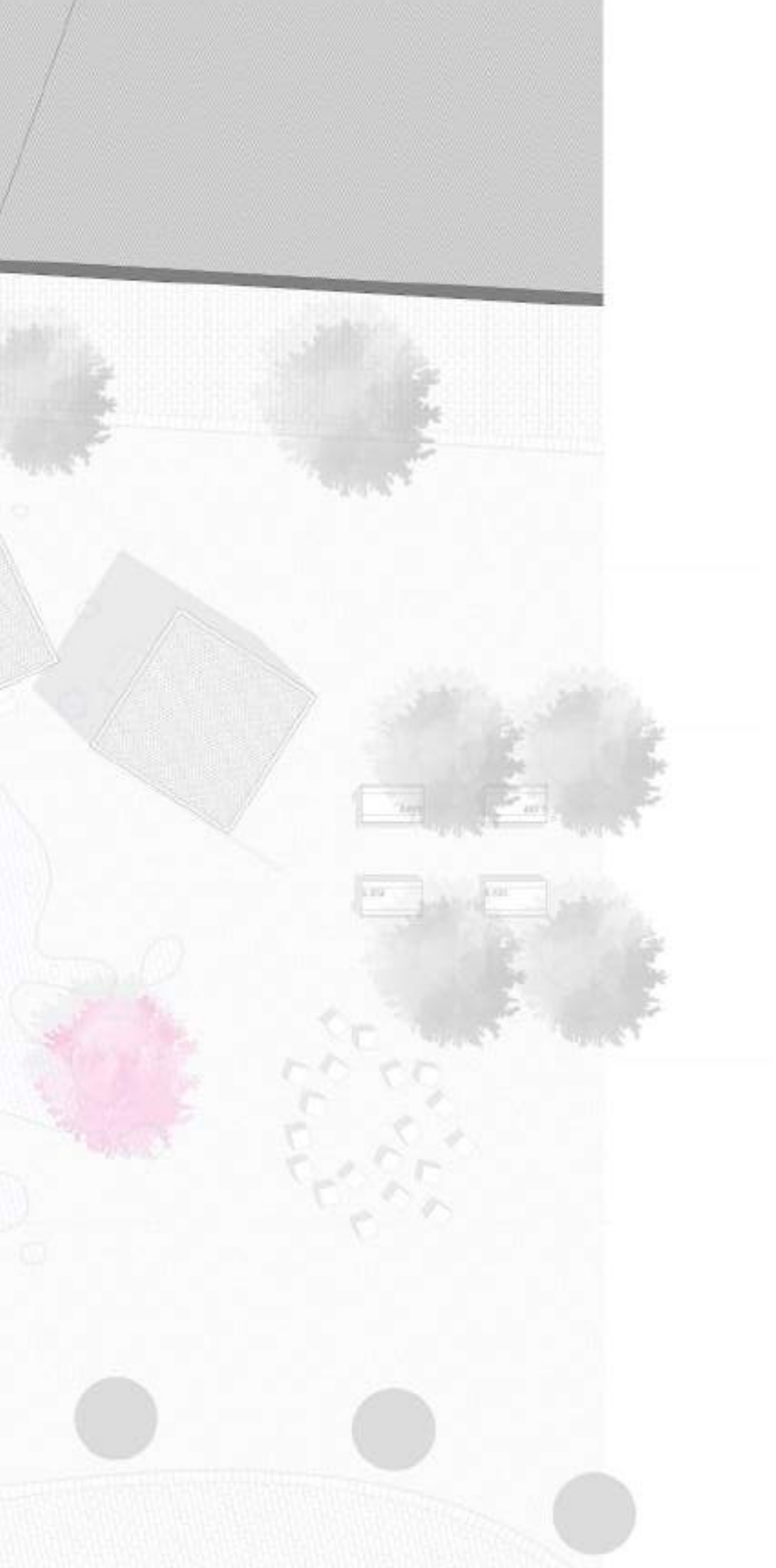
PROGRAMA USOS
ZONA AUTOGESTIONEM-NOS

1. Zona de treball col·lectiu.
2. Aules de treball.
3. Sala de reunions.
4. Banys.
5. Magatzem.
6. Arxiu.
7. Sala de lectura en terrassa.

PLANTA BAIXA
escala 1/100

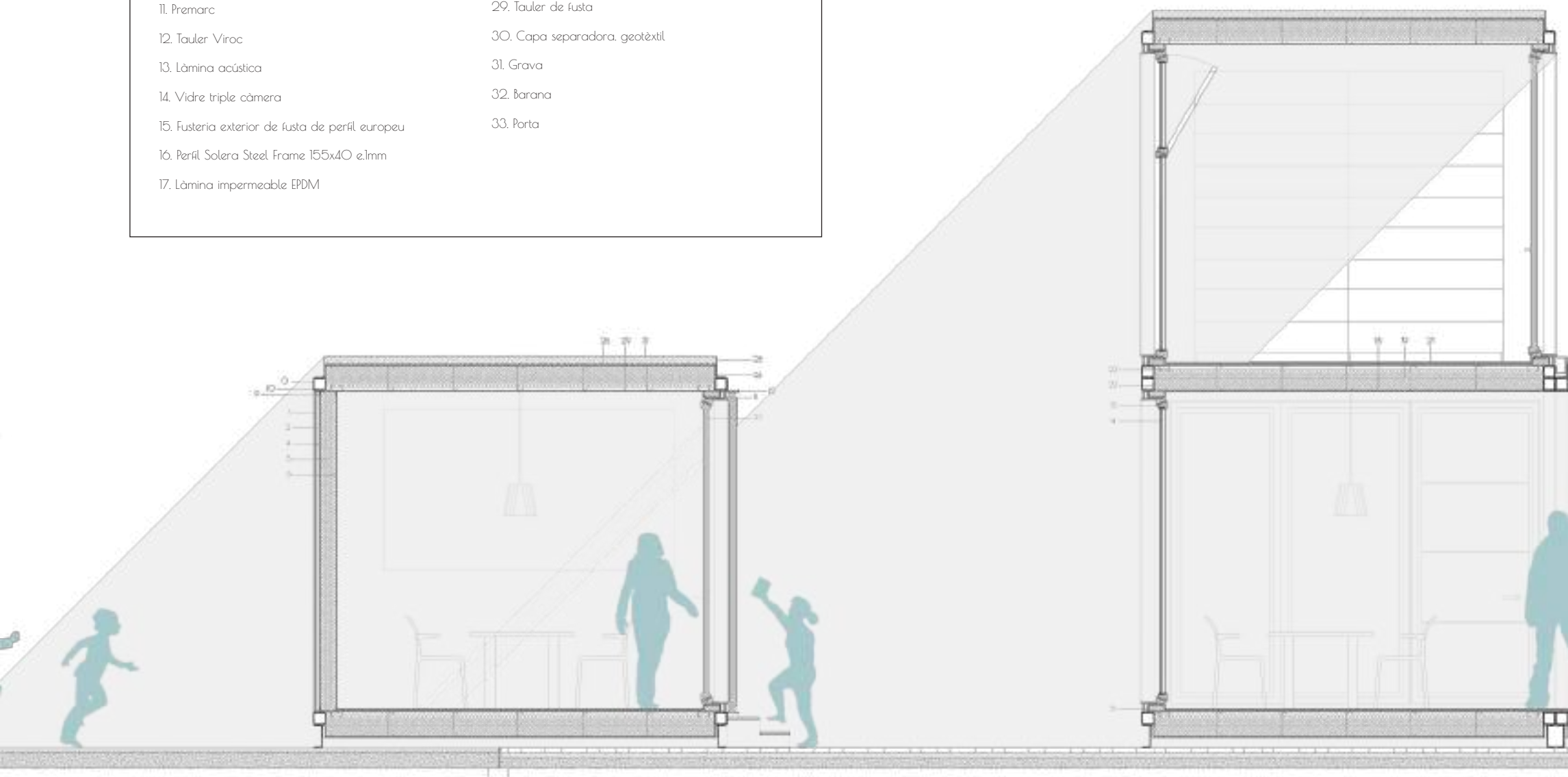

PLANTA PRIMERA
escala 1/100

LLEGENDA CONSTRUCTIVA

0. Tubular de 10x10cm	18. Tauler fenòlic abedul 12 mm
1. Viroc (façana ventilada)	19. Llana de Roca 240 mm
2. Perfil Omega subjecció viroc	20. Làmina acústica antiimpacte
3. Làmina de polipropilè amb armadura	21. Laminat de fusta
4. Tauler fenòlic abedul 12 mm	22. Perfil bigueta Steel Frame 240x50x19 e.2mm
5. Llana de Roca 150 mm	23. Perfil Steel Frame 100x50x19 e.2mm
6. Placa de pladur	24. Angular metàl·lic 40x40 e.2mm
7. Perfil Muntant Steel Frame 150x50x19 e.2mm	25. Làmina impermeable PVC
8. Perfil Muntant Steel Frame 100x50x19 e.2mm	26. Capa morter
9. Angular 40x40 e.2mm	27. Acabat de coberta ceràmic
10. Caragol autorroscant	28. Perfil de xapa galvanitzada
11. Premarc	29. Tauler de fusta
12. Tauler Viroc	30. Capa separadora, geotèxtil
13. Làmina acústica	31. Grava
14. Vidre triple càmera	32. Barana
15. Fusteria exterior de fusta de perfil europeu	33. Porta
16. Perfil Solera Steel Frame 155x40 e.1mm	
17. Làmina impermeable EPDM	

SECCIÓ LONGITUDINAL

escala 1/50

MEMÒRIA TÈCNICA

1. Instal·lacions: Sanejament.
2. Instal·lacions: Aigua calenta sanitàària i aigua freda.
3. Electricitat.
4. Luminotècnia.
5. Condicionament i ventilació.
6. Protecció contra incendis.
7. Accessibilitat.

INSTAL·LACIONS: SANEJAMENT

En aquest apartat de la memòria es realitzarà la distribució i el càlcul de les instal·lacions necessàries per al correcte funcionament del projecte. S'acota l'àrea d'estudi d'instal·lacions a l'àrea seleccionada com a exemple, és a dir, l'autogestió de l'aplicació pràctica Infància amb Natzaret.

La instal·lació de sanejament té com a objectiu l'evacuació eficaç de les aigües generades en l'edifici i el seu abocament a la xara de clavegueram públic. Aquestes aigües s'agrupen en dues classes:

- Aigües residuals: són les que procedeixen de la utilització d'aparells sanitaris comuns dels edificis, principalment els banys, aigüeres, etc. Són aigües amb relativa brutícia, que arrastren molts elements en dissolució com ara grasses, sabons o detergents.
- Aigües pluvials: són les procedents de la precipitació natural, de vessaments o de drenatges. Són aigües bàsicament sense contaminar i generalment netes.

1. AIGÜES PLUVIALS

Per a determinar les dimensions que tindran els elements que conformen el sistema d'evacuació d'aigües pluvials, recorrem al Codi Tècnic de l'Edificació (CTE), al seu Document Bàsic HS Salubritat. La intensitat pluviomètrica s'obté de la taula B.1 en funció de la isoyeta i de la zona pluviomètrica corresponent a la localització del edifici. En el nostre cas ens situem a València.

Figura B.1 Mapa de isoyetas y zonas pluviométricas

Tabla B.1	
Intensidad Pluviométrica i (mm/h)	
isoyeta	10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 110 120
Zona A	30 65 90 125 155 190 210 240 275 300 330 355
Zona B	30 60 70 80 110 135 150 170 185 220 240 255

Segons el mapa que el CTE ofereix en el DB-HS-2 per a Espanya, València es troba en la corba d'intensitat pluviomètrica 60 en la zona B, tenint una intensitat pluviomètrica de 135mm/h. Aquesta zona, també anomenada zona de gota freda o de pluges torrencials. Per a un règim amb intensitat pluviomètrica diferent de 100 mm/h es deu aplicar un factor f de correcció a la superfície servida tal que:

$$f = i/100 = 135/100 = 1,35$$

sent i la intensitat pluviomètrica que es vol considerar.

El DB Salubritat regula en l'apartat 4.2 els estàndards a complir per poder dissenyar una evacuació adequada d'aquestes aigües. Segons aquest document, la quantitat d'embornals dependrà de la superfície de coberta en projecció horitzontal, de manera que observant la taula 4.6 i saben que la superfície de coberta del mòdul és 16 m², s'haurà de disposar un embornal per cada mòdul.

Superficie de cubierta en proyección horizontal (m ²)	Número de sumideros
S < 100	2
100 ≤ S < 200	3
200 ≤ S < 500	4
S > 500	1 cada 150 m ²

Es col·loquen els punts de recollida d'aigua pluvials en la coberta de cada mòdul, situant les baixants en l'interior dels panells opacs de cada mòdul. Quan el mòdul conté zones destinades a nuclis humits, fins aquestes canonades es portarà l'aigua recollida en els embornals, conduïda mitjançant col·lectors.

De nou, el CTE Document Bàsic HS, preveu el seu dimensionat fent ús de les taules, en aquest cas, la 4.9. Saben que els col·lectors es calculen a secció plena en règim permanent, obtenim el seu diàmetre en funció de la pendent i de la superfície de coberta:

Superficie proyectada (m ²)			Diámetro nominal del colector (mm)
Pendiente del colector			
1 %	2 %	4 %	
125	178	253	80
229	323	454	110
310	440	621	125
614	862	1.228	160
1.070	1.510	2.140	200
1.920	2.710	3.850	250
2.016	4.359	6.560	315

Com que en València la intensitat pluviomètrica és de 135 mm/h, s'aplica el factor de correcció f=1'35 per a corregir la superfície que assumeix cada embornal. Per lo tant, com que els col·lectors connecten únicament un embornal amb la baixant, amb una pendent del 2%, el diàmetre nominal serà el següent:

· Recull l'aigua d'un embornal: 16m² · 1'35 = 21'60m². Diàmetre nominal del col·lector = 90mm.

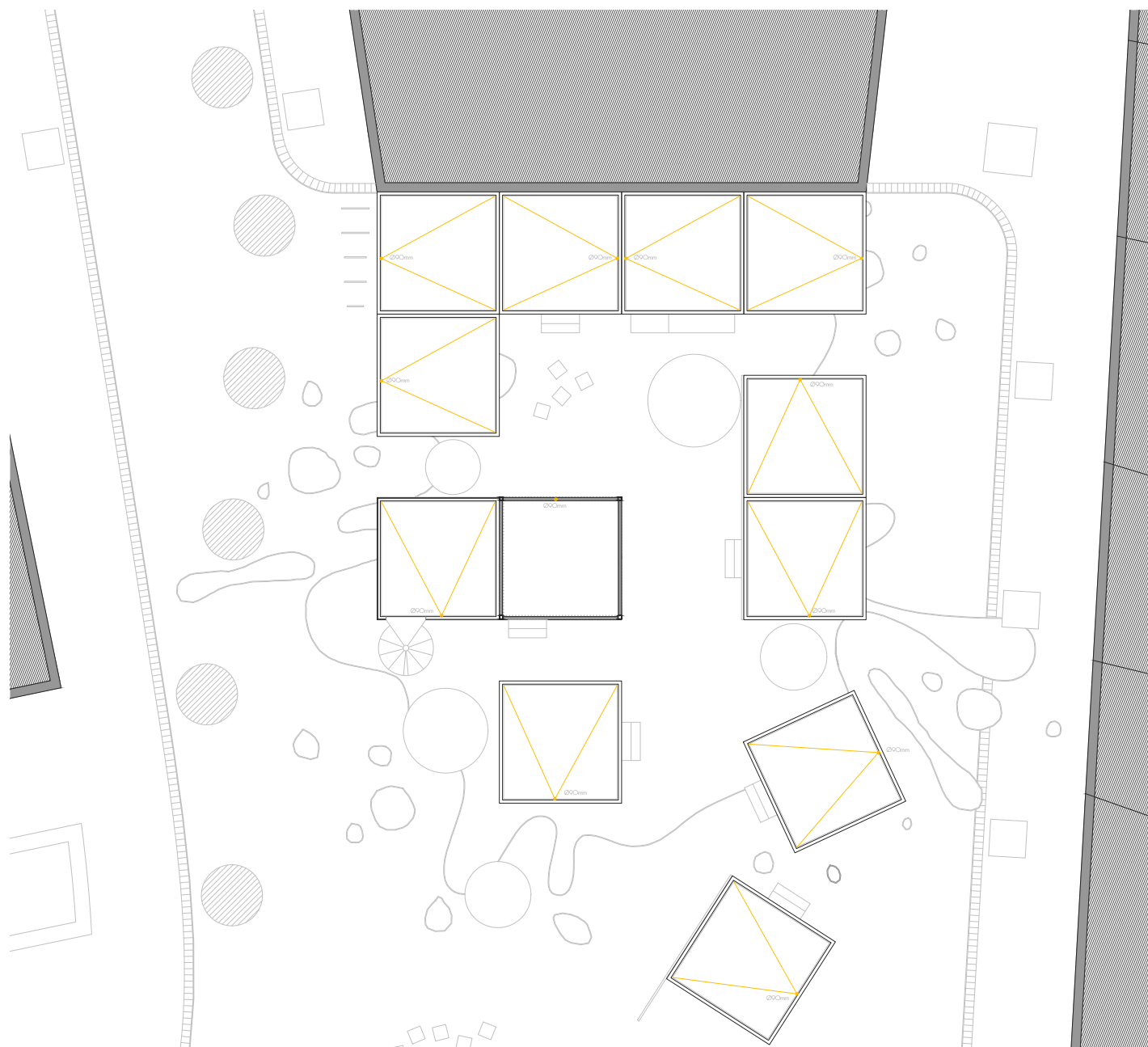
Quan es pretén recollir l'aigua pluvial per dirigir-la fins a la xarxa general, s'aplicarà un augment de diàmetre quan s'ajunten diversos col·lectors. Es fa un càlcul generós perquè es tracta d'una proposta variable, que podria recollir en un futur, aigües d'altres mòduls. Veure el plànol.

Respecte a les baixants, amb l'apartat 4.2.3 del DB-HS, segons aquest, el diàmetre nominal de la baixant s'obté a partir de la projecció horitzontal servida de cada baixant, en referència a la taula 4.8 tenint en compte que el nostre règim pluviomètric no és de 100 mm/h, sinó de 135 mm/h.

Superficie en proyección horizontal servida (m ²)	Diámetro nominal de la bajante (mm)
65	50
113	63
177	75
318	90
580	110
806	125
1.544	160
2.700	200

· Recull l'aigua d'un embornal: 16m² · 1'35 = 21'60m². Diàmetre nominal de la baixant = 50mm.

Com que el mínim recomanable és 90mm de diàmetre, el diàmetre real serà = 90mm.

PLANTA PRIMERA
escala 1/200

Planta cobertes a escala = 1/200 de la zona d'autogestió del projecte Infància amb Natzaret.

Després del càlcul de les "Instal·lacions residuals" s'explicarà i es graficarà en el plànol de planta baixa, la recollida de les aigües pluvials en aquesta, les seues baixants i amb els diàmetres ja calculats, i també els col·lectors.

2. AIGÜES RESIDUALS

Les aigües residuals generades en planta baixa es recolliran i s'agruparan per a la seua evacuació a la xarxa pública. Com que no es generen en planta primera, no seran necessàries baixants residuals. Per evacuar les aigües a la xarxa pública, el traçat serà enterrat per un canal subterrani. Per últim, desembocarà en arquetes de registres, prèvies a la connexió amb la xarxa pública d'evacuació d'aigües. Es considera que la xarxa pública es troba a una profunditat superior a la de l'arqueta de registre, pel que no serà necessari l'ús de pous de bombeig. El mètode utilitzat per al disseny de la xarxa d'evacuació d'aigües residuals és el de les unitats de descàrrega, atenent al CTE-DB-HSS, HS5. Tots els elements compliran amb les condicions materials especificades al Document Bàsic. I com indica l'apartat 3.3.3.1, un únic sistema de ventilació serà suficient.

2.1 Abans de passar al càlcul, procedirem a contemplar algunes condicions constructives:

2.1.1 Baixants i canals:

- Les baixants deuran realitzar-se sense desviacions ni reculades, amb un diàmetre uniforme en tota la seua altura, excepte en el cas de les baixants residuals, quan existisca obstacles insalvables en el seu recorregut i quan la presència d'inodors exigisca un diàmetre concret des dels trams superiors que no siga superat en la resta de la baixant
- El diàmetre no disminuirà en el sentit de la corrent.
- Es podrà disposar d'un augment de diàmetre quan escometen a la baixant cabals de magnitud molt major que els del tram situat aigües a dalt.

2.1.2 Col·lectors:

- Els col·lectors van sempre situats per baix de la xarxa de distribució d'aigua freda i tenen una pendent del 2% com a mínim.
- Les unions es realitzen de forma estanca i tot el sistema deurà contar amb els registres oportuns, no escometent a un mateix punt més de dos col·lectors.
- Poden disposar-se, penjats o enterrats.

2.1.3 Elements de connexió:

- En xarxes enterrades la unió entre les xarxes verticals i horitzontals, i en aquesta, entre els seus encontres i derivats, s'ha de realitzar amb arquetes disposades sobre ciment de formigó, amb tapa practicable. Sols pot escometre un col·lector per cada cara de l'arqueta, de tal forma que l'angle format pel col·lector i l'eixida siga major que 90 graus.

2.1.4 Vàlvules d'antiretorn i seguretat:

- S'instal·laran vàlvules d'antiretorn de seguretat per prevenir les possibles inundacions quan la xarxa exterior de clavegueram es sobrecarregue, particularment en sistemes mixtes: doble clapeta amb tancament manual, disposades en llocs de fàcil accés per al seu registre i manteniment

2.2 Disseny i càlcul de la petita xarxa d'evacuació:

El mètode utilitzat per a dissenyar la xarxa d'evacuació de aigües residuals es calcula a través de les unitats de descàrrega, segons a la Taula 4.1 "Unitats corresponents a los distints aparells sanitaris" del CTE-DB-HSS.

Determinació UD's de cada ús:

Tabla 4.1 UDe correspondientes a los distintos aparatos sanitarios

Tipo de aparato sanitario	Unidades de desagüe UD		Diámetro mínimo sifón y derivación individual (mm)	
	Uso privado	Uso público	Uso privado	Uso público
Lavabo	1	2	32	40
Bide	2	3	32	40
Ducha	2	3	40	50
Bañera (con o sin ducha)	3	4	40	50
Inodoro	Con sistema	4	100	100
	Con fustómetro	8	100	100
Urinario	Pedestal	-	-	50
	Suspendido	-	2	40
	En batería	-	3,5	-
Fregadero	De cocina	3	40	50
	De laboratorio, restaurante, etc.	-	2	40
Lavadero	3	-	40	-
Ventilador	-	8	-	100
Fuente para beber	-	0,5	-	25
Sumidero sifónico	1	3	40	50
Lavavajillas	3	6	40	50
Lavabios	3	6	40	50
Cuarto de baño (lavabo, inodoro, bañera y bide)	Inodoro con sistema	7	100	-
	Inodoro con fustómetro	8	100	-
Cuarto de aseo (lavabo, inodoro y ducha)	Inodoro con sistema	8	100	-
	Inodoro con fustómetro	8	100	-

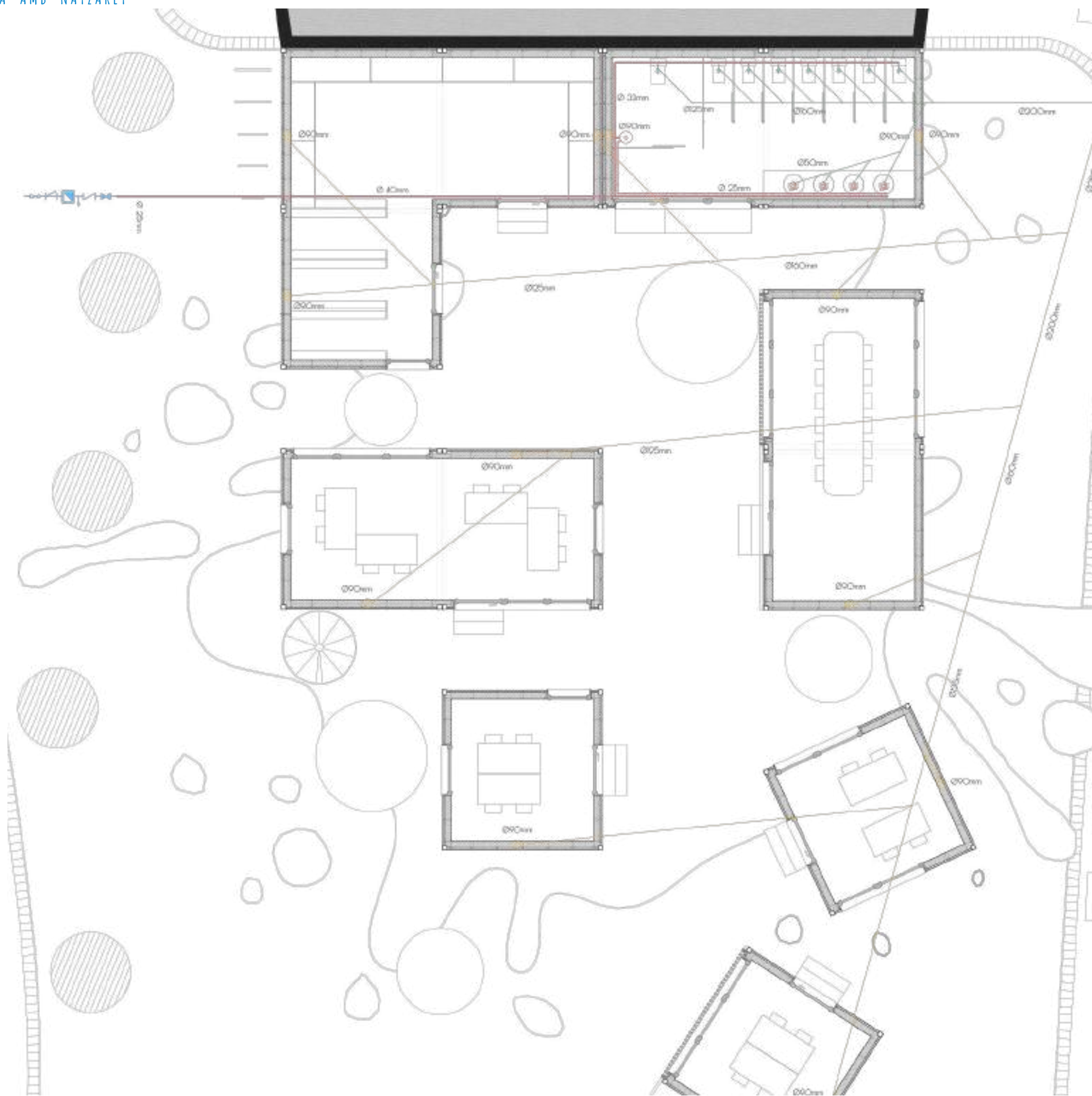
Una vegada calculades les UD de cada aparell, es determina una pendent del 2% per a aconseguir el diàmetre del ramal i la baixant. Al tindre un sistema tan fàcil per incorporar les instal·lacions, es prefereix instal·lar diverses baixants de bon funcionament, en compte de complicades unions per intentar unificar el sistema residual. Totes les baixant s'uniran en la cimentació del col·lector corresponent.

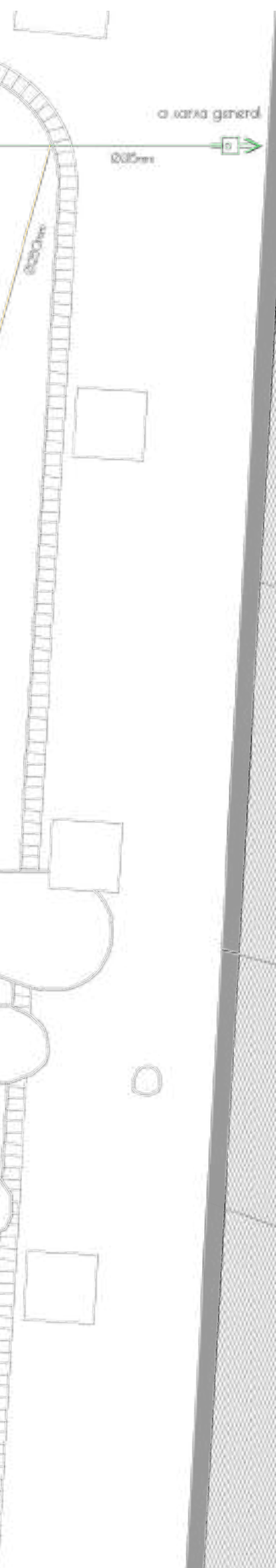
Tabla 4.3 Diámetros de ramales colectores entre aparatos sanitarios y bajante

Máximo número de UD			Diámetro (mm)
Pendiente			
1 %	2 %	4 %	
-	1	1	32
-	2	3	40
-	5	8	50
-	11	14	63
-	21	28	75
47	60	75	90
123	151	181	110
180	234	280	125
438	582	800	160
870	1.150	1.650	200

Després de tindre les baixants, procedim a dimensionar els col·lectors segons la taula del Codi Tècnic de l'Edificació. Per a una pendent del 2% es determinen quatre col·lectors que mai escometran a 90 graus, les seues unions es realitzaran mitjançant arquetes. A més, cada 15 metres apareixeran arquetes per al seu registre.

	Aparat	UDs independents	Diàmetre ramal (mm)	Diàmetre col·lector (mm)
Baixant	Lavabo	4	50	90
	Vitrer	5	75	100

- Desaigüe de lavabos amb sífó individual
- Desaigüe d'inodor
- Col·lector enterrat
- Arque a peu de baixant
- Arqueta sífònica
- Baixant d'aigües pluvials

PLANTA BAIXA
 escala 1/100

INSTAL·LACIONS: AIGUA CALENTA I AIGUA FREDA

En aquest apartat te com objectiu la definició de les característiques tècniques necessàries per al subministrament d'aigua segons els criteris de la normativa bàsica i criteris de la secció 4 del CTE-DB-HS sobre el subministrament. En el conjunt de la intervenció, la instal·lació constarà de la xarxa de subministrament d'aigua freda i calent sanitària, quan el projecte ho requisca.

1. Exigències bàsiques del HS-4

- L'aigua de la instal·lació deu complir el que estableix la legislació vigent sobre l'aigua per al consum humà.
- Les companyies subministradores facilitaran les dades de caudal i pressió que serviran de base per al dimensionat de la instal·lació.
- Els materials que es vagen a utilitzar en la instal·lació, en relació amb la seua afectació a l'aigua que subministren, deuran ajustar-se als següents requisits:
  - a. Per a canonades i accessoris deuen emprar-se materials que no produïsquen concentracions.
  - b. No deuen modificar la potabilitat, l'olor, el color ni el sabor d'aigua.
  - c. Deuen ser resistents a la corrosió interior.
  - d. Deuen ser resistents a temperatures de fins a 40 graus centígrads i a les temperatures exteriors del seu entorn immediat.
  - e. Deuen ser compatibles amb l'aigua subministrada i no deuen afavorir la migració de químics, no deuen disminuir la vida útil prevista de la instal·lació.
  - f. El seu envelliment, fatiga, durabilitat i les restants característiques mecàniques o físiques.
- Per a complir les condicions anteriors poden utilitzar-se revestiments, sistemes de protecció o sistemes de tractament d'aigua.
- La instal·lació de subministre d'aigua deu tenir característiques adequades per evitar el desenvolupament de gèrmens patògens i no afavorir el desenvolupament de la biocapa.
- Es disposarà de sistemes antiretorn per evitar la inversió del sentit en els punts que figuren a continuació allí on resulte necessari:
  - a. Després dels comptadors.
  - b. En la base dels ascendents.
  - c. Abans de l'equip de tractament d'aigua.
  - e. En els tubs d'alimentació no destinats a usos domèstics.
  - f. Abans dels aparatos de refrigeració.
- Per altra part, les instal·lacions de subministra d'aigua no podran connectar-se directament a les instal·lacions d'evacuació ni a instal·lacions de subministra d'aigua provenint d'altre origen que la xarxa pública.
- En els aparells i equips de la instal·lació, l'arribada d'aigua es realitzarà de mode que no es produïsquen retorns. Els antiretorn es disposaran combinats amb aixetes de buidatge de tal forma que sempre que siga possible buidar qualsevol tram de la xarxa.

2. Condicions mínimes de subministre:

- La instal·lació ha de subministrar als aparells i equips de l'equipament higiènic els cabals que figuren en la taula 2.1.
- En els punts de consum la pressió mínima ha de ser:
  - a. 100kPa per a aixetes comunes;
  - b. 150kPa per a escalfadors.
- La pressió en qualsevol punt de consum no ha de superar 500kPa.

Tabla 2.1 Caudal instantáneo mínimo para cada tipo de aparato

Tipo de aparato	Caudal instantáneo mínimo de agua fría	Caudal instantáneo mínimo de ACS
	[l/m ² /s]	[l/m ² /s]
Lavamanos	0,06	0,03
Lavabo	0,10	0,065
Ducha	0,20	0,10
Bañera de 1,40 m o más	0,30	0,20
Bañera de menos de 1,40 m	0,20	0,15
Bica	0,10	0,065
Inodoro con sistema	0,10	-
Inodoro con fluxor	1,25	-
Urinaris con grifo temporizado	0,15	-
Urinaris con sistema (plu)	0,04	-
Fregadero doméstico	0,20	0,10
Fregadero no doméstico	0,30	0,20
Lavavajillas doméstico	0,16	0,10
Lavavajillas industrial (20 servicios)	0,25	0,20
Lavadero	0,20	0,10
Lavadora doméstica	0,20	0,15
Lavadora industrial (5 kg)	0,60	0,40
Grifo estado	0,15	0,10
Grifo garaje	0,20	-
Veredero	0,20	-

3. Senyalització:

- Si es disposa una instal·lació per a subministrar aigua que no siga apta per al consum, les canonades, les aixetes i els altres punts terminals d'aquesta instal·lació han d'estar adequadament assenyalats perquè puguin ser identificats com a tals de forma fàcil i inequívoca. En aquest cas les instal·lacions no aptes per al consum estan situades en la zona exterior, per al proveïment del reg al jardí.

4. Estalvi d'aigua:

- Es deu disposar un sistema de comptabilització tant d'aigua freda com d'aigua calenta per a cada unitat de consum de forma individual.
- En les xarxes d'ACS es disposarà una xarxa de tornada quan la longitud de la canonada d'anada al punt de consum més allunyat siga igual o major que 15 m.
- En les zones de pública concurrència dels edificis, les aixetes dels lavabos i les cisternes han d'estar dotats de dispositius d'estalvi d'aigua.

5. Disseny de la petita instal·lació, ja que en la proposta sols haurem de condicionar el mòdul que pertany a la zona del bany:

5.1 Aigua freda:

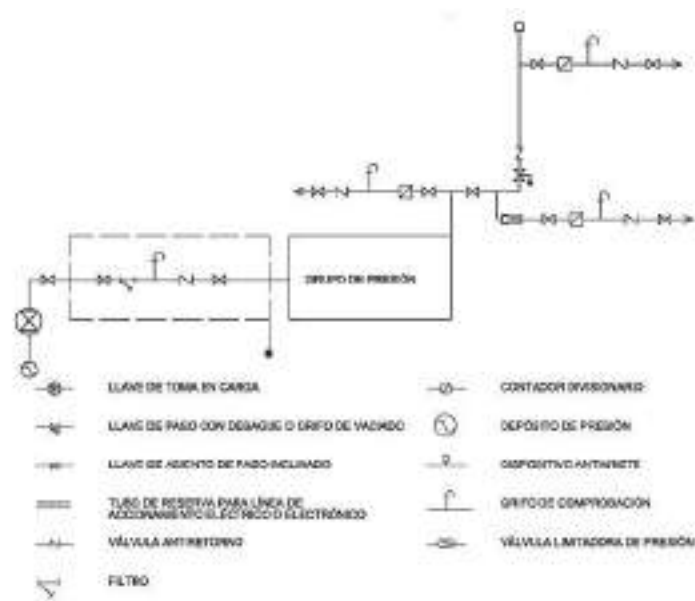
- Per al correcte compliment de la normativa del CTE, cada element de la xarxa d'aigua freda complirà amb el que especifica l'apartat 3.2.1 del DB SH4.

5.1 Aigua calenta:

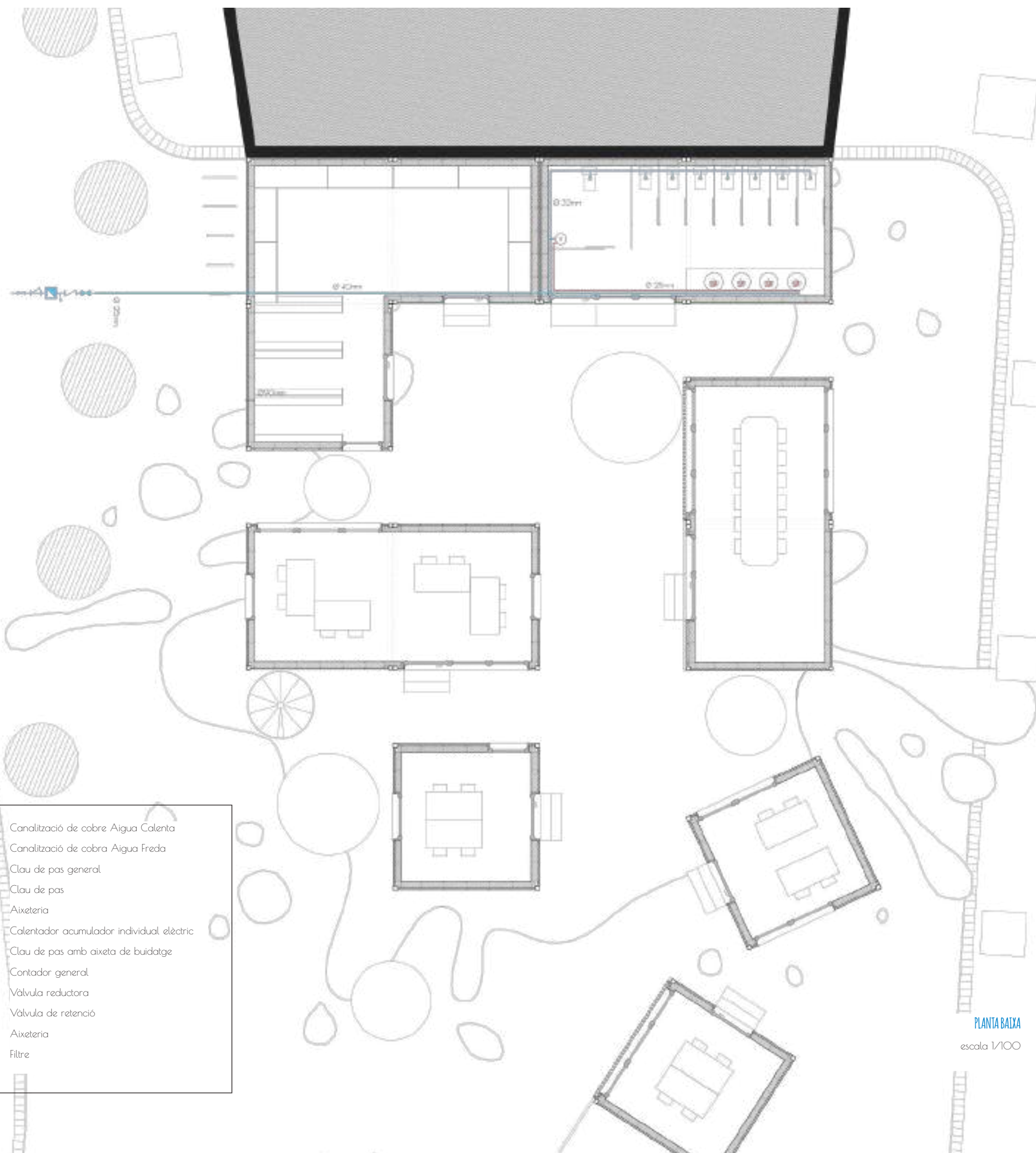
- Es tindrà en compte que per als punts de consum allunyats més de 15 metres, es disposarà d'un sistema de retorn. La xarxa de retorn es compondrà de:
  - a. Un col·lector de retorn en les distribucions per grups múltiples de columnes. El col·lector deu tindre canalització amb pendent descendent des de l'extrem superior de les columnes d'anada fins a la columna de retorn. Cada col·lector pot recollir totes o varies de les columnes d'anar que tinguen igual pressió.
  - b. Columnes de retorn: des de l'extrem superior de les columnes d'anada, o des del col·lector de retorn, fins a l'acumulador o escalfador centralitzat.
  - c. Les xarxes de retorn discorreran paral·lelament a les d'impulsió.
  - d. En els muntants, deu realitzar-se el retorn des de la seua part superior, i per sota de l'última derivació particular. En la base dels muntats es disposarà vàlvules d'assentament per a regular i equilibrar hidràulicament el retorn.

· En els muntats, deu realitzar-se el retorn des de la seua part superior, i per sota de l'última derivació particular. En la base dels muntats es disposarà vàlvules d'assentament per a regular i equilibrar hidràulicament el retorn.

L'aïllament de les xarxes de canonades, tant d'impulsió com de retorn, deu ajustar-se allò que disposa el Reglament d'Instal·lacions Tèrmiques en els Edificis (RITE) i les seues Instruccions Tècniques Complementàries (ITE).

Esquema de red con contador general.

	Canalització de cobre Aigua Calenta
	Canalització de cobre Aigua Freda
	Clau de pas general
	Clau de pas
	Aixeteria
	Calentador acumulador individual elèctric
	Clau de pas amb aixeta de buidatge
	Contador general
	Vàlvula reductora
	Vàlvula de retenció
	Aixeteria
	Filtre

PLANTA BAIXA
escala 1/100

INSTAL·LACIONS: ELECTRICITAT

Aquest apartat té per objectiu senyalar les condicions tècniques per a la realització de la instal·lació elèctrica en baixa tensió, segons la normativa vigent. Així, tant a efectes constructius com de seguretat, es tindrà en compte les especificacions en:

- El Reqlament Electrotècnic de Baixa Tensió Decret 824/2002 .
- Instruccions Tècniques Complementàries del REBT.
- CTE-DE-SI

1. Descripció de la instal·lació elèctrica: parts del circuit i la seua descripció.

- Escomesa: L'edifici tindrà una escomesa subterrània. Aquesta es connectarà al ramal de la xarxa de distribució ubicat en la via pública. L'escomesa precisa de tubs de PVC de 12cm de diàmetre des de la xarxa general fins la caixa de protecció.
- Centre de transformació: locals amb potència inferior a 100KW, no es considera necessari la instal·lació del centre de transformació.
- Caixa general de protecció (CGP): aquest dispositiu alberga els fusibles i bornes encarregats de protegir la línia repartidora, s'instal·la en la part exterior de les façanes del nucli d'instal·lacions.
- Línia repartidora o Línia Genera d'Alimentació (LGA), connecta la CGP amb el lloc destinat a contindre la centralització de comptadors. Inclou els tres cables de fase (trifàsica), el cable de neutre i el cable de protecció (toma terra).
- Comptadors centralitzats: es situaran tots en el centre d'instal·lacions elèctriques situades en planta baixa de manera centralitzada. Aquest tram comptarà amb un interruptor general de maniobra, encarregat de desconnectar la centralització completa impedit la connexió amb la LGA: una unitat d'embarat general i fusibles de seguretat connectat a la línia repartidora; i una unitat de mesura, que conté els comptadors a més dels dispositius de control i interruptors.
- Dispositius Generals i individuals de control i protecció (CGPM) es situaran el més prop possible del punt d'entrada de la derivació individual en el local. Estarà compost per: Un interruptor de control de potència (ICP) per controlar el consum de potència, amb l'objectiu de no superar la contractada; un interruptor general automàtic (IGA) de tall omnipolar, permetent el seu accionament manual i que estiga equipat amb elements de protecció contra sobrecàrrega i curtcircuit. Aquest interruptor serà independent del de control de potencia; un interruptor d'energia diferencial (ID) destinats a la protecció contra contactes indirectes de tots els circuits; petits interruptors automàtics (PIA), de tall omnipolar, destinats a la protecció contra sobrecàrregues i curtcircuits de cada un dels circuits interiors de la vivenda o local.
- Número de circuits i característiques: Els tipus de circuits independents en cada locals són els següents i estaran protegits cadascun d'ells per un interruptor automàtic de tall omnipolar d'accionament manual i dispositiu de protecció contra sobrecàrregues i curtcircuits.
  - a. Circuits d'electrificació bàsica:
    - C1: destinats a alimentar els punts de llum (10A)
    - C2: destinats a alimentar les preses de corrent d'ús general i frigorífic (16A)
    - C3: destinats a alimentar la cuina i forn (25A)
    - C4: destinats a alimentar la rentadora, el rentaplats i l'escalfador d'aigua elèctric (20A)
    - C5: destinats a alimentar preses de corrent del bany (25A)
  - b. Circuits d'electrificació elevada:
    - C6: circuit adicional del tipus C1, per cada 30 punts de llum (10A)
    - C7: circuit de tipus C2 adicional, per cada 20 preses d'ús general o si la superfície útil és major a 160 m2 (16A)
    - C8: destinats a instal·lació de calefacció elèctrica (25A)
    - C9: destinats a la instal·lació d'aire condicionat (25A)
    - C10: destinats a la instal·lació d'una assecadora independent.

3. Especificacions constructives.

- Les instal·lacions elèctriques recorreran els panells horitzontals, a una altura superior a les instal·lacions d'aigua freda i aigua calenta sanitària. Els plans adjunts venen amb les connexions bàsiques.

INSTAL·LACIONS: LUMINOTÈCNIA

Abans que res, cal destacar front al disseny de llum artificial, les possibilitats naturals que ofereix el projecte, a causa del tamany i la possibilitat de la construcció a demanda, que com ja s'ha explicat en apartats anterior, l'envolvent del mòdul pot ser elegida en la seua totalitat per l'usuari, segons demanda de l'activitat.

Els sistemes bàsics de composició lluminosa presenten diversos objectius per a resoldre:

- Il·luminació funcional: adaptació de l'espai per a la funció que hi desenvolupen. Els locals han de rendir correctament. Aquest aspecte, és important sobre tot en llocs amb un ús molt específic, com a llocs de treball, exposició, etc.
- Il·luminació social: és necessari establir correctament les relacions entre les persones. El tipus de llum condiciona un tipus de relació. Cal destacar-la en els usos en què la relació té un significat especial, com ara espais de reunió, cafeteria, ludoteca, etc.
- Il·luminació informativa: té una càrrega molt important en la ubicació, és essencial en la lectura exterior. Es tracta de la il·luminació en els punts d'accés, circulació, comunicació vertical, etc.
- Il·luminació arquitectònica: per permetre la percepció clara de l'espai i potenciar zones singulars.

S'ha exposat diverses maneres d'entendre la il·luminació, però pel que fa a la il·luminació de la intervenció present, es fa necessari dissenyar la il·luminació de l'interior dels mòduls, escollint en el seu disseny segons dues tipologies, primant la funcionalitat i comoditat de les seues usuàries. Per una part s'instal·laran llums d'ambient, instal·lades dins dels panells tant verticals com horitzontals, i per altra, s'instal·laran làmpares que baixaran del sostre, per enfocar allà on l'usuari desitge tindre llum més directa. Prenem com a model el catàleg d'Iguzzini per la seua diversificació de producte i pels preus econòmics que ofereix.

Per a la il·luminació interior, es tria el Perfil lineal empotrable Frame para Ledstrip 6 mm - L1000, amb la pretensió d'instal·lar aquesta luminària per oferir llum d'ambient. La seua instal·lació estarà entre panells, col·locant el perfil rígid d'alumini entre aquests. El color d'acabat serà a elegir, entre blanc i color alumini.

Perfil lineal empotrable Frame para Ledstrip 6 mm - L 1000

Código producto
MXR1

Descripción

Perfil rígido de aluminio con maco para instalación empotrable; perfil específico para aplicación del producto de 6 mm con revestimiento de elastómero opal; la combinación permite obtener líneas luminosas muy finas. Acabados disponibles: gris galvanizado - blanco.

Instalación

empotrable en ranura preinstalada; fijación del perfil con adhesivo silicónico. Extremos de cierre accesorios (cód. MXR8 - kit 2 x 5 pzs).

Dimensiones (mm)

1000x14.5x18

Colores

Blanco (01) | Aluminio (12)

Peso (Kg)

0.17

Montaje

empotrable en la pared|empotrable en el techo|en el techo

Característiques

- Tira flexible per a il·luminació lineal amb LED microconvulsos, caracteritzada per seues reduïdes dimensions (2 mm).
- Revestiment de protecció de muntatge de silicona dissenyat i fabricat amb acabat (E) i (F).
- Se puede cortar con una separación creable. Las tiras no cortadas (con ángulo (F) o (G)) ofrecen grado de protección IP20, los extremos de las tiras incorporan cables terminales con grado de protección IP20, por lo tanto, la responsabilidad de sustitución del aislamiento son responsabilidad del instalador.
- Les cables que redueixen la temperatura de color de les LED blancs són indicatives i poden tenir ligeres variacions.
- La tira no competeix amb els massissos perfils d'alumini dissenyats per a tiras lineals amb angles de 45° i angles de 90°.
- Perfils lineals encaixats, frame i minimal, amb angles interns o externs i adaptacions al superfície.

IP20 IP20 amb terminales

Dimensiones (M3,000)

longitud	W	h	tem. K	CR	código color
100	24	175	3000	50	M006 (1)
100	24	150	4000	60	M006 (1)
100	24	140	6000	65	M007 (1)

100 LEDs
 600 mA 180 mA/m cada 50 mm
 Los valores de flujo o temperatura de color pueden variar ligeramente dependiendo de la temperatura ambiente.

Temperatura de color K

Utilice esta opción de tres temperaturas de color: warm, neutral y cool. La solución luminotécnica ideal para cada exigencia.

Warm white 3000K

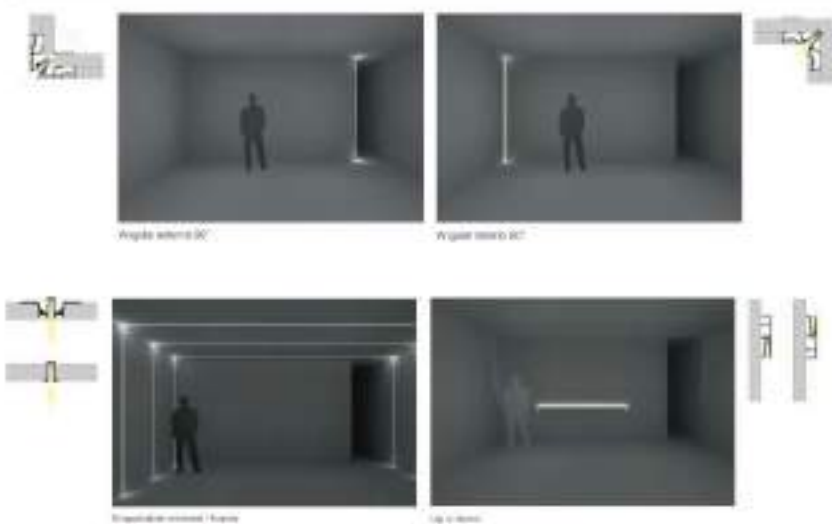

Neutral white 4000K

Cool white 6000K

Instalación

Ángulo interno 90°

Ángulo externo 90°

Superficie externa (Frame)

Top o frame

perfiles

	longitud	código color		longitud	código color
 	Perfil lineal encastrado frame		 	Perfil angular interno 90°	
	1000	M003 (1-12)		3000	M005 (1)
 	Perfil lineal encastrado minimal		 	Perfil lineal simple de superficie	
	2000	M002 (1)		2000	M006 (1-12)
 	Perfil angular externo 90°		 	Perfil lineal todo de superficie	
	3000	M004 (1)		2000	M007 (1-12)

Zones de treball, on es necessita una llum directa i clara, s'ha escollit de iGuzzini, el model iplan- 300 x 1200 mm, amb llum LED blanca i neutral, amb cablejat electrònic. Il·luminació de suspensió:

iplan - 300 x 1200 mm h 26 mm LED neutral white - cableado electrónico - óptica luz general

Código producto
ME76

Descripción

Luminaria de suspensión con emisión directa e indirecta para fuentes LED neutral white 4000K de alto rendimiento cromático. Perfil perimetral de aluminio anodizado anodizado. Los leds para emisión down light están distribuidos a lo largo del perímetro, los leds para emisión up light están instalados en la parte superior. La pantalla difusora óptica, combinado con la pantalla interna y la película difusora, optimiza la difusión de la componente directa de la luz. La luminaria con preinstalación para el encendido simultáneo de ambas emisoras luminosas. Incorpora controlador, cables de suspensión L=1500 mm y base de alimentación.

Instalación

De suspensión. El sistema incorpora base de alimentación y cables L= 1500 mm

Dimensiones (mm)

1200x300x26

Colores

Aluminio (12)

Peso (Kg)

9,4

Montaje

suspendido del techo

Equipo

Producto equipado con componentes electrónicos

Se confirma con EN60598-1 y regulaciones pertinentes

IP20

Configuraciones productos: ME76

Características del producto

Flujo total emitido [Lm]: 5183

Potencial total [W]: 48

Eficiencia luminosa [Lm/W]: 108

Life Time: > 50,000h - L80 - B10 (Ta 25°C)

Flujo total hacia el hemisferio superior [Lm]: 947

Flujo en situaciones de emergencia [Lm]: /

Tensión [V]: -

Número de elementos ópticos: 1

Características del tipo óptico tipo 1

Rendimiento [%]: 73

Código lampe: LED

Código ZVEI: LED

Potencia nominal [W]: 42

Flujo nominal [Lm]: 7100

Intensidad máxima [cd]: /

Ángulo de apertura [°]: /

Número de lámparas por óptico: 1

Anclaje: /

Pérdidas del transformador [W]: 6

Temperatura del color [K]: 4000

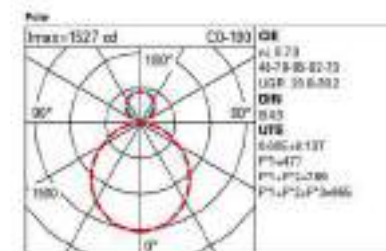
IRC: 80

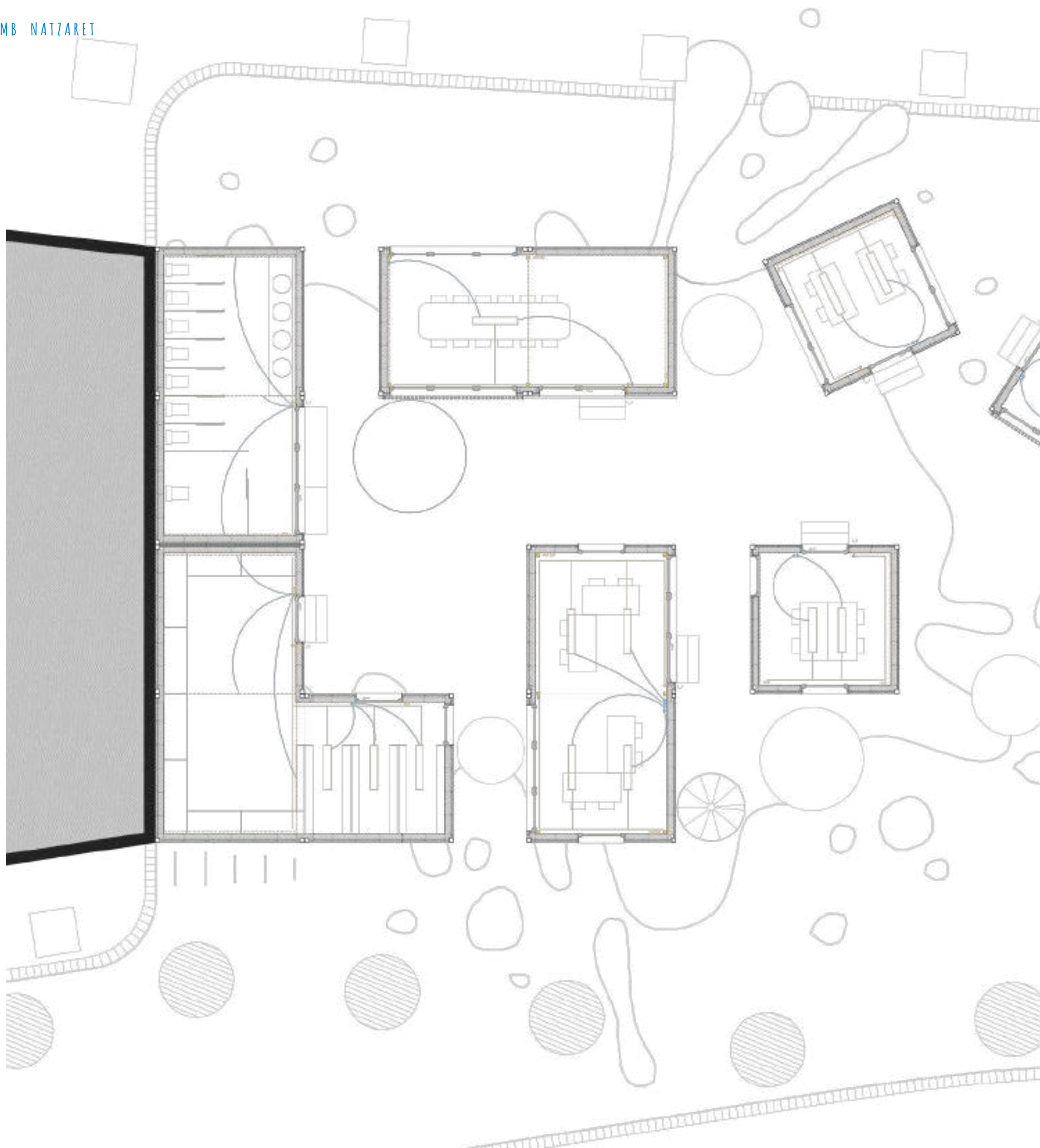
Longitud de onda [nm]: /

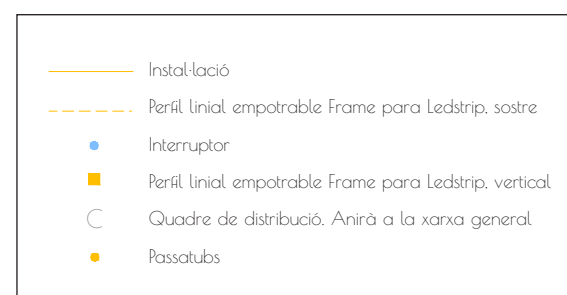
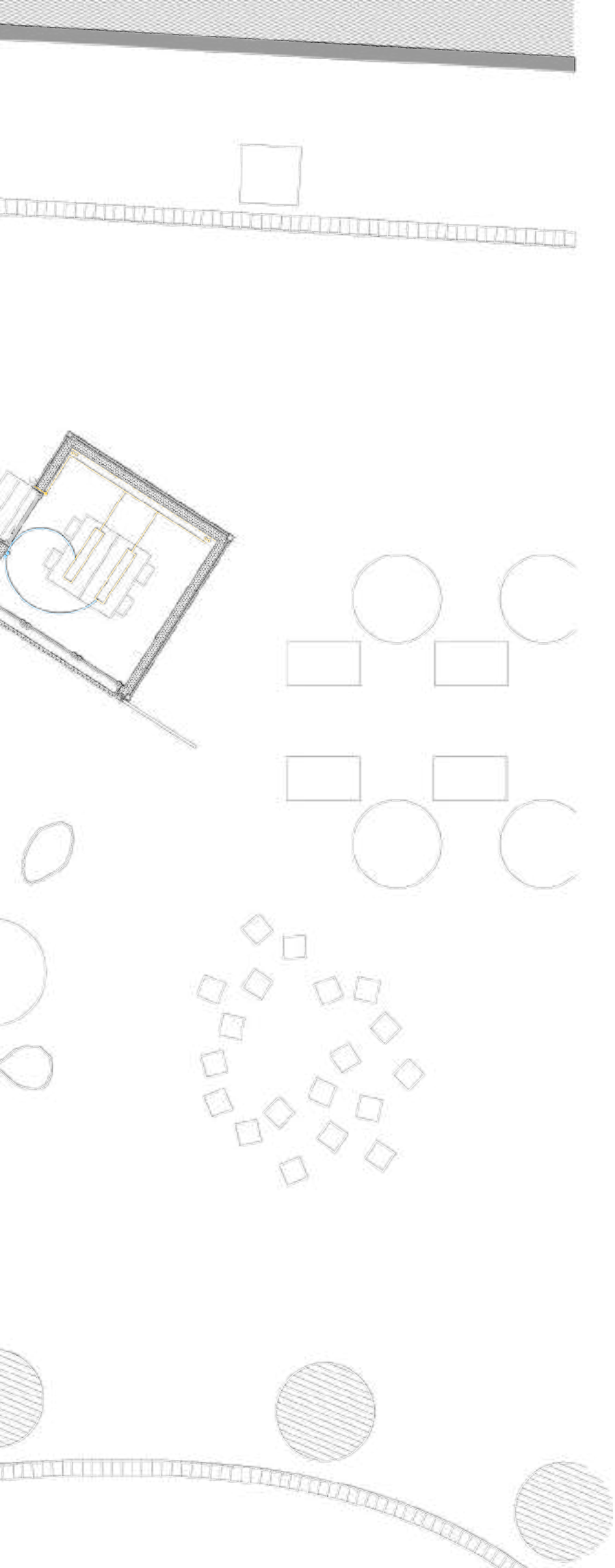
MacAdam Step: 3

Lámpara	W	lm	código color
LED			
ip/down light - Low contrast			
4000K - CR80			
45W - 7100			ME76 12
3000K - CR80			
45W - 6900			ME77 12
4000K - CR80 - DALI			
45W - 7100			ME76 12
3000K - CR80 - DALI			
45W - 6900			ME76 12
ip/down light - UGR<19 3000 cd/m²			
4000K - CR80			
45W - 7100			R261 12
3000K - CR80			
45W - 6900			R262 12
4000K - CR80 - DALI			
45W - 7100			R263 12
3000K - CR80 - DALI			
45W - 6900			R264 12
ip/down light - UGR<19 1500 cd/m²			
4000K - CR80 - DALI			
35W - 5850			R261 12
3000K - CR80 - DALI			
35W - 5400			R262 12

Se requiere DALI scope 1 óptico
Excluido de alimentación y
cables de suspensión L=1500

PLANTA BAIXA
escala 1/100

CONDICIONAMENT I VENTILACIÓ

El projecte INFÀNCIA AMB NATZARET es situa en un barri perifèric de la ciutat de València, molt prop del litoral, en un clima mediterrani, on les temperatures altes solen predominar a la llarga de l'any. Sent així, el condicionament de la proposta arquitectònica plantejada està projectada per aprofitar aquests recursos naturals del lloc existent.

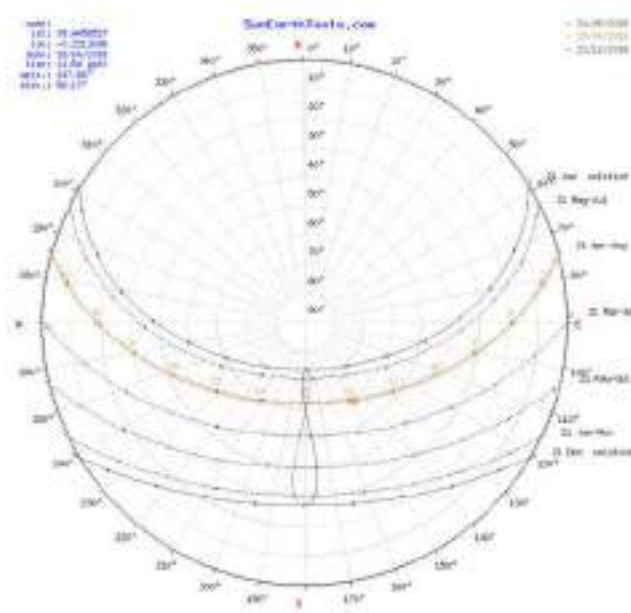
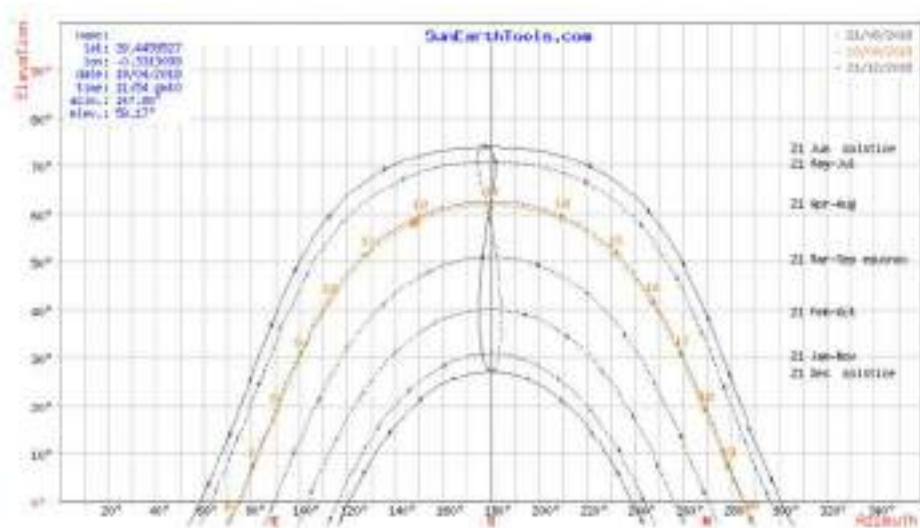
La climatologia mediterrània destaca per la seua quantitat en hores de llum i la seua forta radiació solar durant quasi tot l'any. Aleshores per poder controlar aquestes característiques, per una banda es dissenya la possibilitat d'adaptar cadascuna de les cares (panellat) segons necessitats i demanda, i per l'altra es proposa una marquesina que pot variar en el seu tamany i en la seua posició, també a demanda. Cal recordar, que en el solstici d'estiu existeix un angle solar de 70 graus, i en l'hivern de 23 graus, el que permet amb una bona disposició del mòdul, l'aprofitament de la llum natural en qualsevol moment de l'any.

Pel que fa a la ventilació afirmar que tots els mòduls tenen la capacitat de donar a l'exterior, amb la possibilitat de realitzar una o varies apertures en cadascun d'ells, aleshores tots els espais proposats compten amb la possibilitat de ser ventilats directament sense necessitat d'extracció. A més, la proximitat del barri de Natzaret al mar, permetent aprofitar i gaudir dels corrents de brisa marina, hui en dia coartades pel port. Les apertures estan realitzades amb finestres practicables de diferents grandàries, adaptant-se segons necessitats, i el marc de fusteria compta amb ruptura del pont tèrmic. Tant el panellat de fusta, mitjançant el seu espessor i les cavitats interiors, garanteixen un aïllament suficient, tant en els elements verticals com horitzontals. S'incorpora aïllant de llana de roca per millorar les capacitats i trencar amb els ponts tèrmiques.

Per totes les raons exposades no es considera necessària la incorporació de sistemes de condicionament artificials. De totes maneres, durant els últims anys s'he està experimentant diversos canvis climàtics que afecten a la ciutat de València, i en conseqüència al barri de Natzaret, per lo que es fa un breu estudi adjuntant un esquema de com podria procedir-se a una climatització artificial, seguint el sistema Split el seleccionat en cas d'haver de condicionar els mòduls.

Estudi dels rajos de sol que incideixen en el barri de Natzaret, a la imatge de l'esquerra es representa un dia del mes de juny en l'estació de primavera, i en la imatge de la dreta, el mateix dia però al mes de desembre.

PROECCIÓ FRONT A INCENDIS

Per a garantir la seguretat de totes les usuàries es procedeix a dissenyar mesures de precaució i seguretat front a incendi. Per fer-ho, es referenciarà al CTE-DB-SI, complint amb, en la mesura que es considere i siga necessari:

- Propagació interior (SI 1)
- Propagació exterior (SI 2)
- Evacuació d'ocupants (SI 3)
- Instal·lació de protecció contra incendis (SI 4)
- Intervenció de bombers (SI 5)
- Resistència al foc (SI 6)

1. Propagació interior (SI 1)

- L'edifici es compartimentarà en diferents sectors segons les taules del Document bàsic. A partir d'aquestes dades s'establiran les mesures de protecció contra el foc quant a les diferents particions, sempre que siga necessari. Es considera de pública concurrència, i haurà de complir amb les següents condicions.

Pública Concurrència	<ul style="list-style-type: none"> - La superficie construida de cada sector de incendio no debe exceder de 2.500 m², excepto en los casos contemplados en los puntos siguientes. - Los espacios destinados a público sentado en asientos fijos en cines, teatros, auditorios, salas para congresos, etc., así como los museos, los espacios para culto religioso y los recintos polideportivos, feriales y similares pueden constituir un sector de incendio de superficie construida mayor de 2.500 m² siempre que: <ul style="list-style-type: none"> a) estén compartimentados respecto de otras zonas mediante elementos EI 120; b) tengan resuelta la evacuación mediante salidas de planta que comuniquen con un sector de riesgo mínimo a través de vestíbulos de independencia, o bien mediante salidas de edificio; c) los materiales de revestimiento sean B-s1,d0 en paredes y techos y B-s1 en suelos; d) la densidad de la carga de fuego debida a los materiales de revestimiento y al mobiliario fijo no exceda de 200 MJ/m².
-----------------------------	---

Tabla 1.2 Resistencia al fuego de las paredes, techos y puertas que delimitan sectores de incendio^{13,14}

Elemento	Plantas bajo rasante	Resistencia al fuego		
		Plantas sobre rasante en edificio con altura de evacuación:		
		h ≤ 15 m	15 < h ≤ 28 m	h > 28 m
Paredes y techos ¹³ que separan al sector considerado del resto del edificio, siendo su uso previsto ¹⁴				
- Sector de riesgo mínimo en edificio de cualquier uso	(no se admite)	EI 120	EI 120	EI 120
- Residencial: Vivienda, Residencial Público, Docente, Administrativo	EI 120	EI 60	EI 90	EI 120
- Comercial, Pública Concurrència, Hospitalario	EI 120 ¹⁵	EI 90	EI 120	EI 180
- Aparcamiento ¹⁶	EI 120 ¹⁷	EI 120	EI 120	EI 120
Puertas de paso entre sectores de incendio		EIj 120 siendo E la mitad del tiempo de resistencia al fuego requerido a la pared en la que se encuentre, o bien la cuarta parte cuando el paso se realice a través de un vestíbulo de independencia y de dos puertas.		

- Locals de risc especial integrats en l'edificació es classifiquen conforme els graus de risc alt, mitjà i baix, segons els criteris que s'estableixen en la taula 2.1. Els locals així classificats deuen complir les condicions que s'estableixen en la taula 2.2. Els locals destinats a albergar instal·lacions i equips regulats per reglaments específics, tals com transformadores, maquinària d'aparells elevadores, calderes, dipòsits de combustible, etc. es regixen, a més a més, per les condicions que s'estableixen en dits reglaments. Les condicions de ventilació dels locals i dels equips exigides pel reglament, deuran solucionar-se de forma compatible amb les de compartimentació establides en el DB:

- En la proposta de projecte, aquest apartat no procedeix.

2. Propagació interior (SI 2)

- Les mitjaneres o murs adjacents amb altre edifici deuen ser al menys EI 120.
- El risc de propagació horitzontal queda salvat, ja que entre cada mòdul existeixen grans distàncies en relació amb la de la seguretat.
- En risc de propagació vertical per façana entre dos sectors d'incendi, entre una zona de risc especial alt i altra zona més alta de l'edifici, o bé una escala o corredís, la façana deu ser almenys EI 60 en una franja d'1m d'altura, com mínim, mesura sobre el plànol de la façana. El que en aquest cas, es complirà amb la mateixa normativa per a coberta en cas de ser necessari.

3. Evacuació d'ocupants (SI 3)

3.1 Per calcular l'ocupació cal tindre en compte els valors de densitat d'ocupació indicats a la taula 2.1 en funció de la superfície útil de cada zona, excepte quan siga previsible una ocupació major o bé quan siga exigible una ocupació menor en aplicació d'alguna disposició legal d'obligatori compliment (hotels, hospitals, etc.). En aquests recintes o zones no incloses en la taula, es deuen aplicar els valors corresponents als que siguem més assimilables.

- A efectes de determinar l'ocupació, es deu tindre en compte el caràcter simultani o alternatiu de les diferents zones proposades, considerant el règim d'activitat i d'ús previst per a aquest. A partir d'aquí, es poden conèixer el nombre d'eixides mínim i longitud màxima d'evacuació en cas d'apilar diversos mòduls.

Uso previsto	Zona, tipo de actividad	Ocupación (m ² /persona)
Cualquiera	Zonas de ocupación ocasional y accesibles únicamente a efectos de mantenimiento: salas de máquinas, baños para material de limpieza, etc.	0,5
	Asesos de planta	3
Mantenimiento	Plantas de vivienda	20
Residencial	Zonas de alojamiento	20
	Salones de uso múltiple	1
Público	Vestibulos generales y zonas generales de uso público en plantas de sótano, bajo y entreplanta	3
	Aparcamiento ⁽²⁾	Vinculado a una actividad sujeta a horario: comercial, espectáculo, oficina, etc. En otros casos
Administrativo	Plantas o zonas de oficinas	10
	Vestibulos generales y zonas de uso público	2
Docente	Conjunto de la planta o del edificio	10
	Locales diferentes de aulas, como laboratorios, talleres, gimnasios, salas de dibujo, etc.	5
	Aulas (excepto de escuelas infantiles)	1,5
	Aulas de escuelas infantiles y salas de lectura de bibliotecas	2
Hospitalario	Salas de espera	2
	Zonas de hospitalización	15
	Servicios ambulatorios y de diagnóstico	10
	Zonas destinadas a tratamiento a pacientes internados	20
Comercial	En establecimientos comerciales:	
	áreas de ventas en plantas de sótano, bajo y entreplanta	2
	áreas de ventas en plantas diferentes de las anteriores	3
	En zonas comunes de centros comerciales:	
	mercados y galerías de alimentación	2
	plantas de sótano, bajo y entreplanta o en cualquier otra con acceso desde el espacio exterior	3
	plantas diferentes de las anteriores	5
En áreas de venta en las que no sea previsible gran afluencia de público, tales como exposición y venta de muebles, vehículos, etc.	5	

Uso previsto	Zona, tipo de actividad	Ocupación (m ² /persona)
Pública concurrencia	Zonas destinadas a espectadores sentados:	1 persona/m ²
	con asientos definidos en el proyecto	
	sin asientos definidos en el proyecto	0,5
	Zonas de espectadores de pie	0,25
	Zonas de público en plazas	0,5
	Zonas de público de pie, en bares, cafeterías, etc.	1
	Zonas de público en gimnasios:	
	con aparatos	5
	sin aparatos	1,5
	Piscinas públicas	
	zonas de baño (superficie de los vasos de las piscinas)	2
	zonas de estancia de público en piscinas descubiertas	4
	vestuarios	3
	Salones de uso múltiple en edificios para congresos, hoteles, etc.	1
	Zonas de público en restaurantes de "servicio rápido", (p. ej. hamburgueserías, pizzerías...)	1,2
	Zonas de público sentado en bares, cafeterías, restaurantes, etc.	1,5
	Salas de espera, salas de lectura en bibliotecas, zonas de uso público en museos, galerías de arte, ferias y exposiciones, etc.	2
Vestibulos generales, zonas de uso público en plantas de sótano, bajo y entreplanta	2	
Vestibulos, vestuarios, camerinos y otras dependencias similares y áreas a salas de espectáculos y de reunión	2	

- La proposta arquitectònica plantejada d'ocupació mínima i màxima en l'apartat "Construcció a demanda" complix amb la taula 2.1. De totes formes, s'adjunta la taula completa, per al cas de noves propostes.

3.2 Senyalització dels mitjans d'evacuació:

- S'utilitzaran les senyals d'evacuació definides en la norma UNE 23034:1988, conforme als següents criteris:
  - a. Les eixides del recinte, planta o edifici tindran una senyal amb el rètol "EIXIDA", excepte en edificis d'ús Residencial Habitatge i en altres usos, quan es tracte d'eixides de recintes amb una superfície no supere els 50m², siga fàcilment visible l'eixida des de tots els punts dels recintes, i els ocupants estiguen familiaritzats amb l'edifici. No procedeix.
  - b. Les senyals amb rètol "EIXIDA D'EMERGÈNCIA" deuen utilitzar-se en tota eixa prevista per a ús exclusiu en cas d'emergència. No procedeix.
  - c. Deuen disposar-se senyals indicatives de direcció en els recorreguts, visibles des de tot origen d'evacuació des del que no es vega directament les eixides o les seues senyals indicatives, i en particular, enfront de tota eixa d'un recinte d'ocupació major a 100 persones que s'accedisca lateralment a un corredís. No procedeix.
  - d. En els punts dels recorreguts d'evacuació en els que existisquen alternatives que poden induir a l'error, també es disposaran les senyals citades. No procedeix.
  - e. Les senyals es disposaran de forma coherent amb l'assignació d'ocupants que es pretenga fer a cada eixida, conforme allò que estableix el capítol 4 d'aquesta secció.
  - f. Les senyals deuen ser vistes inclús en cas de fallo en el subministre d'enllumenat normal. Quan siguen fotoluminescents, les seues característiques d'emissió lluminosa deuen complir allò que estableix la norma UNE 23035-4:2003.

4. Instal·lacions de protecció contra incendis (SI 4)

- Els edificis deuen disposar dels equips i instal·lacions de protecció contra incendis indicats en la taula 1.1. El disseny, execució, posada en funcionament i manteniment d'aquestes, així com els seus materials, components i equips, deuen complir amb lo establert tant a l'article 3.1 del CTE, com al Reglament d'Instal·lacions de Protecció contra Incendis, en les seues disposicions complementàries i en qualsevol altra reglamentació específica que siga aplicable.
- La posada en funcionament de les instal·lacions requereix la presentació, davant l'òrgan competent de la Comunitat Autònoma, del certificat de l'empresa instal·ladora al que es refereix l'article 18 del citat reglament. A més de les generalitzacions, s'incorporarà les mesures especificades per a pública concurrència. Mesures senyalitzades correctament segons indica la norma UNE 23035-4:2003.

Tabla 1.1 Condiciones de compartimentación en sectores de incendio

Uso previsto del edificio o establecimiento	Condiciones
En general	<ul style="list-style-type: none"> - Todo establecimiento debe constituir sector de incendio diferenciado del resto del edificio excepto, en edificios cuyo uso principal sea Residencial Vivienda, los establecimientos cuya superficie construida no exceda de 500 m² y cuyo uso sea Docente, Administrativo o Residencial Público. - Toda zona cuyo uso previsto sea diferente y subsidiario del principal del edificio o del establecimiento en el que esté integrada debe constituir un sector de incendio diferente cuando supere los siguientes límites: <ul style="list-style-type: none"> Zona de uso Residencial Vivienda, en todo caso. Zona de alojamiento¹⁾ o de uso Administrativo, Comercial o Docente cuya superficie construida exceda de 500 m². Zona de uso Pública Concurrencia cuya ocupación exceda de 500 personas. Zona de uso Aparcamiento cuya superficie construida exceda de 100 m²12). Cualquier comunicación con zonas de otro uso se debe hacer a través de vestíbulos de independencia. - Un espacio distinto puede constituir un único sector de incendio que supere los límites de superficie construida que se establecen, siempre que al menos el 90% de ésta se desarrolle en una planta, sus salidas comuniquen directamente con el espacio libre exterior, al menos el 75% de su perímetro sea fachada y no exista sobre dicho

¹⁾ Determinado conforme a la norma UNE-EN 81-55:2004 "Reglas de seguridad para la construcción e instalación de ascensores. Exámenes y ensayos - Parte 58: Ensayo de resistencia al fuego de las puertas de piso".

Pública Concurrencia	<ul style="list-style-type: none"> - La superficie construida de cada sector de incendio no debe exceder de 2.500 m², excepto en los casos contemplados en los guiones siguientes. - Los espacios destinados a público sentado en asientos fijos en dines, teatros, auditorios, salas para congresos, etc., así como los museos, los espacios para culto religioso y los recintos polideportivos, lentos y similares pueden constituir un sector de incendio de superficie construida mayor de 2.500 m² siempre que: <ol style="list-style-type: none"> a) estén compartimentados respecto de otras zonas mediante elementos EI 120; b) tengan resuelta la evacuación mediante asólas de planta que comuniquen con un sector de riesgo mínimo a través de vestíbulos de independencia, o bien mediante salidas de edificio; c) los materiales de revestimiento sean B-s1,d0 en paredes y techos y B-s1 en suelos; d) la densidad de la carga de fuego debida a los materiales de revestimiento y al mobiliario fijo no exceda de 200 MJ/m² y
-----------------------------	--

ACCESIBILITAT

Per a complir amb els nivells d'accessibilitat s'ha revisat el manual de compliment de la normativa d'accessibilitat de la Comunitat Valenciana, DC-09. Segons la normativa, existeixen tres nivells d'accessibilitat. El projecte s'adaptarà a un nivell adaptat, és a dir, en tota la instal·lació s'ajustaran els requisits funcions i de dimensió que garantisquen la seua utilitat autònoma i còmoda per a les persones amb mobilitat reduïda. És cert, que al ser una construcció a demanda, cada mòdul serà adaptat segons necessitats demandades.

1. Accés:

- L'accés deu realitzar-se sense obstacles o canvi de nivell. Els accessos mitjançant escales exteriors es complementaran amb rampes. Per accedir sense rampa des de l'exterior a l'itinerari d'ús públic, quan aquest existisca, el desnivell màxim admissible serà de 12cm, salvat per un plànol d'inclinació que no supere una pendent del 25%.

2. Portes:

- Poden ser abatibles o corredisses automàtiques.
- L'espai mínim de pas haurà de ser de 85 cm d'amplària, i 210 cm d'altura.
- Els mecanismes d'apertura han de ser de pressió o palanca.

3. Aseo i banys:

- Per a l'accés, l'amplària lliure mínima de pas de la porta ha de ser de 85 cm d'ample i 210 m d'altura. La cabina disposarà d'un espai lliure on es podrà inscriure una circumferència amb un diàmetre de 150 cm.

3.1. Zona de lavabos:

- Es disposarà d'un espai lliure de 70 cm d'altura fins a un fons mínim de 25 cm, des de la vorera exterior. L'aixeteria serà de tipus monomando, o automàtica amb detecció de presència.

3.2. Zona d'inodor:

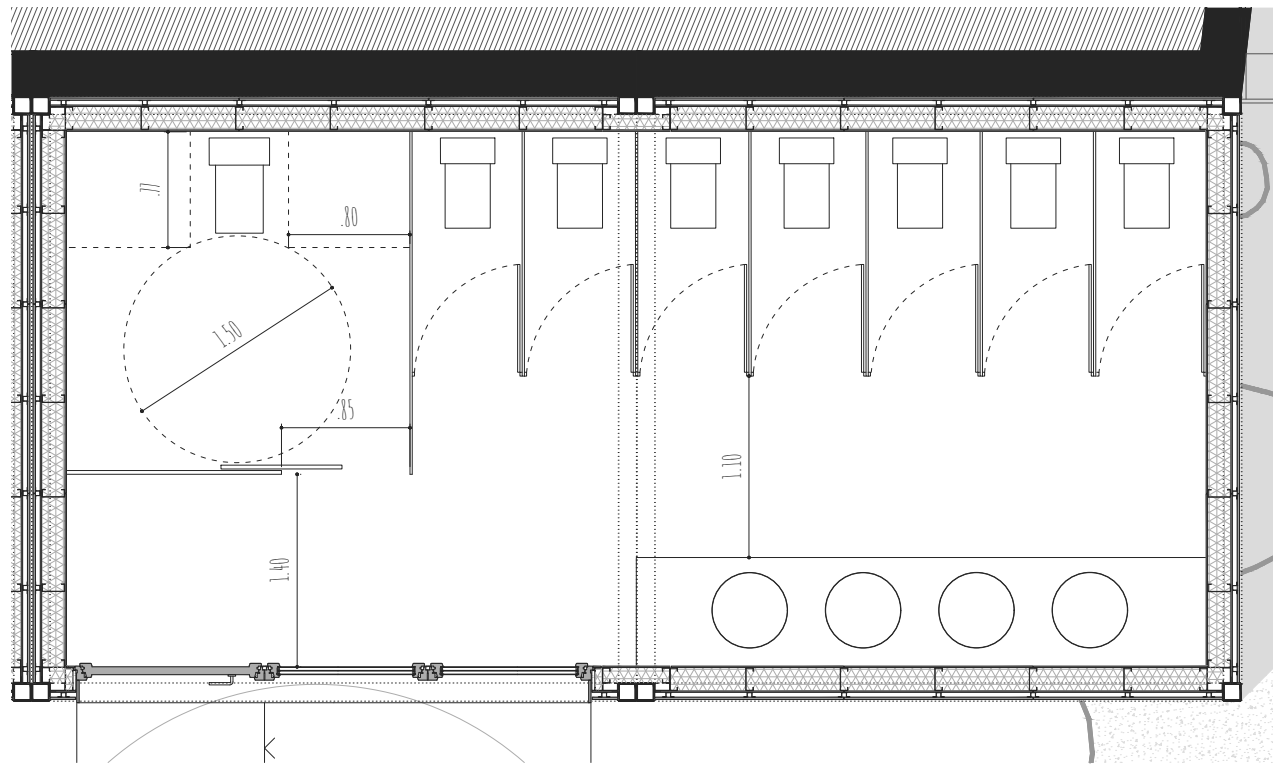
- Barres auxiliars de recolzament a ambdós costats de l'inodor, fixa i abatible, o dues abatibles.
- 1 abatible: la del costat de la paret.
- Longitud entre 20 y 25 cm major que el seient de l'inodor.
- Altura compresa entre 70 y 75 cm del sòl.
- Espai mínim de transferència lateral des d'una cadira de rodes serà de 80 cm d'amplària i 75 cm de profund.

4. Sales, aules, zona de reunió:

- Els accessos deuen complir amb els requisits senyalats anteriorment per a accessos, els espais de circulació entre mobiliari seran de mínim 120 cm.

5. Taules:

- Espai mínim al costat de la taula de 80 x 120 cm. Com a informació i no exigible per l'actual normativa s'han posat en les aules de treball i de reunió, un buit lliure baix, sense condicionar el nivell d'accessibilitat global del recinte.

DETALL BANY

escala 1/50

4. BIBLIOGRAFIA

BOURDIN, Alain. *Espaces et sociétés*. Ed. Eres, 2008.

CORTÉS ALCALA, L. et al. *Lecciones y enseñanzas de la intervención pública sobre la exclusión residencial*. Trabajo Social Hoy, Extre 2: 27-40, 2008.

CUCÓ, Josepa. *La ciudad pervertida: Una mirada sobre la Valencia global*. Anthropos, 2013.

CUCÓ, Josepa. *Metamorfosis Urbanas*. Anthropos, 2013.

CUCÓ, Josepa. "Poniendo a Valencia en el mapa global. Políticas, desarrollos urbanos y narrativas sobre la ciudad", en CUCÓ, Josepa (ed), *Metamorfosis urbanas. Ciudades españolas en la dinámica global*. Barcelona: Icaria: 157-179, 2013.

CUCÓ, Josepa. *Un barrio marginado no es un barrio marginal. A propósito de nazaret (Valencia)*. En revista de dialectología y tradiciones populares.

DALSGAARD, Andreas (escritor i director). *The human scale* [documental]. Dinamarca.: Coproducción Dinamarca-Bangladesh-China-Nueva Zelanda: Final Cut for Real, 2012.

DE SAINT-EXUPÉRY, Antoine. *Le Petit Prince*. Ediciones Paris. Gallimard, 1946. Traducción de Bonifacio del Carril.

DELGADO, Manuel. *Ciudadanismo. La reforma ética y estética del capitalismo*. Los libros de la catarata, 2016.

DELGADO, Manuel. *En busca del espacio perdido. Prólogo al libro coordinado por Isabel Cabanellas y Clara Eslava. Territorios de la infancia, diálogos entre arquitectura y pedagogía*. Graó, Barcelona, 2005. El cor de les aparences, blog de Manuel Delgado. (2015, Julio, 16)

DELGADO, Manuel i GEHL, Jan. *La escala humana*. Fundación CajaCanarias. Conferencia de 17 de mayo del 2017. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=DztELO6YbdA>.

DICKENS, Charles. *Tiempos difíciles*. Barcelona, Ediciones Orbis, 1982, pp. 910. Traducción de Amando Lázaro Ros.

GAJA, Fernando. "Una mirada a la Ciutat de València. El boom de València o la ciutat espectacle", en VV AA: *Llibre Verd del territori valencià*. Valencia, Federació Escola Valenciana, pp. 201-213, 2006.

GARCÍA, Lorenzo; RUIZ, Marta; GARCÍA, Blanca. *Claves para la educación. Actores, agentes y escenarios en la sociedad cultural*. Narcea, UNED, 2009.

JUAN, Carolina. *Construeix Cabanyal*. Projecte Final d'Arquitectura, València, 2015.

HARVEY, David. *Ciudades rebeldes: Del derecho de la ciudad a la revolución urbana*. Ediciones Akal, 2013.

JACOBS, Jane. *Muerte y vida de las grandes ciudades*. Capitan Swing, Madrid, 2013. Traducción de Ángel Abad.

LA CORRALA, Grupo de estudios Antropológicos. *Cartografía de la ciudad capitalista*. Traficantes de sueños, 2016.

LEFEBVRE, Henri. *El derecho a la ciudad*. Capitan Swing, 2017.

LERNER, Jaime; MÜLLER, Guillermo. *Acupuntura Urbana*. Record Rio de Janeiro, Sao Paulo, 2003.

LYNCH, Kevin. *La imagen de la ciudad*. Gustavo Gili, 2015.

NEILL, A.S. *Hijos en libertad*. Gedisa, 1979. Traducción de Eduardo Goligorsky.

PINDADO, Fernando; REBOLLO, Oscar; MARTÍ, Joel. *Eines per a la participació ciutadana: bases, mètodes i tècniques*. Diputació de Barcelona, 2002.

SERRANO, Inma. *Bloque 5: Educación y familia, en Ecología de sistemas humanos. Crianza ecológica e intervención psicosocial*. Sesión impartida el 1 de julio de 2017 en la Es.Te.R., Valencia.

SUBIRATS, Joan; KNOEPFEL, Peter; CORINNE, Larrue; FRÉDERIC, Varone. *Análisis y gestión de políticas públicas*. Ariel, 2012.

SUBIRATS, Marina; TOMÉ, Amparo. *Balones Fuera. Reconstruir los espacios desde la coeducación*. Octaedro, 2010.

TONUCCI, Francesco. *La ciudad de los niños*. Grao, 1996

TONUCCI, Francesco. *Quan els infants diuen prou!* Grao, 2004. Traducció de Fransesc Massana.

TORRÓ, Xavier. *La familia funcional y la escuela, en Ecología de sistemas humanos. Crianza ecológica e intervención psicosocial*. Sesión impartida el 15 de octubre de 2017 en la Es.Te.R., Valencia.

ULLÁN, Francisco Javier (2014). *Sociología urbana: de Marx y Engels a las escuelas postmodernas*. Madrid. CIS.

UNICEF COMITÉ ESPAÑOL. *Convención sobre los derechos del niño*. Unicef, 2006.

*"Cuidem aquest tresor que tenim, i seguim eixint, però alhora implica't i viu de gom a gom allà on
vives. Perquè en la mesura que anem transformant la nostra vida quotidiana, des de casa, des del
pati, des del carrer, des de la plaça... canviarem el món, la ciutat."*

Maite Biosca, Natzarret 2017.

